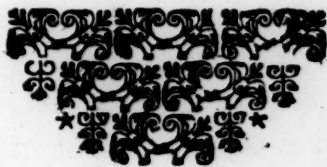

K. Lominus (M)
**BLAKLOANÆ
HÆRESIS
OLIM IN PELAGIO
ET MANICHÆIS DAMNATÆ,
NUNC DENUO RENASCENTIS,
HISTORIA
ET
CONFUTATIO.**

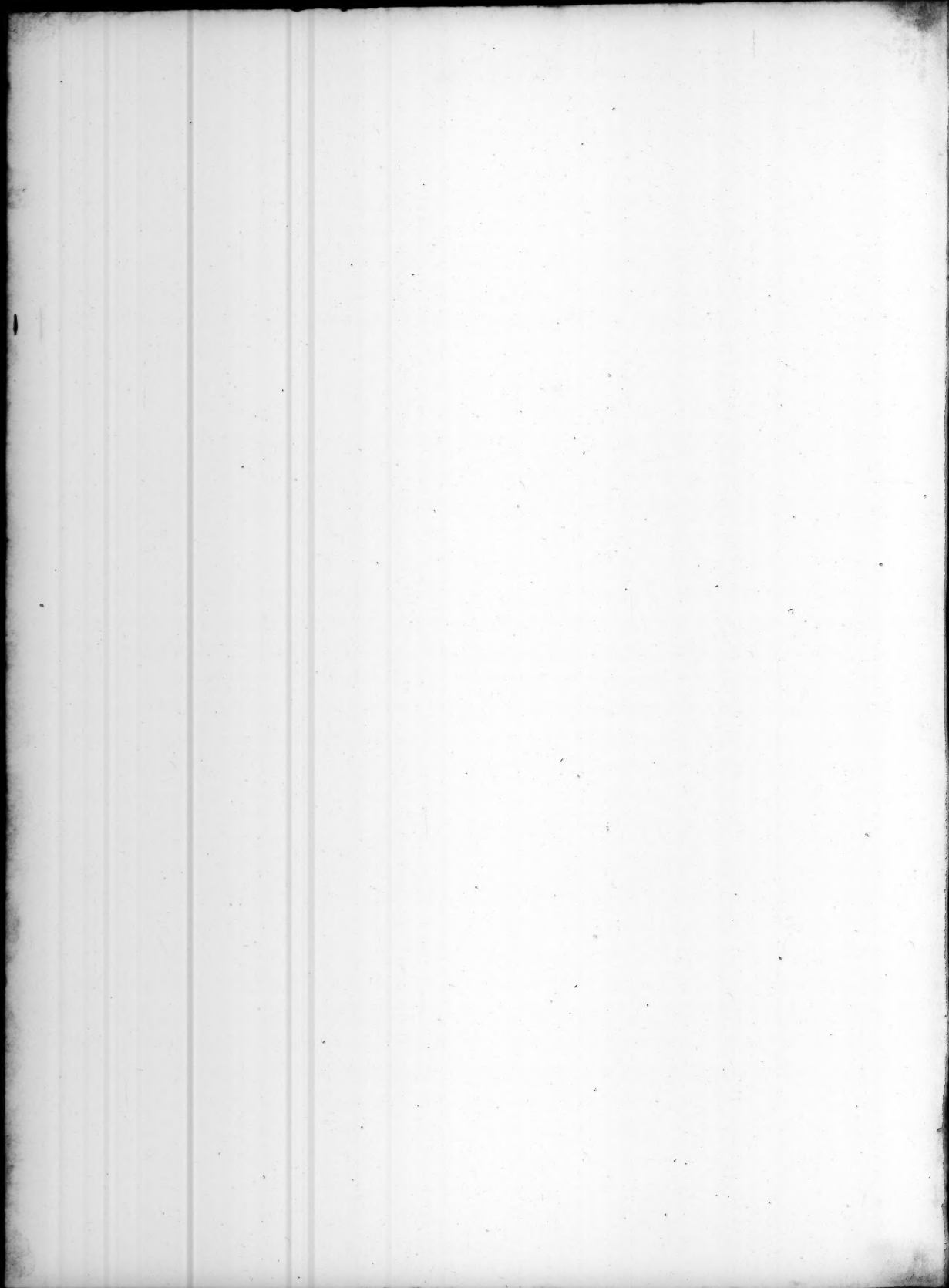
Auctore M. LOMINO Theologo.

Usque ad mortem certa pro justitiâ, & Deus expugnabit
pro te inimicos tuos. Ecclesiastici 4: 33.

*Vos estis ruina Morum, qui ipsius Fidei supra quam mores
adificandi sunt, molimini fundamenta subvertere. Aug.
lib. 5. cap. 6. contra Julianum Pelagianum.*

**GANDAVI,
Anno M. DC. LXXV.**

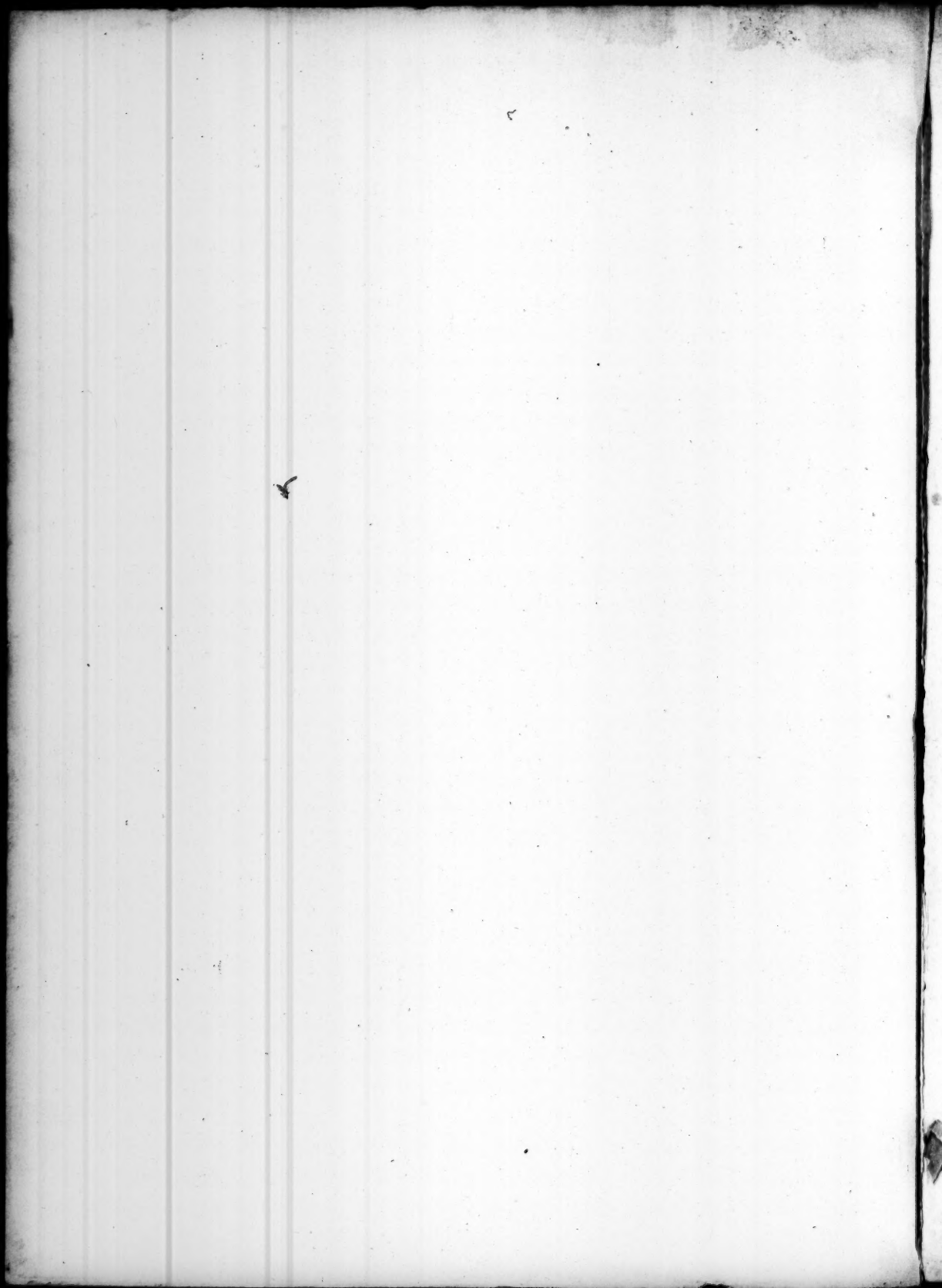
of S. Stillingfleet, Dean of S. Pauls,
to Tho: T. nison

£: 4: 5:

1461

4255 e. 10.

K. Lominus (M)
BLAKLOANÆ

HÆRESIS

OLIM IN PELAGIO

ET MANICHÆIS DAMNATÆ,

NUNC DENUO RENASCENTIS,

HISTORIA

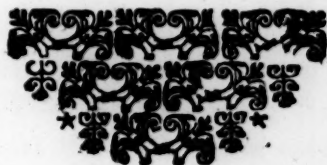
ET

CONFUTATIO.

Auctore M. LOMINO Theologo.

*Usque ad mortem certa pro justitiâ, & Deus expugnabit
pro te inimicos tuos. Ecclesiastici 4: 33.*

*Vos estis ruina Morum, qui ipsius Fidei supra quam mores
adificandi sunt, molimini fundamenta subvertere. Aug.
lib. 5. cap. 6. contra Julianum Pelagianum.*

GANDAVI,

Anno M. DC. LXXV.

BLANK PAGE

REAR

OF THE

ET MAJORIS DIGNITATIS

ET MAJORIS DIGNITATIS

ET MAJORIS DIGNITATIS

ET

CONSTITUTION

LIBRARY

AND TO THE

EMINENTISSIMO
DOMINO FRANCISCO
CARDINALI
BARBARINO
ANGLIÆ PROTECTORI.

✠✠✠ V M magnâ Numinis providentiâ,
✠✠✠ Cuius Nationali cuiusvis Ecclesiæ Protector
sit Cardinalis; tum pari certè rei christiana
commodo factum existimo, quòd tot annos te
Patrono ac Protectore gloriatur nobilis hac Eu-
ropa pars, Anglia, quæ tuum BARBARINÆ
nomen charum pariter & clarum jamdiu ha-
bet, ab eoque & consilium turbatis rebus, &
auxilium inclinatis ad se trahit. Benevolen-
tiam vestram in Nostrates nemo nescit, nisi
fortè qui ad reptantium quotannis ad Aposto-
lorum limina peregrinorum Nobilium multitu-
dines ignorat; quos omnes Tu cum honore &
â ij amore

EPISTOLA.

*amore venientes excipis, haerentes foves, abeun-
tes dimittis: Reduces ii certe in Patriam suam;
non tam antiquam, ac novam Romam, quàm
in eâ Te, tuamque Munificentiam depradi-
cant. At virtutem illam tanto Theatro spec-
tatam, etiam Heterodoxi, qui eam sentiunt,
mirantur, & amant. Nihil nos tam miramur
in Te, quàm ipsum te, ac reliquas dotes tuas,
vitam cum virtute, ingenium cum indole, Ze-
lum cum scientiâ conjunctum. Dum enim tu
manus in Cælum, alter Moyses, ex arce tuâ,
velut monte, attollis, Amalechitæ funduntur,
res Religionis (quam tu utique indefessus susti-
nes) emergit, dirigitur, defenditur, ac propa-
gatur; idque eâ curâ, industriâ, & quæ propria
tua laus est, prudentiâ, ut exemplum à perpau-
cis accepisse, posteris tradidisse, æquis arbitris
videare. Testes monitoria ad nos literæ tuæ,
quæ constantiam in adversis, & antiquam
Fidem, atque ex eâ (suum velut è fonte rivi-
lum), fidelitatem Regi debitam sic spirant, ut
sublatis Remonstrantiis, quas vocant ac ju-
ramentis, in animarum perniciem concinna-
tis, & Deo fidi esse cogamur, & Principi. Hic
certe zelus tuus nemini non notus, spem facit
bonis omnibus fore, ut quod residuum est no-
varum opinionum, tuis auspiciis eradicetur.*

Nunc

EPISTOLA.

Nunc verò inter ea dogmata, quæ homines ab obsequio Dei, ac subditos ab obedientia Regi debitâ seducunt, nullum, me iudice, perniciosius, quàm quod Blakloista sub veri ac Evidentiæ specie aureo calice mentiuntur ac propinant. Oculati id vos jampridem Roma vidistis, ac veluti Archihæreticum Censurâ confixistis. At non alio ferè fructu, quàm quod sub aliâ, atque aliâ larvâ, novoque nomine ac idiomate, etiamnum fallens, approbatores habeat in Angliâ non paucos; eos nimirum qui Blakloanam doctrinam à Sanctâ sede proscriptam, velut ab injusto exilio revocant, laudantque in Sargentii libris, quos nulli obnoxios Censura, quinimò maximè orthodoxos esse mirâ impudentiâ pronuntiant.

Ingravescenti huic malo, ut medicina sit aliqua, Blakloi & Sargentii doctrinae fibras, hocce libro, si non evellimus, scrutamur certè, & aperimus. Ejus fronti nomen tuum, Princeps Eminentissime; præfiximus; scutum vel sic contra maligni livoris dentem, habituri. Quod alienus est, eò fidentiùs eum laudo; Quod tu ejusmodi libros, manu etiam tuâ versare soles, eò libentiùs illum dedico. Alienum dixi, quod eum nos (quid enim dissimulemus?) compilavimus verius quàm composuimus. Facti Nar-

â iiij rationem

EPISTOLA

*rationem ex Georgii Leyburni Apologiam
Duaci impressâ, atque Angliæ Regina dicatâ
1661. nos compendio pæne transcripsimus. Est
is scriptor Eminentia Vestra, ut opinor, notus;
est & Anglis ob insignem eruditionem, ac mo-
rum probitatem in paucis charus. Adversus
scripta ejus (quod rescire potui) Adversarii
nihil hæcenus objectarunt, objecturi haud du-
biè, quod vel sic scriptoris fidem, falsi insimu-
latione, redargutioneque minuerent, quemad-
modum & personam ejus falsis criminationi-
bus impetere ausi sunt. Dogmatica, siue quæ
Ioannis Sargentii errores ac Vindicias spec-
tant, ex illustrissimi Dubliniensis Antistitis ma-
nuscriptis elucubrationibus deprompsimus.*

*De Fundo meo idunum profero ac profiteor,
magnâ fide, daturum me Sargentii Anglicum
textum, suis ac conceptis verbis, quo Patroni
ejus nullam hacce versione nostrâ, Sargentio
injuriâ suo factâ jure conquerantur; qui
Blakloanam doctrinam puram, putamque in
libros suos & ipse transtulit, ac transmisit. Scio
hujusmodi ex porco petitam doctrinam nobis pro-
bari non posse, ex illius tamen damnatione
magnum Ecclesiæ bonum afferetis. Ipsum gen-
tilitium familiæ vestra scutum, Apum inge-
nium, imitationemque vobis suggerit, quæ non
tantum*

EPISTOLAE

tantum è Thimo, Nardoque, sed ex veneratis etiam plantis mellifluos succos pari arte facernunt; ac legunt. Igitur ne patiare, Censor acquisitæ, ut quam infirmi Catholici, (prius ipsi decepti) doctrinam impiam hauserunt ab illusoribus Blackoistis, hi diutius obtegant, ne vel latius in animarum detrimentum serpet, ac protendatur. Sentiant Impostores illi apud vestrarum aculeum, sentiant Fidei Athleta protectionis vestra suavitatem. Facilius vobis Controversiæ decisio fuerit, quod Sargentius ipse subscriptione suâ, (& eam vos habetis) suo) se valut gladio confecerit. Nam & hæreticam ipse doctrinam sibi imputatam, & nullo sano sensu exponi posse fatetur. Jam verò quindecim magnâ virtute atque eruditione Theologi, (& horum etiam Testimonium vobis præ manibus) eam ipsam doctrinam Sargentio imputatam, & eâdem censurâ damnatas Propositiones, ejus libris continere asserunt, ac pari fide in Latinum versas. Vnde è duobus necesse est alterum sequi, aut Sargentii libros hæreticos esse, aut illos quindecim pietate ac doctrina insignes viros, pravitate plusquàm satanicâ ad innocentis viri famam tollendam, styllum, ac linguas suas exacuisse; nec non imposturâ mox detegendâ, ac in ipsosmet retorquenda,

EPISTOLA.

dâ, in Sacerdotem ac scriptorem de Ecclesiâ Dei optime meritum conspirasse. Quare vestri iudicii atque arbitrii fuerit, vel calumniam detergere, vel haresim damnare. Vt id facilius præstet S. Congregatio, cum Facti Narrationem, tum juris pro utrâque parte rationes aperio, Sedisque Apostolica, uti par est, iudicio ac meipsum totum subjicio.

EMINENTIÆ Vestre,

Humillimus Servus

II JU 62

M. LOMINUS

P R Æ F A T I O.

HÆRESIS *Blakloana* Historiam, simul & Confutationem, eâ quâ potuimus veritate ac perspicuitate damus. Ficti nihil obtruditur; quæ facta & scripta sunt, ex probatis Auctoribus, vel ex ipsismet Adversariis transcribimus. In *Facti* narratione *Georgium Leyburnum* imprimis sequimur, virum, cujus probitati, ac bonæ famæ, nil detrahere potuerunt *Blakloistarum* libelli, aut linguæ. Illorum quæ nuper gesta sunt Parisiis, Testes oculati sumus; nec alios ad hanc Controversiam testes adhibebimus, vel admittemus, quàm Lectoris oculos. Audita rejicimus, tum quòd incerta, tum quòd tantis clamoribus, rumoribusque falsis, omnium aures ita impleverint convicti *Blakloistæ*, ut, licet nil nisi hæresim in Sargentii libris intueri quis possit, nil tamen præter doctrinæ veritatem, & Sargentii victoriam, in ore Factionis suæ, (vanissimorum hominum) resonare audias. Porro ut absque tumultu ac strepitu damnetur hæresis, obstruanturque *ora loquentium iniqua*, etsi Lectoris oculos advocemus Testes contra *Sargentium*, negantem in suis libris eas reperiri propositiones, quas ipse quoque ut maximè hæreticas damnavit Parisiis, tamen vel ipsum *Sargentium* hujus causæ Judicem constituimus, illiusque stabimus sententiæ. Nam omnium librorum suorum methodus, & scopus est, demonstrare, fieri non posse, ut magna hominum multitudo

A (abs-

(absque livore , aut lucro) conspiret in aliorum perniciem , aut infamiam. Non negabit autem Sargentius , magnam esse hominum multitudinem , qui seriò dicunt , & testantur scripto , tres propositiones ab ipsomet damnatas , ut hæreticas , in illius libris reperiri. Oportet igitur ut ostendat livorem aut lucrum , tot homines ad ipsius infamiam , perniciemve impellentia. Archiepiscopum Dubliniensem contra Sargentii libros , uti maximè hæreticos , scripsisse , antequam illum novisset , constat ex libris prælo datis anni Domini 1670. Incredibile verò est , ex animi livore contra *Capitulum* , aut Sargentium subscripsisse , *Stapyltonum* , *Warnerum* , *Cullenanum* , *Thimbleby* Canonicum Cameracensem , & tot Doctores & Baccalaureos Sorbonæ , ac Cleri secularis , quorum plerique Sargentium vix nòrunt ; & an *Capitulum* Cleri Anglicani in rerum naturâ extiterit , planè ignorabant.

Sed magis adhuc urgemus idem Sargentii argumentum. Demus potuisse hos homines ex livore aut lucro contra alios conspirare , nemo dixerit potuisse illos conspirare in sui perniciem ac certissimam infamiam , absque ullâ apparentiâ boni , aut spe commodi. At id oportet dicere , ut defendatur Sargentii causa ; neque enim latere potuit subscriptores Testimonii contra ipsum lati in Controversiâ translationis trium propositionum , Sargentium & *Blakloistas* strictè examinatuos Testimonii veritatem , & ab iis facilè detegendam Subscriptorum imposturam , si ulla fuisset. In propriam ergo conspirassent infamiam & perniciem , (& quidem præ-

vi-

visam), Subscriptores, absque livoris stimulis, aut spe lucri, dum hæresim Sargentio aut Capitulo Anglicano imponere niterentur.

Huic Argumento multum roboris accedit, si Catholicorum subscriptorum testimonio addideris testimonium D. D. *Stillingtoni*, ac *Tilisoni*, Protestantium, in suis libris de Sargentio idem nobiscum sentientium. Nam etsi tantum fuisset Catholicorum Subscriptorum scelus, tantusque stupor, ut in hominis innocui, & Capituli Catholici perniciem combinaverint, per imposturam mox detegendam, ac in seipsos retorquendam, tamen incredibile est, voluisse eos Adversariis Protestantibus confidere hujus criminis pravitatem, inanitatem suæ Fidei, quam sine tam horrendæ calumniæ adjutorio tueri desperabant. Si dixerit Sargentius, haud opus fuisse Catholicorum cum Protestantibus combinatione, hos etiam ex animi livore sibi notam hæresis inuisse; quærendum insuper ex illo est, ut quid Doctores totius Angliæ celeberrimi, se ridiculos infames redderent, insigni calumniâ, & infano labore impugnando, quod ipse nunquam propugnauerat; aut imponendo, quod nullus unquam Catholicus docuerat? Solent quidem nonnunquam Authores Protestantes nostris fraudes imponere, quas pias vocant, id est; *falsificationes*, quibus trahuntur Patres, Concilia, & ipsamet Scriptura in nostrorum dogmatum subsidium: hætenus verò inauditum est, illos ulli scriptori Catholico imposuisse, quòd Romano-Catholica dogmata impugnet ipse.

Te igitur pudeat Sargenti, pudeat Fautores tuos, Patrocinii malæ causæ, utpotè quæ aliter defendi nequit, quàm calumniâ incredibili afficiendo viros Catholicos, doctrinâ, pietate, ac dignitate conspicuos. Tu, qui ne Deo quidem credendum esse doces absque *evidentiâ demonstrativâ*, vel *conclusivâ* veritatis, quo jure, quo privilegio, quâve fronte vis, ut omnes credant tibi, absque ullâ veritatis evidentiâ, vel umbrâ probabilitatis, dum asseris homines probitate ac sanguine illustres, adeo degenerasse à suis moribus ac Majoribus, ut vilissimo inutilis peccati pretio voluerint animas, optimamque famam suam divendere, aut in ridiculum caput tuum, aut Capitulum Anglicanum, immeritò conspirare? Nihili facis judicium temerarium? Nihili calumniam? Omnia licere putas flagitia præ famæ tuæ conservatione? Si magnum inter tuos, ac imperitos, nomen comparasti ex Blakloanæ hæresis transcriptione, ac in Anglicum idioma versione, licebitne tibi hanc malè partam famam, salutique animarum summè noxiam, per fas ac nefas tueri? Pudeat ergò, & pœniteat te, pessimæ famæ, pessimique facti.

Etsi hæc acerbiùs dicta putes, Christiane Lector, attamen si calumniæ Sargentianæ iniquitatem, virusque hærescòs, quam per calumniam suam propagare conatur, perpenderis, mitiorem me quàm culpa exigit, Reprehensorem censebis. Id verò fateor, severiùs in illos animadvertendum, qui libros Sargentii vel non legerunt, vel ejus doctrinam non intellexerunt, vel sibi minimè probari obtendunt, & tamen libros ejus tanquam ab erroribus immunes ab omni-
bus

bus legi satagunt. Haud facile purgabit se hujusmodi vel stupor, vel simulatio, ab hæresis promovendæ suspicione, ac majori culpæ reatu, quàm quæ Sargentio affigitur. Nam graviùs peccat præmonitus & eruditus hæresis alienæ promotor, quàm incautus vel ignarus Author: hic nonnunquam bonâ Fide ac Zelo errat, cuique suus error (ut potè suus) pulcher, aut minimè deformis videtur. At qui alienos promoveret errores, non tam affectu in se, quàm contemptu adversus Ecclesiam, atque æmulos suos, hæresi patrocinator. Satis notum est quàm sæpè præmoniti fuerint Blakloistæ, ut à commendatione & approbatione doctrinæ Blakloanæ in libris Sargentii renatæ, ac sparsæ, desisterent aliquando, ac cessarent; delerentque ex Capituli Registris, insolens illud doctrinæ Sargentii, (adeoque Blakloi) Encomium, per Decani Wareni, ac Thomæ Godeni testimonium solenne Lutetiæ Parisiorum promulgatum. Quid potuit impellere viros doctos ad tam immodicas & insolitas Blakloanæ & Sargentianæ doctrinæ laudes, postquam Romæ damnati fuerant libri Blakloi, & Parisiis detecti ac damnati fuerant errores Sargentii? Profectò suspicor, in ea nos incidisse tempora, de quibus Timotheum præmonuit Apostolus, quando nimirum *sanam doctrinam non sustinebunt homines, sed ad desideria sua coacervabunt sibi Magistros prurientes auribus.* Quot & quales Magistros coacervaverint sibi Blakloistæ, satis constat ex illorum subscriptionibus: Adeò novitatibus inhiant, ut etsi *Regulares* maximè contemnant, tamen si errantem viderint miserum Fraterculum, illum statim

ut Magistrum sequuntur, ejusque doctrinæ sub-
scribunt. Adeò pruriunt auribus & manibus, ut
ne quidem à *Remonstrantia Petri Valesii* approbatio-
ne per Epistolam à suo Decano, nomine & jussu suo
in hunc finem scriptam se potuerit continere Ca-
pitulum Cleri Anglicani.

Aveo ex te scire Christiane Lector, stantibus sic
rebus, quid cordato viro faciendum? Vides Capitu-
lum viris doctis haud destitutum, errores laudat, ac
promovet, & quidem tam unanimi concursu, tan-
toque æstu animorum pessimas & patentissimas ele-
vat hèreses, ut non unius membri (per lapsum cala-
mi, aut) casu errantis, sed totius Corporis novam
doctrinam meditatè obtrudentis, causam agi dixe-
ris. Quid inquam faciendum Præsuli Catholico, in
cujus Diocæsî effracti velut repagulis irrumpunt
errores hi, ac libri, à Capitulo laudati, ac promoti?
Venerandone *Capituli* parceret nomini, aut Membro-
rum famæ? Plurisne faciet illorum nomen, quàm
Fidei Catholicæ integritatem, oviumque sibi com-
missarum æternam salutem? Altiores sanè quàm ex-
pedi Reipublicæ Christianæ jam nunc in vulgi ani-
mis radices egit absurda Blakloistarum cautela, quâ
hèresi ac tempori cedendum, nos frustra monent:
obtundunt enim ex librorum Sargentii Censurâ,
imminentis periculum schismatis, & irridendos à
Protestantibus Orthodoxos, tanquam in Fide minùs
concordes, confligentesque inter se Cadmei fratres.

Doleo vehementer, hoc unicum Blakloistarum
effugium, (ultimum utique morientis jam sectæ
gemitum, quo commiserationem movent impru-
dentibus)

dentibus) tam patienter audiri. Itane verò? Nec detegendi, nec damnandi sunt Novatorum errores, ne scilicet *Pharisaicum* arripiant scandalum hæretici dicantque imperiti, Ecclesiam, ob Hæreseôn Censuram, esse dividendam? Ad quid ergò *super muros Jerusalem posuit Dominus custodes*, qui totâ die ac nocte non tacebunt? Ad quid sunt Episcopi & Pastores, nisi ut hæresi obstant, ac invigilent gregi, rationem pro animabus sibi commissis reddituri? Si oportet hæreses esse, oportet ut hæresum Oppugnatores in Ecclesiâ nont taceant? Fas-ne erit *Thoma Albio*, & *Joanni Sargentio*, Fidei Christianæ fundamenta convellere, (per evidentiam scilicet de monstrativam ad credendum, ab illis necessario requisitam), & non licébit *Georgio Leyburno*, & Archiepiscopo Dubliniensi, hos scriptores & illorum Fautores redarguere, ac monere fideles, ut sibi caveant à Lupis ovinâ pelle contactis? Diuturna schismata in hæresim tandem converti, testatur Maximus Ecclesiæ Doctor, *Heeronymus*: At nemo qui Orthodoxus est, dixerit, per hæresum detectionem ac damnationem gigni schismata. Fidei Catholicæ unitas, Corporisque Ecclesiæ compago, & integritas, non in eo consistit, ut nullus à Fide cadat, nullus hæresim doceat, sed in eo maximè, ut casus non dissimuletur, aut pravum dogma cum sanâ doctrinâ non confundatur; rescindi oportet membrum putridum, priusquàm corpus corrumpatur; exeat igitur, expellaturque à nobis Innovator, etsi olim noster fuerit. Scio, charitati Christianæ maximè consentaneum esse, ut infirmos in Fide foveamus; sed cha-

charitati Christianæ minimè contrarium est, imò valdè conforme, ut alienos à Fide, & calamo, & Censuris feriamus, eoque vel baculo pastoralis insigniti sunt Episcopi, Apostolorum successores. Dum baculo & calamo utitur Ecclesia contra hæreticos, sana & una est Fides; nec tam delicatæ sint oportet Fidelium aures, ut disputantium sono ac strepitu contra ingruentes hæreses, offendantur; in castris sumus, in castris inquam Ecclesiæ militantis; & merito irridetur is miles, qui armorum strepitum non ferens, præliorum id genus adhortamenta reformidat.

Et si hæc ita sint, tamen *in spiritu lenitatis* alliciendi sunt ad sanam doctrinam errantes; non arcendi ab Ecclesiâ *in virgâ ferreâ*, dum spes conversionis affulget. Non est curadeò infensi simus aut nomini, aut Corpori, aut ulli membro *Capituli Anglicani*, (ne quidem ipsimet *Blak/oo*, aut *Sargentio*), ut eos infamare velimus, si ipsimet viam salutis inire velint; quin potiùs eò tendunt omnes nostri conatus, ut ad splendorem antiquum redeat illustrissimus Angliæ Clerus. Id verò aliter fieri nequit, quàm retractando vel renuntiando doctrinæ *Blakloanæ* in *Sargentii* libris contentæ, & quidem scripto haud minus authentico, quàm illum quo approbati sunt iidem libri à Corpore Capituli, juxta testimonium sui Capitis, *Wareni Decani*, & *Thomæ Godeni*. Nec video cur hoc absque ullâ infamiae notâ fieri non valeat, imo cum summâ virtutis ac ingenii laude, totiusque orbis plausu. At factum & sententiam retractare quis velit? Est enim *retractatio*, ingenii

P R Æ F A T I O.

genii errantis ingenua confessio. Esto. Humanum est errare; igitur retractare nil aliud est, quàm hominem te fateri. Si rem benè perpenderis, retractare non erubescas. Nam retractatio haud semper denotat acuminis defectum, error plerumque inconsiderantiæ proles est. Quid-ni etiam fateamur cum annis crescere, aut maturescere ingenii acumen? Quid inde opprobrii? At quicumque (ait) retractat, claro obtututuetur veritatem, solvitque difficultatem, quæ obtusiori olim ingenio suo impervia fuerat. Esto: Neque enim semper eadem ingenii vis nobis inest; cur minùs crescit cum ætate acumen ingenii, quàm *judicii* soliditas? Si *judicii* augmentum fatemur, cur ingenii augmenti pudebit? Retractare igitur factum, aut sententiam, non est signum inconstantiae, aut imbecillitis ingenii, sed magnæ ingenuitatis; nec semper aucti ingenii, sed attentionis majoris argumentum est.

Liceat mihi tandem, Illustrissimo Cleri Anglicani cœtui, liberè dicere, quod mea in eos propensio, illorum periculum, & rei gravitas postulat. Ab Henrici V.III. schismate, Confessores, Martyres, ac Doctores plurimos habuit Clerus secularis: Nullus in orbe terrarum Clerus, aut sapientiâ, aut sanctimoniâ nostrum superavit. At ex quo Blaklei doctrinæ & monitis, Capitulum se submisit, adeòque de illius heresi promovendâ suspectum fuit, non est mirum, si authoritate suâ tam illustre olim Corpus jam pœnè exciderit; nunquam pristinam Fidem; famam, vel dignitatem recuperaturum, donec generosâ retractione, aut Declaratione solenni,

Blakloi ac Sargentii doctrinæ valedixerit. Recogitet ergò, & corrigat obscuras & absonas Blakloi & Sargentii *notiones*. Recogitent & ipsimet Blaklous & Sargentius. Blaklous inquam, si adhuc sapit, penitusque non delirat. Sargentius, minorem in retractando sentiet difficultatem; neque enim tam suas, quàm Blakloi rejiciet sententias. Quod si errantibus solamen est, in errando socios habuisse, præter Anglos Capitulares, duos Hiberniæ Præsules habet doctrina Sargentiana Patronos, vel Approbatores. Hos quoque ad retractationem horramur, neque enim dat quælibet infula *infallibilitatem*. Quod si *retractatio*, verbum durum videtur, nec non superbos offendat animos & aures; molliori utemur voce, illiusque loco *Explanationem* substituemus. Explanent ergo se tam Sargentius, quàm illius Fautores, dicantque, non *veritatis* Fidei (aut *Regulae* Fidei) evidentiam, à se ad Fidei assensum ac professionem necessario requiri; sed *evidentiam credibilitatis* duntaxat; nosque aliam non exigemus contra libros Sargentii Censuram. Certè nullam aliam retractationem petiit à Sargentario Archiepiscopus Dubliniensis Parisiis, quàm ut hanc Fidei propositionem prælo daret, eidemque subscriberet, *non requiritur necessario ad assensum vel professionem Fidei Christianæ in ullo Catholico, etiamsi doctissimo & acutissimo, evidentia in attestante, nec talis evidentia de infallibilitate Ecclesiæ, cui non possit resistere depravata voluntas*. Postquam frustra per D. Brunum, aliosque Sargentii amicos tentaverat Dubliniensis hoc modo finem Controversiæ ponere, cum Reverendo

P R Æ F A T I O.

H

P. D. *Lionello Sheldon* Benedictino, notæ probitatis, acutissimique ingenii viro, adiit Dominum de Sainte Beuve Controversiæ Judicem, qui vix credere potuit, Sargentium noluisse subscribere illi principio Fidei. At eandem in Sargentio pertinaciam expertus est D. de Sainte Beuve, cui incassum suadenti propositionis præfatæ subscriptionem, Sargentius aliam non dedit obfirmati in errore animi rationem, aut responsum, quàm *Profecto Domine, est valde caprifosa propositio.*

Explanet igitur Sargentius libros suos, huic principio Fidei subscribens, damnetque in iisdem quæcunque huic contradicunt propositioni, si clariùs retractare, magnumque imitari Augustinum, abnuerit. Ego quidem pluris facio Augustinum retractantem, ac se corrigentem, quàm docentem alios, & hereticos redarguentem. Dum quis confutat, docetque alios, illos superat; dum verò retractat, seipso superior est. Blakloi libris à *sede Apostolicâ* damnatis, mussitantibusque Catholicis, Capitulum illos laudans, hereticum esse; obscura edita est (Capituli nomine) scriptiuncula, verbis ambiguis innuens, Capitulum minimè probare velle doctrinam à sede Apostolicâ damnatam. At illusoriam fuisse illam scriptiunculam, brevi patuit, ex illius suppressione, ac omnium Capitularium communi sententiâ, dicentium tunc, & adhuc docentium, nullum dogma Blakloi damnatum dici posse, cum de nullo in particulari mentio facta fuerit in Censurâ; unde mirum non est, si damnatam à Sede Apostolica in Blakloo doctrinam, eandem ut ma-

ximè orthodoxam iterum laudaverit in Sargentii libris Capitulum tam erroneo principio imbutum. Omnibus veîò constat libros Sargentii nihil aliud esse, quàm errorum Blakloi *Summam*, & secundam editionem.

Renuntiet igitur seriò ac sincerè Capitulum approbationi suæ errorum Blak oi ac Sargentii, aut saltem declaret Testimonium Decani sui, & Godeni fallum fuisse; & indubiè ad pristinum Fidei fervorem, auctoritatemque suam redibit. Si Blakloo renuntiare obtenderit, & Sargentio adhæserit æquè Blakloismo adhæret, ac Pelagianismo is, qui Pelagii erroribus renuntiat, doctrinam verò *Cælestii* approbat. Certè Joannes Sargentius idem Blakloo est, quod, Cælestius Pelagio fuit, vel quod *Martino* Luthero extitit Philippus Melancton; adeoque haud incongruè vocatur in Angliâ, Blakloi *Philippus*. Illustrissimus Cardigania Comites Sargentium interrogavit Parisiis, an in libris suis, Blakloi doctrinam ac principia secutus fuisset? mirâ impudentiâ rem negavit Plagiator omnibus notissimam Hoc audito, scripsit ad Comitem Archiepiscopus Dubliniensis, se ostensurum ipsimet Sargentio coram Dominatione suâ Illustrissimâ, cæterisque Anglis qui velent se ac Sargentium die statutâ convenire, ipsomet libros Blak oi, paginasque librorum, unde Mango ille omnes errores suos exscripserat. Omnes æquissimum ac brevissimum dirimendæ controversiæ modum esse dixerunt, uno excepto Sargentio; qui nunquam adduci potuit, ut ageretur coram Anglis & æquis Arbitris de transcriptione do-

Ætinae suæ ex libris *Blakloi*, aut de trium damnatarum propositionum traductione. Non obstante hac diffidentiâ, & reatûs argumento clarissimo, spargebat ubique Sargentius, ac illius factio; nihil ex *Blakloi* libris illum fuisse mutuatum; malèque traductas fuisse tres damnatas Sargentii propositiones; idemque nunc spargunt ferè omnes Angliæ Capitulares. Vereor ne adeò insaniant *Blakloistæ*, ut putent, hisce artificiis ac imposturis, fieri posse, ut orbi satisfiat, & declinetur Romana Censura, vel Mandatum aut Monitorium S. Congregationis; explicandi libros ac evidentiam suam, de Evidentiâ *credibilitatis* duntaxat, & non de evidentiam veritatis Fidei, aut Regulæ Fidei: Hoc enim Mandatum (si paruerit illi Sargentius) erit utilius quàm librorum damnatio, aut severior Censura. Si non paruerit, hæresis ac pertinaciæ reum se ipsemet declarabit.

Tu verò, Lector Christiane, mihi facilè ignoscas prolixitatem hujus Præfationis, cum videris scopum illius esse, vulgarem illum errorem confutare, quod scilicet non debeant Catholici contra Catholicos scribere. *Nomine* duntaxat, *Catholicos* esse *Blakloistas*, ex illorum pertinaciâ in promovendo errores *Blakloi* per Sargentii libros, & ex totius hujus operis decursû patebit: nec ulli unquam fuerunt hæretici, qui nomen *Catholicum* non ambiverint retinere, postquam Catholicam Fidem abjuraverant. In eo enim conveniunt omnes Novatores, ut sub umbrâ & specioso prætextu nominis *Catholici*, abscondant dogmata sua, donec hæresis

maturefcat. Certè Blakloistis ego nullam facio injuriam, quin potius nimium parco, cùm illorum nomina supprimam, dum errores impugno. Archiepiscopo verò Dubliniensi, fateor, me facere injuriam, illius egregium librum contra *Blakloismum* mutilando, ejusdemque nonnullas partes à corpore divulsas edendo; idque absque illustrissimi Authoris facultate. Cum verò Præsuli apprimè Catholico innotuerit, quantum virium isti heresi accesserit ex defectu antidoti contra dolos ac virulentas Blakloistarum calumnias, indubiè patienter feret hujus præcociis fætus editionem, eamque minimè intempestivam censebit. Accedit; cum nos qui translationem trium damnatarum propositionum Sargentii, rectam & sinceram esse testari sumus, horrendæ imposturæ, aut summæ inscitix à Blakloistis arguamur; fas est nobis, Præsulis absentis mentem, in favorem Catholicæ Fidei, ac famæ nostræ interpretari; scilicet; malle cum, ante destinatum tempus suos vulgari pro Ecclesiâ Dei labores, quàm *Fidem* ipsam, & integritatem tot insignium subscriptorum, (quorum ego minimus sum), per impudentiam Blakloanam conculcari. *Blakloanam*, inquam, quia ipsissimis verbis Blakloi (de Censurâ *Duacenâ* contra suas hereses olim latâ conquirentis) utuntur contra nos Sargentii Fautores. Hęc ego verba simul cum Sacræ Facultatis *Duacenæ* gravissimâ & æquissimâ reprehensione transcribam; ut *obturentur ora loquentium iniqua*, contra Fidei Catholicæ Propugnatores. *Injuria de qua conqueror, &c.* (inquit Blaklous in suâ supplicatione

Verba Blak'oi con-
queror, &c. iurari
Ecclesiæ pacem à

Academix Duacenæ missâ), in quasdam sententias libri cujusdam à me conscripti, mihi noxiam, & pacis Ecclesiæ Catholicorum Anglicanæ perturbativam, & Hæreticis ad irridendam Ecclesiam Catholicam super dissentionibus in doctrinâ opportunam, me insciente, & non citato, ediderunt. Et infra. Sub umbrâ nominis Facultatis vestræ excitantur in Angliâ turbæ, & dissensiones, & scandala; & corrogantur subscriptiones adversus doctrinam meam quasi hæreticam, virorum cæteroqui indoctorum, & factioni deditorum, & suis superioribus obedientiam negantium.

nobis & irideri
Videm ab Hæreti-
cis, per scriptores
Orthodoxos ejus
doctrinam impu-
gnantes.

Arguit Blakloos
Lejburnum & Or-
thodoxos Sacerdo-
tes, quod contra
sensum Capituli
damnaverint
Blakloos errores.

Hæ fuerunt olim Blakloi quærimoniæ. Totidem verbis easdem nunc repetit Sargentius. Contra nos, & Archiepiscopum Dubliniensem eadem blaterat ignarum & incautum factionis Blakloanæ vulgus. Audiant Sacræ Facultatis Duacenæ responsionem, in lib. Suarum Vindiciarum, pag. 9. Tu *Censuram*, pacis Ecclesiæ Catholicorum Anglicanæ perturbativam, & hæreticis ad irridendam Ecclesiam Catholicam super dissentionibus in doctrinâ opportunam, appellare audes, qui jam à tot annis Angliam tuis factionibus ac perversis dogmatibus perturbas; & universis hæreticis irridendam Catholicam Ecclesiam propinas, tot palmaribus erroribus adversus ejus doctrinam in publicum extrusis, & obstinatissimè propugnatis? Nihil causæ fuit, cur citari debueris, cum non de personâ, sed de dogmatis quæstio esset: quæ semel libris illita, sunt semper cum iisdem præsentia. Et pag. 12. Sub umbrâ nominis facultatis, excitari dicis in Angliâ turbas, &c. nempe quales excitatas legi-

Idem dicunt Sar-
gentiani.

Vindicia Censura
Duacena pag. 9.

mus à Christo Lucæ 9. v. 42. ad cujus præsentiam
 elisit Dæmon puerum, & dissipavit. Quales etiam
 ad introitum Christianorum olim ubique excitata
 sunt inter Gentiles. Ægris oculis, odiosa lux. A
 tuis, tui simillimis, factiosis hominibus, excitan-
 tur isti, si qui sint, tumultus: qui cum densissimas
 errorum hæresumque tuarum tenebras longè latè-
 que diffundere sperarent, & conarentur, non pos-
 sunt non indignè ferre, à Sacrà Facultate faciem
 veritatis accendi: & ad eas usque Regiones lucidos
 ejus radios extendi: quo tuorum dogmatum mon-
 struosa deformitas incipit omnibus apparere, ea-
 que paulatim, Bubonum more, lucis impatien-
 tium, ex Angliâ post infelicissimum parentem,
 infeliciores fatus exire cogantur. Dolendum po-
 tiùs est, ea mala tam longâ consuetudine inolevis-
 se: tamque altè in indoctorum hominum animos
 descendisse, ut citra dolorem erui non possint:
 non tamen ulteriùs toleranda: sed ad opem feren-
 dum concurrendum, ne pestis sanas adhuc singu-
 lari Dei beneficio Ecclesiæ Anglicanæ partes cor-
 ripiat, omniaque depopuletur. Pejor est, omni-
 que bello sèvior, quam comminisceris pacem à
 Censurâ sacræ facultatis interturbatam. Vene-
 num Lethargi instar, nobiliores corporis partes
 obsidet; spirituum meatum obstruit: vitam ipsam
 ebibit. Excitandi à Lethargo ægri, antidotum pro-
 futurum vel nolentibus obtrudi debet: etiam pe-
 rire cupientium saluti consulendum est; eorum
 inquam quos tu pestilenti halitu detestandus re-
 gulus infecisti. Væ qui sonant, contritionem po-
 puli

puli mei ad ignominiam, dicentes Pax, Pàx, cum non esset Pax. *Jerem. 8. 11.*

Huic salutarì correptioni non est quod addam, nec cur eandem applicem notissimis Blakloi ac Sargentii Fautoribus, nam sponte suâ in illos fertur Sapiientissimæ Academiæ Cratio. Illorum igitur nomina, quemadmodum hucusque, ita in posterum (si resipuerint) celabimus: sin minùs, dabimus Catalogum, Hæresis, inscitix, ac infamiæ suæ perenne monumentum. Si conquestus fuerit Sargentius, nos scripsisse contra illum, lite adhuc Rómæ pendente, meminerit, quot argumentis contenderit ipse in suâ *Staterâ Appensâ*, multò consultiùs fuisse, ut ab aliquo Theologo impugnarentur libri Blakloi, priusquam à sede Apostolicâ damnerentur. Nos igitur cò libentius in hoc sequimur consilium Sargentii, quò pleniùs ex scriptione nostrâ informabitur sancta sedes de materiâ *Facti*, nec non de erroribus idiomate Anglicano vulgatis, fidelem Interpretem exigentibus. Fidelis autem Interpres (si maximè fatuus non est) ille censebitur, qui rectæ intentionis & candoris sui conscius, ex unâ parte Sargentii Anglica verba refert, & ex adverso, traductionem Latinam exhibet; quam Criticis, & Sargentii amicis examinandam relinquere haud pertimescit.

Libet ad calcem hujus Præfationis adnectere Illustrissimi Antistitis Dubliniensis verba. Legi ea poterunt sub initium manuscripti libri sui adversus dogmata Sargentii, cujus plura (& quidem meritò) Exemplaria transcripta sunt. *Ceterùm* (inquit) ut quod res est ingenuè fatear, tantùm abest ut vin-

dictâ , non zelo ; livore , non studio veritatis (sic enim passim jactitant) , in hunc hominem stylum acuerim , ut libro typis edito contra doctrinam ejus id fecerim , antequam illum nôram ; nec nisi invitus , repugnantisque in arenam descenderim. Dolebam enim , ac vehementer dolebam , mihi jam rem esse cum eo viro qui annos plusculos in his studiis versatus , nomen sibi aliquod (licet apud imperitos) pepererit ; quo sanè frui eum , satius quàm privari per me , plures existimabant ; cùmque Catholicus haberetur , non nisi cum Catholicorum , atque etiam Heterodoxorum scandalo , ab homine Catholico & Episcopo , fieri id posse arbitrabantur. Accedit , quòd ingenium , ac genius ipse meus , ab aliorum tangendis , ac detegendis ulceribus , semper abhorruerit. At verò cum spargi virus jam latius cœptum , ipsasque adeò Dubliniensis Diœcesis ac Provinciæ fibras pertentari animadvertirem , eoque magis , quò majore in honore is esset , (vulgò enim & Capituli Anglicani os , atque organum dicebatur) , imperare mihi diutius non potui , quin *Eviaentiam* ejus in rebus ac Regulâ Fidei *conclusivam* , (id est , evidentem) , in apertam lucem , non tam suo malo , (si modo Censuræ patientē accommodet aurem) , quàm reliquorum commodo proferrem.

I nunc Sargenti , minas fundito , calumnias concinnato ; quas jam semel ac iterum retractasti , renovato ; reliquos in id genus maledicendi subornato ; haud aliam meo nomini apud eos cui notus ipse sum , notam inusseris , quàm quas noctua soli umbras ac tenebras induxerit. Ite & vos Blakloistæ , Sargentii famam personate , sic tamen ut ne elatio-

ri strepitu Fidelium aures obrundantur, veteremque in *sonum Buccinae* Roma Censuram instauret; quæ proculdubiò iterato in vos fulmine incumbet, si nil nisi Catholicum in Sargentii libris contineri, apud rudes mulierculas, imperitumque vulgus, (quod facitis), vociferemini; semisciolis per totam Angliam sparsis, exclamantibusque, itane, inquit, jam Sargentii doctrina hæretica est, eliminata, proscripta? O Deum atque hominum fidem! quasi huic privato homini Spiritus Sancti assistentia sic debita sit, ut errare in Fide non possit: Archiepiscopo interim Parisiensi, nec non Doctoribus Sorbonicis, aliisque Theologiæ Professoribus, haud aliud quàm Manichæorum, ac Pelagianorum purum putidumque dogma, aut si quòd illo deterius est, semper videbitur, in hanc curam pro suo munere intentis, ne quid vel Blakloi ac Sargentii scriptionibus afferatur, quod sinceram fidem inficiat. Horum sententiæ, Fidei principiis utique innixæ, adhærere nobis fixum firmumque est; etsi per hanc viam, invidiæ calumniæque morsus, aut etiam mors irrepat, sum immortalis.

Sparsum jam fuerat à quodam Præsule Sargentianæ doctrinæ Approbatore nimium quàm incauto, pari meâ ac Societatis Jesu invidiâ, Clerum Dubliniensem, ac Jesuitas per Hiberniam cum Sargentio in puncto, de quo agitur, sentire. Quod licet inducere in animum mihi non potuerim, (vetabat enim id credere religiosa illorum pietas ac doctrina), scribendum tamen ad D. *Goldingum* Vicarium nostrum, & ad Patrum illorum nonnullos duxi, quò câ de re fierem certior. Rescripsit cum Cle-

*Sonus Buccina est
natus ex Blakloi
damnatis libris.*

ro Vicarius, (scriptum nos Romam transmisimus), detestari se, atque anathematizare præfatam doctrinam ut hæreticam, nec sensu ullo Catholico tolerabilem. Scripsi & ad Superiorem Societatis, per id tempus *Stephanum Riccium*: negavit is, aut à se aut ab ullo è Societate, doctrinam Sargentii approbatam fuisse. Scripsi & ad P. *Nicolaum Neter-villium* ejusdem Societatis, qui non nisi aliquot post menses sensum suum ad me transmisit, excusans quòd propositiones illas nonnisi tantum post intervallum tunc primùm vidisset, illorum astu, artibusque, ut suspicabatur, qui vel mihi, vel bonæ causæ cuperent malè. Et verò eas legit, eadem quâ Parisienses reliqui Censurâ, eas notavit, damnavitque.

Hæc verò ejus viri Censura tanti apud me ponderis est, ut una sit adinstar omnium. Fuit enim is vir ob ingenii insigne acumen, ac doctrinam, quâ in Galliâ Collegiis toto regno celeberrimis per annos plurimos Lectorem egit, gentis suæ ingens decus. Est & in Hiberniâ ob natalium splendorem, quo præcipuas regni familias vel sanguine vel affinitate complectitur, sic notus, ut nemo magis. Est & nunc Dublini, (quod audio), eo in honore ob conciones ad populum, & in Controversiis enodandis perspicaciam, perspicuitatemque, pari modestiâ conjunctam, ut Illustrissimæ familiæ nec non Societatis suæ, si non unicum, saltem præcipuum sit ornamentum; omni invidiâ major, nullo non gradu dignitatis dignus, minimo (quæ viri, juxta institutum, religiosa modestia est) contentus. Hic cum aliud non succurrat, opusculum hoc lectioni tuæ, aur etiam Censuræ libens submitto.

HISTORIA
ET
CONFUTATIO
HÆRESIS BLAKLOANÆ,
OLIM IN MANICHÆIS
ET PELAGIANIS,
NUPER VERÒ
IN THOMA ALBIO,
A SEDE APOSTOLICA
DAMNATÆ.

THOMAS ALBIUS, (vulgò Blaklous), Anglus, ex antiquâ, ut ipse ait, *Albiorum* Trinobantum Familiâ, à primis studiis eruditam obsecritatem & novitates affectabat. Ulyssippone de hæresi suspectus, fugâ clandestinâ severitatem Fidei *Quæstorum* evasit. *Duaci*, exotica docuit principia, undè illas postea deduxit 22 hæreses ac ineptias, quas refert Duacena Facultas primò, deindè Roma damnavit, orbisque universus, (perpaucos si demas Cleri Anglicani vespertiliones), vider, rider, detestaturque. Hi ducem suum Bla-

*Ortus & educatio
Blakloi.*

*Vindicta Censura
Duacena edit. an.
1661.*

*Dogmata sectæ
Blakloana.*

*B'kl. in Præfat. ad
Dial. Rushworthi
ed. 1. 1654 pag.
9 & seqq. Item in
siaterra morum e-
xam. 9. pag. 5. 9.
& 510.*

*Sargent. in Fide.
vind. pag. 125. &
seqq. & passim.
Idem Sarg. ibid.
pag. 154. & 155*

*Sarg. in Error
non pluit. pag. 135.
& 199. & 197.*

*Sargent. in Fide
vind. pag. 124. &
125. & seqq.*

kloum secuti, cum Manichæis aiunt 1. stultam ac
superstitiosam esse Fidem, cujus veritas (vel im-
possibilitas falsitatis) non patet credenti, vel
non innititur evidentiæ Demonstrativæ Traditio-
nis, humanæ, aut revelationis Divinæ. 2. Cum
Pelagio, non requiri ullam internam inspiratio-
nem, aut piam voluntatis dispositionem ad flecten-
dum intellectum, ut credamus sicut oportet, post
motivorum credibilitatis sufficientem propositio-
nem; putant enim motiva & miracula, per tradi-
tionem humanam ad nos deducta, *demonstrare* re-
velationem, adeoque veritatem Fidei, ac potius
cogere, quàm allicere ad Fidei assensum. 3. Pecca-
re viros doctos, qui absque hac conclusivâ vel de-
monstrativâ evidentiâ veritatis, vel impossibilita-
tis falsitatis Fidei, Fidem profitentur, aut prædi-
cant. 4. Falsum & erroneum esse (saltem ipsi cre-
denti) quemlibet actum Fidei, qui elicitur absque,
vel fertur ultra hanc evidentiâ. 5. Simpliciores
Catholicos, qui hac evidentiâ veritatis Fidei ca-
rent, non habere veram Fidem; at hanc suppleri,
illosque salvari posse per *virtutem Fidei infirmiore*;
uti loquitur Blaklous pag. 18. suæ Præfat. ad Rush-
worthi Dialogos; vel per ridiculam *credulitatem*,
quæ veræ Fidei nomen nec meretur, nec apta vel
sufficiens est ad veræ Fidei effectus producendos,
ut loquitur Sargentius in Fide vindicatâ pag. 165.
& seq. plura & praviora illorum dogmata infra
dabimus.

*Georgius Leyburnus
primus sectæ
impugnator.*

Primus sectæ hujus impugnator fuit eximius
D. Georgius Leyburnus, Collegii Duaceni An-
glorum

glorum Præses dignissimus. Quot Calumnias contumeliasque perpessus fuerit hic alter Athanasius, ob Fidei Catholicæ defensionem, orbi sat constat, ipseque modestè tetigit in Apologiâ suâ, cujus veritatem confutare nec-dum valuerunt Adversarii etsi an. 1661. edita fuerit: sed hæc non miramur; Vix enim hæresis ulla exorta est, quæ hisce armis artibusque promota non fuerit. Quid Ariani contra Athanasium, contra Augustinum Pelagianum, contra Hieronymum Vigilantius & Rufinus effutierint, non est cur ex Annalibus Ecclesiasticis transcribamus. Hos tamen omnes superant *Blakloistæ*, sive pertinaciam in erroribus, sive procaciam in calumniis spectes. Postquam sedes Apostolica *Albii* libros omnes ut maximè hæreticos damnaverat, *doctrinæ eminentiam*, vitæque integritatem illius hominis, literis *Encyclicis* commendant Clero Anglicano novem *Blakloistæ*, qui Cleri & *Capituli* Anglicani & nomen & auctoritatem usurpant, nec ullam volunt adhuc propositionem hæreticam in *Blakloi* libris agnoscere; eo scilicet ducti argumento, quòd Pontifex nullam in particulari damnet. Quo sanè effugio pleræque antiquæ Conciliorum & Ecclesiæ contra libros hæreticorum, eludentur Censuræ.

Postquam fulmine Vaticano exustum & exosum fuerat Albii, seu *Blakloi* nomen, simul atque doctrina, eandem sub alieno nomine restaurare, ac propagare decrevere *Blakloistæ*. *Joannes Sargentius*, & ipsi *Blakloo*, & sectæ suæ, visus est ad id maximè idoneus. Ita *Leyburnus* in cit. Apologiâ

pag.

*Laudatur virtus
ac doctrina Blak-
loi à Capitulo An-
glicano, postquam
damnati fuerunt
ejus libri à sede
Apostolica.*

Operâ Blakloi Sargentius fit secretarius Capituli, ut Blakloi doctrinam promoveat.

pag. 89. D. Ellis promovit ad Sacerdotium Joannem Hollandum, (tunc ita vocabatur Sargentius), paulo postquam ad Ecclesiam accesserat; & priusquam fundatus fuerat vel in scholasticâ vel morali Theolog.â, venit in Angliam Missionarius, ibique ob zelum magnum quem Vlyssippone ostenderat erga novas Blakloi notiones philosophicas, & propter peritiam scribendi Anglicè, (fuerat enim Amanuensis Pseudoepiscopi Dunelmensis), Blaklous ipsum fovit ac promovit. Cum verò hic animadverteret Sargentium, vivacis ac petulantis ingenii esse, adeoque aptum ad tuendas ac spargendas novas doctrinas, illum fecit Secretarium Capituli, ut solus ipse, ad libitum suum, representaret Clero negotia omnia, prout judicabat expedire, ad promovendam doctrinam Blakloi, & revera ab illo veniunt ad nos omnia mandata. Nunquam adeò erravit Clerus noster antiquus, ut juvenem ac inscium neophytum ad tale onus subverteret; & quidem expressè contra monitum Apostoli 1. Tim. 3.

Docet Blaklous in suo lib. Obed. & Regim. Monarchiam seu jure, si-ve injuria, sede sua pulsam, nisi sponte juri regnandi cesserit, esse infideli deteriorem. Item. Omnes qui subditi fuerant Regi ita solio suo deturbati, teneri, ad ei pro virili resistendum. E. si regredi conetur, aque lici possint eum occidere, ac occidere Tygriem in Ermo.

Dictum hoc & testimonium D. Leyburni haud temerarium fuisse probavit eventus. Prævidentes enim Blakloistæ, Clerum Orthodoxum Anglicanum prævaliturum (post Caroli 2. ad regna sua reditum) contra odiosam Blakloidoctrinam, Regique maximè injuriosam, (Blaklous enim scripserat pessimum illum maximèque hæreticum librum *De obedientia & Regimine*, contra jus Regis exulantis, in favorem Cromwelli), doctrinæ Blakloi (post Regis Caroli restitutionem) tam aperte adhærere non sunt ausi; Sargentium verò (et si Blakloi Simiam) foverunt semper, ejusque libros (et si

(etsi nihil præter spiritum, & dogmata Blakloi spirantes) approbarunt, summisque laudibus extulêre. Attamen ne totus videretur Blakloista, mussitantiumque Catholicorum eâ de re suspicio tolleretur, consentiente Blakloo, Sargentius scripsit librum *Stateram Appensam* contra unum duntaxat absonum & obscœnum errorem, (quia maximè offenderat omnium aures), in *Staterâ morum* Blakloi contentum, etsi liber ille Blakloi plurimis scateat hæresibus, fœcundaque sit pravorum dogmatum sentina. In hanc fraudem contra Fidem, conspirasse totam Blakloi factionem testatur D. Leyburnus in cit. Apologiâ pag. 9. *Non magis fuit in potestate meâ (inquit) disponere de Collegio Duaceno, quàm impedire clandestinum iter D. Sargentii (æstate proximè elapsâ) Rotterdam, ubi spatium duorum mensium egit, degitque cum D. Blakloo, qui tunc in lucem edebat stateram morum: aut impedire ne D. Ellis (Decanus Capituli, aliaque Capituli membra spargerent, Secretarium suum D. Sargentium) fuisset in Angliâ toto illo tempore, quo Roterdami fuerat.* Curiâ Romanam non latuit hic dolus, adeoque non est mirum, si eodem Decreto uterque liber tam Blakloi, quàm Sargentii, æquè prohibitus fuerit; plus enim Collusionis quàm Confutationis habuit Sargentii *Statera Appensa*.

Collusio inter B'akloium, Sargentium, & Capitulum.

Nec adeò secretò aut verecundè inculcabatur Blakloi doctrina, ut Joannes Sargentius in Academia suâ Londinensi, auditoribus selectis illam non explicaverit; inter quos, incautè admissi fuêre nonnulli qui conventiculum illud dissiparunt; dubiis

D sci-

scilicet nonnullis Sargentio propositis, quibus nec ipse, nec Sectæ Oraculum (Blaklous) respondere valuerunt. Inter alios hujusce Academiæ dissipatores, fuere Augustinus *Lathamus* Monachus, ac *D. Gerardus*; quorum interrogatis & argumentis minùs Catholicè, aut ridiculè occurrens Academia Moderator, *pestilentia Cathedram* deseruit.

Etsi verò plerisque viris doctis satis patuerat illa Blakloistarum fraus, quâ Blakloi doctrinam in Sargentii libris probabant ac propagabant, nec unquam destiterit contra illos clamare Fidei Athleta *Leyburnus*, nescio tamen quo fato, exiguæ partis Cleri Anglicani ad novitates propensione, quòque gratitudinis obtentu erga Magistrum suum *Blakloum*, major Capituli pars tracta fuerit ad opiniones blakloanas vel amplectendas, vel permittendas. Huic factioni auctoritatis multum accessit ex nomine *Capituli*, etsi controversum semper fuerit, quo jure nomen illud sibi assumpserint homines, absque Sedis Apostolicæ assensu, vel confirmatione? Sed quidquid sit de hac controversiâ, cui nolo me immiscere, plures simpliciores Sacerdotes magnifico Capituli titulo, aut territi, aut allecti, prævalenti Capituli parti (quæ blakloana fuit) nimis religiosè paruerunt; horum credulitati imposuere astutiores blakloistæ, conspirasse Ordines Regulares contra Cleri sæcularis, Episcopi, & Capituli jura; nec caruit successu mendacium: nam quidquid contra blakloi excrecentem heresim moliebantur viri maximè pii & religiosi, contra Episcopi, Capituli,

&

Quibus artibus
promota est Bla-
kloi secta.

& Cleri jura fieri vulgus imperitum putabat. Re-
verà tamen blakloistæ, (qui optimè norunt se ip-
sos ab Episcopatu excludendos), Episcopum seriò
non cupiebant, ut testatur D. Progers Vice-Præ-
ses Collegii Duaceni, in literis suis 28. Novemb.
1657. ad D. Leyburnum datis, qui illum ad Con-
ventum Londinensem miserat. *Meam* (inquit)
confirmat suspicionem, (quod isti homines nolint Episco-
pum), pertinacia quâ recusant novitates, & scandalo-
fas opiniones rejicere. Et tamen isti boni viri causam
& culpam (quod Anglia Episcopum non haberet)
in Regulares Ordines rejiciebant.

Apol. pag. 42.

Invaluerat adeò hoc contra Regulares præjudi-
cium, ut vix ullus è Clero jam se voluerit expo-
nere aut vulgi obloquiis, aut Blakloistarum de-
tractioni: imò si quis ex Clero sæculari Blakloi
doctrinam damnare ausus fuisset, Capituli hostis
dicebatur. *Quicumque,* (inquit Leyburnus in Apol.
pag. 41.) *se ostendit Blakloo contrarium, &c. repræ-*
sentatur Sacerdotibus extra Londinum residentibus, ut
alienus à Capitulo, seditiosus, & factiosus: juvenesque
Missionarii, si Blakloi doctrinam, integritatemque non
extollunt, communi charitate privantur, utpotè malè
affectedi erga Capitulum. Plures de hoc abusu mecum ege-
runt & conquesti sunt. Quinimò vel ipsemet Ley-
burnus, post tor egregios conatus, tædio ac senio
confectus, bello illi sacro sese subtrahere coactus
est; non Adversariorum vires metuens, nec con-
querens adversam fortunam, sed culpam rejiciens
in alios, qui (ut ipse agebat) *trepidaverunt timore*
ubi non erat timor: existimantes scilicet maximè for-

Invidia concitata
in Regulares, ad
Clerum sæcularem
protenditur à Bla-
kloistis.

Vnde Blakloismi
progressus.

midabilem esse Blakloi factionem, Capituli nomine cohonestatam. Huic timori plerique tribuunt *Blakloismi* progressum. Certè si timidis illis hominibus innotuisset, quàm pauca, & qualia Capita, nuncupabant se *Decanum* & *Capitulum*, seu *Ecclesiam Cleri Anglicani*, subscripserèque literis Encyclicis, in quibus defenditur virtus ac doctrina Thomæ Albii seu Blakloi, postquam illius libri ut heretici damnati fuerant, non trepidarent timore. Novem sunt, quorum major pars infra, altera non supra mediocritatem sapit; sed neutra sapit ad sobrietatem: ii verò sunt D. Humfredus Ellis, Petrus Curris, Georgius Warhamus, Robertus Manly, Laurentius Plat, Joannes Sargentius, Carolus Cancefeldus, Joannes Singletonus, Joannes Medcalfe. Erubuit sanè vel ipse Blaklous, hosce homines vocare *Capitulum*, vel *Ecclesiam Cleri Anglicani*. Sic enim scribit, (illorum Testimonium pro se ac doctrinâ suâ referens), *De me Cleri Londinatis Encyclica ad Fratres per universam Angliam Epistola* hoc testimonium continet. Quantum ad Albii personam attinet, novimus eam semper vitæ irreprehensibilis, & exemplaris convictus fuisse, & propterea ex regulis Christiana pietatis tenemur eam æstimare, & honorare. Plura insignia munera Cleri auctoritate gessit, totidem egregia servitia Clero rependit. Pluribus Fratrum nostrorum gravissimis & ætate provec-tissimis scientias prælegit; quæ nos obligant, & ut nos & illi cum gratitudine honorem rependamus. Scientiam ipsius esse eminentem fatentur omnes; quæ nos, ex legis natura, & Societatis humana cogit ad parem illi æstimationem retri-

Testimonium Capituli de Albii doctrina Eminentia, postquam damnata fuerat, editaque fuerant contra jus Regium Blakloi hæretica scripta.

tribuendam. *Haëtenus de me Epistola Encyclica.*

Etsi verò ex primævis ac majoris notæ Blakloistis constabat *Conventus seu Capitulum Generale*, (ut literæ Encyclicæ loquuntur), Julii 10. 1653. congregatum; tamen in illo non defuere Sacerdotes Orthodoxi, qui obstitere approbationi & propagationi doctrinæ Blak'oanæ, quam Clero imponere præmoliti fuerant Decanus, alique Blakloistæ, qui *Conventum* illum convocaverant, inscio Episcopo suo Chalcedonensi; utpotè quem exauthorare decreverant, quòd desperarent fore, ut ipso vivente, aut vigente Catholici Episcopi auctoritate, solenni *Capituli Decreto* Blakloismus stabiliretur. Unde mirum non est, si Præsul vigilantissimus *Mandatum* suum miserit ad dissolvendum *Conventum* illum, Fidei, & sibi adeò periculosum. Ita enim scribit Episcopus mense Julii 1653. *D. Lancastrius mihi narrat P. Pagium (Sacerdotem maximè probum, & Archidiaconum) sibi dixisse, cum morti proximus fuisset intentionem Blakloistarum in ultimo suo Conventu fuisse, doctrinas Blaklois extollere, meamque subvertere auctoritatem; quam auctoritatem D. Car mihimet nuper dixit, esse planè imaginariam. Certus sum hoc illum non dixisse absque Sociis. Itaque homines isti ad res suas promovendas, uti possunt auctoritate, etiamsi existiment illam esse imaginariam. Haëtenus Chalcedonensis. Hic obiter satis mirari non possum, quâ potuerit D. Car sepulchro Episcopi Chalcedonensis inscribere: Hic jacet, &c. totius Angliæ & Scotiæ Ordinarius, à falsis Fratribus in exilium pulsus, &c. Si auctorita-*

Episcopus Chalcedonensis, & Clerus Orthodoxus restiterunt Blakloismo.

tem illius putavit esse imaginariam.

Redeo ad Blakloistas. Narrat Leyburnus cit. D. *Herbertum* sibi dixisse, nullam esse rationem cur Cleri Anglicani debuisset superior (.i. Episcopus) esse, qui in Angliam nunquam veniebat: item scripsisse contra honorem ejusdem Leyburni esse, doctrinæ Blakloi se opponere, quandoquidem olim fuerat illius Magister. Cui ego (inquit Leyburnus) *reposui*, vix tribus mensibus illum mihi prælegisse, idque in absentia D. *Stratfordi*. Addidi tamen me pluris facere Confessarii & Superioris mei Consilia, vitandi profanas novitates, quàm mille Magistros, qui quolibet doctrinæ vento circumferuntur. Certè pessimum Consilium, maximèque absurdum est, Authorem heresis celebrare encomiis ob doctrinæ eminentiam, &c. eo nomine quod Encomiastes ejus fuerit discipulus. Quinimò vel inde debuissent homines Catholici & prudentes (ut à se amoveant heresis haustæ suspicionem) acerbius, quàm ulli alii in suum invehì Magistrum, tam contagioso laborantem malo, cujus virus in Discipulorum animos ad novitatem pronos, facillimè diffunditur.

Fittonus & Daniel cont. a Blaklois, as.

Haecenus intra Capituli Anglicani fines coarctata fuerat Blakloi doctrina, nec in illo Cœtu diu regnasset, si *Fittonus* & *Daniel* (ambo Decani) diutiùs vixissent. *Fittonus* dum Florentiæ moreretur, omnes Blakloi libros *Inquisitioni*, flammisque tradidit. *Daniel*, qui *Fittono* successit, cum Leyburno jam conspiraverat ad evellenda ex Clerici sui animis, *Blakloi* & *Holdeni* zizania; egregium cona-

conatum impedivit *Danielis* immatura mors. *Holdenus*, etsi Facultatis Parisiensis Doctor, haud indignatus est *Blakloi* fieri Discipulus, hominisque infani errores transcribere, ac in lucem edere (*Lutetiae Parisiorum*) exoticum suum de Fide Tractatum, obtentâ prius (subreptitiè) unius vel alterius Doctoris approbatione. Certè nunquam approbassent Doctores illi, si vidissent, hanc hereticam sententiam, *Nescio quam sibi finxere* (recentiores Theologi) certitudinem Divinam & supernaturalem in Fide Christianâ, (veram & rationalem prætereuntes), quam inanem omninò, & imaginariam esse, luce meridianâ clarius est. Hi etenim Theologi, Fidei Divinæ certitudinem petendam esse existimant à peculiari quodam Spiritus-Sancti instinctu, seu gratiâ Dei internâ, Christianis singulis communicatâ & concessâ, quâ veritatibus fidem adhibent. Horum ego sententiam adeò communem, sæpius miratus sum; quam ab illorum inani, & nugatorio figmento qui e privato spiritu instructos & imbutos jactitant, nunquam potui secernere. Et pag. 43. Verùm opinari, Catholicæ Fidei certitudinem in singularem hanc internam, invisibilem, & spiritua-lem gratiæ suggestionem, resundendam & resolvendam esse, fatua prorsus est hallucinatio, & inepta aberratio.

Holdeni & Blaklei vestigiis insistens Joannes Sargentius, varios edidit Anglicè Tractatus, quorum scopus fuit, novâ cum methodo novam cedere Fidem, (hoc est, *Demonstrativam*); adeoque Fidei Catholicæ obsequium, meritum, libertatem; obscuritatem, necessitatemque piæ dispositionis voluntatis ad illius assensum, è medio tollere. Per-
culit

*Holdenus Affecta
Blakloi.*

*Holdenus in Tract.
de Fide cat. 3 pag.
42 impudens Bla-
kloisia.*

*Nova Methodus,
ac Fides demon-
strativa Sargen-
tii.*

culit Orthodoxorum pariter ac Protestantum animos insolens conatus, & commentum; & ab illo everti Christianismum æquè censuerunt utriusque partis Scriptores. *Tilitonus* ac *Stillingfleerus* ex Protestantibus; *Petrus Talbotus* Archiepiscopus Dubliniensis, ex Catholicis. Hujus Præsulis Censuram ac sententiam an. 1670. editam contra Sargentii *Surefooting* (.i. Firmum Incessum in Christianismo) refero, utpotè quæ magnas postea turbas excitavit Parisiis, Dubliniensem inter ac Sargentium; imò inter totam Blakloi factionem & Orthodoxos.

„ Vehementer doleo (inquit Dubliniensis) in-
 „ ter Heterodoxos ac Manichæos (qui ad Fidem
 „ requirebant claram evidentiam) collocandum
 „ à nobis esse Authorem libri nuper editi, qui
 „ vocatur *Surefooting*, id est, *Firmus Incessus*; hic
 „ enim necessariò exigit *evidentiam in attestante*, vel
 „ evidentiam revelationis (virtute scilicet Traditionis humanæ) pro assensu Fidei Divinæ. Do-
 „ leo, inquam, virum aliàs ingeniosum, ad primum gressum offendisse, quando viâ clarâ maximèque planâ progredi statuerat. Si tam cautus in principiis doctrinæ seligendis fuisset,
 „ quàm cohærens est in deducendo conclusiones
 „ suas, illius vestigiis lubens insisterem. At dum
 „ Fidem conatur evehere ad majorem evidentie
 „ gradum, quàm Fidei obscuritas ferre, aut libertas nostra, vel meritum admittere potest, aut
 „ Ecclesiæ regimini consentaneum est, incidit in
 „ pessimum Heterodoxorum errorem, dispari ta-
 men

Contra illam scri-
psit Archiepiscopus
Dubliniensis.

Ratiocinatio Du-
blinensis contra
Evidentiam Fi-
dei, ac *Surefooting*
Sargentii, ante-
quam Sargentium
novisset.

„ men ratione ; nam hi evidentiam suam imagi-
 „ nariam ad pauca reducendo , paucos numerant
 „ Fidei articulos ; ille , suam evidentiam ad om-
 „ nes Fidei articulos protendendo , & applicando ,
 „ omnes reddit incredibiles , hoc est , evidentissi-
 „ mos , adeòque Fidem penitus è medio tollit.
 „ Convenit pars utraque in *Regulâ* , (seu eviden-
 „ tiâ) , etsi non in ejusdem applicatione. Neutra
 „ vult credere quidquam quod evidens non est ,
 „ sed Heterodoxi dicunt pauca esse evidentia ,
 „ ideòque pauca credunt : Author *Firmi Incessûs*
 „ imaginatur omnes Fidei Romanæ articulos evi-
 „ dentes esse , putatque se omnes credere , cum ta-
 „ men vel ex *conclusivâ* ipsius evidentiâ (quæ maximè
 „ fallax est) clarissimè constet , nihil omninò ab
 „ illo credi Fide Divinâ. Facile convenirent isti
 „ dissidentes , si sese , principiumque suum cape-
 „ rent. Sanè pars utraque conspirat ad Fidem
 „ Christianam penitus evertendam. Nam Fides
 „ Catholica (quæ communicatur per testimonium
 „ & prædicationem Ecclesiæ , aut ex auditu) obscu-
 „ ritatem revelationis necessariò involvit ; aliàs
 „ Fidem nostram , (i. obscuram) haberent Sancti
 „ in Cælo : imò *Verbum* ab æterno Fidem haberet ,
 „ si ad illam sufficit , veritati clarissimè visæ assenti-
 „ ri ob dictum & veracitatem alterius , quamvis
 „ audienti evidenter constet de infallibilitate ac
 „ locutione dicentis , aut revelantis. Unde cum
 „ *Pater* ab æterno loquatur *Filio* , hic ab æterno
 „ per Fidem illi credit , etiamsi ipsam veritatem ,
 „ Patrisque infallibilitatem clarissimè intueatur.

„ In eo igitur claudicat *Firmi Incessus* Author,
 „ quòd confundat evidentiam *obligationis* nostræ
 „ ad assentiendum articulis Fidei ab Ecclesiâ pro-
 „ positis, cum evidentia ipsiusmet *revelationis* Di-
 „ vine, quæ ab Ecclesiâ etiam proponitur; sed cre-
 „ di, non cerni debet revelatio; nam Testimonium
 „ Ecclesiæ tot signis supernaturalibus confirma-
 „ tum, clarum ac evidens facit, teneri nos credere,
 „ quòd Deus totam illam doctrinam revelaverit,
 „ quæ ab Ecclesiâ traditur, ut ab ipso revelata. Sed
 „ nec Traditio, nec signa Ecclesiæ reddunt clarè
 „ evidens, Deum de facto talem doctrinam reve-
 „ lasse: *moraliter* quidem evidens est (uti loquun-
 „ tur in scholis) Deum illam revelasse; at *metaphy-*
 „ *sicè* evidens non est.

Ex illâ descriptione
 ingens oritur dis-
 putatio Parisiis in-
 ter Dublinensem
 & Sargentium.

Hæc verba cum legisset Sargentius probèque aliundè novisset Dublinensem semper fuisse Blakloismo adeò contrarium, ut in Episcopum quemdam severiùs animadverterit, quòd Blakloi ac Sargentii doctrinæ favere videretur, (habitâ priùs cum Episcopo eâ de re Dublinii coram Protestantibus disputatione), mirum in modum excanduit Sargentius; præsertim postquam Dublinensis illum reprehenderat, & accusaverat de inculcatâ hæresi Blakloanâ Catholicis Anglis Lutetiæ Parisiorum commorantibus, necnon in libris suis contentâ. Negavit Sargentius factum, propositionesque hæreticas ex invidia & animi livore fictas à Dublinensi, nec in libris suis reperiri constanter affirmabat. Hinc magna exorta contentio; in duas partes divisi Angli Parisienses; Altera dicebat hæresis reum esse

esse Sargentium ; Dubliniensem altera vocabat *Impostorem*.

Ut Fidei , ac famæ suæ consulere Dubliniensis, tres propositiones , quas olim legerat in libris Sargentii , Latinè traductas , misit ad D. de *Sainte Beuve* , (à Clero Gallicano & Archiepiscopo Parisiensi constitutum Moderatorem controversiarum omnium occurrentium) , cum hac quæstione, *Utrum aliqua ex his tribus propositionibus , in sensu Catholico possit explicari ? En Propositiones ac Censura.*

Tres propositiones Sargentii missæ ad D. D. de Sainte-Beuve , & Porcher.

PRIMA PROPOSITIO. *Fid. Vind. pag. 13.*

Qui tenetur profiteri illas propositiones Fidei ut veras, debet videre connexionem inter illarum terminos , ac per consequens illas non posse esse falsas, vel inconnexas.

HE who is oblig'd to profess those Faith-propositions true , must see the connexion between their terms , and consequently that they can not possibly be inconnected or false.

II. PROPOSITIO. *Fid. Vind. pag. 41.*

SI duo termini non discernantur connecti , propositiones illæ Fidei possunt, imò debent negari à Respondente , cujus munus ac jus est nihil concedere quod

IF the two terms be not seen to be connected, these propositions may , nay ought to be denyed by the Respondent , whose office and right it is to grant nothing but what is evident,
E ij least

quod evidens non est , *least he ensnare himself.*
ne se decipiat.

III. PROPOSITIO. *Error non plust. pag. 135.*

REquiritur ac necessarium est , ut assensus Fidei in aliquibus personis credentibus sit formaliter infallibilis , sive quòd certæ sint infallibiliter per evidentem rationem , auctoritatem , seu regulam Fidei , quâ nituntur , eos decipere non posse , alioqui nunquam satisfaceret viris ingenio præditis , quorum perspicaces intellectus fundamenta requirunt Fidem convincentia ; neque possent fideles sapientiores sincerè , & ex corde , Fidei assentiri ; nec illius veritatem sine improbitate profiteri ; neque eam probare , aut dubios in eâ confirmare , aut homines exquisitè eruditos ad eam converter-

TIs requisit and necessary that the assent of Faith in diverse particular Believers be formally infallible , or that those persons be infallibly certain by evident reason , that the authority or rule of Faith they rely on can not heerin deceive them. Else great wits and acute Reflecters , whose piercing understandings require convictive grounds for their Faith , would remain for ever unsati fyed ; nor could the wisest Christians sincerely and heartily assent to , nor with honesty profess the truth of th ir Faith , nor could any prove it true , or establih rational doubters in it , or convert men of exact Knowledge to it , or convince heretiks calling the truth of it in question. Nor

vertere, aut hereticos illius veritatem in dubium vocantes redarguere. Neque denique possent Præsides atque Rectores plebi proponere aut predicare Fidei veritatem, tutâ conscientiâ & salvo honore.

Nor could Governours and leading persons with any conscience or credit propose and preach the truth of Faith to the Generality.

C E N S U R A.

Ad quasita circa Propositiones supra propositas, mea hæc est sententia, quam iudicio ac Censura summi Pontificis, ut teneor, sponte subjicio.

AD primam, non posse in sensu Catholico explicari hanc propositionem; *Qui tenetur profiteri illas propositiones Fidei ut veras, debet videre connexionem inter illarum terminos, ac per consequens illas non posse esse falsas vel inconnexas.* Nam si videret connexionem inter terminos illarum, haberet de his, de quibus agitur, scientiam, & non haberet fidem: sufficit ut videat hos terminos non esse contradictorios, seu connexionem terminorum non esse rectæ rationi repugnantem. Fides Divina est supra, non contra rationem.

Ad secundam quâ dicitur quòd si duo termini non cernantur connecti, propositiones illæ (Fidei) possunt, inò debent negari à Respondente, cujus munus ac ius est nihil concedere, quod evidens non est, ne se decipiat. Quòd

E iij hæc

hæc secunda propositio non potest etiam in sensu Catholico explicari, quia est Fidei destructiva; & non potest nec debet negari propositio, quantumvis Respondens non habeat evidentiam de connexionione terminorum ex quibus ea constat, quando aliàs novit Ecclesiam (quam Fides docet esse infallibilem circa res Fidei) eam proponere tanquam veritatem à Deo revelatam.

Ad tertiam quæ vult *requiri ac necessarium esse ut assensus Fidei in aliquibus personis credentibus sit formaliter infallibilis, sive quod certæ sint infallibiliter per evidentem rationem, auctoritatem seu regulam Fidei quâ nituntur, eos decipere non posse*: non posse etiam in sensu Catholico explicari. Quia sufficit ut Fide credatur Ecclesiam esse infallibilem, & non requiritur ut constet de infallibilitate Ecclesiæ per evidentem rationem. Subscripsi Lutetiæ Parisiorum, &c.

DE SAINTE BEUVE.

PORCHIER.

LITERÆ D. DE SAINTE BEUVE

A D

ARCHIEPISCOPVM DVBLINIENSEM.

L Egebam, Illustrissime Præsul, propositiones Auctoris illius Angli, cum iudicio tuo circa illas,

illas, quando allata est mihi Epistola tua. De hisce propositionibus quid sentiam, jam declaravi tibi. Certè si iis sensus aliquis Catholicus affingatur, is non naturalis earum est sensus. Omnium Episcoporum interest impedire, ne doctrina ejusmodi diutius serpat, quæ damni plurimum allatura est Ovibus Christi: nec dubito quin, si de eâ querimoniam instituas apud Illustrissimum D. Archiepiscopum Parisiensem, eruditissimus & vigilantissimus Præsul Authorem illarum advocet, auditurus illum, ut, si non sit easdem revocare paratus, revocet facultatem ipsi concessam, functionem Ordinum Sacrorum exercendi in suâ Diocesi. Verùm, ut conjicio, Author ille non reluctabitur; nam rogatus de eo argumento Collationem habere cum Primario Collegii Scotorum, quem, si benè novi, *Barklaium* nuncupant, diem crastinum horâ nonâ designavi. Si Deus verbis nostris faveat ac benedicat, sponte suâ Author Censurâ notabit malè conceptas propositiones. Interim existimarem supersedendum esse. Referam tibi quid in nostro Colloquio actum fuerit ac dictum; quidque postea fuerit agendum, significabis, Archipræsul meritissime, humillimo & obsequentissimo

DE SAINTE BEUVE.

Authentica exemplaria Censuræ ac hujus Epistolæ D. de *Sainte Beuve*, sparserat Dubliniensis: id ubi primum Sargentius rescivit, passus est Propositiones maximè hæreticas esse, minime

nimè verò suas, aut in sensu suo traductas (Janse-
nium hoc effugium suggerente Barclaius), ridi-
culè obtendebat; idque se ostensurum proximo
die Jovis in Cubiculo D. de Sainte Beuve, quò
Sargentium & Anglum Interpretem ituros (uti
conventum fuerat) *Barclaius* Sargentii Fidei-
Jussor ac Director, promiserat, cum Dublinien-
si eà de re tractaturos. At congressum declinârunt
ambo, conscii reatûs sui; quod primum fuit malæ
suæ causæ argumentum, nimixque credulitatis in
N. viro aliàs bono, qui haud satîs mirandâ perti-
naciâ malam illam causam semper protexit. Op-
timè noverant Barclaius & Sargentius, tres pro-
positiones rectè traductas fuisse, adeoque nullam
servandi promissum de discutiendâ traductione
intentionem habuerunt; in eo versabatur tota *Bar-
claii* industria & ingenium, ut Sargentii doctrinam
latâ jam hæresis Censurâ liberaret; id verò effice-
re putavit imprudens homo, quando (ardentiùs
disputante Dubliniensi cum D. de *Saint Amour*,
ac D. de *Sainte Beuve*), surripuit originalem Cen-
suram trium propositionum. At quando animad-
vertit Barclaius, à se quoque tres illas proposi-
tiones damnatas fuisse ut hæreticas, & authentica (an-
te suum furtum) Censuræ sparsa fuisse exemplaria,
puduit Scotum facti, quo propensionem suam ad
palliandam hæresim à se damnatam incautus pro-
diderat. Utinam aliquando pœniteat! Ab illo die
nunquam Sargentius, etsi sæpè rogatus, voluit
agere coram Arbitris Anglis, (quorum judicio
controversiam Traductionis submiserat Dubli-
nien-
nensis

*Sargentii effugium
c. m. Janse-
nii commune.*

*Declinat promissum
Congressum.*

*Barclaii furtum,
et conatus libe-
randi Censurâ hæ-
resim à seipso dam-
natam.*

nienſis), de Anglicarum propoſitionum traduſtione. Quapropter D. de *Sainte Beuve*, ex mandato *Impeſſ. ra.* Archiepiſcopi Pariſienſis, commiſit examen traduſtionis Angliſ Benedictinis; ſed nunciuſ ad illoſ miſſuſ (qui fuit vel Sargentiuſ ipſe, vel Barclaiuſ) malâ fide perſuaſit D. de *Sainte Beuve*, noluiſſe Benedictinoſ illi ſe controverſiæ immiſcere, cûm tamen nunciuſ ad illoſ nunquàm acceſſiſſet.

Hac impoſturâ id aſſecuti ſunt Barclaiuſ & Sargentiuſ, ut cauſæ examen *Caræo*, & *Luttono*, *Blakloi*, Sargentii, & *Capituli* amicis, committeretur. Hiſ addidit Dominuſ de *Sainte Beuve* eruditum ac pium virum *Strephanum Gough*, Congregationiſ Oratorii Sacerdotem. Nunquam voluit Sargentiuſ, (quod unicum faciebat ad rem), ut directè ageretur de veritate Traduſtionis damnatarum propoſitionum, oſtendereturque ex *antecedentibus* & *conſequentibus*, illiuſ fallitâſ aut integritâſ. Optimè enim nôrant omneſ Angli, (ac imprimiſ ipſe Sargentiuſ) traduſtionem veriſſimam eſſe. Vindiciâſ igitur doctrinæ ac librorum ſuorum Examinatoribuſ obtulit, quibuſ vindiciâſ nonnulla verba cum propoſitionibuſ ac principiâſ ſuiſ (uti obtendebat ipſe, minùſ cohærentia, & ex libriſ ſuiſ tranſcripta, inferûit; ut ſcilicet pateret, aut illum ſibi contradixiſſe, quod eſſi læpiſſimè facit, ſemper tamen hæreſi favet), aut non rectè intellectâſ fuiſſe propoſitioneſ ab Archiepiſcopo Dublinienſi. Teſtati ſunt Caræuſ & Luttonuſ, verba vindiciâſ Latineſ inſerta, rectè à Sargentio ex libriſ ſuiſ traduſta fuiſſe, at nihil de traduſtione

* *Examen Traduſtionis commiſſuſ amicis Sargentii.*

Artificiuſ quo Examinatores diverſi ab examine traduſtionis trium propoſitionum Sargentii.

Colliſo Luttoni & Caræi cum Sargentio.

damnatarum propositionum directè testari sunt, uti sanctè affirmarunt D. *Gagius*, & Caræus ipse. *Stephanus Gough* hunc ridiculum & fallacem agendi modum in re tam gravi stomachatus, nunquàm potuit adduci, (etsi importunè à N. rogatus), ut Caræi & Luttoni testimonio subscriberet; quin potius protestatus est, mallè se manum perdere, quàm scripto, vel auctoritate suâ, Fidem Catholicam prodere. Certè Fidem Catholicam produnt, quicumque falso aut fallaci testimonio imponunt hæresum Censoribus, non impugnari Fidem ab Auctore libros hæreticos divulgante, ac defendente; eâ scilicet ducti ratione, quòd idem Auctor in aliis locis librorum, sibi contradicere videatur. Quis enim ignorat, erroneos aut incautos scriptores, passim sibi contradicere? Observarunt Bellarminus & Valentia, Calvinum multotiès sibi contradixisse in uno *realis presentia* Corporis Christi articulo. Erit ne igitur Calvinus Scriptor Catholicus, quia contradixit errori suo? Erit ne illa contradictio, Catholica explanatio? Efficietne ut libri sint Catholici, & à Catholicis legantur ut Orthodoxi? Contradictio non est mentis explanatio, sed confusio. Nemo igitur pius aut prudens dixerit, per *contradictiones* rectè aut Catholicè posse explicari libros erroneos, vel Autores suspectos; præsertim cum soleant tales homines consultò sibi contradicere, ut (si casu detecta fuerit illorum hæresis) eandem excusent, evadantque Censuram. Retractandi sunt igitur errores, prohibendi libri, haud explicandi per contradictionem tot nomi-

D. *Hum ac factum*
Stephani Gough.

Bellarmin. l. 1. de
Euch. c. 1.
Valentia to. 4. d.
6. q. 3. p. 1. §.
Item.

nominibus suspectam. Sargentius verò nunquam erroribus suis adeò contradicit, ut illos retractare videatur.

Inter Blakloistas non desunt qui per Angliam spargunt, *Caraum & Luttonum* approbasse non solum Vindicias, verum etiam libros, ac totam doctrinam Sargentii, dixisseque in testimonio suo; tres propositiones Censurâ damnatas, in sensu Catholico explicatas fuisse à Sargentio, idemque confirmasse Giffordum, Gagium, Godinum, aliosque nonnullos, contra quos exceperat Dublinienfis Antistes, utpotè membra Capituli, aut Sargentii amicos: Quo non obstante, ab horum testimonio inductos aiunt fuisse Censores, ad revocandam Censuram tuam, dicentem, *in nullo sensu Catholico explicari posse illas tres propositiones*. Vix credi potest, Censores sapientissimos sibi tam absurdè contradixisse. Fieri autem potest, ut mentiente Sargentio in vindiciis, ac obtendente non requiri à se in libris suis plusquam *moralem* evidentiam ad Fidei assensum ac professionem, item exigi ab ipso in iisdem libris piam dispositionem voluntatis ad credendum sicut oportet, fieri, inquam potest, ut iis qui vindicias mendaces approbarunt, fidem adhibuerint Censores; eodem planè modo quo credidit mentienti Pelagio, & Græco Interpreti Synodus Diospolitana. Etsi autem hoc fieri potuerit, tamen haud verosimile est factum fuisse. Nam etsi Sargentius ac Factio ejus, mirâ impudentiâ obtenderit mutatas & mutilatas fuisse in traductione tres propositiones damnatas,

iisdemque applicuerit illud Psalmi, *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus*, perindè ac si quis (omittens verba, *Dixit insipiens*), probaret ex scripturâ, non dari Deum, hæc sola referens, *Non est Deus*, sic Archiepiscopus Dubliniensis, & quindecim subscriptores mutilarunt propositiones Sargentii, verba antecedentia vel consequentia omittentes, ex quibus sanus illarum sensus pendebat. Certè solus insipiens dixerit aut crediderit, Archiepiscopum, Generalem, Definidores, ac Priorem Ordinis S. Benedicti, tot Doctores ac Professores Theologiæ, hoc est, quindecim viros eruditionis ac probitatis famâ celeberrimos, voluisse suum bonum nomen perdere, seque agnoscere ac probare Impostores per solenne Testimonium suum, asserens *mutilatas* propositiones, esse rectè traductas, idque patère ex antecedentibus & consequentibus. Vide 3. part. cap. sect. hujus Tract.

Mirum igitur non est, si ex mandato Archiepiscopi Parisiensis, jussus est Sargentius, (non obstante suorum amicorum vel fraudulentâ, vel incautâ subscriptione), anathematizare tres propositiones Latinas, necnon subscribere Censuræ dicenti, *non posse illas in sensu ullo Catholico explicari*. Subscripsit; & tamen illius *Vindiciæ* eò maximè tendunt, ut probent easdem tres Latinas propositiones vix in alio quàm in sensu Catholico intelligi posse. Ad has solent redigi angustias tam ignari quam hæretici Scriptores. Materix *facti*, (an scilicet rectè fuerint traductæ propositiones Anglicæ in Latinum sermonem), noluit se immiscere
 Illu.

Illustrissimus Parisiensis, nec Censores voluerunt de illâ judicare. Lectoribus Anglis controversiam illam dirimendam reliquerunt.

Cum Sargentius declinasset hanc quæstionem *facti*, an scilicet rectè fuerint traductæ tres propositiones Censurâ notatæ, (quæ sola decidenda erat, nam vel ipsemet jam fatebatur Latinas, hæreticas esse), Dubliniensis rogavit omnes viros doctos Anglos & Hybernos Parisiis commorantes, (iis exceptis qui erant Commensales Sargentii, vel Membra Capituli), ut post diligens examen librorum (per Collationem *antecedentium* & *consequentium*) declararent sensum suum circa translationem trium damnatarum propositionum, quod sequenti testimonio præstiterunt.

Testimonium, Cleri Sæcularis, & Regularis

CUM visum fuerit Illustrissimo ac Reverendissimo D. Archiepiscopo Dubliniensi, Hybernix Primati, certiores nos facere, quædam malitiosè conficta spargi de occasione controversiæ ab ipso contra D. Joannis Sargentii doctrinam institutæ, quasi ex animi livore, potius quàm Religionis zelo excitata fuisset; itemque de trium damnatarum propositionum ejusdem D. Sargentii ex Anglico idiomate in Latinum versione, quasi parùm sincera, aut minimè fidelis esset;

Nos infra scripti, tum propter reverentiam Episcopali dignitati debitam, tum ut Justitiæ, ve-

ritati, & Charitati Christianæ satisfaciamus Testamur primò, nobis constare ex libro insigni à dicto Illustrissimo Domino Anglicè scripto, & anno 1670. impresso, eandem Domini Sargentii doctrinam de Fidei evidentiâ, ab eodem doctissimo Præsule ut hæreticam, nec non cum Manichæorum errore coincidentem, notatam fuisse; idque (uti affirmat ipse) priusquàm illi innotuisset, D. Sargentium fuisse Authorem libri, quem Illustrissimus Antistes impugnaverat, cui titulus est *Surefooting*. Unde manifestò patet, dictam controversiam non nuper ex animi livore, erga Auctorem sibi plane ignotum, sed potius ex Religionis zelo (ante quinque annos) originem duxisse.

Testamur 2º nos accuratè comparasse versionem Latinam trium propositionum quæ Censurâ notatæ sunt, cum iisdem prout jacent in libris Domini Sargentii Anglicè scriptis, & quantum colligere possumus ex verbis ac sensu naturali earundem, & ex *antecedentibus & consequentibus*, judicamus præfatas tres propositiones Censurâ notatas, sincerè ac fideliter traductas; nec mutilatas aut mutatas fuisse ab Interprete. In cujus rei testimonium subscripsimus Lutetiæ Parisiorum die octavâ Julii 1675.

PETRUS NOGENT BACC SORBONICUS,

AC JURIS UTRIUSQUE DOCTOR.

THADÆUS Ô BRIEN PROTONOTARIUS.

APOSTOLICUS, NEC NON SACRÆ THEOLOGIÆ

DOCTOR.

JOAN-

JOANNES WARNERUS SOC. JESU
THEOL. PROFESSOR.

IGNATIUS BRUNUS THEOLOGICÆ
PROFESSOR SOC. JESU.

HUGO COLANUS SOC. JESU. REGINÆ
MAGNÆ BRITANIÆ A CONCIONIBUS.

ROBERTUS CUSACKE BACC. THEOLO-
GUS FACULT. PARISIENSIS.

GULIELMUS DATON SACRÆ FACULT.
PARISIENSIS BACC. THEOLOGUS.

FERGUSIUS LEA SACRÆ FACULT.
PARISIENSIS BACC. THEOL.

MIC. MORUS PROGYMNASIARCHA
GRASSINÆUS, PHILOSOPHIÆ ET ELOQUENTIÆ
PROFESSOR ACADEMICUS.

MATHÆUS Ô MOLONY CONSULTISSIM.
FACULT. PARISIENSIS DOCTOR.

*Testimonium Præsidis Generalis, Definitorum,
Prioris, & Secretarii Ordinis Sancti
Benedicti Congregationis Anglicanae.*

Cum nobis relatum sit, Nuncium ad nos mis-
sum fuisse ab eximio D. de Sainte Beuve, (cui
ab illustrissimo Parisiensi commissum fuerat exa-
men controversiæ circa doctrinam D. Joannis
Sar-

Sargentii), ut quidam ex nostris sensum suum aperirent circa traductionem trium propositionum, quas duo insignes Doctores Sorbonici Censurâ notaverant; præfatumque Nuncium dicto D. *de Sainte Beuve* retulisse, Superiorem non fuisse domi, nec Religiosos nostros se velle isti controversiæ immiscere;

Nos infra scripti, Religiosi Angli, Ordinis D. Benedicti, notum facimus, nunquàm ad nos accessisse talem Nuncium, nec tale à nobis unquam responsum accepisse.

Quoniam vero Illustrissimo ac Reverendissimo D. Archiepiscopo Dubliniensi, Hiberniæ Primati visum fuerit, nos etiam certiores facere, quædam malitiosè conficta spargi de occasione controversiæ ab ipso contra D. Joannis Sargentii doctrinam institutæ, quasi ex animi livore potius quàm Religionis zelo excitata fuisset; itemque de trium damnatarum propositionum ejusdem D. Sargentii ex Anglico idiomate in Latinum versione, quasi minùs sincera ac fidelis esset, tamen ex scriptis pateat, D. Sargentium ne quidem obtendere, versionem prædictam *esse grammaticè falsam*;

Nos infra scripti, tum propter reverentiam Episcopali dignitati debitam, tum ne Justitiæ, veritati, Charitatiq; Christianæ deesse videamur, ad desiderium prædicti Illustrissimi Antistitis, Testamur 1º nobis constare ex libro insigni à dicto Illustrissimo Domino Anglicè scripto, & anno 1670. impresso, eandem D. Sargentii doctrinam (*de Fidei Evidentiâ*) ab eodem doctissimo Præsule

ut hæreticam, nec non cum Manichæorum errore coincidentem, notatam fuisse; idque (uti affirmat dictus Illustrissimus Præsul, priusquam illi innotuisset, D. Sargentium fuisse Authorem libri, cui titulus est *Surefooting*. Unde judicare est, dictam controversiam ortum suum, ante quinque annos, debuisse potius zelo, quàm animi livori erga Authorem penitus ignotum.

Testamur 2° comparasse nos versionem Latinam trium propositionum quæ Censurâ notatæ sunt, cum iisdem prout jacent in libris Domini Sargentii Anglicè scriptis, æcamque esse *grammaticè Veram*. Et quantum colligere possumus ex verbis, ac sensu naturali earundem, & ex *antecedentibus & consequentibus*, judicamus præfatas tres propositiones Censurâ notatas, sincerè ac fideliter traductas, nec mutilatas aut mutatas fuisse ab Interprete. In cujus rei testimonium subscripsimus Lutetiæ Parisiorum die 9. Julii 1675.

Fr: Benedictus Stapylton Sac. Theol. Doct. & olim Professor, Cong. Ang. Ord. Sancti Benedicti Præses Generalis, & Reginae magnæ Britanniae Eleemosynarius.

Fr: Josephus Shirburne Prior Conventus Anglo-Benedictinorum Parisiis degentium.

Fr: Lionellus Sheldon Eleemosynarius supremus Serenissimæ Ducis Eboracensis, ejusdem Ord. Definitor ac Prædicator Generalis.

Fr: Aug. Latham Serenissimæ Reginae Magnæ Britanniae à Sacris, & in suo sacello Confessarius.

Er: Fran: Fenwick, Secretarius Reverendi Pat.

G Præsi-

Præsidis, & in Facult. Parisiensi Bacc. Theologus.

Postquàm Blakloï ac Sargentii Fautoribus ex tot virorum illustrium, omnique exceptione majorum Testimonio perspectum fuerat, tres propositiones damnatas, rectè traductas fuisse, adeoque illas Sargentii esse, non Dubliniensis; nec non, (vel ipso fatente Sargentio, dum Censuræ subscripsit), easdem adeò hæreticas esse, ut in sensu Catholico nequeant explicari, mirum in modumangebantur, nec quo se verterent occurrebat. Nam Censura Parisiensis cum propositionibus damnatis, & traductionis testimonio, Romam fuerat jam transmissa. Optimè nôrant omnes, Romæ haud facile congregandos tot Anglos doctos, pios, ac sermonis Anglicani adeò peritos, quorum testimonium huic æquiparetur, aut quo (in materiâ facti) Decretum Pontificis vel *Inquisitionis*, prudentiùs inniti possit. Accessit ad hanc illorum anxietatem, quòd ex mandato *Inquisitionis* per literas Eminentissimi Cardinalis *Francisci Barberini* ad Dubliniensem Archiepiscopum datas, missæ fuerant ad illam Congregationem 27. aliæ propositiones ex libris Sargentii transcriptæ Archiepiscopi Dubliniensis notatæ Censurâ, tribus damnatis deteriores; ex quibus facillimè colligi possit scopus ac sensus Sargentii, & in tribus damnatis propositionibus, & in libris suis; quàmque ridiculo commento, & pravo conatu, conspiraverint Blakloistæ, ut non prohiberentur libri tot hæresibus infames. En propositiones, estoque Lector (si utriusque idiomatis gnarus es) Judex-Controversiæ

*Alia propositiones
Sargentii missæ ad
S. Congregationem
cum animadver-
sionibus Archiepis-
copi Dubliniensis.*

verſiæ facti; nam ſenſus trium damnatarum^o propoſitionum, ac librorum Sargentii, ex Cenſurâ & animadverſionibus Archiepiſcopi Dublinienſis facile patebit.

PROPOSITIONES ALIQUÆ
(ſeu potius, Principia) quibus innititur Fides ac doctrina Ioannis Sargentii, ex ipſius Libris Anglicè ſcriptis fideliter traductæ;

CUM ANIMADVERSIONIBUS PETRI
TALBOTI ARCHIEPIſCOPI
Dublinienſis Hiberniæ Primatis:

*Ex quibus conſtat, quàm hæretici ſunt libri,
quàmque mendaces vindiciæ Sargentii.*

PRIMA PROPOSITIO; ex Sch ſm. Diſpatcht.
Sect. 12. pag. 118.

CUM igitur pura ratio conſiſtat in illatione connexionis duarum rerum, vel notionum, propter nexum immediatum quem habent cum tertio in Præmiſſis (nam nexus qui immediatus non eſt, reverâ nullus eſt, ſaltem quoad

NOW ſince pure reaſon conſiſts in infer- ring à connexion of two things or notions, becauſe of their joynt connexion with à third in the Premiſſes, and this alſo an immediate one (for à connexion which is not immediate, is in reality none at all, at leaſt
G ij to the

quoad intellectum, cum in illo casu nexum non videt) sequitur, nunquam moveri mentem ad assensum aliquem ex purâ ratione, nisi per talem immediatum nexum, & quidem visum; hoc est, per evidentiam; adeoque omnes assensus qui ex hoc fonte non fluunt, oriuntur ex impuritate passionis, id est, à vitio.

to the understanding, since in that case it sees it not) it follows that the soul is never moved out of pure reason to any assent, but by such an immediate connexion seen, that is, by evidence, and consequently all assents which have not this original, spring from impurity of passion, that is, from vice.

ANIM ADVERSIO.

HÆc propositio est fundamentum ac sentina omnium errorum Blakloi, & Sargentii, fuitque primum principium Manicheorum, ut rectè notavit Aug. lib. de Utilit. credendi cap. 1. & Abailardi ut refert D. Bern. Ep. 190. ad Innocent. & Suarez p. 3. de Fide sect. 1. n. 1. Videbatur (inquit Suarez) his hæreticis impossibile, credere sine ratione ostendente veritatem, quia credere, est assentiri; non potest autem intellectus assentiri, nisi cognoscat ac percipiat connexionem prædicati cum subjecto. Certè ex hac propositione infert Sargentius, peccatum esse assentiri actu Fidei, aut Fidem profiteri, vel prædicare, absque evidentiâ vel intuitu connexionis terminorum Fidei-propositionum; ut patet ex illius tribus propositionibus Censurâ notatis & ex 2. &

ex Fide Vind. pag. 125. & 126. Hinc consequenter docere cogetur, omnes actus Fidei Divinæ esse virtuosos, utpotè obscuros, & ortos ex impuritate passionis. Unde (à fortiori) sequitur, omnes *opiniones probabiles* esse peccata. At in Vindiciis suis negat hæc se unquam docuisse, imo dicit se detestari tanquam hereticum dogma, *requirere ad credendum objecta Fidei evidentiam connexionis prædicati cum subjecto, aut evidentiam regulæ Fidei, per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse.* Et tamen evidenter constat legentibus *Surefooting*, scopum illius libri non esse alium quàm demonstrare requiri evidentiam summam in regulâ Fidei idque deduci ex ipsâ *Notione* ac *Naturâ Regulæ* ac Fidei. Constat etiam in toto lib. Fidei Vind. requiri ab ipso evidentiam veritatis, seu impossibilitatis falsitatis ipsiusmet assensûs Fidei.

II. PROPOSITIO. pag. 119.

Cum igitur fieri nequeat ut Deus (qui essentialiter sanctus est) imperet nobis vitium, sequitur, quemadmodum ex unâ parte vel nullam reliquit potestatem obligatoriam assensûs, vel si reliquit, necesse est ut fundetur in *Evidentiâ*, sic ex aliâ parte,

Wherefore since it is impossible God, who is essential sanctity, should command à vice, it follows, that as on the one side either he hath left no power to oblige to assent, or if he have, it must be founded in Evidence, so on the other, if there be any authority on earth which can

te, si ulla est in terris auctoritas quæ possit evidentem facere certitudinem sui dicti, illa auctoritas vim habet obligandi alios, ratione præfatae evidentiae, ad assentiendum suo dicto, hoc est, habet vim obligandi illos ad credendum. Nam hoc perindè est, ac illos obligare ad id, ad quod ipsorum natura eos jam obligaverat, id est, ad assentiendum propter evidentiam.

evidence her certainty of what she sayes, that authority hath power to oblige others, in virtue of the same evidence, to assent to what she shall affirm, that is, to oblige them to belief. For, this is no harder à treaty, than to bind them to that, to which their own nature had bound them before hand, that is, to assent upon evidence.

ANIMADVERSIO.

Secunda propositio est medulla Manichæismi, imponitque onus Ecclesiæ, aut Concilio œcumenico, demonstrandi evidenter suam infallibilitatem. Nullam enim admittit in ullo Sargentius, obligationem credendi doctrinam Ecclesiæ, absque evidentiâ infallibilitatis Ecclesiæ, seu absque evidentiâ quòd ab Ecclesiâ decipi non possit. Et tamen in Vindiciis suis detestatur hoc ipsum dogma tanquam hereticum; dicit enim hereticum esse dogma, exigere evidentiam Regulæ Fidei, per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse. Fatetur verò Ecclesiam loquentem, seu
Fidei

docentem traditionem, esse propriissimam Fidei Regulam. Unde ridiculum est illud effugium Sargentii asserentis, requiri à se evidentiam duntaxat Regulæ *externæ* Fidei, seu traditionis Ecclesiæ, quâ Protestantes possint ad Catholicam Religionem trahi, cum dicunt se accepturos Catholicorum dogmata, si ostendatur evidenter quòd sunt illa quæ Christus & Apostoli tradiderunt. Nam etsi evidens fuisset per traditionem Christum & Apostolos tradidisse doctrinam Romano-Catholicam, nullus Catholicus, salvâ fide, potest dicere, non teneri Protestantes aut alios credere objecta fidei, si desit illa evidentia traditionis; cum nullus ferè dicat Traditioni evidentiam talem inesse; necnon de fide sit, sufficere ut objecta proponantur credenda, ab Ecclesiâ, etiamsi non demonstreretur (plusquam morali evidentiâ) dogmata fuisse tradita à Christo & Apostolis. Sargentius verò in hoc loco, non tam exigit evidentiam infallibilitatis Traditionis, (quod etiâ erroneum est), quàm evidentiam infallibilitatis Ecclesiæ; ut patebit etiam ex sequenti propositione.

III. PROPOSITIO: pag. 120.

Evidentia suæ infallibilitatis, (Ecclesiæ), obligat naturam rationalem ad assentiendum propter talem auctoritatem, hoc est, ad credendum

The evidence of her infallibility obliges a rational nature to assent upon such an authority, that is, to believe; and consequently her power to oblige belief

dendum : & per consequens illius potestas obligandi ad credendum, tam firma est, quàm hæc veritas, *Evidentia obligat intellectum ad assensum*, quæ reducitur ad hoc primum principium ; *Idem est idem sibi ipsi*, vel hoc, *Ratio est ratio ; cum actus rationis ad hærentis veritati, nihil aliud sit, quàm assensus ortus ab Evidentiâ.*

lief is as firm as this truth that Evidence obliges the understanding to assent, which is reduced to this first principle, that Idem est idem sibi ipsi, or that Reason is reason; Since the act of reason adhering to truth, is nothing else but an Assent sprung from Evidence.

ANIMADVERSIO.

Tertia propositio idem docet ac præcedens, excluditque ab actibus rationis omnes actus Fidei supernaturalis, cum non oriantur ab evidentiâ, sed à Dei revelatione obscurè propositâ. Actus verò rationis (juxta Sargentium) nihil aliud est quàm *assensus ortus ab evidentiâ*. Fundat Sargentius infallibilitatem Ecclesiæ illiusque auctoritatem obligandi ad credendum quòd doctrina quam proponit est Divina, (hoc est, traducta à Christo & Apostolis), in impossibilitate quòd potuerint, aut saltem noluerint tot homines conspirare in perniciem posteritatis; vel si conspirârunt, quòd id detectum non fuerit. Ita immediatè ante hanc tertiam propositionem pag. 119. & pag. 120. addit, *Hæ impossibilitates errandi in tradendo ullum punctum Fidei,*

*Fidei, reddit evidenter infallibilem Congregationem quæ adhæret huic regulæ, tradendi scilicet illud solum, quod à tot ac talibus affectatum fuerat. Tunc sequitur immediate, tertia propositio. Evidentia suæ infallibilitatis, &c. Hinc videre est, non solum requiri à Sargentio evidentiam infallibilitatis Ecclesiæ, ad hoc ut homines teneantur credere puncta quæ proponit ut revelata, seu tradita à Christo; verum etiam explicari ab ipso in quo hæc evidentia infallibilitatis consistit; nimirum in impossibilitate quòd tot homines potuerint aut voluerint decipere suas proles ac posteros. At hoc non est impossibile plusquam moraliter: nec est evidens quòd non potuerint, aut noluerint decipere. Ergo non requiritur ad obligationem credendi doctrinam ab Ecclesiâ propositam, evidentia plusquam moralis infallibilitatis, seu impossibilitatis decipiendi. Clarissimè tuetur eundem errorem in seq. prop. ex ipsâ notione *Rationis*, ac *Natura*.*

IV. PROPOSITIO. *Schism dispatcht 1. part. pag 99.*

Cum hominis natura sit ratio, nihil præter auctoritatem ædificatam supra infallibilitatis evidentiam, potest rationabiliter obligare homines ad assentiendum propter illam auctoritatem.

Mans nature being reason, nothing but an authority built on evidence of inerrability can rationally oblige men to assent upon that authority.

ANIMADVERSIÖ.

In quartâ propositione docet contra naturam rationalem hominis esse, assentiri absque infallibilitatis evidentiâ, adeoque dicere cogitur, Fidem Christianam esse non solum *supra*, sed *contra* rationem; utpotè quæ obligat ad credendum Ecclesiæ, absque evidentiâ infallibilitatis Ecclesiæ. Hanc doctrinam in Vindiciis suis damnat ut hæreticam; negat verò illam reperiri in suis libris.

V. PROPOSITIO. *Ibid pag. 109.*

Nihil præter Evidentiam movere potest ad assensum. Neque potest aliquis obtendere licitè ac rationabiliter obligare ad assentiendum, præter illos qui habent evidentiam se falli non posse in eo, ad quod credendum obligant alios. Vide doctam Præfationem ad Dialogos Rushworthi, ubi hoc punctum latè tractatur, enucleaturque (viz: ab illo excellenti rationis Magistro Thomâ Albio seu Blakloo) pag. 17.

Nothing except Evidence can move to assent, nor can any pretend lawfully and rationally to oblige to it, but they who have evidence that they can not be mistaken in what they would bind others to believe. See the judicious and learned Preface to Rushworths Dialogues, where this point is largely handled and fully cleared.

ANIMAD-

HÆRESIS BLAKLOANÆ.
ANIMADVERSIÖ.

59

Ex quintâ propositione sequitur, peccare Eccle-
siam, seu Concilium, ac summum Pontificem,
quoties obligant fideles per sua Decreta vel Defi-
nitiones, ad credendum, nisi *demonstrent* suam in-
fallibilitatem; quod hætenus non fecerunt: quia
credunt fideles omnes hæreticum esse dogma, ta-
lem evidentiam requiri ad Fidem, aut regulam
Fidei. Idem asserit Sargentius in Vindiciis suis.
Fortè alius est Sargentius qui libros quos confuta-
mus, scripsit. Remittit nos ad Dial. *Rushworthi* Au-
thorem pro satisfactione in hoc puncto; hoc est, ad
Blakloum suum, & ad libellum unde infelix Sargen-
tius omnes errores suos hausit, mordicusque tuetur.

VI. PROPOSITIO. Sect. 12. pag. 112.

Si illa (Ecclesia) examinet cogitationes suas, & se ipsam interroget, cur assentior plenâ persuasione rei tali, quam aliter esse posse video? (i. juxta Sarg. cujus veritatem non video); Ipsa (si capit naturam rationalis animæ, & moralitatis) agnoscat necesse est assensum illum à passione ac vitio, non ab evidentiâ rationis processisse. Ac per consequens tenebitur

For otherwise should she call her thoughts to account, and ask herself this question, Why do I assent with à full persuasion to such a thing, which I see may be otherwise? she must, if she understand the nature of a soul; and morality, acknowledge it was passion and vice, not evidence of reason which made her assent; and consequently hold herself oblig'd to retract that assent,

H 1j

nebitur retractare assensum illum, necnon deferere omnia puncta Fidei Christianæ; imò illud de Divinitate Christi; neque enim hac tenebit absque dubio perpetuo ac formidine, quòd contrarium possit verum esse.

Putat enim Sargentius cum Blakloo, non posse aliter tolli à Fide dubium, quàm per evidentiam demonstrativam: ut patet ex supradictis. Et ex 1° Discursu suo in surefooting, & passim. Vide prop. 19.

sent, and leave off to hold any point of Christian doctrine, nay even that Christ is God, without a perpetual doubt and fear that the contrary may be true.

ANIMADVERSIÒ.

Ex sextâ propositione sequitur, teneri Ecclesiam, omnesque fideles, retractare omnia puncta Fidei Christianæ; Unde obiter confutantur *Vindiciæ* Sargentii asserentis, methodum suam fundari in suppositione concessionis Divinitatis Christi, seque *argumentari ad hominem* ex illâ suppositione contra Heterodoxos. Nam hic rotundè dicit, debere quemlibet Christianum habere evidentiam pro articulo Divinitatis Christi, aliàs retractandum esse illum articulum. Examina tu Sargenti cogitationes tuas; Confer Vindicias cum libris

libris tuis. Interroga teipsum, cur imperitè confundo hæc duo, unumque ex altero stupidè infero; *Non habet quis evidentiam veritatis seu impossibilitatis falsitatis Fidei: Ergo habet evidentiam possibilitatis falsitatis Fidei?* Si tu non requiris (ut necessariam ad credendum) evidentiam veritatis Fidei, aut evidentiam infallibilitatis Regulæ Fidei, cur doces, absque illâ evidentiâ teneri omnes Christianos deferere suam Fidem, & retractare vel ipsum articulum Divinitatis Christi? Cur ita Sargenti? Quia (inquit), assensus qui non oritur ab evidentiâ rationis, oritur à passione ac vitio: neque poterit esse certus ac firmus, utpote formidine ac dubio laborans, quòd scilicet contrarium possit verum esse. Itane verò? Non ergò credis posse firmari intellectum credentis absque evidentiâ veritatis Fidei, vel infallibilitatis Ecclesiæ, à lumine supernaturali Fidei; neque suppleri posse per illud, defectum evidentiæ? Hoc Catholicum dogma rejicis ac rides in tuâ Fide Vind. à pag. 155. usque ad 166. & pag. 125. & seqq.

VII. PROPOSITIO. *Ex surefooting pag. 157.*

Nulla propositio meretur assensum, nisi connexio ejus terminorum sit evidens; quod fit, quando extrema ipsa ex se evidenter connexa sunt, (cujuscumque sunt
prima

No proposition deserves assent, unless the connexion of its terms be evident, which must ei her be when they are evidently connected of themselves (of which nature ought to be all

H iij first

prima principia) , vel *first principles* , or made
 saltem per aliquod ter- *evidently connected by the*
 tium evidenter connec- *interposition of some other* ,
 tuntur , quod vocamus *which we call evident by*
evidens per connexionem , *consequence or Deduction.*
vel deductionem.

ANIMADVERSIÖ.

Ex septimâ & octavâ propositione quæ sequitur
 constat Sargentii doctrinam hîc, contradicere Vin-
 diciis suis; & non solùm esse *Manichæum* , sed *Euno-*
mianum ; exigit enim pro Fide *intrinsecam* evidentiâ;
 evidentiâ scilicet (per medium *intrinsecum*) con-
 nexionis terminorû propositionis omnis cui assen-
 timur , adeòque propositionis Fidei. In hoc enim
 discrepabant heretici Eunomiani à Manichæis,
 (quoad evidentiâ quam in Fide utrique require-
 bant) , quòd Manichæi evidentiâ extrinsecâ reve-
 lationis contenti erant , utpotè quæ sufficiens erat
 ut temerè non crederent ; Eunomiani verò , qui
 non solam temeritatem credendi fugiebant , ve-
 rùm etiam Divinam cognitionem æmulabantur ,
 perfectissimam & *intrinsecam* evidentiâ in Fide
 obtendere ausi sunt. Vide Theodoret. hæ. fab.
 lib. 4. S. Basil. adv. Eunom. l. 1. Greg. Naz. Orat. 3.
 de Theolog.

De Manichæorum errore vide August. contra
 Ep. Fundam. cap. 13. *Vos nostis* (inquit) *temerè cre-*
dentibus quàm vehementer insultare soleatis. Certè in-
 sultare non poterant Manichæi Catholicis tan-
 quàm temerè credentibus , si fas & mos fuisset Ca-
 tholicis.

tholicis illa sola credere, de quibusevidenter constabat illis, à Deo revelata fuisse, aut nil credere, antequam constaret revelari. Non exigebant ergo Manichæi evidentiam *objectivam* mysteriorum; sed hæretici fuerunt, quia exigebant evidentiam *revelationis*. Vide Aug. Ep. Fundam. cap. 14. Si dicit (Manichæus) sibi à Spiritu Sancto esse revelatum, suamque mentem divinitus illustratam, ut ea quæ dicit, certa & manifesta cognosceret, ipse significat quid intersit inter cognoscere & credere. Ipse enim cognoscit cui apertissime ista monstrantur; eis autem quibus hæc narrat, non cognitionem insinuat, sed credulitatem suadet: cui quisque temerè consenserit, Manichæus efficitur, non certa cognoscendo, sed incerta credendo, quales nos imperitos adolescentulos aliquando decepit. Vide eundem Aug. lib. 32. c. 19. contra Faustum Manichæum. Postremò undè scis octo esse terras, & decem Cælos, &c. Unde scis hæc? Planè, inquis, Manichæus me docuit. Sed infelix credidisti; neque enim vidisti; si ergò ad millia fabulorum phantasmatum, quibus turpiter gravidatus es, te auctoritati ignorantissime subdidisti, ut ideo hæc omnia crederes, quia in illis conscripta sunt libris (Manichæi) quibus mirabili errore credendum esse censuisti, cum tibi nulla demonstrentur, cur non potius Evangelicæ auctoritati? Hinc Sargenti discite, haud propterea Manichæos fuisse (in hoc puncto) hæreticos, quòd exigent evidentiam *objectivam* intrinsecam Mysteriorum, sed quia evidentiam *revelationis* exigebant, quâ se imbui, (errore mirabili) credebant. Auctoritate Manetis Manichæi ducebantur, huic infallibilitatem tribuebant, eamque sibi eviden-

tem

rem esse putabant ; adeoque per illius dictum & auctoritatem certò & clarè innotescere aiebant veritatem ac revelationem suæ Fidei.

VIII. PROPOSITIO. *Ex Fide Vind.*

pag. 1. s. & 6.

Ex lib. cui titulus *Fides Vindicata*, in vestibulo ponit duas propositiones, quas vocat Postulata, ac totius libri Basim pag. 1.

1. Christiani tenentur firmiter credere, profiteri, ac tueri, etiam cum vitæ jacturâ, quòd Fidei mysteria vera sint.

2. Nemo tenetur eo modo credere, profiteri ac tueri illud esse verum, quod non scit verum esse. Pag. verò 5. Secundum hoc Postulatum explicans, ait, *scire rem esse veram, seu illius veritatem, est videre connexionem inter duas notiones, ex quibus constat propositio; aut videre quòd ab aliquo tercio verè*
con-

1 Christians are obliged to hold firmly, profess and stand to it, even with the loss of their lives, that points of Faith are truths.

2. None can be thus obliged to hold, profess, and maintain that to be truth which they know not to be so.

Whence to know a thing to be truth, or true, is to see the connexion between the two notions, or to see that the third truly connects them.

The

connectantur. Et pag.
6. dicit, Res quæ priori
modo cognoscuntur, esse
evidentes per se; quæ
posteriori modo co-
gnoscuntur, esse eviden-
tes per deductionem.

*The former is call'd self-
evidence; this later evi-
dence by deduction.*

*Sargentius in Vindiciis suis fatetur hoc secundum Postu-
latum esse hæreticum; at negat illud in libris suis
reperiri.*

ANIMADVERSIO.

Octava propositio septimam confirmat, om-
nesque homines ab obligatione credendi aut pro-
fitendi Fidem Christianam eximit. Et ab ipsomet
Sargenio in Vindiciis suis damnatur ut hæretica, etsi
illam in libris tueatur ut maximè orthodoxam.

IX. PROPOSITIO. *Error non plust. pag. 198.*

Ad Fidei perfectio-
nem requiritur ut for-
maliter, vel scientificè in-
fallibiles simus, Divi-
nam auctoritatem op-
pigneratam esse. Nam
cum errori ac hæresi
exponamur judicando
Divinam auctoritatem
oppigneratam esse pro
puncto

*Tis requisite to the per-
fection of Faith, to be for-
mally, or knowingly infal-
lible that the Divine au-
thority is engag'd For since
it hazards heresy and er-
rour to judge that the Di-
vine authority is engag'd
for any point, when 'tis not,
it ought to breed suspence*
I and

puncto aliquo, si revera non est, debet gigni suspensio & cautela in iis qui reflectunt, donec videant Divinam auctoritatem oppigneratam esse. Et ibid. pag. 195. *Veritas Fidei Christiana, defendi nequit aut aliis commendari tinquam vera; nec probè aut prudenter ejusdem professionem facere possunt ii, qui judicant se capaces examinandi fundamenta ejus. Et tamen nihil in iis vident conclusivum veritatis.*

and caution in Reflecters, till they see it engag'd.

Nor could the truth of Christian Faith be defended or made out, or be justifiably recommended to others as true, nor with wisdom or honesty be profess'd true by those, who judge themselves capable to look th ough its grounds, and yet see nothing conclusive of truth in them.

ANIMADVERSIO.

Hæc nona propositio Fidem Christianam destruit, impellitque ad Scepticismum, & Atheian. Nam ex illa sequitur, peccare ac temerarios esse illos qui fidem profitentur absque evidentia Sargentii, quæ vel stulta vel superflua est. Coincidit autem hæc nona propositio cum tertiâ damnatâ Parisiis: Quomodo verò Sargenti, conciliabis Tu hanc propositionem seu evidentiam oppignerationis auctoritatis vel revelationis Divinæ, cum Vindictiis tuis in quibus asseris, non loqui te (quando requiris evidentiam ad credendum), *de requisitis intrinsicis ad credendum, sed de extrinsecis præcedentibus actum*

actum credendi, & disponentibus hæreticos ad credendum? Id solum à te doceri Tu ac Tui S. Congregationi imponere conati estis. At nunc patebit vestra impostura. Dicerisne revelationem, vel auctoritatem Divinam, esse requisitum duntaxat extrinsecum ad credendum, cum sit ipsa ratio formalis credendi? Dicerisne præcedere actum credendi? Aut solum disponere hæreticos ad credendum? Dicerisne illos disponi ad credendum per doctrinam quæ inculcat non esse credendum, sed suspendendum assensum fidei, donec sint formaliter vel scientificè infallibiles, Divinam auctoritatem oppigneratam esse pro puncto credendo?

X. PROPOSITIO. *Reason against Railery. pag. 113.*

Evidentissimum est ac demonstrabile, nullam esse certitudinem ubi non est infallibilitas; nec nos unquam posse dici certos alicujus rei, donec (consideratis omnibus circumstantiis) videmus nosmet ipsos *hic & nunc* in illâ re non posse falli.

Tis most evident therefore and demonstrable, that there is no certainty, but where there is infallibility, and that we can never be said to be truly certain of à thing, till, all circumstances considered, we see ourselves out of possibility of being decieved hic & nunc in that very thing.

ANIMADVERSIO.

Decima propositio est radix hæresis Sociniana; confundit enim certitudinem cum evidentiâ. Licet

I. ij enim

enim *natura iter* non possit dari certitudo absque evidentiâ, per Dei potentiam potest; ut patet in Fide Divinâ, cujus Miraculum ac præstantia est, quod certissimi finis eorum quæ non videmus. In ipso limine Vindiciarum suarum fatetur Sargentius, hanc 10. propositionem esse hæreticam; quatenus nimirum ait, se detestari ut dogma hæreticum illud quod docet, requiri ad fidem, vel Regulam fidei, evidentiâ per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse.

XI. PROPOSITIO. *Error non plus pag. 169.*

Debuiſſet (Adverſarius) conari probare (*cum aſſenſus requirat evidentiâ, & firmus aſſenſus clarâ evidentiâ*), hanc haberi ab objecto, quâ innitatur ille firmus aſſenſus: tunc enim certi eſſe poſſumus aſſenſum eſſe immutabilem, ac ſolidè fundatum, vel cui falſum ſubefſe nequit, qualem decet eſſe Fidem: non deſultorium, inconstantem, ac debilem, qualis eſt opinio. At mei Adverſarii, non poſſunt hoc præten-

What could do him credit in this caſe is, to offer to make it out that (*aſſent requiring evidence, and ſo, firm aſſent clear evidence*) he has this clear evidence from the object to ground this firm aſſent, for then we may be ſure his aſſent will be unalterable, and ſolidly grounded, or impoſſible to be falſe, as becoms Faith, not deſultory, inconstant, and weakly built, as is the nature of opinion. But this my two Adverſaries muſt not do, for how can they pretend to an

tendere; quomodo enim prætere possunt immutabilem assensum, si assensus non fundetur in naturâ rerum immutabilium? Et ibid. à pag. 167. At si assensus de quo loquimur, cuique ille met (Doctor Stillingfleet) rem applicat, sit assensus Fidei, (qui necessario debet esse verus), tam assensus quàm evidentia quæ illum immediate gignit, debent necessario fundari in naturâ rerum, aut certè in nihilo. Et sic obtenta evidentia est falsum lumen, & ipse assensus falsus est, & chimæricus.

Et infra pag. 169. si hic homo non possit ostendere assensum dependere ab objecto, vel ædificari supra immutabiles ac fixas naturas rerum, cur non possit suspicari, ac videre falsum esse assensum quem nunc elicit tanquam verum?

an unalterable assent, if Assent be not built on the nature of things only which are unchangeable?

But if the assent we speak of, and to which himself applies it, be that of Faith, which must necessarily be true; both it and the evidence which immediately breeds it, must forcibly either be built on the nature of things or else on nothing, and so both the pretended evidence is a false light, and the assent itself false and chymical.

For why may not this man who firmly assents to a thing as true, now or to day, both suspect and see it to be false to morrow, unless he can shew that that assent of his depends on the object, or is built on the unchangeably fixt nature of things, or what can

HISTORIA ET CONFUTATIO
 rum? Quid potest illum *establish him in his assent*
 stabilire in suo assensu *of Faith, if that do not?*
 Fidei, si ab hoc non fiat?

ANIMADVERSIÖ.

Undecima quoque propositio faver Socinianis, Eunomianis, ac Petro Abailardo; Abailardus Fidem Christianam dicebat *opinionem*, ac *æstimativam*, quia non habet certitudinem scientificam, sed obscuram; quam nec ullam aliam admittebat certitudinem *Abailardus* præter evidentiam. Manichæi etiam certitudinem Fidei obscuram videbant; ridetque Socinus, Blaklous, & Sargentius, ut latè patet ex Prop. 19. Vide 3. part. hujus Tract. cap. 3. sec. 2. & Fidem Vind. Sargentii pag. 16. ubi distinguit *Fidem* ab *opinionem*, per evidentiam hujus primi principii (*Idem est idem secum*) in Fide re-lucentem, minimè verò in *opinionem*. Et tamen in Vindiciis suis detestatur ut hæreticam doctrinam. Evidentiæ in Fide ac Regulâ Fidei, etsi eam hinc tuerur.

XII. PROPOSITIO: *Ibid. pag. 30.*

Infalibilitas talis per assistentiam supernaturalem Spiritûs Sancti consistit in sanctitate Ecclesiæ, quod est punctum Fidei.

Such an infallibility through supernatural assistance of the Holy Ghost, consists in the sanctity of the Church, which is a Point of Faith.

ANIMAD-

ANIMADVERSIO.

Duodecima propositio fundatur in illo errore Sargentii, ponentis totum robur ac certitudinem Fidei Christianæ in certitudine ac evidentia humanæ Traditionis, (juxta prop. 15.) Certitudinem verò Traditionis ait, (pag. 112. Surefooting), fundari supra cognitiones naturales, seu, (ut loquitur ibid. pag. 110.) *Basis Traditionis est cognitio naturalis directè impressa per sensus suos, in quibus cognitionibus homo decipi nequit.* Cum igitur homo (juxta Sargentium infra citandum) sit infallibilis hoc modo naturaliter, non egebit aliâ infallibilitate; vel assistentiâ Spiritûs Sancti Ecclesia Dei, præter evidentiam Traditionis. Et in hoc sensu (pag. 126. & seq. Surefooting) interpretatur Sargentius illud Isaïæ c. 35. v. 8. *Hæc erit vobis directæ via, ita ut stulti non errent per eam, hoc est* (inquit Sargentius cit) *evidens imperitissimo vulgo, aut evidens ex terminis; aliàs stulti possent errare in illâ, casu quo indigeret discurrendi arte, vel sensui communi obvia non foret.* Etli verò homines sint naturaliter infallibiles per traditionem humanam in rebus Fidei (ut disertè Sargentius docet pag. 187. *Error non plus*, & pag. 116. Reason against Railery tamen non audet dicere assistentiam Spiritûs Sancti esse absolutè superfluam ad Ecclesiæ infallibilitatem. Pelagium ergò imitatur dicendo, multum perfici per virtutes Christianas (quæ Spiritui Sancto tribuuntur) infallibilitatem naturalem hominum; quæ consistit in propensione illorum ad dicendum verum,

verum, quandò nihil lucri apparet quod possit illos retrahere à veritate; & in impossibilitate quod Parentes voluissent prodere proles ac posteros suos, doctrinam ullam quam à Majoribus non acceperunt, obtrudendo. De hac re instituit totum suum discursum nonum in lib. Surefooting à pag. 81. hoc titulo præfixo, *Ostenditur incomparabile robur humana auctoritatis Ecclesiæ, & quàm infinitè adjuvetur per supernaturales assistentias Spiritûs Sancti.*

At Spiritûs Sancti assistentiam requiri aliam, præter veritatem naturalem, ac virtutes morales aut supernaturales hominum, seu sanctitatem Ecclesiæ, illorum veracitatem adjuvantes, seu roborantes, certum de Fide est; Duo sunt puncta Fidei, 1. quod *Ecclesia sit sancta*; 2. quod *sit infallibilis*; quamvis Sargentius illa duo confundere, ac in unum redigere velit. Quando credimus *Ecclesiam sanctam esse*, credimus illius doctrinam sanctam esse, ac in illâ esse viros sanctos. Quando credimus *Ecclesiam esse infallibilem*, credimus Concilia æcumenica (cum suo Capite) non posse errare in definiendo veram Fidem, ac decernendo bonos mores: hoc est, quò se inclinat suffragiis suis major pars Concilii cum suo Capite, per Spiritûs Sancti assistentiam infallibile esse, de Fide est. At non est de Fide majorem partem ejusdem Concilii esse sanctam, aut præditam illis virtutibus, in quibus ponit Sargentius *infallibilitatem Ecclesiæ* per Spiritûs Sancti assistentiam: Ergo malè confundit, aut coarctat in unum, duos Fidei articulos. Sed latet anguis in herbâ. Reverà Sargentius non credit esse

Fidei

Fidei articulum, quod Concilium œcumenicum simul cum suo Capite, sit infallibile, ut videre est in *Surefooting* pag. 212. & 213. cujus verba nos referemus Prop. 25. Hoc tamen effugium (etiamsi vera fuisset doctrina contra Concilii infallibilitatem) nihil juvaret Sargentium: quia non est de Fide, quod major pars Ecclesiæ *diffusiva* (ad cujus infallibilitatem per Traditionem ipse recurrit), sit sancta, vel iis prædita virtutibus, in quibus ponit infallibilitatem Ecclesiæ per assistentiam supernaturalem Spiritûs Sancti. Unde (juxta doctrinam Sargentii) nec de fide est quod Ecclesia diffusiva sit infallibilis, cum non sit de fide quod major illius pars iis dotata sit virtutibus in quibus ipse ponit assistentiam supernaturalem Spiritûs Sancti.

XIII. PROPOSITIO.

In eodem lib. pag. 199. ubi ponit dogmata sua contra dogmata Adversarii, hoc est Sargentii septimum dogma.

Quamvis pro Fide rudiorum sufficiat ut sint materialiter infallibiles, auctoritatem Divinam oppigneratam esse, tamen est absolutè necessarium in iis qui reflectere ac dubia movere

However it be enough for the faith of those, whose downright rudeness lets them not reflect at all, to be only materially infallible that God's authority is eng. g'd, yet 'tis besides of absolute necessity to Reflect
K ters

vere possunt, (præsertim si sunt valdè acuti), ut discernant rationem aliquam, quæ ipsos decipere non potest,) vel ut sint *formaliter* aut *scientificè* infallibiles), auctoritatem Divinam reverà & actualiter oppigneratam esse pro illis punctis, alioqui sequeretur provisionem sufficientem à Deo factam fuisse ut salventur & credant stulti, nullam verò omninò provisionē factam fuisse ut Fides gignatur in sapientibus; quam impossibile est expectare in viris acutis sine satisfactione in illis punctis. Eadem formalis infallibilitas necessaria est pro sapientioribus in Ecclesiâ, tam ut defendant Fidem, & more scholastico stabiliant illius fundamenta, quam ut veritatem fidei profiteantur, aliaque munera quæ illis ut fidelibus conveniunt,

*Tertia Propositio
damnata.*

ters who raise doubts, especially for those who are every acute, to discern some reason, which can not deceive them, or to be formally or knowingly infallible that is indeed actually engag'd for those points. Otherwise it would follow that provision enough had been made by God to satisfy or cause saving faith in fools, and none at all to breed faith in men, which, without satisfaction in this point, is impossible to be expected in such thorough-sighted Reflecters. The same formal infallibility is necessary for the wisest sort of men in the Church, both to defend Faith and establish its grounds in a scholar-like way, as also for their profession of the truth of faith, and other obligations incumbent on them as faithful, and lastly, for the effects which are to be bred in them by Faith's certainty.

niunt, exerceât. Denique
necessaria est pro effecti-
bus qui in illis gignendi
sunt à fidei certitudine.

ANIMADVERSIO.

Decima tertia propositio coincidit cum tertiâ damnatâ Parisiis, adeoque in nullo sensu Catholico potest explicari, ut (subscibendo Censuræ) fassus est ipsemet Sargentius. At in Vindiciis dicit se nunquam illam docuisse in libris suis, aut requiri evidentiam per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse: illudque dogma ut hæreticum detestatur. Et tamen ex hoc dogmate Manichæorum, quod clarè hic inculcat labitur in Pelagianismum, ut patet in seq. Prop. Cohærenter enim infert ex hoc, non esse necessariam ullam piam dispositionem voluntatis ad supplendum defectum rationis, seu evidentiae, quâ solâ homines acutos moveri posse rationabiliter ad credendum ait.

XIV. PROPOSITIO. *Ex Fide Vind. catâ. pag. 159.*

Nullatenus necessaria est pia dispositio voluntatis ad supplendum defectum rationis propter quam assentimur, & ad flectendum intellectum ut credat ultra
Moti-

*No need then is there
upon any account of a pious
disposition of the wil, to
preece out the defect of the
reasons why we believe,
and to oblige the understand-
ing to assent beyond the*
K ij Mo.

Motivum. Et pag. 157.

Fides vel firmus & immobilis assensus propter auctoritatem, non est plenè rationalis, & per consequens, ex parte defectuosus est, si motiva sola non possunt convincere intellectum rectè dispositum, sine assistentiâ voluntatis.

Pag. 125. ejusdem Fidei Vindicatæ querit, Quare non sufficiat Divinæ providentiæ efficere ut actus Fidei sint veri in nobis, &c. Quid opus est eos esse veras nobis, vel debere nos scire, illas esse veras? Respondet, id ob duas causas requiri, quarum prima est, quod alioqui Deus homines modo præternaturali regeret, dum illis præciperet earum rerum veritatem profiteri (etiam cum vitæ jacturâ) quas non scirent esse veras. Altera verò est, quia quilibet actus
vel

Motive.

Faith, or a firm and immoveable Assent upon authority, is not thoroughly rational, and by consequence partly faulty, if the Motives be not alone able to convince an understanding rightly disposed, without the will's assistance.

Why is it not enough for God to provide that our acts of Faith be indeed true in us, &c. but they must also be true to us, or be known to be true. I answer for two reasons. One because Gods government of mankind would by this means be preternatural, obliging him to hold, profess, and dye for professing the truth of those points, which he know's not to be such. The other reason is, because every Act of Faith, as exercis'd, would perpetually involve an error, in case

vel assensus Fidei semper involveret errorem, siquidem Motiva, propter quæ assentimur, non concluderent veritatem. Quantumvis, enim fieri possit, ut ignorare, sive fortuito, ad veritatem deducamur per Motivum non conclusivum, tamen fieri nequit, ut, intellectus noster absque ullo Motivo assensum præbeat: assensus enim quilibet practicè dicit, se esse verum *propter hoc Motivum, vel rationem*. Quare, si ratio fundans assensum; sit inepta ad concludendam rei veritatem, illud iudicium, illeque assensus necessario involvunt falsitatem vel errorem, quantumvis alioqui conformis sit rei abstractivè consideratæ. Tales proindè veritates cum sint nothæ, illegitimæ, & monstruosæ, Fides,

in

case the Motives to those assents were not conclusive of the truth of those points: For, how ever one may light by hap hazard, or through weaknes, on a truth from an inconclusive Motive, yet since 'tis impossible a rational Creature should assent but upon some Motive, good or bad; hence every assent practically implies (t'is true for this reason.) Wherefore if the reason grounding such assents be unapt to conclude the truth of the thing, that judgment necessarily involves a falshood or error; however it be otherwise, conformab'e to the thing abstractedly consider'd. Such truths then being bastard; illegitimate, and monstrous, both the intellectualness and supernaturalness of that virtue call'd Faith, mak it scorn to own such defective productions.

in quantum est virtus
intellectualis , & in
quantum est supernatu-
ralis, tam deformes fœ-
tus agnoscere dedigna-
tur

ANIMADVERSIO. I

Decima quarta propositio est Pelagii ac Semi-
pelagianorum hæresis, ut patet ex part. 2. cap. 1. &
2. hujus Historiæ ac Confutationis Hæresis Bla-
kloanæ. Quemadmodum Pelagius docebat tolli
liberum arbitrium , si eget auxilio alieno ad vo-
lendum credere , sic docet Sargentius, tolli ratio-
nalitatem assensûs , si intellectus indiget imperio
vel assistentiâ voluntatis piè dispositæ ad creden-
dum , vel assentiendum. Ambo in eo errarunt,
quòd non animadverterent non sufficere vires na-
turales intellectûs, aut voluntatis, ad actus super-
naturales, sine speciali auxilio gratiæ internæ. Sed
non eodem modo errarunt. Pelagius nimium tri-
buens libero arbitrio, seu voluntati humanæ lap-
sus est in hæresim. Sargentius nimium tribuens
Evidentiæ Motivorum, ac intellectûs humani, in
eandem incidit Pelagii hæresim. Et tamen in Vin-
diciis suis negat à se requiri pro fide evidentiam
quæ superfluam reddat piam dispositionem volun-
tatis ad ipsum assensum Fidei; clarè verò dicit in suâ
Fide Vind. pag. 154. piam dispositionem voluntatis
requiri duntaxat ad inclinandum intellectum ut
Motiva credibilitatis consideret. At hanc nun-
quam

quam Pelagius negavit. Nec *consideratio Motivorum* est *actu credendi*; ad quemlibet verò actum Fidei requiritur pia dispositio, & gratia interna supernaturalis.

ANIMADVERSIO .II.

Clarissimè requirit hïc Sargentius evidentiam in ipsomet actu Fidei, datque rationem cur illam requirit, utpote actui intrinsecam, & essentialem. Quomodo verò conciliabit hanc doctrinam cum Vindiciis suis, in quibus ait, se nunquam illam docuisse, eandemque detestatur ut maximè hereticam? Certè satius fuisset ingenuè retractare, suamque ignorantiam semel fateri, quàm toties in heresi ac mendacio deprehendi. Hïc (ut sepe alibi in libris suis) insinuat regimen Divinum, ac Ecclesiæ fore tyranicum (sic enim loquitur in *Reason against Railery* pag. 95) si nos obligaret ad credendum absque hac evidentiâ fidei intrinsecâ. Quod dictum hæresi addit blasphemiam, illiusque absurditas patebit ex seq. Animadversione.

ANIMADVERSIO. III.

Quilibet assensus practicè dicit se esse verum propter tale Motivum, nempe propter rationem formalem assentiendi; sed non quilibet assensus dicit, aut debet dicere, se esse verum propter Motivum illud *visum*. Neque enim opus est ut *assensus* sit *inuitus* veritatis, aut videat suam *rationem formalem*, seu motivum assentiendi. Actus fidei non vident revelationem Divinam, propter quam credimus,

dimus, vel assentimur. Ratio hujus rei est, quia veritas propositionis, vel assensus, non consistit in intuitu veritatis, sed in illius conformitate cum objecto; propositio autem vel assensus potest esse conformis objecto, etiamsi affirmans vel assentiens illam conformitatem non videat; satis est illam credere; ideo optimè Aristoteles docet, *Quia res est, vel non est, propositio est vera vel falsa*. Non dicit Aristoteles propositionem esse veram vel falsam, quia res cernitur vera vel falsa esse, sed quia vera vel falsa est. Unde D. Aug. lib. de spiritu & literâ cap. 31. ait, *Quid est credere, nisi consentire verum esse quod dicitur?* Manifestum verò est, quemvis posse consentire verum esse quod dicitur, (propter auctoritatem scilicet loquentis), etsi non cernat verum esse quod dicitur. Solus assensus evidens vel scientificus, est intuitus veritatis; assensus igitur obscurus fidei requirit assistentiam & gratiam supernaturalem Spiritûs Sancti, & imperium voluntatis piè dispositæ ut quis illum eliciat, præter & post omnia illa quæ requiruntur ad considerationem Motivorum.

XV. PROPOSITIO. *Ex Surefooting. pag. 10.*

Manifestum igitur est, unicum tutamen ac totum robur Ecclesiæ, & Religionis Christianæ, situm esse in absolutâ certitudine regulæ fidei.

Tis manifest there fore that the only safe-guard and all the strength of the Church, and Christian Religion, is plac'd in the absolute certainty of the rule

Fidei. Pag. verò 110. di- *rule of Faith.*

cit, Basis Traditionis

(quæ est ipsius Sargen-
tii Regula Fidei) est na-
turalis cognitio directè
impressa per sensus, &c.

*The Basis of Tradition is
natural knowledge directly
imprinted by his senses,
&c.*

ANIMADVERSIO.

Ex decimâ-quintâ propositione deducitur, cer-
titudinem Fidei Christianæ esse naturalem dunta-
xat; utpotè quæ tota fundatur in certitudine Tra-
ditionis humanæ, ac sensationum, quæ naturalis
est. Item pater ex illâ Sargentium collocare in evi-
dentiâ Traditionis ac sensationis humanæ totum
robur ac firmitatem Christianæ Fidei; etsi in Vin-
diciis suis dicat se detestari hoc dogma ut hæreti-
cum.

XVI. PROPOSITIO. *Reason against Railery*

pag. 54. & 55.

Cum totum nego-
rium vitæ Christianæ
(quæ ut sic, spiritualis
est) consistat in colen-
do Deo in Spiritu ac ve-
ritate, appropinquando
& ascendendo ad ipsum
de virtute in virtutem,
hoc est, à Fide in spem, à
spe in Charitatem, cul-
men

*Whereas, on the one side,
where the whole buis-
ness of our Christian life
(which as such is spiri-
tual) is to worship God in
Spirit and truth, or ap-
proach to him by ascending
from virtue to virtue, that
is, from Faith to hope,
from Hope to Charity, the*
L top

ment totius perfectionis; tota interior fabrica ædificatur supra firmum assensum veritatis punctorum, quibus innitur nostra professio. Quapropter si fundamentum hujus assensûs non sit solidum, corrui totum ædificium. Jam verò cum natura res ita formaverit, idque nostri intellectûs axiomata dent, ut ii qui perfectâ ratione se ducunt (hoc est Sapientissimi quique) inepti sint ad assentiendum absque evidentiâ, cum tamen minus sapientes (uti docet experientia) quâvis probabilitate contenti sint, hinc fit, nisi tales homines videant probationes absolutè concludentes illa puncta vera, inepti sunt ad iisdem assentiendum, vel amplectendum illa ut veritates certas; præsertim cum nulla sit necessitas assen-

top of all perfection; the whole interior fabrick is built on a firm assent to the truth of the points which ground our profession. Wherefore if the foundation of this assent be not well laid, all the superstructures of Religion are ruinous. Now nature having fram'd things so, and the Maxims of our understanding giving it, and that those who guide themselves by perfect reason, that is, the strongest and wisest souls, are unapt to assent but upon evidence, whereas the weaker sort (as experience teaches us) are apt to assent upon any silly probability), hence, unless such men see proofs absolute'y concluding those points true, they are unapt to be drawn to yield to them, and embrace them as certain truths; especially there being no necessity at all to assent, as there was to act outwardly, in regard nature has fur-

assentiendi, (sicuti fuerat operandi exterius), eò quod natura dederit nobis facultatem *suspendendi*; quam nihil subdere potest rationabiliter, (saltem in talibus hominibus) præter veram *evidentiam* ab objecto habitam, operando in illis hanc claram visionem, vel per se, vel per effectus vel causas, cum eodem necessariò connexas. *Nullas alias evidencias novi.*

furnish'd us with a faculty of suspending, which nothing can subdue rationally (in such men at least) but true evidence had from the object, working this clear sight in them either by itself, or else by effects or causes necessarily connected with it. Other Evidences I know none.

ANIMADVERSIO.

Decimasexta propositio involvit hæresim Pelagii, Manichæorum, & Eunomianorum; facit enim Fidem naturalem cum Pelagio; temerariam cum Manichæis, casu quo creditur ante evidentiam veritatis, quam ante Fidem requirit etiam Sargentius; requirit autem evidentiam *intrinsecam* vel *objectivam*, quam Eunomiani exigebant. Quomodo conciliabit hanc propositionem cum Vindiciis suis, in quibus detestatur hanc doctrinam ut hæreticam, & Paulo Heb. 11. contradicentem?

XVII. PROPOSITIO. *Ibid pag. 167.*

Cum Christiani te-
neantur profiteri suam
Fidem ut veram, V. G.
articulum *Trinitatis*, vel
Incarnationis, seu quod
Trinitas vel Incarnatio
existat; & Prædicatum
(*existens*) nullam ferre
possit distinctionem di-
videntem ipsius notio-
nem simplicissimam,
(cujusmodi est *moraliter*,
verosimiliter, vel *aliæ*
hujus generis scepticæ,
vel *semitheisticæ* loquen-
di formæ): sequitur, de-
bere nos affirmare ac te-
nere quòd *absolute Trini-*
tas, vel *Incarnatio est*, ac
per consequens, esse impos-
sibile ut non sit: Undè se-
quitur, cum blasphem-
ia sit dicere, Deum
creasse naturam ratio-
nalem (vel naturam quæ
assentitur propter Mo-
tiva), & imperasse ut
eadem sit irrationalis,
hoc

Seing then Christians
are bound to profess their
Faith true as to those points
of a Trinity (for example)
or Incarnation, or that a
Trinity or Incarnation
exists, and the predicate
(existent), can bear no
distinction dividing its
simplest notion, such as are,
morally, hopefully, in
great likelihood, or such
dwingling kind of sceptical
or half-Atheistical expres-
sions; it follows, that it
must be affirm'd, and held
that à Trinity or Incar-
nation absolutely is, and
consequently that t's im-
possible not to be: whence
follows, that, it being blas-
phemy to say that God has
made a rational nature, or
a nature to assent upon
Motives, and then com-
manded it to be not-
rational, that is, to assent
beyond the Motive,
which

hoc est, ut assentiatur ultra *Motivum*; quod est perinde (quantum ad illum gradum assensûs ultra) ac sine *Motivo*; concludere debemus, quamvis intellectus illa non penetret, vel deficiat in discurrendo circa illa, tamen fundamenta quibus innitimur tenendi ea, ut à Deo posita, debent esse *absolutè conclusiva*, vel impossibilia non concludere rem esse; adeòque non esse solum moraliter certa, magnas apparentias, & probabilitates, reddendo nos immunes solum ab actuali dubio. Quare si Doctor T. velit dignè scribere de fundamento Fidei, debet profiteri ac producere talia: quandoquidem nihil aliud ad naturam Fidei pertingit, nec rationaliter fundare valet obligationem à Deo nobis im-

which is (as to that degree of assent which is beyond) without a *Motive*, we must conclude, that however created understandings fall short in penetrating them, or miscarry in discoursing them, the grounds of our holding thus, as laid by God, must be absolutely conclusive, or impossible not to conclude, the thing is, and not only morally conclusive, morally certain, great likelihoods, faire probabilities, freeing only from actual doubt, and such like. Wherefore if Doctor T. would improve himself worthy to write or discourse concerning the grounds of Faith, he ought to profess and produce such, since nothing else reaches the nature of Faith, or can rationally ground the obligation imposed by God himself of professing and holding that the thing absolutely is.

impositam profitendi ac
tenendi rem absolutè
esse.

ANIMADVERSI O. I.

Ex hac propositione constat mendaces esse Vindicias Sargentii ; hìc enim ruetur non posse dari certitudinem in Fide absque evidentiâ plusquam morali; imo nihil esse *certitudinem* (juxta prop. 19) præter *evidentiam* ; adeoque evidentiâ tam intrinsecam & essentialem Fidei esse ac certitudinem. Et tamen in Vindiciis suis dicit se nunquam hæc docuisse, ac ejusmodi dogmata ut heretica detestatur.

ANIMADVERSI O II.

Ex hac Joannis Sargentii ratiocinatione patet illum in suis libris agere de evidentiâ fidei regulæ, ac fidei veritatis evidentiâ intrinsecâ, & absolutè, non supponendo Divinitatem Christi ab Heterodoxis agnitam ; cùm etiam pro mysterio Incarnationis exigat ab illis motiva ad eò evidenter concludentia ejusdem existentiam, ut videant impossibile esse, Incarnationem non existere. Vide etiam *Error non plus* pag. 161. ubi ait,

Quod rationabiliter à
Doctore Stillingfleet
exigere debemus, est, ut
nobis afferat funda-
menta pro suæ fidei cer-
titudine quoad puncta
deter-

What we are then in rea-
son to expect from D^r S^r is,
that he would bring us
grounds for the certainty
of his faith as to determi-
nate points ; viz. Christ's
God-

determinata, viz; pro Divinitate Christi, Trinitate, &c. & hæc adeò certa, ut non magis de illis dubitare possimus, quàm de rebus sensui ac rationi maximè evidentibus, uti ipsemet hîc prætendit.

Corruit ergò præcipuum Sargentii effugium, & explanario, dum ait se *argumento* duntaxat ad hominem, premere adversarios, ex suppositione nimirum, quod concedant Christum esse Deum.

God-head, a Trinity, &c. and those so certain as that we may as well doubt of what we judge to be most evident to sense and reason, as doubt of them, as he here pretends.

XVIII. PROPOSITIO. *Ex surefooting pag 172.*

Testis debet inniti evidentiae à sensibus habitæ. Nulla igitur sunt propriè testimonia præter illa, quæ notitiæ sensitivæ innituntur; hæc verò sunt certæ auctoritatis, si sinceritas Testificatoris indubitata est, & via (vel canalis) quâ venit ad nos illa sincera notitia, sit nobis evidens, non aliter.

Et pag. 174. Verbo, (inquit), cum omnis aucto-

— *Nor he a witness (who ought to proceed upon evidence had by his sens.s.). None therefore are properly testimonies but those which rely on sensitive knowledge : and those are of certain authority, if the sincerity of the Testator be unquestionable, and the conveyance of his sincerely-meant knowledge to us be evident, not otherwise.*

In a word, seing all testimonial authority, supposes

auctoritas testimonialis supponat notitiam in Authore, & omnis notitia vel est à sensu, (quam vocamus experientiam), vel ab evidentiâ connexionis terminorum (vel ratione), & hæc posterior notitia apta est facere *Magistrum*, hoc est, virum aptum ad convincendum vel docendum alium rationabiliter per *media intrinseca*, vel ad producendam in illo *scientiam*; & sic ineptus est ad testificandum; primum verò notitiæ genus possit esse medium duntaxat extrinsecum, aptumve ad gignendam Fidem verbi Testis, (nam quilibet veritatis puncti ignarus (idque docet communis ratio) experitur, intellectum humanum errare posse, sensus autem in debitis circumstantiis non posse), sequitur,

ses knowledges in the Author, and all knowledge is either from sense, call'd experience, or else from evident connexion of Terms, (or reason), and that this later knowledge is apt to make a Master, that is, one fit to convince and teach another rationally by intrinsecal mediums, or to cause science in him, and so is unfit for testifying: and the former kind of knowledge only is fit to be an extrinsecal medium, or apt to beget belief of the witnesses who (in regard any person unacquainted otherwise with the truth of the point, knows by ordinary experiences and common reason that mens understandings may err, but their senses rightly circumstanc't, can not:) it follows, that no citation in proper speech deserves the name, nor has the force or virtue of a Testimony, but those which are built on sense or
expe-

tur, nullam citationem (vel quotationem) propriè loquendo mereri nomen, nec habere vim ac virtutem *Testimonii*, præter illas quæ sensu vel experienciâ nituntur: hoc ponderato ne unum quidem expressum testimonium reperio contra ullum punctum Fidei nostræ, sensum oppignerans; hoc est, ne unum quidem quod meretur nomen *Testimonii*, vel quod vocari possit pars *Traditionis*.

experience. This weigh'd, reflecting on the main, I find not one express Testimony against any point of our Faith engaging sense; that is, not one that merits the name of a Testimony, or to be esteem'd a part of Tradition.

ANIM ADVERSIO.

Ex hac decimâ octavâ propositione & ex 17. manifestum est, non teneri (juxta hæc Sargentii principia) ullum hominem assentiri mysterio Incarnationis, Trinitatis, Divinitatis Christi, aut ulli, cujus veritas & existentia attingi non possit per sensus humanos. Nam ipsius Regula Fidei, est testimonium ac Traditio Ecclesiæ: Ecclesia verò est Congregatio Testium fidei dignorum: Testes verò Fide digni nulli sunt (juxta Sargentium), nec testimonium illorum est validum, si non habent notitiam *sensitivam* existentia rei, vel veritatis, à

M se

se ipsis testificatæ. Res verò ab Ecclesiâ testificatæ sunt Divinitas Christi, Trinitas, &c. Quomodo verò potuerunt Apostoli (cum oculus vel sensus corporeus minimè videre possit Divinitatem Christi) habere notitiam sensitivam existentia incarnationis, Trinitatis, &c. aut evidentiam sensitivam veritatis aut revelationis mysteriorum hujusmodi? Nam juxta Sargentium in prop. 17. *evidentia existentia*, aut *veritatis* horum Mysteriorum requiritur, nec satis est evidentia sensitiva *Traditionis*, vel *predicationis* eorundem Mysteriorum; quia nimirum existentia & veritas ipsorum Mysteriorum affirmatur per fidem, & non sola eorundem prædicatio affirmatur; nam *existentia* & *veritas* Incarnationis V. G. fide creditur, ac de existentia & veritate ejusdem fertur testimonium per Ecclesiam: ergo de veritate & existentia ejusdem (& aliorum Mysteriorum), requiritur evidentia sensitiva in Ecclesiâ testificante, & credente Mysteriorum existentiam, juxta 17. prop. Nec satis est, (juxta has Sargentii propositiones) evidens esse per Traditionem, quod ille homo Christus, qui dicebat se Deum esse, illa mysteria prædicaverit ut vera. Traditio igitur vel testimonium reddens existentiam, vel veritatem mysteriorum Fidei evidenter certam, per sensationes, aut notitias sensitivas, (juxta prop. 17.), non requiritur ad Fidem, nec est regula Fidei Christianæ; vel si est, nemo tenetur, imò nemo potest credere illud mysterium Fidei Christianæ; cum illa Traditio sensitiva non sit sufficiens Testimonium Divinitatis Christi, aliorumque Mysteriorum

riorum quæ per sensus attingi nequeunt. Ex hac solâ animadversione confutatur, ac corrui tota doctrina Sargentii tot voluminibus contenta; nec video quo pacto in sensu Catholico explicari possit. Vide eundem Authorem pag. 236. Surefooting, ubi fateretur, *constare nobis debere per viam sensationum*, doctrinam Ecclesiæ, traditam esse ab ipso Deo. Sed hoc modo non constat nobis (per Traditionem) Christum esse Deum, adeoque nec à Deo nostram doctrinam traditam esse. Vide eundem Sargentium in suâ Fide Vind. pag. 105 ubi ait, *Cum omnis attestatio evidenter sit de re, quam Testis scit veram esse, &c. Sequitur Martyrem, vel Testem veritatis Fidei Christi, debere scire, illam esse veram.*

XIX. PROPOSITIO.

In lib. cui titulus *Reason against Railery* pag. 85. concludit Fidem Christianam non esse rationalem, nisi motiva ad illam complectendam sint conclusiva veritatis doctrinæ Fidei. Et pag. 116. In his ergo viris, (doctis), quamvis dogmatis veritas desumatur ab objecto, (uti semper fit), tamen claritas ac firmum robur ejus-

So that by Dr. T's. Logic no man can tell whether Christianity indeed be rationaly-wise, or passionately-foolish, in case the Test of its certainty, or the adequate effect of its grounds be not a steady assent, that t's true, that is, if the motives to embrace it be not conclusive of the truth of its doctrine, but only exclusive of doubt.

*In these men therefore,
M ij though*

ejusdem oritur ex perfectione intellectus bene culti. Et passim, imò ex professo docet, (ut patet ex dicendis infra) nullam esse certitudinem præter evidentiam, quâ cernimus contrarium esse impossibile. Et ideo dicit *evidentiam & certitudinem moralem, involvere contradictionem; nec ullam de illâ mentionem debere fieri in rebus Fidei.* In præfatione hujusmet fol. 16. ait, *Tertium medium, quo nituntur, est, abuti naturâ veræ certitudinis, affigendo illi Epithetum moralis.*

Ex Fide Vind. pag. 27. Notitia & certitudo sunt proprii effectus evidentiae, ortæ vel à re, vel ab Attestante, neque reperiri possunt ubi deest lumen intellectuale, emanans ab illo primo principio totius evidentiae sæpius repetito (*Idem est idem secum*) —

Ridet

though the truth of their Tenet be indeed taken from the object, (as 'tis always), yet the clearness, distinctness, ad firm strength of it springs from the perfection of their well cultivated understanding.

The third means they use is, to abuse and baffle the nature of true certainty, by clapping to it the Epithet of moral.

Knowledge and certainty are proper effects of evidence, whether sprung from the thing, or from the Attester; nor can they be where there is wanting the intellectual light, issuing from that first principle so oft spoken of; —

Ridet evidentiam moralem, nec admittit ullam veram certitudinem sine clarissimâ evidentiâ, nam in Fide Vind. pag. 36. sic ait, non habetur *certitudo* donec cernatur, quòd illud primum principium (*Res est eadem secum*) oppigneratum sit pro identificatione duarum notionum ex quibus constat propositio illa de quâ certi sumus, hoc est, de veritate illius propositionis.

Ex Fide Vind. pag. 29. Tunc determinatur intellectus juxta suam naturam, vel est *certus*, quando res *cernitur* ita esse ut est. -- Vera & genuina notio *certitudinis*, involvit absolutam impossibilitatem; ut illud iudicium quod determinat intellectum, sit error, cum nihil præter id quod revera est, possit *cerni esse*.

Ibidem

Certainty is not had, till it be seen, that that first principle (à thing is the same with itself) is engag'd for the identification of the two notions which make up the proposition we are certain of, that is, for the truth of that proposition.

So the understanding is then determin'd according to its nature, or certain, when the thing is seen to be as it is. The true and genuine notion then, of certainty imports an absolute impossibility that that Judgment which so fixes and determines the understanding, should be an error, or false, since nothing can be seen to be, but what really is.

M iij Since

Ibidem pag. 35. §. 14.
Cum vera certitudo
gignatur in nobis per
visionem quòd res est;
id vero cerni non possit
aliter quàm virtute
principiorum, præfer-
tìm illius primi (Idem
est idem secum) sequi-
tur, &c.

Ibid. pag. 125. Veritas
quoad nos, est idem cum
nostro intuitu ejusdem,
id est, cum certitudine
vel determinatione nos-
tri intellectûs, vi mori-
vorum intellectualium.

*Since true certainty is
caused in us by seeing the
thing is, and this can not
be seen but by virtue of
principles (especially that
chief one, A thing is the
same with itself) it fol-
lows, &c.*

*Truth then to us is
the same with our sight of
it, that is with certainty or
determination of our un-
derstanding by force of in-
tellectual Motives.*

ANIMADVERSIO. I.

In hac 19. Prop. Sargentius est Pelagianus, Ma-
nichæus, & Socinianus. Pelagianus, quatenus di-
cit firmitatem ac robur dogmatis, seu Fidei, oriri
ex perfectione intellectûs bene culti. Manichæus,
quatenus dicit Fidem Christianam non esse ratio-
nalem, si motiva ad illam amplectendam non sunt
conclusiva vel demonstrativa veritatis doctrinæ.
Socinianus, quatenus nullam in fide admittit cer-
titudinem præter evidentiam. Si Catholicus in
Vindictis suis est, mendacissimus Catholicus est;
cum dicat, à se nihil horum doceri in libris suis.

ANIMAD-

ANIMADVERSIO. II.

A pag 226. Reason against Railery usque ad 235. conatur Sargentius probare contra Tilitson, (& quidem satis clarè id probat) se cum Thomâ Albio (aliàs Blakloo) sentire, quatenus requirit evidentiam coactivam in Motivis credibilitatis, ut Fides Christiana sit actus prudens ac licitus. Dum enim Tilitson ait, *Denique D. Albius* (scu Blaklous) *expr. sè contradicit huic principio D. Sargentii, &c.* (pag. 227.) Respondet pro se ac Thomâ Albio Sargentius pag. 22.

Ille (Blaklous) reprehendit pag. 6 (Præfationis) illos qui non afferunt *certitudinem absolutam, vel coactivam* intellectûs. Et in fine §. promittit illos qui dicunt illa (moralia) motiva esse talia, quibus omnes teneantur submittere, ut ostendant quâ fieri possit ut omnes teneantur credere id, quod evidenter vident posse esse falsum.

He blames those who bring not an absolute certainty or coactive of the understanding, and at the end of that §. he presses those who say those (moral) motives are such, as all are oblig'd to yield to, to shew how all can be bound to believe that which they evidently see may be false.

Hic obiter noto & Blakloun & Sargentium reos esse maximi stuporis ac inscitiae, in eo quod putent, *non videre veritatem vel revelationem Fidei evidenter*, coincidere cum hoc, quod evidenter videant

rem

rem vel assensum Fidei posse esse falsum. Nam eo ipso tempore quo non videmus Fidei veritatem, credimus certissimè rem creditam ac Fidem, non posse esse falsam.

XX. PROPOSITIO. *Error non plust. pag. 21.*

Directè opponitur rectæ rationi, & naturæ humanæ, ut à Deo nobis datæ, assentire & profiteri quòd puncta Fidei sunt vera, (uti exigit illius natura à Christo stabilita), casu quo solâ Divinâ auctoritate nobis innitendum sit, tanquam formali Motivo credendi, si tamen cum de illorum veritate disputandum est, non possumus videre fundamenta ulla absolutè certa, (hoc est, evidèntia, juxta prop. 19. præced.) quòd revera Divina auctoritas adsit, & quasi oppignerata sit pro veritate prædictorum punctorum.

But 'tis directly opposit to human nature as given us by God, or to right reason, to assent and profess that points of Faith are true, (as the nature of Christianity settled by our saviour enioyns us), in case we are to rely solely on the Divine authority for the formal Motive of this our believing or holding them such, and yet when we come to doubt concerning their truth, can not possibly arrive to see any grounds absolutely certain that the Divine authority is indeed engag'd for the truth of the said points.

ANIMAD-

ANIMADVERGIO.

Vigesima propositio coincidit cum illâ quam anathematizavit Sargentius ut homine Catholico ac mentis compote indignam; patet ex ipsius *Facto* manu suâ propriâ scripto, quod misit Archiepiscopo Dubliniensi, quando mota fuit controversia Parisiis. Hujus propositionis ac doctrinæ renuntiatio à Sargenio facta, in causâ fuit, cur Dubliniensis in Appendice ad Tractatum suum contra hæresim & Atheian, laudaverit doctrinam Sargentii retractantis, revocaveritque Censuram olim contra Sargentium editam: at illam postea renovare coactus fuit Dubliniensis, cum inconstans aut pertinax Sargentius ad vomitum reversus est, nec non hanc & multas alias erroneas propositiones in libris suis defendere voluit, postquam malæ suæ causæ Patronos (non sine ingenti orbis Catholici scandalo) expertus fuerat.

Patet verò ex hac 20 Prop. quàm mendaces sint Vindiciæ Sargentii, vel ipse Sargentius, dum negat requiri à se pro assensu ac professione Fidei, evidentiam revelationis, vel Divinæ auctoritatis; In Vindiciis fatetur hanc doctrinam esse hereticam; in libris eandem docet ut Catholicam. Expeditne hujusmodi libros à Catholicis legi?

XXI. PROPOSITIO. *Reason against
Railery pag. 178.*

Dico præterea, aliud
est

But I say withall, that
N it is

est movere hominem ad inquirendum & inclinandum ut assentiat, aliud eundem stabilire in firmissimo assensu talium punctorum, ut veritatum certarum absolute, quod ad Fidem requiritur. Vnde assero hunc posteriorem effectum non posse rationabiliter produci sine fundamentis verè evidentibus, & rem absolute concludentibus, ac scibilibus per evidentiam practicam omni hominum generi, vel etiam doctis per concludentem certam probationem, quam ego demonstrationem voco. Assero præterea (pace Theologorum illorum) Motiva prudentialia duntaxat, videri impropria in hoc casu, & requiri principia sapientiae, non prudentiae, ut rationabiliter reddamur certi absolute veritatis aut falsitatis rei.

In

t's one thing to move a man to enquire, and incline him to assent; another thing to settle him in a most firm assent to such and such points as absolutely certain truths, which is requisite to Faith. Herupon I affirm that this later effect can not be wrought rationally without grounds truly evident, and absolutely conclusive of the thing, and knowable either by practical self-evidence to men of all sorts, or also to the learned by a certainly-concluding proof, which I call a Demonstration. I affirm moreover (with due respect to those Divines) that Motives, only prudential, seem improper to be nam'd in this case; and that they must be Principia sapientiae, and not Prudentiae, which can rationally make us absolutely certain of the being or not being of any thing, that is of its truth, or falsehood.

In lib. cui titulus *superfooting* discursu 9. pag. 81. sibi objicit, non videri necessariam assistentiam Spiritûs Sancti ad Fidei assensum, si Motiva credibilitatis cogunt intellectum ad assentiendum. Sed dicunt aliqui, (inquit), totum hoc à naturâ pendet, ac per hanc methodum Paganus, ingenii naturalis sui vi, fieri poterit bonus Christianus. Respondet.

But all this is nature may som say, and by this method an Heathen may by his natural wit, becom a good Christian.

ANIMADVERSIO.

Vigesima prima Propositio est Manichæa & Pelagiana; tribuit enim certitudinem Fidei, evidentia naturali demonstrativa; atque sine tali evidentiâ, non posse rationabiliter produci vel elici assensum Fidei; damnatque omnes Scriptores Orthodoxos; quorum ne unus quidem exigit principia *sapientia*, seu *demonstrativa*, pro Fidei assensu. Quàm contrarius sibi est Sargentius in libris, ac in Vindiciis suis, patet. In libris, hujusmodi hæreses clarissimè docet; In Vindiciis impudentissimè negat illas à se doceri; At Vindicias suppressit, putatque clandestino illo scripto satisfactum iri Curia Romanæ. Nos hoc preminimus, ut scripto

N ij impresso

impresso detestetur hæc dogmata ut heretica, quæ in occultatis Vindiciis fatetur ipsemet heretica esse: nec aliam contra Sargentii libros exigimus Censuram, etsi librorum cupiamus prohibitionem.

XXII. PROPOSITIO. Surefooting pag. 81.

Si per vocem (*natura*) intelligitur ratio in quam influunt Motiva proposita per specialem Dei bonitatem, ut animæ consequantur beatitudinem, miror quid aliud est *supernaturalitas*, præter id quod objicientes vocant *naturam*? Nec capio cur ratio directæ per talia lumina & objecta, qualia vis naturæ nec intendere, multò minùs efficere potuisset, non debeat dici affecta *supernaturaliter*, etiamsi ista objecta sive Motiva *connaturalia* sint animabus nostris: cum evidens sit nos uti vel ipsâ potentiâ naturalis rationis nostræ in discursu

By which word nature, if the object means reason wrought up on by Motives laid by God's special goodness to bring souls to bliss, I wonder what else is supernaturality, but this which he miscalls nature, and why reason, rectified by such lights and proposals as the force of nature could not have aim'd at, much less affected, ought not to be said to be affected supernaturally, however those very Motives connatural to our souls: it being evident that we use even the natural power of our reason in discoursing of things above our reason; and on the other side to expect no constant way or com-

currendo de rebus supra naturam. Ex aliâ verò parte, à Deo viam aliquam constantem, aut communem semitam Motivorum positorum pro salute generis humani non expectare, sed *extraordinarias inspirationes* pro singulis hominibus, planè evertit Divinæ providentiæ optimum ordinem, estque ipsa notio Fanaticorum.

common path of motives laid for the salvation of mankind, but extraordinary inspirations for each particular man, unravells the order of God's best providence, and is the very notion of Fanatickness.

ANIMADVERSIO. I

Per hanc vigesimam-secundam propositionem tollitur & necessitas & supernaturalitas Gratiæ, ut latè ostendi in Tract. contra Errores Blakloi & Sargentii. Vide part. 2. c. 3. & seqq.

ANIMADVERSIO. II.

His dictis transit ad probandum, Christianorum Traditioni multò tutius innitendum, quàm aliorum quorumvis hominum, propter virtutes ipsis proprias, & Motiva futurorum & æternorum bonorum, quæ ipsos, magis veraces, & minùs fraudi obnoxios reddunt.

Quæ nos (inquit pag. 82.) appellamus assistentias

Which we rightly call Assistences of the Holy Ghost.
N 11j

Judicet Lector quàm jejunè sentiat, & scribat hic Auctor, de interno Spiritûs-Sancti motu ad generandam & firmandam Fidem, & quàm sit alienus ab agnoscendâ supernaturalitate ac necessitate gratiæ: adeò certè ut excludat piæ dispositionis voluntatis necessitatem post Motivorum considerationem. Quod planè hæreticum est, ut benè probat Suarez lib. 2° num. 3° *Dico ergò 1° ad credendum sicut oportet ea quæ divinitus revelantur, necessarium est ex parte intellectûs speciale Dei adjutorium, à Revelatione, seu sufficienti objecti propositione distinctum. Est de Fide.* Quod ibi latè probat ex Scripturis & Conciliis, &c. & ratione; quia actus Fidei fundatur per se in solâ auctoritate Divinâ obscure revelante, & ad illam reducit omnia principia credendi tanquam ad rationem formalem *propter quam* firmissimè, & tanquam omninò infallibilem creditur quidquid hac fide creditur. Hic autem modus credendi superat naturales vires intellectûs, quia proprio lumini commensurantur; ergò per se & ex propriâ ratione talis actus fieri non potest sine viribus gratiæ.

XXIII. PROPOSITIO. *Ex Fide Vind. pag. 165.*

Verbum (Fides) applicatum illis personis simplicioribus, de quibus supra, non significat idem atque significat

The word (Faith) then apply'd to those weak persons now spoken of, signifies not the same, as when 'tis found in the generality of

cat cum in multitudine assentientium invenitur; sed meram credulitatem imprudentem rei cujuscunque narratæ à personâ, quæ seriò loqui videtur, & à credente putatur se sapientior, vel melius informata. Quod assensûs genus si benignis juvetur circumstantiis à Dei providentiâ positis, iis præsertim mediis, quæ in Ecclesiæ disciplinâ inveniuntur, ita ut amorem Cæli super omnia gignat, sufficere potest ad salvandum illos simplices ac bonæ intentionis Catholicos. At quàm *incompetens* pro stabiliendo vel propagando Christianismum, (vel Fidem Christianam), sit *assensus non meliùs fundatus*, id est, quàm *ineptus ad fines*, & quàm *insufficiens ad effectus veræ Fidei producendos*, (vel Fidei in multitudine Fide-

lium

of the Assenters, but meerly a simple credulity of any thing told them by a person that looks seriously when he speaks it, and is conceived by the Believer to be wiser, or to have heard more than himself. Which kind of assent if it be seconded by God's providence, especially by such means as are found in the Discipline of the Church, so as it begets a love of heaven above all things, may suffice to save these weak and well meaning Catholics. But how incompetent an assent no better grounded were for the establishment or propagation of Christianity, that is how insufficient for the body of the faithfull or the Church, how unfit for the ends, and unable to produce the effects true Faith, (or the Faith found in the generality of the Faithfull), ought to do, needs no declaration to manifest it, since no person of

ordi-

lium repertæ), non eget declaratione, cum nemo vel vulgaris capacitatis facillè possit continere se à risu, dum observat ridiculam levitatem huiusmodi assentientium.

ordinary capacity can without difficulty refrain from smiling at the ridiculous levity of such kind of Assenters.

ANIMADVERSI O.

Hæc vigesima-tertia prop. docet, posse salvari homines simpliciōres absque verâ Fide; de quâ hæresi latè in nostro Tract. Vide hanc Historiam part. 2. cap. 3. sec. 4. Ideo verò fingit Sargentius hanc semihidem, quia docet hîc & passim, ad veram fidem requiri evidentiam infallibilitatis regulæ fidei, nec non evidentiam veritatis, (seu impossibilitatis falsitatis), actûs fidei. Et tamen in Vindiciis hæc detestatur ut hæretica, & Paulo Heb. 11. contradicentia.

XXIV. PROPOSITIO.

In Errore non plust pag. 9. & 10. ponit approbatque hæc duo principia Doctoris Stillingfleet, Adversarii sui, sic. 1. Ut homo pareat Dei voluntati, necesse est ut sciat quanam sit, ad id manifestatio

That in order to mans obeying the will of God, it is necessary he know what it

tatio aliqua Divina voluntatis necessaria est, tum ut homo sciat quid debeat facere, tum ut Deus illum justè puniat si non fecerit.

it is, for which, some manifestation of the will of God is necessary, both that man may know what he hath to do, and that God may justly punish him, if he do it not.

Quidquid Deus revelat homini, est infallibiliter verum, & cum intendatur pro Regulâ obedientiæ hominis, certò sciri potest esse Divina voluntas.

Whatever God reveals to man, is infallibly true, and being intended for the rule of man's obedience, may be certainly known to be his will.

ANIMADVERSIO. I.

His duobus principiis (quæ fallacia sunt) sic Sargentius subscribit loco cit.

Valdè probò hæc duo principia.

I approve very well of these two principles.

Et quia visus est (Stillington) non satis clarè Sargentii errorem ac evidentiam demonstrativam ad fidem & Mores requisitam, explicasse, ibidem addit Sargentius.

Rogo principiorum horum Authorem ut verbum (manifestatio) ac (certò sciri) intelligantur in suâ propriâ significatione, pro verâ vel absolutâ Certitudine, & non abusivè, uti Doctor

And to this end I make it my request to the proposer of them, that the word (manifestation) and (certainly known) may be understood in their proper signification; for that which is true, or absolutely certain,

Ti-

O tainty,

Tilitson solet, pro certitudine tali, quæ reverà incertitudo est, ut latè ostensum est in lib Reason aginst Railery pag. 233.

tainty, and not be taken abusively, as Doctor Tilitson still takes it, for such a certainty, as is indeed incertainty; as is shown at large in Reason against Railery.

Et passim definit *absolutam certitudinem*, esse certitudinem ejusmodi, quæ opponitur morali. Hanc certitudinem absolutam, seu evidentiam claram, (loquitur enim de certitudine *quoad nos*) nec aliam admittit, ab evidentiâ distinctam ut videre est in prop. 19.) dicit esse regulam & *Fidei*, & *morum*, seu obedientiæ nostræ erga Deum; adeoque non posse nos à Deo puniri, (& per consequens non posse nos peccare) si non *scimus certò* Dei voluntatem, hoc est, præceptum aut prohibitionem Divinam. Non sufficit ergò evidentiâ *moralis* Divini verbi, aut voluntatis, (prout nobis per Ecclesiam proponitur), ad inducendam obligationem credendi aut operandi juxta definitiones aut Decreta Ecclesiastica. Demonstrationes requirit Sargentius ad convincendum Deum revelasse quæ credenda sunt, ac prohibuisse quæ vitanda sunt. Interim ergò genio indulgendum, nihil Christianâ Fide credendum, sed omni veritatis assen'ui, praxique virtutis supersedendum; ita enim ubique Sargentii libros intelliget attentus & acutus Lector. Docet ex professo in Reason against Railery per totum discursum quintum pag. 87. ad actionem virtutis non sufficere bonam intentionem rectè operandi.

Unde, si absolutè certi non

Whence, if we can not be abso-

non sumus (hoc est, evidenter certi, ut ille passim explicat), nos sequi veritatem, non possumus absolute certi esse actionem ullam esse virtutis. Et infra: Certum porro est generalitatem Gentilium, qui coluerunt Junonem, Venerem, Vulcanum, &c. habuisse bonam intentionem in communi, liberosque fuisse ab actuali dubio, imò habuisse certitudinem moralem D. Tilitsoni, hoc est, habuisse firmum & indubium assensum talibus innixum fundamentis, quibus abundè satisfaceret homini prudenti; quia multi illorum fuerunt viri magnâ prudentiâ naturali præditi, & de facto satisfactum illis fuit per Motiva quæ habuerunt pro Polytheismo. Quapropter nisi Doctor Tilitson proferat in medium fundamenta immobilia (hoc

absolutely certain any Tenet we follow, is truth, we can not be absolutely certain any action is virtuous.

For t'is questionless that the generality of the Heathens, who wor. ship'd Juno, Venus, Vulcan, and the rest of that rabble, meant well in common, were free from actual doubt nay had Doctor T's. moral certainty too, that is, had a firm and undoubted assent upon such grounds as would fully satisfy a prudent man, for many of them were men of great natural prudence, and were actually satisfy'd with th motives they had for Polytheism.

Wherefore unless Doctor Tilitson produces some immoveable grounds to establish Christianity to be most
O ij cer-

(hoc est, juxta Sargentium, *Demonstrativa*), ad stabiliendam certissimam veritatem Christianismi, (præsertim existentiae Deitatis, quâ debilitatâ omnia corruunt), nunquam convincere poterit, quod operari vel pati pro Christianismo, sit virtus; sed perindè esse ac operari ac pati in Paganismo pro falsis Diis.

certainly true, especially the Existence of a Deity, which enfeebled, all the rest falls down to the ground, he can never convince that either acting or suffering for it is a virtue, any more than it was in Heathenism, when the same was done for their false Gods.

ANIMADVERSIO II.

Fateor, Sargenti, me haud satis mirari posse vel inscitiam, vel impietatem tuam, dum asseris Generalitatem Gentilium, qui coluerunt falsos Deos, habuisse pro eo cultu, vel pro assensu erroris illius, *fundamenta quibus abundè satisfaceret homini prudenti*. Certè si talia fundamenta habuerunt, excusabiles fuerunt, nec peccaverunt sequendo talis prudentiæ dictamen. Paulus verò ad Rom. dicit, illos fuisse *inexcusabiles, & insipientes, & stulto factos*; mutando scilicet *gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis*. Tu dicis habuisse Gentiles pro Polytheismo certitudinem moralem D. Tilisoni, hoc est, *fundamenta quibus abundè satisfaceret viro prudenti*. At viro prudenti non satisfcit abundè (in re tanti momenti) per argumenta

gumenta ulla quæ *moralem* certitudinem ac evidentiam veritatis non afferunt: hæc autem certitudo & evidentia, extinguit, excluditque omnem probabilitatem à parte oppositâ; & quidem adeò clarè, ut contra prudentiam peccet, quicumque amplexus fuerit doctrinam adversam, cum in re, vel assensu, ex quo pendet salus æterna, evidentia & certitudo moralis habenda est, nec ullus vir prudens minori contentus esse debet, aliàs meritò peribit. Non solùm ergò non peccarunt Gentiles, colendo Junonem, Venerem, Vulcanum, &c. ut Deos, sed peccassent si illos ut Deos non colerent; cum pro illorum cultu steterit evidentia ac certitudo Moralis, hoc est, fundamenta quibus abundè satisfaceret viro prudenti in negotio æternæ salutis.

Vides Sargenti, quò te præcipitat error exigens *evidentiam demonstrativam* vel plusquam moralem, ut quis valeat licitè credere, ac operari: absque illâ in actu Fidei, & actione morali, dicis evinci non posse, *agere*, vel *pati* pro Christo, plus habere virtutis aut meriti, quàm *agere*, vel *pati* pro falsis Diis. Adeòne extinctum est in te lumen Fidei, ac rationis, ut ad rectè credendum exigas cum Manichæis præviam demonstrationem veritatis? Ecce quàm turpiter erras. Si Demonstrationem existentiae Dei, aliorumque mysteriorum Fidei habuisses, non debuisses (ut Christianus) eorum ulli assentiri propter demonstrationem, sed propter revelationem Divinam ab Ecclesiâ propositam; aliàs non credes ut Christianus, sed *scies* ut Philosophus;

non credes quia *Deus dixit*, sed quia ipse demon-
strasti. Hæretica verò pertinacia est, nolle assenti-
re Dei existentiae absque Demonstratione. Vide
Methodum Dubliniensis Atheos & hæreticos
convincendi, 2. part. cap. 4. hujus Historiæ.

XXV. PROPOSITIO: *Ex Surefooting pag 212.*

Scholastici ad libitum
disputant de summi
Pontificis infallibilita-
te; nonnulli illam de-
negant: Papæ & Clero
Romano; alii Synodo
Provinciali; quinimò non-
nulli, quorum libri extant,
nec Censurâ notati, tuen-
tur posse Concilium gene-
rale in errorem labi; ac ne
unus quidem asserit Tradi-
tionem aut vivam vocem
Ecclesiæ essentialis (hoc
est, diffusivæ), potuisse
errare. Nam qui hoc as-
seret, totam Fidem suam
in dubium vocaret, de-
fineretque Christianus
esse. Cum igitur hoc ab
omnibus, firmiter, &
adeò absolutè teneatur,
ut in nullo casu errare
possit;

*Schoolmen at liberty
question personal infalli-
bility of the Pope; some grant
it not to him and his Ro-
man Clergy; some question
that of a Provincial Sy-
nod; nay some, whose books
are extant and yet uncen-
sur'd, maintain even a ge-
neral Council may possibly
erre; but nor one I have
heard or read of, affirms,
that Tradition, or the li-
ving voice of the Church
essential could erre. For in
doing so, he would call all
his Faith in question, and so
cease to be a Christian;
This then being held by all;
held firmly, and that it is
absolutely infallible, so
that in no case it can err, the
others only by some, and
fain-*

possit ; alia verò à quibusdam duntaxat teneantur , & quidem non adeò firmiter ac hos (ut apparet ex permissione dubitandi in Fidelibus), imò nullo modo teneantur esse infallibilia, nisi quædam conditiones observentur, in quibus etiam variant Theologi ; D. Stillingfleet , alique scriptores Protestantess videre possunt quid sibi faciendum, si candidè velint impugnare Catholicam Ecclesiam, & non terere tempus in disputando contra privatos opinatores.

faintly in comparison, (as appears by the Faithfulls permitting them to be questioned), nay, not held at all infallible, but upon supposal of certain conditions to be observ'd, in which also Divines differ, Mr Stillingfleet and other Protestant writers may see what they have to do, if they will candidly impugn the Catholik Church, and not trifle away time in wrangling with some privat opinators.

ANIMADVERSIO.

Ex hac propositione manifestò colligitur, Sargentium esse in eâ Blakloi sententiâ, ut putet non esse contra Fidem, asserere Concilium generale posse labi in errorem : dicit enim hoc affirmari à Theologis quibusdam, *quorum libri extant, nec Censurâ notati sunt.* Non ausus est nominare Blakloum Blakloista. Sargenti, nec Catholicus, nec verus Christianus est, qui dixerit Concilium generale posse errare ; æquè desinit Christianus esse id asserendo,

rendo , ac dicendo Ecclesiam *diffusivam* vel *essentialem* posse errare. Non ergò Catholicè loqueris , dum vocas illos qui infallibilitatem Concilii generalis tuentur , *privatos opinatores*. Non *opinatores* , sed *Orthodoxi* sunt , qui Conciliorum infallibilitatem docent ; hæretici sunt , qui contrarium tenent. *Ignarum Logicum* vocat *Petrus Valesius* Archiepiscopum Dubliniensem in suo libello famoso seu Epistolâ ad Haraldum , contra ipsum & Curiam Romanam edito ; quia dixerat is Præsul nullum Authorem Catholicum docere , posse Concilium œcumenicum à summo Pontifice confirmatum , in errorem labi. Idem semper dicit : Idem dicit Suarez p. 1. de Fide sect. 7. n. 9. his verbis. *Addendum verò est secundò , Concilium generale , in quo Papa non adest per se , sed per legatos , postquam ab ipso Papâ confirmatum est , esse infallibilem regulam Fidei Est assertio de Fide , in quâ omnes Catholici conveniunt.* Idem dicit Bellarminus lib. 2. de Conciliis & Ecclesiâ cap. 2. Verba illius sunt. *Ac ut à primâ questione principium faciamus , hæretici hujus temporis nullum Concilium esse volunt , quod errare non possit Ita Lutherus , &c. Catholici verò omnes constanter docent , Concilia generalia à summo Pontifice confirmata , errare non posse , nec in Fide explicandâ , nec in tradendis morum præceptis toti Ecclesiæ communibus.* Idem dicunt omnes Catholici scriptores. Ne mirere igitur Sargenti , si Blakloun , Te , ac *Valesium* , dicentes contrarium , à Catholicorum numero excludamus.

At quoniam Valesii istius jam aliqua facta mentio est , pace tuâ Lector , paucis verbis characterem
viri

virī sic habeto. Erat is Fraterculus à primo ingressu suo in ordinem S. Francisci, seditionibus & rixis ferendis (quod vel ipse Ordo jam palàm loquitur) natus ac factus ; adeò ut quod Nazianzenus de Juliano Apostata , idem de Valesio adhuc Novitio Darenſis Episcopus non sine gemitu dixerit, *O quantam Romanæ Ecclesiæ pestem hic Ordo suo sinu ac gremio fovet!* Prædictionem nostro malo veritas post subsecuta confirmavit. Nam Civilium bellorum initio continuò commovendis subditorum in Regem suum animis classicum cecinit , dum ejusdem genii ac nominis sui fociis adjunctus, adhortamentis & impulsu suo militibus aliquot Anglis præliò captis , ac in Fidem receptis , crudelitate plusquam barbarâ ad *Jonſonii* pontem in agro *Berminghamio* exitio fuit.

Post verò ubi cum Ormonio Duce, Regis nomine, pax cum Hibernis inita fuerat an. 1646. hic quietis impatiens, ac Religionis nescio quo prætextu, nec non spe Episcopatus illectus, turbare denuò rem cœperat scripto ac verbo, Hibernos iterum ad arma & cædes vocat, *Excommunicationem* suis manibus ad Arcis Kilkenniensis valvas affigit, æternam damnationem Præſidiariis sub Illustrissimo *Montgaret* Vice-Comite, Regi fido, magno æstu comminatus nisi Castrum illud intra paucas horas partis alterius potestati ac ditioni permitterent, quod fecerunt, Censuræ metu perterriti.

Ubi verò hacce Episcopatus spe fallum se vidisset, quod in Regem ac Proregem Ormonium, jam diu conceperat odium, in Nuntium Apostolicum,

P cum,

cum, à quo illudum se crediderat, amens effudit, publico libello edito pro eâ pace, quam impotentis furore prius rejecerat. Cum verò hoc astu nihil admodum proficeret, nec paupertatem religiosi instituti sui patienter jam ferret, novas artes quibus libertati suæ ac lib. dini litaret indulgentius, commentus est. Fidelitatem quam prius utique ipse mirum quàm violaverat, magnis vocibus insonat, Compatriotas suos de perfidiâ quam facto suo eos edocuerat, multis inculcat; cui malo abstergendo (si Deo placet) Instrumentum quod Remonstrantiam nuncupaverat elaborat. Huic verò cum notæ Fidei plures se se opposerent, (non enim scripto instrumento iis opus fuerat, quorum ut & majorum suorum fusus pro Angliæ Regibus sanguis annis plusquam quingentis fidem fecerat), famosos libellos suos uno velut fasciculo complexus, faraginem suam benè foliatam nuper edidit, in quâ Historiam malâ fide, dogmata inconsequenti doctrinâ, viros eminenti eruditione, fidelitate & natalibus illustres, *Proditorum*, *ignarorum*, *discolorum*, egregiis titulis scurrili impudentiâ cohonestat. Hos inter Illustrissimum ac Reverendissimum Dubliniensem Antistitem, Joannem Talbotum Fratrem ejus, Patrem Nicolaum Netervilium, ambos Societatis Jesu Sacerdotes, Petrum *Generum* Ordinis sui Provincialem, & alios plures, consuetis mendaciis, atque impotentis virulentia suâ proscindit. Quibus quàm gloriosum fuit à tali viro impeti, nihil opus hoc loco dicere, quem Apostasia à Fide, in Regem proditio, sævitia in sanguine

sanguinem innocentem, in summum Pontificem ac Præsules Catholicos odium implacabile, patri suâ infamâ, & illorum laude, Orbi notum ac detestabilem reddit. Ad Blakloistas redeo.

Dices profectò, Lector Catholice, mirum non esse, si hæc causa sollicitos tenuerit Blakloistas, & suspicati fuerint viri prudentes, eo consilio ambitum vel acceptum fuisse à D. N. Famulatum Eminentissimi Cardinalis *Houardi*, quò purpurati Patroni auctoritate declinaretur aut differretur impendens contra Sargentii libros Censura; sed imprudenter putarunt Fautores Sargentii, pium Principem futurum hæreseôs Promotorem. Certè hæresim promouet quicumque libros hæreticos Censurâ liberat. Quinimò vel ipsa Censuræ suspensio imbecilliorum animos torquet; putant enim ex dilatione vel mitigatione *sententia*, confirmari opinioniones Romæ semel examinatas, & facilè creditur, ne ad momentum quidem connivere in pravo dogmate sedem illam, *ad quam perfidia non habet accessum*. Etsi verò nos, uti par est, Censuram ipsam, tempusque Censuræ, Pontifici maximo relinquamus, tamen nostra sententia est, omne tempus damnandæ hæresis maximè opportunum esse; nec credimus illis *sciolis*, qui dicunt ex librorum Sargentii prohibitione ac Censurâ, magnos ciendos tumultus. Nam si Blakloi libri absque strepitu ac schismate damnati sunt, non est cur schisma vel tumultum ex librorum Sargentii damnatione timeamus, cum hi nihil aliud sint, quàm librorum Blakloi nova (& quidem minus correctâ) editio.

Quam necessarij
fuerint conatus &
clamores contra er-
rores Blakloi &
Sargentii.

Quàm opportuni & necessarij fuerint clamores Georgij Leyburni, & Archiepiscopi Dubliniensis contra Blakloum & Sargentium, liquet satîs ex ingenti & incauto plausu, quo illorum libri à quibusdam recepti ac dispersi fuerant per totam Angliam, nec-non in civitate & Diœcesi Dubliniensis. Miramur nos, ex hoc ipso plausu à quibusdam, qui docti & Orthodoxi haberi volunt, desumi argumentum contra impugnationem, ac infamationem horum librorum. Declarent se tandem isti homines, nostrisque respondeant interrogatis. Estne hæretica Blakloi & Sargentii doctrina? Non audent negare: jam enim ut hæretica, damnata est à Sede Apostolicâ in Blakloo, & ab ipso Sargentionio in subscriptione Censuræ. Quid ergo volunt? An quia hæreicòs Author vel Promotor, celebris est Scriptor, vulgòque putatur Catholicus, minimè impugnandus est, nec est ex dogmatum pravitate infamandus? Certè vel eo præsertim nomine impugnandus & infamandus est. Quot & quales clamores excitati fuerunt, contra *Moralistas*, aut *Probabilitatis* Assertores? Pro Fide igitur non licebit clamare & scribere? Quid ergo faceret Georgius Leyburnus, quid faceret Archiepiscopus Dubliniensis, intuens oves suas venenosis pasci herbis? Proderent ne Fidem Catholicam, ut parcerent famæ unius Blakloi, vel Sargentii? Ut propriæ famæ prospicerent, non debuissent suum munus negligere, nec metuere calumnias, quibus solent hæretici in similibus circumstantiis Episcopos & Doctores infamare. At nullum clarius in-

nocen

nocentiæ argumentum est, quàm famæ periculum pro Fidei defensione, ac salute animarum subire. Hoc saltem assequetur quicumque id fecerit, ut detractio illi futura sit vel ad peccati pœnam, vel ad patientiæ præmium maximè proficua.

Sed *ut*, Præsulum munere suo fungentium Calumniatoribus, ac Detractoribus. Divinam ultionem experti sunt duo præcipui Calumniatores Archiepiscopi Dubliniensis, nec-non Sargentii amici. Primus in ipso veluti *flagranti delicto*, ac æstu maledicentiæ, lethale vulnus accepit; mortisque pœnæ accessit infamia ex rumore quòd manu propriâ se confoderit. Secundus ex magnâ pompâ, omniumque rerum affluentiam in summam egestatem ac miseriam repente decedit; æquè fortunæ ludibrium, ac detractiois exemplum. Utriusque tamen vices adeò doluit bonus Præsul, ut nemo prioris fatum acerbius luxerit; alterius infortunium neminem magis afflixerit. Caveat igitur sibi Calumniator Sargentius: Hæreticorum deponat artes atque arma, quibus malam causam tueri solent, aliis destituti Argumentis.

Hactenus *Blak'oismi* historiam scripsimus; nunc ejusdem hæresis vindiciarumque Sargentii Confutationem transcribemus ex insigni Tractatu Antistitis Dubliniensis, in cujus Exemplar casu incidi: Etsi verò haud satis mihi constet de mente Illustrissimi Præfulis, an scilicet velit hoc suum scriptum à me nunc vulgari, ac mutilari, (neque enim do integrum), cum tamen certò sciam, à Blakloistis passim spargi, libros Sargentii Romæ

*Dogmatica hujus
Historia, trans-
cripta sunt ex
Tract. Archiepi-
scopi Dubliniensis.*

approbatos fuisse, isque falsus rumor cedat in Fidei, & animarum detrimentum, ac infamiam Subscriptorum, qui testati sunt, tres hæreticas propositiones Parisiis damnatas, in libris Sargentii contineri, Præsulis absentis mentem *perepiekiam* interpretabor; nec dubito quin velit potius sua (in scio se) vulgari scripta, quam per illorum suppressionem, ac Blakloistarum imposturas, pessimos errores propagari. Pauca igitur ex multis excerpam, sed priusquam id fiat, ut omnibus pateat, attentos librorum Sargentii Lectores, eodem modo (ac sensu planè hæretico) ejus doctrinam intellexisse, dabo sensum ac sententias duorum Scriptorum Protestantium, qui æquè ac Catholici, doctrinam Sargentii ut Romanæ maximè contrariam impugnarunt.

Ex libro Regulæ Fidei DD. Stillingfleeti & Tilitsoni patet, eos scriptores intellexisse doctrinam Sargentii, eodem plane modo quo Archiepiscopus Dubliensis, & quindecim illi subscriptores qui testati sunt tres propositiones damnatas Parisiis, in libris Sargentii reperiri.

*Tilitsonus in sua regula
Edi. 1665.*

Fidei contra Sargent.
Pag. 17.

M. Tilitson.

Pag. 17. I am sure M.
White

Pag. 17. Certus sum Albium (i. e. Blakloun) quem Sargentius religiosè sequitur per totum librum, hoc non negare in suâ Apologiâ pro Traditione.

Idem Tilitsonus pag. 21. disputando contra regulam Fidei Sargentii, 1. Traditionem adeo perspicuam, ut potius cogat quàm moveat homines (saltem ingeniosos) ad eandem fidem, dicit §. 5. Ostendam Sargentio contrarium in duobus magnis ingeniis Ecclesiæ Romanæ, nimirum Alexandro septimo, ac Thoma Albio; ille Caput est Ecclesiæ (uti Sargentius vocat) *Traditionalis*; Albius magnus doctrinæ traditionalis Magister. Hæc duo magna ingenia, non obstante perspicuitate Traditionis, nec non impossibilitate illam ignorandi, adeo fuerunt infæ-

White (whom Mr. Sargeant follows very closely throughout his whole book) doth not deny this in his Apology for Tradition.

Id. Page 21. Speaking against Sargeants doctrine of the infallible evidence of Tradition, making all, (at least who are wits) agree in doctrine, he says, §. 5. I shall give him a plain Instance in two great wits of their Church, the present Pope, and Mr. White. the one, the head of the Traditional Church (as Mr. Sargeant calls it); the other the great Master of the Traditional doctrine: these two great wits, not withstanding the plainness of oral Tradition, and the impossibility of being ignorant of it, or mistaking it, have yet bin so unhappy, as to differ about several points of Faith; in so much, that Mr. White is unkindly
cen-

infelicia, ut nunquam convenire potuerint in variis punctis Fidei. Quinimo miser Albius severâ Romanâ Censurâ notatus est, & fortè hîc in Angliâ eadem est Pontificis fortuna. Discrepantia est adhuc tanta inter illos, ut D: Albius satius duxerit non parere Mandato sui supremi Pastoris, & contra illum securè hîc in Angliâ stringere calumnia, quàm se periculo exponere, ac experiri an infallibilitas suæ Traditionis prævalere possit contra quandam Traditionem Romanam comburendi hæreticos.

Pag. 119. §. 3. Sed quia totus liber Sargentii (Surefooting) innititur hoc principio. *Quid scilicet in materiâ Religionis nequeat hominibus rationabiliter satisfieri per ullam certitudinem quæ non gignatur per Demonstrationem,*

censur'd for it at Rome; and perhaps here in England the Pope speeds no better: however the difference continues still so wide that Mr. White hath thought fit to disobey the summons of his chief Pastor, and like a prudent man, rather to write against him here out of harms way, than to venture the infallibility of plain oral Tradition for the doctrine he maintains against a practical Tradition, which they have at Rome, of killing hereticks.

Page 119. §. 3. But because this principle, viz. that in matters of Religion a man can not be reasonably satisfied with any thing less than that: infallible assurance which is wrought by Demonstration, is the main pillar of Mr. Sargent's

tionem, ideo præter ea quæ jam dicta sunt, ut ostendam quàm sit absurdum hoc principium, manifestum faciam Sargentio in hoc adversari præcipuos fratres suos doctrinæ Traditionalis, viz. Rushworth (quem credo non aliû esse quàm ipsummet Albium) Holdenum, & Albium, qui (si Sargentium, Cressium, & quendam J.B. excipias) plane sunt omnes, qui apertè huic doctrinæ unquam patrocinari sunt ausi. At Cressius, hanc doctrinam retraxit.

Pag. 201. Si D. Sargentius vel D. Blaklous suum dictum probaverint, bene est. Si verò non potuerint, Demonstrationes suas clariores reddere, aut rationi aut religioni suæ valedicant necesse est, aut saltem redeundum illis

gent's book; therefore beside what hath bin already said to shew the unreasonableness of this principle I shall take a little pains to manifest to him how much he is contradicted in this by the chief of his brethren of the Tradition. Viz Mr. Rushworth (who as I have reason to believe is Mr. White himself) Doctor Holden, and Mr. White, who beside Mr. Sargent Mr. Cressy, and one I.B. are (so far as I can learn) all the publick patrons that ever this hypothesis of oral Tradition hath had in the world. But Mr. Cressy recanted that opinion.

Mr. Tilitson page 201. of his Rule of Faith. If Mr. Sargeant or Mr. White show this, they do something; otherwise, I must tell them, that unless they can manage these pretty things they call Demonstrations better, they must short'y either quit their
Q reason,

illis est ad veterem Ecclesiæ infallibilitatem innixam extraordinariâ & immediatâ Spiritûs sancti assistentiâ.

Idem pag. 278. Non tenet Ecclesia Romana præsens, nec unquam tenuit, Traditionem, solum ac unicam Fidei suæ esse regulam, quo quidem probato, corrui-
t suppositio quâ D. Sargeantii innititur Demonstratio, idque ut probem ad primum Decretum sess. 4. Concil. Trid. appello. Tamen D. Albius Exetas. pag. 70. dicit ultrò se subiturum pœnam Calumniatoribus debitam, si Romani Theologi (Romæ scilicet doctrinarum Censores, pro quorum judicio ac sententiâ solet infallibilis sua Sanctitas unâ cum Inquisitionis Cardinalibus

reason, or their Religion: or else return to the honest old Mumpsimus of the infallibility of the Church from an extraordinary and immediate assistance of the Ho'y Ghost.

Idem pag. 278. It is not the present persuasion of the Church of Rome, nor ever was that their Faith hath descended to them by oral Tradition as the sole rule of it, and this being proved, the supposition upon which Mr. Sargeant's Demonstration is built falls to the ground, and for the proof of this I appeal to the first Decree of the 4th session of the Council of Trent. yet Mr. White Exetas. pag. 70. saies that he will be content to suffer all the punishment that is due to Calumniators, if the Roman Divines (that is the Censors of Doctrines at Rome according to whose advice his infallible Holiness and the Cardinals of the In-
quisition

bus in doctrinarum Censuris procedere) non teneant eandem cum Calvinistis cæterisque sectis vel maximè absurdis Fidei regulam. Ita ut videntur Calvinistæ, &c in Regulâ Fidei à Papistis non differesed tantùm à D. Albio & Sargentio, &c.

Pag. 302. Frustra hîc Sargentio plures citarem Patres, qui, quantum ex libro suo colligi potest, præter Patrem Albium haud ullum novit. Et pag 304. Venio ad authoritates ejus ex Patribus & Conciliis, quas quidem (nullâ exceptâ) ex libro D. Albii, cui titulus *Tabula suffragiales*, desumpsit; & ut pateret pro his auctoritatibus se libros ipsos non consuluisse, eosdem, quos ante se Blaklous, in iis citandis admisit errores. Ita ut, licet ipse se malum de-

præ-

quisition do usualy proceed in censuring of doctrines) do not hold the same Rule of Faith with the Calvinists and all the absurdest sects. So that it seems that the Calvinists, &c. do not in the rule of Faith differ from the Papists, but only from Mr. White, Mr. Sargent, &c.

Page 302. It would be to little purpose to trouble Mr. Sargeant with many Fathers, who for ought appears by his book is acquainted with none but F. White. And page 304. & seq. I proceed to his authorities from Fathers and Councils, all which (not one of them excepted) he hath taken out of Mr. White's *Tabulæ suffragiales*. And that it might be evident that he had not consulted the books themselves for them, he hath taken them with all their faults and with the very same errors of citation which

Q ij Mr.

prædicet Plagiarium ,
non possum non mone-
re Lectorem , Plagiarii
partes eum exactè om-
ninò exequi.

Pag. 307. Sed de hoc
nihil D. Albius , nec
quidquam , per conse-
quens , potuit Sargen-
tius , qui harum rerum
non est author, sed tan-
tùm ut Plagiator has
nobis authoritates tra-
dit prout eas à D. Al-
bio accepit , & si vox
Traditio in eis reperiatur
juxta eum demonstrati-
væ sunt.

*D. Stillingfleet in Appen-
dice suâ ad Regulam
Fidei.*

An quidquid manifestum magis est , quàm quòd Infallibilitas à ple-
risque Romano-Catho-
licis tribuatur præsentì
Ecclesiæ in docendis ac
tra-

*M. White had bin guilty
of b. fore him. So that
though he is pleas'd to say
of himself that he is a bad
Transcriber, yet I must
do him that right to assure
the Reader that he does it
very punctually and ex-
actly.*

*Page 307. But Mr.
White sayes nothing of
this; and therefore M. Sar-
geant could not, who is no
speculator in these matters,
but only as a Testifyer de-
livers down these authori-
ties to us as he received
them by hand from Mr.
White; and if the word
Tradition be but in them;
they are Demonstrative.*

*Mr. Stillingfleet in his
Appendix to the
Rule of Faith.*

*Pag. 6. Is any thing
more notorious , than that
infallibility is by the far
greatest part of Romanists
attributed to the present
Church in teaching and de-
livering*

tradendis rebus Fidei ,
 non Traditionis virtu-
 te , sed immediatâ assis-
 tentiâ Spiritûs-Sancti ,
 hocque ab iis teneatur
 ut unicum fundamen-
 tum Divinæ Fidei: quod
 ut clariùs pateat Sargen-
 tius Labyrinthi Can-
 tuariensis Authorem
 aut quemvis alium (Blak-
 klooe excepto) suorum
 scriptorum consulat.
 Facile igitur doctrina-
 lis hujus infallibilitatis
 sensum invenisset ut
 Traditionali oppositæ ,
 ni scriptorum suorum
 sententiam aut planè
 ignorasset, aut manifestè
 dissimulasset. Nam
 hæc infallibilitas non
 tribuitur Rectoribus
 Ecclesiæ merè ut Docto-
 ribus aut scholasticis
 sed ut representativa Ec-
 clesia sunt, cujus munus
 est res Fidei per infalli-
 bile testimonium omni
 ævo tradere & sic suffi-
 ciens suppeditare fun-
 damen-

*livering matters of Faith,
 not by virtue of any oral
 Tradition , but the imme-
 diat assistance of the Holy
 Ghost, and that this is made
 by them the only ground
 of Divine Faith ? For
 which Mr. Sargeant may
 if he please , consult his ju-
 dicious Author of Laby-
 rinthus Cantuariensis , or
 any other of their present
 Writers, except Mr. White
 and himself ; He needs
 not therefore have bin to
 seek for the meaning of this
 doctrinal infallibility as
 opposed to Traditionary , if
 he had not either bin igno-
 rant , of the opinion of their
 own writers , or notorious-
 ly dissembled it. For this in-
 fallibility is not attributed
 to the Rulers of the Church,
 meerly as Doctors or schol-
 lars but as the repre-
 sentative Church , whose
 office it is to deliver all mat-
 ters of Faith by way of an
 infallible Testimony to eve-
 ry age , and thereby to afford
 Q iij a suffi.*

damentum pro fide Divinâ. Nullam verò talem infallibilitatem repræsentativæ Ecclesiæ tribuit Sargentius ut ceteros docenti, sed à talibus fundamentis ejus derivat infallibilitatem quæ singulis partibus Essentialis Ecclesiæ cōmunia sunt. In quo omnibus Romano-Catholicis scriptoribus aperte contradicit qui Fidem resolvunt in immediatam assistentiam Spiritûs-Sancti, sine quâ aut in Traditione aut in ullâ re aliâ non posse esse infallibilitatem asserunt, quapropter hæ opiniones sibi invicem tam contrariæ sunt quàm quæ maximè. Ejusmodi enim infallibilitas non tribuitur Doctoribus Ecclesiæ in singularibus tantùm quibusdam occasionibus, uti supponere videtur Sargentius, &c.

Et

a sufficient foundation for Divine Faith. But Mr. Sargeant attributes no such infallibility to the representative Church, as teaching the rest, but derives their infallibility from such grounds, as are common to all parts of the essential Church. Wherin he apparently opposes himself to the whole Current of their own Authors who resolve all faith into the immediate assistance of the Holy Ghost without which they assert there could be no infallibility at all in Tradition or anything else, and therefore these opinions are as opposit to each other as may be. For such an infallibility is not attributed by them to the Teachers of the Church meeely on some signal occasions, as Mr. Sargeant seems to suppose, &c.

Et

Et infra pag. 8. nullatenus enim putant sufficiens esse Fidei fundamentum non potuisse unam Ecclesiæ Centuriam ad decipiendam alteram conspirare, hæc enim ad summum (inquiunt) humana est Fides, sed Christum Ecclesiæ promississe nunquam in eâ defuturam infallibilem Spiritûs Sancti assistentiam, quâ quidem mediante infallibiliter & docebunt & tradent res omnes Fidei.

Pag. 38. Item quæram à D. Sargento utrum homines non possint credere, esse in potestate Rectorum Ecclesiæ, obligare totum Corpus ad assentiendum Definitionibus ejusdem? Aut, ut planius loquar, an fieri nequit ut homines credant *Papam & Concilium* infallibiles esse in suis *Decretis*? Et spero

Et infra page 8. For they by no means think it a sufficient foundation for Faith that one age of the Church could not conspire to deceive an other; for, this they will tell him, at most, is but a human Faith; but that Christ by his promise hath assured the Church that there shall never be wanting in it the infallible assistance of his holy Spirit, whereby they shall infallibly teach and deliver all matters of Faith.

Page 38. Again; let me enquire of Mr. Sargeant whether men may not believe it in the power of the ruling part of the Church, to oblige the whole to an assent to the Definitions of it? to speak plainer, is it not possible for men to believe the Pope and Council infallible in their decrees? And I hope the Jesuits, (as little as Mr. Sar-

spero Jesuitas (quantumcumque illos amat Sargentius, aut illi eum) sufficientem fore evidenciam hujusce rei possibilitatis. Quod si hoc credant homines nunquid necessariò sequitur, teneri eos quoque credere quęcunque affirmant esse de Fide? Supposito igitur quod Transubstantiatio, Primatus Romanus, Sanctorum invocatio, privata olim fuerint opiniones jam verò à Papa & Concilio definiantur, non possunt non putare ii homines, teneri se eas credere tanquam ab Apostolorum tempore omni ævo pro rebus Fidei traditas. Videturne jam communi rationi repugnare quòd hæc opinio in Ecclesiâ Fide teneatur?

Idem Stillingfleet pag. 39. Ad id quod supra dixi jam revertor, nimi-

Sargeant loves them, or they him) may be a sufficient evidence of more than the bare possibility of this. If they may believe this, doth it not necessarily follow, that they are bound to believe whatever they declare to be matter of Faith? Supposing then that Transubstantiation, supremacy, invocation of saints, were but privat opinions before, but are now defined by Pope and Council, these men can not but look on themselves as much as oblig'd to believe them, as if they had bin delivered as matters of Faith, in every age since the Apostles times. Is it now repugnant to common sense that this opinion should be believed or entertain'd in the Church?

Idem Stilling. pag. 39. I com to the reason I gave why this is no reason to believe

nimirum nullam esse rationem cur credamus hunc Sargentii esse præsentem Ecclesiæ Romanæ sensum. Mea verba sunt, nam video Romanam Ecclesiam asserere, res posse esse *de Fide* in unâ Ecclesiæ Centuriâ quæ non erant in aliâ; hoc saltem Papæ cum Conciliis obtendunt, hæcque apud eos communis est doctrina, quique contrarium dogma tenent non ut Membra eorum Ecclesiæ existimantur, sed ut homines saltem meritoriè, si non actualiter excommunicati. Quæ ergo mihi met satisfacere possum de sensu Ecclesiæ in hoc puncto? Paucisne eorum credam quos ceteri ut hereticos ac seditiosos damnant? Aut potius plerorumque nec non peritorum illius Ecclesiæ hominum iudicium ac sententiam sequar?

lieve that this is the present sense of the Roman Church. My words are, For I see the Roman Church affects, that things may be *de Fide* in one age which were not in an other; at least Popes and Councells pretend this; and this is the common doctrine maintainted there, and others are looked on as no members of their Church, who assert the contrary; but as persons at least meritoriously, if not actually excommunicated. Where then shall I satisfy my self what the sense of your Church is as to this particular? Must I believe a very few persons whom the rest disown as heretical and seditious? Or ought I not rather to take the judgment of the greatest and most approved persons of that Church? And these disown any such doctrine, but assert that the Church may determine things *de Fide*, which were not before.

R

sequar? At hi hujusmodi doctrinæ planè ad-
versantur & asserunt
posse Ecclesiam statue-
re res de Fide quæ antea
non erant.

*Surefoot.
pag 105*

Huic argumento res-
pondet Sargentius dis-
tinguendo verba de Fi-
de, quæ (inquit) signifi-
cant aut Fidem Chris-
tianam aut puncta Fi-
dei à Christo docta, &
tunc concedit ridicu-
lum esse dicere posse il-
la reperiri in unâ Cen-
turiâ & non in alterâ.
Aut verba de Fide pos-
sunt significare obliga-
tionem credendi, & in
hoc sensu nemo opinor
(inquit) negat res posse
esse de Fide in unâ Cen-
turiâ & non in aliâ, at
in priore sensu nemo id
tenet. Respondet Stil-
lingfleetus pagin. 42.
Quod ex distinctione il-
lâ possum colligere, est,
quòd homines tenean-
tur credere in unâ Cen-
turiâ

before.

*Id pag. 40. In answer
to this Mr. Sarg. begs lea-
ve to distinguish the words
de Fide, w^h. may either
mean Christian Faith, or
points of faith taught by
Christ, and then h. grants
tis non sense to say they can
be in one age, and not in
an other. Or de Fide may
mean obligatory to be be-
lieved. In this later sense
none I think (says h:) de-
nies things may be de Fi-
de in one age, and not in
an other; in the former
sense none holds it. Still. ans-
wers pag. 42. All the sen-
se I can find in that dis-
tinction, is, that men are
bound to believe something
in one age, w^h. they were
not in an other; and if so,
I shall desire Mr. Serg.
to unperplex me in this,
how*

euriâ quod non tenebantur credere in aliâ, quod si ita sit, velim Sargentius mihi explicet quâ fieri possit ut una Centuria cum precedenti eadem credat & tamen altera plura teneatur credere, quàm præcedens crediderit.

Idem pag. 47. At supponit D. Sargentius questionem meam esse, quâ possit Ecclesia obligare Generalitatem ad assensum talium punctorum? Cui sic respondet, obligat eos ad credendum præcipuum punctum Fidei, quia Traditio Surefot. pag. 208. est Regula Fidei ex se evidens; implicita vero puncta ratione evidentis connexionis cum illis præcipuis punctis; ita ut vulgus rationabiliter ac connaturaliter capax esse possit hujusce suæ obligationis.

Ad hæc objicit Stilling-

how every age is bound to believe just as the precedent did, and yet one age be bound to believe more than the precedent.

Idem pag. 47. But Mr. Sergeant supposes me to enquire how the Church can have power to oblige the Generality to belief of such a point? To which his answer is, she obliges them to believe the main point of Faith, by virtue of Traditions being a self evident rule; and these implied points by virtue of their being self evidently connected with those main and perpetually used points; so that the vulgar can be rationally and connaturally made capable of this their obligation.

Against this Stilling-
R ij *flect*

lingfleetus pag. 48. si
 implicita puncta cum
 præcipuis evidenter per
 se connectantur, nemo
 potest hæc credere quin
 illa quoque credat, &
 ratio est, quia nihil per
 se evidens est præter id
 cui homo primo intuitu
 assentitur, quod si ita est,
 unde nova obligatio
 ejusdem credendi? Sed
 ut illa non intelligendæ
 Demonstrationes: ita
 hæc sunt evidentiæ per
 se ænigmata. Et licet mi-
 ræ sint hæc speculationes
 tamen eorum applica-
 tio ad Romanam Eccle-
 siam cæteris omnibus
 est mirabilior Unde (in-
 quit ibid. Surefooting
 pag. 208.) gubernatur
 nostra Ecclesia juxta
 rectam naturam & ta-
 men potens est & effi-
 cax.

Sic Respondet D.
 Stillingfleetus pag. 49.
 Quamvis multa miror
 in Sargentii libris, hoc
 uno

*fleet objects pag. 48 If the
 implied points be selfevi-
 dently connected with the
 main points, no one can
 believe the one, without be-
 lieving the other: for no-
 thing is self evident but
 what a man assents to at
 the first apprehension of it;
 and if he doth so, how co-
 mes there a new obligation
 to believe it? But these are
 self evident riddles, as the
 former were unintelligible
 Demonstrations. And yet
 though these be rare Theo-
 ries, the application of them
 to the case of the Roman
 Church exceeds all the rest.
 Whence, saith he (ibidem
 Surefooting pag. 208) the
 government of our
 Church is still justified
 to be sweet, and accor-
 ding to right Nature;
 and yet forcible and ef-
 ficacious.*

*To this D^r. Stilling-
 fleet page 49. replies. Al-
 though I admire many
 things in Mr. Sargeants
 book,*

uno tamen nihil magis mirandum esse existimo, videlicet quoniam homines tenentur nulla puncta implicita credere, nisi cum explicitis evidenter per se connectantur, idcirco gubernatur Romana Ecclesia juxta rectam naturam, &c. Turpiter ergo erravimus dicendo Ecclesiam Romanam durum & intollerabile credentibus jugum imponere: haud ita est, tam mitis ac facilis est ut nihil præter præcipua puncta ratione regulæ evidentis per se, à nobis credenda requirat, & implicita puncta ratione connexionis evidentis ex se cum prioribus. Video Sargentium (stet modo promissis) cum esse, qui me Romanæ Ecclesiæ reconciliabit: Fateor enim nihil aliud ab Ecclesiâ me exigere, quàm ut ipsa non exigit à me, credere

book, yet I can not say I do any thing more than this passage, that because men are oblig'd to believe no implied points, but such as are self evidently connected with the main ones, therefore the government of the Roman Church is sweet and according to right nature, &c. Alas then how much have we bin mistaken all this while that have charg'd her with imposing hard and unsufferable conditions of communion with her! No, she is so gent'e and sweet that she requires nothing but the main points on the account of a self evident rule, and implied points by reason of self evident connexion with the former. I see Mr. Sargeant (if he will make good his word) is the only person who is ever like to reconcile me with the Church of Rome: for I as-
R iij sure

credere ulla præcipua Fidei puncta nisi innitantur regulæ ex se evidenti, nullave implicita puncta præter ea quæ cum præcipuis illis evidenter per se connectuntur, nihilque facilius, quàm hujusmodi me fundamentis convincere, res enim quæ per se evidentes sunt nullâ indigent ratiocinatione.

Idem pag. 51. Aliud nobis Mysterium Sargentius aperit, quî scilicet hæc puncta per certam Traditionem ad nos descenderint & tamen fatetur nunquam de iis ante cogitasse Generalitatem, quam occasione cæperit Ecclesia eadem explanandi. Priori Connexioni per se evidenti optimè convenit tam muta Traditio.

sure you, I never desire any better Terms of Communion with a Church, than to have no main points of Faith required from me to assent to, but what are built on a self-evident rule, nor any implied points but such as are self-evidently connected with the former. And no work can be more easy, than to convince me upon those grounds; for all endeavours of proof are taken away by the things being said to be self-evident.

Idem page 51. Mr. Sargent acquaints us with another mystery; which is, How these points descended by a kind of Tradition, and yet confesses, they were never thought of or reflected on, by the Generality, till the Church took occasion to explain them. Such a silent Tradition doth very suitably follow the former self-evident con-

ditio. Qui enim Transubstantiationem credit per se evidentem esse, nil mirum si credat eandem traditam fuisse per continuam & constantem Traditionem de quâ ab Apostolorum temporibus usque ad hæc nihil unquam auditum erat.

Idem pag. 51. unum præterea mihi objicit D. Sargentius, nimirum quod agam Politici ad instar vellemque eos se invicem dividendo ac odiosas comparationes inter duas partes Theologorum inferendo vincere, sed ut ostendat quàm parùm inter se discrepent, distinguit eos in Fideles & in privatos Disputatores, ut Fideles (inquit) idem tenent Divinitus institutum Ecclesiæ regimen, eandemque Fidei regulam ex se evidentem, sed ut privati Dis-

puta-

connexion. *For he that can believe Transubstantiation to be self-evident, no wonder if he believes that to have bin delivered by a constant Tradition, which was never heard of from the Apostles times to these.*

Idem page 51. Now Mr. Sargeant is pleas'd to return to me, and draws up a fresh charge against me, which is, that I act like a Politician, and would conquer them by first dividing them, and making odious comparisons between two parties of Divines. But to shew us how little they differ, he distinguishes them, as faithful, and as privat discoursers; in the former notion he saith they all hold the same divinely constituted Church government, and the same self-evident rule of Faith; but as privat discoursers he

ac

putatores sunt, dissentiunt (fateatur) in suæ Fidei explicatione.

D. Stillingfleetus pag. 52. Sargentio respondet his verbis. De Regimine eorum Ecclesiæ nihil hîc loquor, sed tantum de regulâ Fidei, & questio est, utrum infallibilitas Traditionis sit ea regula ex se evidens per quam dirigitur illa Ecclesia? Omnino (inquit Sargentius) ut Fideles in eâ conveniunt omnes, at ut Disputatores discrepant. Quod perinde est ac si dicat, omnes Ecclesiæ Romanæ qui Sargentii sententiam non sequuntur quid ipsi dicant planè inscios esse, eosque illud ipsum negare quod firmiter credunt, quid inde aliud colligere possumus, quàm eos esse egregios in Religione simulatores ac Prevaricatores qui intolerabili-

liter.

acknowledges they differ in the explication of their belief.

To this Mr. Stillingfleet page 52. answers. I meddle not here with the government of their Church, but with the rule of faith, and the question is, whether the infallibility of oral Tradition, be that self-evident rule which that Church proceeds on? Yes, saith Mr. Sargeant they are all as faithful agreed in it, but as discourses they differ about it. Which in short is that all the Church of Rome, who are not of his opinion, know not what they say, and that they oppose that which they do really believe, which in plain English is, that they are egregious dissemblers, and Prevaricatours in Religion; that they do intolerably flatter the Pope and present Church with loud declamations for their infallibility, but they do really believe

liter Papam & præsentem Ecclesiam adulantur variis pro infallibilitate acclamationibus sed contrarium omnino credunt, & totum hoc in Sargentii Traditionem resolvunt. Vide quàm mirabiliter inter se conveniunt cum D. Albius cum suâ factione non solum negat communem doctrinam infallibilitatis Papæ & Conciliorum, sed contra illam disputat ut perniciosam ac destructivam Christianæ Fidei. Ex aliâ verò parte asserunt plerique Romano-Catholicorum nullam esse certitudinem Fidei, nisi sit infallibile Divinum Testimonium in præsentî Ecclesiâ & hanc infallibilitatem Papæ ac Conciliis tribuunt quique huic se apponunt sententiæ hæreticos ac seditiosos homines censendos esse haud

believe no such thing, but resolve all into oral Tradition. But is not this an excellent agreement among them, when Mr. White and his party not only disown the common doctrine of the infallibility of Pope and Councils, but dispute against it as pernicious and destructive to Christian Faith? On the other side the far greater part of Romanists say, there can be no certainty of faith, unless there be an infallible divine testimony in the present Church, and this lodged in Pope and Councils, that these who endeavour to overthrow this are dangerous seditious, heretical persons.

haud dubitant.

Idcirco Romæ eorum libri Censurâ notati sunt, arguuntur opinioniones, damnantur ipsi, & tamen nobis credendum est, eos ut *Fideles* consentire, licet ut *Disputatores* dissentiant; omnesque in eadem Fidei per se evidenti regulâ convenire, cum tamen eorum omnes rixæ ac dissentiones ex hoc fonte profluant; illæque tam acres sint, ut hi quidem hæreseôs, illi vero *Archi-hæreseôs* arguantur.

Idem pag 54. Similiter spero D. Sargentium eandem nobis gratiam concessurum, dicturumque nos secum, ut *Fideles* consentire, licet parùm dissentiamus ut *Disputatores*: eadem enim est ratio, & in eorundem

Accordingly their books are censured at Rome, their opinions disputed against, and their persons condemned. And yet all this while we must believe that these stick together like two smooth Marbles as faithful, though they are knocked one against another as discourses; and that they perfectly agree in the same self-evident rule of faith, when all their quarrels and contentions are about it: and those managed with so great heat, that heresy is charged of one side, and arch-heresy and undermining religion on the other.

Idem page 54. Well sir, I am in hopes upon the same grounds Mr. Sargeant will yield us the same Charity too, and tell us that we agree with him as faithful, only we differ a little from him as discourses; for I assure you there is as great reason,

tantum discrimen, quod
 verbis minus injuriis
 eos excipimus, quam in
 se invicem utantur; of-
 tendat enim nobis Sar-
 gentius in quo à se ma-
 gis circa *Regulam Fidei*,
 dissentiamus, quam ipsi
 à se discrepent. Nam
 D. Albius (.i. Blaklous)
 cum dixerit inde omnes
 hereses ortum ducere
 quod homines faciunt
 Sacram Scripturam vel
 Spiritum privatum re-
 gulam Fidei, continuo
 addit, Perinde est si quis
 Concilia, vel Papam re-
 gulam facit ullo alio
 modo quam ut testes
 Fidei sunt. Nam (in-
 quit) hoc foret subicere
 totam Ecclesiam servi-
 tuti recipiendi pro arti-
 culo fidei quemlibet er-
 rorem quem illi defini-
 rent aut proponerent
 modo illegitimo, .i. e.
 ullo alio modo quam ut
 sunt testes Traditionis.
 Discrepamus vel igitur
 nos

*reason, the only difference
 is, we give them not such
 ill words, as they do each
 other: for let Mr. Sargeant
 shew us wherein we differ
 more from him about the
 rule of faith, than they do
 among themselves: for Mr.
 White when he hath said,
 that all kind of heresy
 doth arise from hence,
 that men make the ho-
 ly scripture or a privat
 spirit the rule of Faith,
 he presently adds, it is all
 one, if one make Coun-
 cils or Pope any other
 way than as witnesses to
 be the Authors of faith.
 For, saith he, this is
 to subject the whole
 Church to that slavery
 to receive any error for
 an article of faith, which
 they shall define or pro-
 pose Modo illegitimo,
 i. e. any other way than
 as witnesses of Tradi-
 tion. Either then we differ
 from Mr. Sargeant only as
 Discourisers, or he and his
 S ij. brethren*

*De fide & Theol.
 log. tract. 2. sec.
 22. pag. 158.*

nos à Sargentio tantùm
ut *Disputatores*, aut ille à
suis magis dissentit. Et
hoc dicet quisquis lege-
rit eorum oppositiones
ac argumenta in hac
materiâ ; in primis ve-
rò D. Albii *Tabulas suf-
fragiales*.

Idem pag. 63. Cog-
noscine igitur potest
Ecclesiæ sententia de
Regulâ Fidei, nec ne? Si
non possit, ut quid de
quærendâ Fidei Regulâ
soliciti simus? Quod si
possit, quibus mediis id
fieri potest? Pluribusne
suffragiis, aut sensu Rec-
torum Ecclesiæ? Utro-
libet ausim contendere,
an Traditio, an potius
infallibilitas Papæ &
Conciliorum sit doctri-
na magis probata in
Romanâ Ecclesiâ? At
(inquit Sargentius) pri-
vari tantùm sunt opina-
tores qui suam doctri-
nam oppugnant. At il-
li dicent hanc Traditio-
nem

*brethren differ from each
more then as such. And
so any one would think who
reads the oppositions and
arguments against each
other on this subject, parti-
cularly Mr Whites Ta-
bulæ suffragiales.*

*Id. pag. 63. Is it then
possible to know the Chur-
ches judgment or not? (con-
cerning the rule of Faith.)
If not, 'tis to no purpose to
search for a rule of Faith.
If it be, which way can we
come to know it, either by
most voices, or the sense
of the Governours of the
Church; either of the
wayes, I dare put it to a
faire trial, whether oral
Tradition, or the infalli-
bility of Pope and Coun-
cils be the doctrin most ow-
ned in the Church of
Rome? But Mr. Sergeant
still tells us, these are only
private opinatours and
schoolmen, who assert the
contrary doctrin to his. But
will*

nem novam esse opinionem quorundam semi-Catholicorum in Angliâ, Ecclesiæ Romanæ molientium everfionem? Nihilne tu aliud Sargenti, Curiam Romanam existimas, quàm cœtum quorundam *Pedantùm* ignorantium sensum Ecclesiæ circa Regulam Fidei? Non ago de Scholis, sed de præsentis Ecclesiæ Auctoritate, ac de eo quem tenet Sargentius pro Capite ejusdem: statne cum ejus Primatu, doctrinam damnare, quæ in se continet solam & certam Fidei regulam?

Idem pag. 67. At ultra adhuc progreditur & plus intendit per verba sequentia viz. à Scholasticis in dubium vocari summi Pontificis aut Cleri Romani

infò

will not they much more say on the other side, that this way of oral Tradition is a novel fancy of some few half Catholicks in England and tends to subvert the Roman Church. Doth the Court of Rome signify no more with Mr. Sergeant than a Company of scholastick Pedants, that know not what the sense of the Church is concerning the Rule of Faith? I meddle not with the schools, but with the authority of the present Church, and him whom Mr. Sergeant owns for the head of it: And is it consistent with his headship to condemn that doctrin which contains in it the only certain rule of Faith?

Idem page 67. But there seems to be som what more in what follows, viz that those schoolmen question the personal infallibility of the Pope or of the Roman Clergy, nay of a general Council,

Summing page 212. & seq.

imò Concilii Generalis infallibilitatem, tamen omnes tuentur Traditionem aut vivam vocem Ecclesiæ essentialis esse infallibilem, *tenent* (inquit) *omnes*, & *quidem firmiter traditionem esse absolute infallibilem*. Huic ergò sic Respondet: Aut Sargentius vult, neminem affirmare universalem Traditionem Essentialis Ecclesiæ posse errare; aut Ecclesiam Romanam, cum essentialis sit Ecclesia, non posse errare in suâ Traditione: Sed ut ut acceperit facile ostendam, longè alienum hoc esse à probando quod ipse intēdit. Nam, si in priori sensu sumatur, viz. Fideles omnes in singulis Centuriis non potuisse ad errorem concurrere, benè probabit Protestantes eque ac Papistas, suam sequi sententiam, hoc enim fun-

cil, yet all affirm the infallibility of Tradition, or the living voice of the Church essential; and this, he saith, is held by all, held firmly, and that it is absolutely infallible. To this therefore I answer; either Mr. Sargeant means that none do affirm that the universal Tradition of the Church essential can err; or that the Church of Rome, being the Church essential, can not err in their Tradition: but which way soever he takes it, I shall easily shew how far it is from proving that he designs it for. For if he take it in the first sense viz that all the faithfull in all ages could not concur in an error, then he may as well prove Protestants of his mind, as Papists, for this is the foundation on which we believe the particular books of Scripture. If this therefore proves any thing, it proves more than he

fundamento innixi, credimus particulares Scripturæ libros; si quid ergo hoc probat plus probat quàm ipse intendebat, viz perfectè nos consentire, dum nos invicè opponimus; & certè non minus consentimus, quàm ipsi inter se.

Sed si Sargentius vult, omnes Romano-Catholicos tenere Ecclesiam Romanam, esse essentialem Ecclesiam, & sic, non posse errare, assero inde non sequi, oralem Traditionem ab iis fieri regulam Fidei; quoniam evidentissimum est, fundamentum cur aiunt Ecclesiam non posse errare, non esse innixum Sargentii principiis, sed suppositione infallibilis assistentiæ, quæ Ecclesiam ab errore tueatur. Itaque hoc minimè probat, eos omnes in hac Fidei regulâ consentire, quod quidem,
ab

he intended, viz that while we thus oppose each other, we do perfectly agree together; and truly so we do, as much as they do among themselves.

But if Mr. Sargeant's meaning be, that all of their religion own the Roman Church essential, and on that account, that it can not err, I say from hence it doth not follow, that they make oral Tradition the rule of faith; because it is most evident that the ground why they say their Church can not err, is not on Mr. Sargeant's principles; but on the supposition of infallible assistance, which preserves that Church from error. So that this falls far short of proving that they are all agreed in this rule of faith, which is

ab omni probabilitate
tam alienum est, ut eo-
dem argumento proba-
re possit: ab illis omni-
bus teneri, Scripturam
esse regulam Fidei.
Nam, tenent omnes, &
quidem firmiter, vivam
vocem Dei in Scriptu-
râ, ut nobis traditâ,
esse infallibilem; & si
ita est, eadem est pro-
utramque ratio. At si quæ-
ramus quid est quod ho-
mines suam Fidei regu-
lam faciunt? Scire oportet,
eos non solum cre-
dere Traditionem esse
infallibilem; verum
etiam cur id credant.
Nam si traditio creda-
tur infallibilis merè
ratione infallibilitatis
promissæ præsentî Eccle-
siæ, tunc fides non re-
solvitur in traditionem,
sed in eam infallibilem
assistentiam; & per conse-
quens Regula Fidei non
id est quod mera nobis
traditio refert, sed quod
Eccle-

a thing so far from proba-
bility that he might by the
same argument prove that
scripture is owned by them
all to be the rule of faith.
For I hope it is held by all,
and held firmly, that the li-
ving voice of God in scrip-
ture as deliverd to us, is
infallible, and if so, then
there is as much ground for
this as the other. But if we
enquire what it is men
make a rule of Faith, we
must know not only that
they believe Tradition
infallible, but on what ac-
count they do so. For if
Tradition be believed in-
fallible barely on the ac-
count of a promise of in-
fallibility to the present
Church, then the resolution
of Faith is not into the tra-
dition, but into that infa-
llible assistance; and con-
sequently the rule of faith
is not, what bare tradition
delivers, but what that
Church which can not err
in judging, tradition doth
pro-

Ecclesia, quæ in iudicando de Traditione non potest errare, nobis proponit. Itaque eò quòd in generali convenient Traditionem esse infallibilem, non facit ut convenient quoque in eadem regulâ Fidei, sed etiam convenient oportet in ratione illius infallibilitatis, viz pendere infallibilitatem illâ ab eo, quòd nulla Centuria potuerit in proxima Centuria deceptionem conspirare. Sed omnes qui Ecclesiæ Romanæ aliquid norût, norunt quoque generalem rationem cur traditio credatur infallibilis, esse, quòd prius credant Ecclesiam esse infallibilem; cum tamen D. Sargentius contrariam omninò viam tenet, vultque ut Ecclesiæ infallibilitas dependeat ab infallibilitate traditionis. Quapropter, quantum
ego

propose to us. It is not therefore their being agreed in general, that tradition is infallible, doth make them agree in the same rule of faith; but they must agree in the ground of that infallibility, viz that it depends on this, that no age could conspire to deceive the next. But all persons who understand any thing of the Roman Church, know very well that the generall reason why tradition is believed infallible is, because they first believe the Church to be infallible; whereas Mr. Sargeant goes the contrary way, and makes the infallibility of the Church, to depend on the infallibility of tradition. And therefore for all that I can see, we must oppose private opinators in this controversy; the Church of Rome, not having declared herself at all on Mr. Sar-

T geant's

ego videre possum, privati opinatores in hac controversiâ confutandi sunt, cum Ecclesia Romana non Sargentii sed adversam amplexa sit partem credatque illius generalitas propter presentis Ecclesiæ infallibilitatem. Mirum verò est, Sargentium nullum invenire discrimen in eo quòd homines fidem suam resolvant in communem sensum, & in immediatam assistentiam Spiritûs-Sancti. Quod si hoc primum sit principium controversiæ, uti obtendit Sargentius, videmus quàm ablimile sit eos consensuros in aliis controversiis, cum adeo dividantur vel in ipso principio easdem resolvendi. Et si hæc Sargentii regula, sit regula Fidei; plerique Romano-Catholicorum falso nituntur fundamento.

geant's behalf, but the contrary: and the generality believing on the account of the present Churches infallibility. And it is strange Mr. Sargeant should find no difference between mens resolving faith into common sense, and into the immediate assistance of the holy Ghost. If this then be the first principle of controversy, as Mr. Sargeant pretends, we see how unlikely they are to agree about other matters, who are so much divided about the principle of resolving them. And if this be the rule of faith, then most Romanists build on a wrong foundation. But if the infallibility of oral tradition be the foundation on which that formidable structure is erecting, which he speaks of; woe then to the Court of Rome, for that is known to build on quite a different foundation.

damento. At si infallibilitas oralis traditionis, fundamentum sit de quo ipse loquitur, quodque formidabilis illa structura innititur, ac erigitur, væ Curia Romanæ, quæ supra omnino diversum fundamentum ædificat. Et si hæc structura (ut ille ait) mirum in modum surgit, ac pluribus (tam brevibus) gradibus erecta sit, nihil erigitur præter eorum divisiones quibus illorum Ecclesia dissolvitur.

Idem pag. 106. Itaque præter D. Albium, & D. Sargentium paucosque alios *Demonstratores* ceteri omnes (Catholici scriptores) sunt *Scholastici*, *privati opinatores* & minimè sequendi.

Idem pag. 107. At si id duntaxat vult Sargentius, nullos videlicet

dation. *And if this, as he saith, rises apace, and has advanc'd many stories in a small time, it only lets us know how fast their divisions grow, and that they are building so fast one against another, that their Church will not stand between them.*

Idem pag. 106. So that except Mr. White and Mr. Sergeant, and some very few Demonstrators more, all the rest are schoolmen, private opinators, and not to be relyed on.

Id. pag. 107. But if all Mr. Sergeant pleads for, be only this, that no
T ij books

cert posse libros ad nos *books can be certainly con-*
venire nisi mediante *veyd without tradit-on,*
traditione, disputat sine *he disputes without an ad-*
Adversario. *versary.*

HISTORIA

ET

CONFUTATIO

HÆRESIS BLAKLOANÆ.

PARS SECUNDA.

*Contra Vindicias Sargentii obtendentis
doctrinam suam non esse hæreticam
aut Pelagianam.*

INITIA, progressum, ac interitum Blakloismi vidimus. Quâ potissimum manu hoc monstrum ceciderit, haud multum refert nunc dicere. Illud ego facinus ipsimet tribuerem Sargentio, si lethali vulnere, quod subscriptione suâ Blakloismo inflixerat, ineptis Vindiciis mederi non tentasset inconstans homo. Ex illarum verò cum Sargentii libris manifestâ discrepantiâ, liquidò constat, hæreseôs quàm sit tenax fertileque solum mens humana, infelici seminata lolio, nec principiiis Theologiæ satis culta. Quàm discrepent inter se libri ac Vindiciæ Sargentii, demonstravit Illustrissimus Dubliniensis in egregio contra errores ac Vindicias Sargentii Tractatu, cujus ego, (ut dixi) exemplar obtinui. Cur illum doctus

*Hæresis Blakloana
reviviscit in libris
Sargentii.*

T iij

Præsul

*Ejus Vindicia non
concordant cum li-
bris.*

*Renovatur Pela-
gii fraus, & im-
positura.*

Præful adhuc vulgare non velit, haud satis capio. Expedi certè Reipublicæ Christianæ, præsertim Anglis ut pateat, Vindicias illas eo duntaxat consilio Scriptas fuisse, ut Romanæ Curia imponeretur, Sargentium æquè Catholicè in libris suis, ac in Vindiciis scripsisse; adeoque inoffenso currant pede libri ejus pessimi; & ex illorum lectionis conniventia, hæresis Blakloana reviviscat. Ut occurratur huic malo, nonnulla ex Archiepiscopi libro excerpam, quibus palàm fiat, in hac controversiâ renovatam esse Pelagii causam, & conatum decipiendi Synodum *Diospolitana*m, Patresque Orthodoxos, latini sermonis ignaros, operâ Interpretis, qui Synodo imposuerat non inveniri Pelagii errores in libris Pelagii. Faxit Deus ut Romæ non inveniatur Interpres Anglicæ linguæ minùs peritus, aut Blakloismo nimium addictus, qui ineptâ librorum Sargentii interpretatione conetur S. Quæstorum Fidei Congregationi imponere, in iis libris nihil contra Fidem aut bonos mores contineri. Id verò haud facilè credet Congregatio, cum ex tot doctissimorum ac proborum virorum Testimonio jam pridem contrarium illi constiterit. Redco ad Vindiciarum confutationem.

Promissam, Sargenti, explanationem, (inquit Dubliniensis), jam integro ferè anno expectavi, suspensus expectavit & orbis; at frustra mirari sumus tantum studii, temporisque, in re tam facili consumi. Quid enim celebri Scriptori facilius, quàm quæ ipse scripserat, quidque in Fide sentiat, declarare? Jam tandem aliquando importunitate promotum

promotum nostrâ, prodiit ex officinâ tuâ Sargenti, undequaque (uti aiebas) perfectum opus, arroganti Vindiciarum nomine inscriptum; quo vel invitum Dubliniensem ad partes tuas trahere non dubitabas. Hoc audito, cucurri ad cubiculum tuum, sponte, (si per Fidem Catholicam licuisset), doctrinæ tuæ submissurus. Mihi in januâ occurristi. Vindicias doctrinæ tuæ, ac erroris mei convictionem petii. Negasti. Bone Deus! Quis iste agendi modus Sargenti? Conversionem vel convictionem nostram obtendis, Vindicias ac *Manifestum* Fidei quo obturentur ora loquentium iniqua, promittis; & dum nos illo confundere & convincere minaris, scriptum retrahis, supprimis, in mille rugas replicas, & ne veniat in manus vel conspectum nostrum adeò reformidas, ut ne amicis quidem tuis ejus asservationem credere jam velis. *Qui malè agit*, Sargenti, *odit lucem*, propterea tu odisti, & non edis in lucem Vindicias tuas, ne arguantur opera tua. Sed nihil occultum quod non revelabitur. Vindicias vidimus, & jam confutavimus in 1. part. ubi ex animadversionibus nostris patet quàm hereticæ sint propositiones tuæ. Idem nunc latius præstabimus.

Enimverò non possum negare, meritò abscondi à te Vindicias tuas; in iis enim asseris, te nunquam docuisse in libris ullis quòd ad credendum objecta Fidei requiratur *evidentia connexionis Prædicati cum subjecto*, nec non *evidentia regulæ Fidei, per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse*. Hæc, & hujusmodi, ais, te detestari tanquam

Abcondit Sargentius Vindicias, quas propagare debueras, promissurasque.

quam hæretica, & Paulo contradicentia, qui Heb. 11. docet, *Fidem esse argumentum rerum non apparentium*. Obtendis loqui te duntaxat de regulâ externâ Fidei, seu de traditione testificante doctrinam Ecclesiæ Romanæ prædicatam fuisse à Christo & Apostolis; nos verò hanc evidentiam cum evidentiâ Fidei & regulæ Fidei (à te minimè exactæ) confundere: à te autem in opusculo brevi edendo, æquivocationem tollendam. Hac imposturâ, & Censurâ contra tuam doctrinam, prævertere conaris Censuram Sedis Apostolicæ contra eandem: Quid si Congregatio tibi mandet ut hoc dictum ac Censuram tuam imprimas? Certè nihil ego aliud à te Parisiis exegi. Riderent quidem omnes, idiomatis Anglicani gnari, impudentiam quâ errores ac libros tuos per mendacium insigne ipse damnas; sed ingeniosum laudarent commentum, quo Romanis illuderes. Vereor, igitur ne Pelagium imitere, putesque Romæ non defuturum aut imperitum, aut nimis tibi faventem, qui S. Congregationi velit imponere, quod Synodo Diospolitanae, librorum Pelagii Interpres olim imposuit. Nos ergo illud in primis effugium ac imposturam confutabimus, quo Pelagianismum declinare contendis.

CAPUT PRIMUM.

Quomodo se vindicat Sargentius à Pelagianismo. Ostenditur impugnari magis ab ipso & Blakloo Gratiâ Christi, quam à Pelagio ac Celso. Item stare posse Christianæ Fidei summam certitudinem absque Evidentiâ Demonstrativâ Revelationis Divinæ, aut infallibilitatis Ecclesiæ; at non absque Divinæ Gratiæ adjutorio, & piâ dispositione voluntatis.

PRI-MUS ac præcipuus Pelagii error fuit, Fidem esse naturalem, hoc est, viribus naturæ obtineri posse; adeoque non requiri ad actum illius ullam gratiam internam, aut auxilium supernaturale, præter miracula, prædicationem Evangelii, & exemplum Christi; quæ semel à Deo posita, naturaliter afficiunt sensus, intellectum, & voluntatem, utpotè illorum objecta proportionata, & proponentia (attentè consideranti) revelationem Divinam; undè mordicè tenebat hæreticus ille, posse naturaliter credi sicut oportet ad salutem (legendo vel audiendo legem ac doctrinam Evangelii) absque illâ gratiâ internâ adjuvante & concomitante, quam Catholici omnes farentur esse necessariam ad quemlibet Fidei assensum; putabat enim Pelagius tolli liberum arbitrium, si alic-

In quo consistit hæresis Pelagiana.

*Negabat gratiam
internam esse ne-
cessariam.*

no indigeret auxilio. Cum verò premeretur ab *Augustino*, & Monachis Orthodoxis, dicentibus requiri ad Fidem (præter considerationem doctrinæ Evangelicæ, Miraculorum, prædicationis, & exempli Christi) gratiam quandam internam ad quemlibet actum Fidei, admisit tandem gratiam illam ut valdè utilem, at non ut *necessariam*; ad faciliùs scilicet credendum & operandum, sed non ad credendum & operandum *absolutè*. Quinimò totam vim ac efficaciam Divinæ gratiæ posuit in doctrinâ & revelatione forinsecus sonante, prout naturaliter applicatur ad nos per ministerium duntaxat externum Prædicatorum aut Parentum, non prout elevatur à Deo, mirabiliter operante in nobis; infundente scilicet lumen Fidei, & pium affectum voluntatis. Et quamvis Aug. lib. de Gratiâ Christi cap. 2. fateatur, Pelagium aliquando dixisse, *gratiam* ad singulos actus dari; tamen addit, nunquam illud intellectum ab eo fuisse de verâ internâ gratiâ, quæ datur per administrationem Spiritûs internam; sed quia in singulis momentis & actibus potest homo juvari memoriâ exempli Christi, & remissionis præteritorum peccatorum, & promissionis æterni præmii, (in quibus ille gratiæ adiutorium constituerebat), ideò agebat ad singulos actus posse juvare.

Hinc optimè Aug. cit. cap. 13. acumine suo, Pelagii astutiæ & æquivocationi occurrit, dicens, *si gratia doctrina dicenda est, certè ita intelligatur, ut aliùs & interiùs credatur, Spiritum Sanctum illam infundere, non solum per eos qui plantant & rigant extrinsecus,*

forinsecus, sed etiam per se ipsum, qui incrementum ministrat occultius, ita ut non ostendat tantummodò veritatem, sed etiam impertiat Charitatem. Hanc hæresis notam cupiens declinare Pelagius, dixit, (teste Aug. cit. cap. 7.) Nos Dei gratiam non in lege tantummodo, sed & in Dei adjutorio esse confitemur. Explicando autem hoc adjutorium, addidisse *Adjuvat enim nos Deus* (inquit Pelagius) *per doctrinam & revelationem, dum cordis nostri oculos aperit, dum nobis, ne presentibus occupemur futura demonstrat, dum Diaboli pandit insidias, dum nos multiformi & ineffabili dono gratiæ cælestis illuminat. Qui hæc dicit, gratiam tibi videtur negare? An non & liberum hominis arbitrium, & Dei gratiam confitetur? Cautè, legenda esse verba Pelagii monet Augustinus, quia tanto fallit occultius, quanto ea exponit versutius.* Nam sub Encomiis gratiæ, invidiam fugiebat, ut ait idem Aug. lib. de Gratiâ Christi cap. 37. Certè in verbis nunc cit. nihil dicit, quod facilè non possit in hæretico Pelagii sensu explicari. Nam per doctrinam & revelationem forinsecus sonantem, cordis nostri oculos aperiri, futura demonstrari, Diaboli pandi insidias, imò & dono cælestis gratiæ nos illuminari, dicet Pelagianus, etiamsi teneat Spiritum-Sanctum per se ipsum non ministrare occultius aliud ullum lumen, quàm naturale nostri intellectus; nec movere voluntatem alio quàm naturali nostro instinctu vel inclinatione ad amplectendum bonum in communi, adeoque illud quod Concionatores Evangelii prædicant, & ad quod nos allicit exemplum Christi, & consideratio vel

In quo sensu admittit illuminationes & illustrationes internas ad singulos actus.

meditatio nostra Motivorum credibilitatis. Non obstantibus igitur citatis verbis, Pelagius semper tenuit pertinaciter, post doctrinam sufficienter propositam ut revelatam per Motiva credibilitatis, & prædicationem Evangelii, non esse necessariam ullam gratiam internam & supernaturalem, ad volendum credere, aut ad credendum sicut oportet; negabat enim esse liberum arbitrium, si ad id Dei indigemus auxilio. Nam juxta Pelagium (ut ait Aug. lib. de Gratiâ Christi cap. 5.) *Posse, Deus posuit in naturâ, velle, & agere, nostra esse voluit; & ideo non adjuvat ut velimus, non adjuvat ut agamus, sed tantummodo adjuvat ut velle & agere valeamus.* Neque unquam recedit (inquit Aug. cit. cap. 31. & 41.) ab illâ verborum ambiguitate, cum Discipulis suis ita possit exponere, ut auxilium gratiæ credant, quâ naturæ possibilitas adjuvetur, nisi in lege atque doctrinâ.

Clare & compendiosè narrat magnus ille Theologus, accuratusque Pelagianismi & Semipelagianismi Historicus & Impugnator, Franciscus Suarez, harum sectarum errores lib. 2. de Necessitate, Gratiae cap. 2. n. 1. *Error (inquit) Pelagianorum, & Semipelagianorum fuit, Fidem non esse donum, gratiæ Dei verè adjuvantis ad credendum, inspirando liberam credendi voluntatem; non tamen, eodem modo in hoc errarunt. Quod ut intelligatur, sciendum est, actum credendi, cum liber sit, duos actus includere. Unus est intellectûs, (scilicet assentiri veritati propositæ), alius est voluntatis, nimirum velle assentiri. Pelagiani, ergo dixerunt, utrumque actum posse viribus naturæ*

*Error Pelagii &
Semipelagianorum
juxta P. SUAREZ.*

„ naturæ fieri, factâ sufficienti revelatione objecti,
 „ sine alio Divinæ gratiæ adjutorio, pro solâ cre-
 „ dentis libertate. Et ante Pelagium, fuit in illo
 „ errore Trianus, ut Aug. refert lib. 3. de Doctri-
 „ nâ Christianâ cap. 33. Postea verò Semipelagia-
 „ ni dixerunt, post revelationem seu propositio-
 „ nem credibilium factam, in solâ libertate posi-
 „ tum esse *velle credere*, sicut *velle non credere*: ad
 „ credendum autem sicut oportet, necessarium es-
 „ se novum gratiæ adjutorium: & in hoc sensu di-
 „ cebant ad Fidei actum esse necessariam gratiam;
 „ non verò ad *voluntatem* credendi. Quamvis ali-
 „ qui eorum etiam aliquam Fidem minùs perfec-
 „ tam dicerent esse ex nobis sine gratiâ, quam per
 „ gratiam perfici necesse sit, nisi fortè ipsammet
 „ *voluntatem* credendi, Fidem *imperfectam* voca-
 „ rent. Ex quo tandem inferebant, hanc gratiam,
 „ *quæ ad rectè credendum datur*, non merè gratis dari,
 „ *sed ex merito illius voluntatis credendi, vel illius Fidei*
 „ *imperfectæ* Præcipuum igitur errorem Pelagii vi-
 „ des in eo situm esse, Sargenti, quod negaverit ne-
 „ cessitatem gratiæ internæ, infusæ per Spiritum
 „ Sanctum, & diffusæ in cordibus nostris ad illumi-
 „ nandum intellectum, & inclinandam voluntatem
 „ ad credendum sicut oportet; sufficienter id fieri
 „ asserbat per legem & doctrinam Christi forinse-
 „ cùs sonantem; inculcatam scilicet ab iis qui *plan-*
 „ *tant & rigant extrinsecus*, ut loquitur Aug. cit.

His suppositis examinandum est an Ego tibi in-
 ju iam fecerim, dicendo te à Pelagio stare in dog-
 mate superfluitatis gratiæ internæ, (post sufficien-

V iij tem

SECT. II.
 Sargenti doctrinæ
 est Pelagiana.

158 HISTORIA ET CONFUTATIO

tem propositionem Motivorum), quam gratiam Catholici omnes requirunt non solum ut utilem sed ut maximè necessariam ad volendum credere, & ad credendum sicut oportet. Legatur ille tuus liber à Blakloistis adeò laudatus, cui titulus *Surefooting*. Certè à primâ illius paginâ usque ad ultimam Pelagianizas. Et in primis scopus libri est, talem astruere Fidei regulam, cujus infallibilitas non tam credatur, quàm demonstretur; adeoque talis sit, quæ non egeat ullo supernaturali lumine ut illam homines dignoscant, & amplectantur; & per consequens, quâ semel agnitâ, nullo indigeant lumine supernaturali, nullâ piâ voluntatis dispositione, aut gratiâ internâ, ad actum Fidei, utpotè qui adeò necessariò sequitur ex cognitione naturæ regulæ tuæ, seu Traditionis humanæ, ut etsi Fidei Christianæ professionem possint quidem homines illâ regulæ cognitione semel imbuti, dissimulare, ac ore tenus Christum negare; at nunquam per assensum internum Fidei contrarium, in hæresim labi. Ut hoc evincas, ridiculas Fidei ac Regulæ notiones (de quibus nos suo loco) effingis.

Deinde progredieris ad docendum, quo pacto Infantes Christiani Fide imbuuntur, nullâ factâ mentione habitûs Fidei in baptismo infusi, (hunc enim ridere videris cum Blakloo in suâ Præfatione ad Rushworthi Dialogos pag. 6.) in lib. *Surefooting* pag. 43. & 44. dicis,

Notare possumus Infantes Christianos primum.

We may observe then that the Children of Christians

Vide Sargent. in suâ Ep. ad Tillersonum pag. 30. edit. an 1666.

mūm audire sonos, post-
 eā gradatim pervenire
 ad obscuras notiones
 Dei, Christi, Salvatoris,
 Cæli, Inferni, Virtutis,
 Vitii, &c. juxtaque illo-
 rum captus augmen-
 tum executioni man-
 dant per actiones exter-
 nas id quod audierunt,
 aliorumque exemplo di-
 dicerunt: illarum actio-
 num frequentia matu-
 rescunt teneriores pue-
 torum apprehensiones,
 ac rudiora judicia. De-
 terrentur ergo à pecca-
 tis, (& in primis à men-
 tiendo, ac non obse-
 quendo Parentibus),
 per reprehensiones ac
 supplicia, & per præ-
 miola, (ætatulæ suæ
 proportionata), alli-
 ciuntur ad bonas actio-
 nes, quò in illis gigna-
 tur conceptus malitiæ
 peccati, ac bonitatis vir-
 tutis. Docentur dicere
 benedictionem ad men-
 sam, recitare preces,
 rendere

*istians first hear the sounds,
 afterwards by degrees get
 dimme notions of God,
 Christ, Saviour, Heaven,
 Hell, Virtue, Vice, and
 such like; and according as
 their capacity increases, are
 put on to practice what they
 have heard, and made to do
 som external actions by
 precept, and example, which
 actions by their more par-
 ticularising nature, ripen to
 a more expresse and fami-
 liar conceit those raw ap-
 prehensions or judgments,
 which while they stood un-
 der bare words, look't as if
 they hover'd in the ayr and
 afarr-off. They are deterr'd
 from sins, first from lying,
 and disobeying their Pa-
 rents; afterwards others,
 by reproaches and punish-
 ments; and encourag'd to
 virtuous actions by re-
 wards, such as their age
 bears, to breed in them a
 conceit of the badness of sin,
 and goodness of virtue:
 they are shown how to say
 grace,*

tendere manus, oculosque levare in Cælum, genu flectere, silere, &c. Crescente ætate discunt Symbolum Fidei, Decalogum, Sacramenta, nonnullas formulas orandi, praxisque Christianas, ad quarum normam vivere diriguntur, exemplo seniorum Fidelium ducente Juniores ad vivendum juxta diversa genera virtutum verbis traditarum, V. G. Fidei, Spei, Charitatis, Orationis, Adorationis, &c. sapientiores verò, quorum mens studio & Doctorum seniorum conyersatione, culta est, facient (prout diriguntur) ex notitiâ & reflectione, quod alii faciunt quasi naturaliter, ac per meram Fidem ac ductum aliorum.---

Confir-

grace, say their prayers, and made do it when they are able, and to gain them som abstracted conceit of those actions, they are inur'd even while very Infants by certaine carriages unusual at other times, as holding up their hands or perhaps eyes, kneeling, keeping silence, &c. Afterwards growing up, they come acquainted with the Creed, the commandments, the Sacraments, some common form of prayer and other practices of Christianity, and are directed to order their lives accordingly; the actions or carriage of the circumstant Church and Elder faithfull guiding the younger to frame their lives to several sorts of virtues by the doctrine deliver'd in words, as Faith, Hope, Charity, Prayer, Adoration, &c. And the more intelligent, whose understandings are cleared by study, ad the circum-

circumstance of conversing with the learned sort of Forefathers, to do out of knowledge and reflexion, what others do (as it were) naturally, and by meer belief or guidance of others. —

Those who are actually from their Childhood in the Church, have Faith instill'd into them after a different manner from those who were educated in an other profession, and after come to embrace the right Faith.

Confirmas hanc tuam sententiam in lib. tuo *Reason against Rallery* à pag. 201. ubi etsi dicas diverso modo instillari Fidem iis qui educantur ab infantia Catholici, atque Adultis qui ad illam convertuntur, tamen in neutro casu requiris lumen internum aut gratiam supernaturalem infundi à Spiritu Sancto, sed Infantes Catholici, Fide (ais), imbuuntur modo naturali cum doctrinâ Ecclesiæ, ut potè qui educantur cum magnâ veneratione ipsius Ecclesiæ. Adulti verò heretici debent acquirere Fidem, considerando & inspiciendo in Motiva, utpotè qui edu-

The former are imbued after a natural way with the Churches doctrin, and are educated in a high esteem and veneration of the Church itself: whereas the later are to acquire Faith by considering and looking into its grounds, and are educated rather in a hatred against the true Church
X *than*

educantur in odio contra veram Ecclesiam. Infantibus ergò applicatur actu totum pondus auctoritatis Ecclesiæ, tam quoad naturalia quàm supernaturalia, suumque in illis operans effectum; practicam nimirum evidentiam æstimationis debitæ tam doctrinæ & sacræ auctoritati, ac moralitati, seu congruentiæ doctrinæ cum rectâ ratione, (quam Fideles experiuntur), reddendo interim illorum assensum connaturalem, hoc est, rationalem & honestum.

Quamvis hîc Sargenti, obscuritatem affectes, tamen id clarè constat ex verbis tuis, non requiri à te ullam gratiam internam distinctam ab illâ veneratione vel æstimatione quæ naturaliter in quovis homine, sive Catholicè, sive hereticè educato, gignitur ab apparentiâ sanctitatis Doctorum, ac doctrinæ. Hęc verò æstimatio (juxta principia tua) est naturalis, tam in Catholicis quàm in hereticis, adeoque non est mirum si dicas, Infantes Catholicos Fide imbui *modo naturali* cum doctrinâ

than in any good opinion of her. The former therefore have the full weight of the Churches authority, both as to naturals and supernaturals apply'd to them, and working its effect upon them. Practical self-evidence both of the credit due to so grave, learned, ample and sacred an authority, as also of the holiness, the morality or agreeableness of her doctrine to right reason (which they actually experience) rendering in the meantime their assent connatural, that is rational or virtuous.

nâ Ecclesiâ. Ne verbum quidem in hac metho-
do ac descriptione formandi & firmandi Fidem in
Infantibus, de internâ gratiâ Spiritûs Sancti. Eo-
dem modo ac methodo fateris in lib. *Surefooting*
pag. 42. Infantes discere artes liberales, humanita-
tisque officia salutandi alios, &c. Planè non video
à te magis Spiritûs Sancti gratiam ad rectè creden-
dum requiri, quàm ad peritè saltandum: nullam
enim gratiam internam, nullam piam voluntatis
dispositionem requiris ad credendum, vel volen-
dum credere, præter illam quâ inclinantur homi-
nes ad considerata Motiva credibilitatis, quam
Pelagius nunquam negavit; nec cum illo de tali
gratiâ unquam lis fuit. Hanc verò solam à te ad-
mitti patet ex tuâ Fide Vindicatâ à pag. 149. ubi
objicis tibimet, si Motiva credibilitatis necessariò
concludunt veritatem Fidei, cogerent intellectum
ad illius assensum, adeoque non opus fuisset pio
affectu voluntatis, quem tamen Concilia, & Patres
unanimes consensu requirunt ad Fidem. Quinimò
absque tali pio affectu, Fidei actus non forent li-
beri.

Huic argumento, post varias æquivocationes,
ac tergiversationes, quibus Lectori Catholico il-
ludere conaris, sic tandem concludis pag. 154. &
155.

Ex hoc discursu ap-
paret quo pacto Fidei
actus sint liberi, nimi-
rùm ut dependent ab
hac piâ dispositione volun-
tatis,

*It appears also by the
same discourse how the acts
of Faith are free, that is, as
depending on the pious dis-
position of the will, which*
X ij fits

tatis, quæ movet intellectum ad consideranda Motiva, & sic ad illos producendos. Tota actio humana libera est, quia voluntas illam ordinat, etsi totam non producat, nec libertas sit formaliter in Corpore. sic actus Fidei liber est, quia ordinatur à voluntate quæ libera est, quamvis nulla libertas reperitur in intellectu, qui talis qualificationis incapax est, sed pura necessitas assentiendi, quando Motiva cernuntur esse conclusiva.

sets the understanding on work to consider the motives and so produce them. The whole human action is free, because the will orders it; though shee do not produce it, or though freedom be not formally in the body: so the act of Faith is free because it is order'd by the will, which is free; though no freedom be found in the understanding, which is incapable of such a qualification; but pure necessity of assenting when the motives are seen to be conclusive.

SECT. III.
Evidentia Sargenti tollit gratiam internam, & piam voluntatis dispositionem ad assensum Fidei, superfluum reddit.

Itaque, Sargenti, doces libertatem ac piam voluntatis dispositionem à Conciliis & Patribus requisitam ad Fidem, non aliam esse quàm quæ provenit ac dependet à voluntate ac piâ dispositione movente intellectum ad considerandum Motiva. Dic mihi quæso; Pharisei qui eâ intentione audiebant Christum prædicantem, ut caperent illum in sermone, & observabant illius miracula, ut in iis fraudem aliquam detegerent; considerabantne attentè & sufficienter Christi verba, Miracula, & Motiva Fidei? Attentiùs fortè quàm alii. Quomodo ergò non crediderunt post talem attentionem,

nem, & sufficientem considerationem, si Motivorum evidentia tanta est, ut post sufficientem considerationem cogant ad Fidei assensum? Pia ergò dispositio voluntatis, à quâ immediatè pendet actus Fidei, non consistit solùm in applicando homines ad attentionem & sufficientem considerationem doctrinæ & Miraculorum Christi, seu Motivorum credibilitatis; sed etiam in flectendo (post sufficientem considerationem) intellectum, ac inclinando voluntatem ad credendum & amplectendum doctrinam illam sufficienter (etsi non evidenter) propositam ut Divinam. Tu, Sargenti, non benè considerasti paritatem actionis humanæ cum actu Fidei, quam attulisti. *Tota (inquis) actio externa corporis libera est, etsi non tota producat à voluntate.* Transeat. Quid inde? Si tota imperatur à voluntate, tota libera est. Illa pars quæ à voluntate non imperatur, libera non est. Disce Sargenti, non productio *physica*, sed *moralis*, hoc est, imperium voluntatis, tribuit actioni externæ, & actui intellectus, denominationem *liberi*. Cum igitur totus actus Fidei imperetur à voluntate piè ac supernaturaliter dispositâ, totus liber ac supernaturalis sit necesse est. At si aliqua pars actûs intellectûs à voluntate non imperatur, illa pars libera non est. Idem de corpore dicendum. Si qua pars motûs Corporis à voluntate non impere-retur, illa pars libera non est. Unde si tu, Sargenti, *Pontifariam* ire decreveris, & indè necessariò impellaris *Rothomagum*, hæc postrema pars itineris, ac motus tui corporis, non erit libera. Ita est in Fi-

de. Si tu decreveris Motiva credibilitatis considerare, & iis consideratis cogatur tuus intellectus ad assensum ab evidentia Motivorum, nunquam assensum Fidei liberum elicies, nec Fides tua libera dici poterit; nisi fortè considerationem Motivorum tu assensum Fidei nuncupes, & in illâ solâ consideratione totam Fidei rationem ac meritum colloques. Constat verò falsum esse; nec non Judæos & hereticos Miracula & doctrinam Christi satis attentè considerasse, & tamen nemo dixerit, illos habuisse *meritum* aut Fidem Christi. Non capio igitur, Sargenti, quid doctrinam tuam juvet paritas, & exemplum corporis moti à te adductum.

Sed ne ulla sententiæ tuæ maneret ambiguitas, clarissimè Pelagianismum profiteris eadem pag. 155. His verbis.

Nullatenus igitur necessaria est pia voluntatis dispositio ad supplendum defectum rationum cur credimus, aut ad obligandum intellectum ad assentiendum ultra Motivum, hoc est, ad assentiendum ulterius quàm ratio exigit. Et pag. 157. dicis, Fides, vel firmus ac immobilis assensus propter auctoritatem, non est.

No need then is there upon any account of a pious disposition of the will, to peerce out the defect of the reasons why we believe, and to oblige the understanding to assent beyond the Motive, that is, assent to to a degree beyond what it had reason to do.

Faith or a firm and immovable Assent upon authority, is not thoroughly rational, and by consequence partly

est planè rationalis, ac per consequens partim defectuosus est, si sola Motiva non sufficiunt ad convincendum intellectum rectè dispositum, absque assistentiâ voluntatis. Quid enim dici potest pro illo gradu assensûs qui est ultra Motivum? Nunquid ex terminis ipsis evidens est, illum esse irrationalem, aut absque ullâ ratione?

partly faulty, if the Motives be not alone able to convince an understanding rightly dispos'd without the will's assistance; for, what can be said for that degree of Assent, which is beyond the Motive or reason? Is it not evident from the very Terms that 'tis irrational, or without any reason?

Dic quæso, Sargenti, ad quid opus est piâ voluntatis dispositione in Fide, si non requiritur ad supplendum defectum rationis, hoc est, *Evidentiâ*? Ad consideranda, dicis, Motiva? Hoc ridiculum tuum ac Blakloi effugium nunc confutavimus. Audi, docebo te. Assensus Fidei Christianæ debet esse firmissimus, & absque ullâ hæsitacione, dubio, ac formidine falsitatis. Talis assensus naturaliter haberi nequit absque evidentiâ veritatis doctrinæ, vel infallibilitatis Testimonii. Neutram admittit, (saltem non exigit) Fides Catholica, quæ propagatur *ex auditu* per Ecclesiæ testimonium; at hujus infallibilitas non cernitur; nec demonstratur, Deum mysteria Fidei revelasse. Ad supplendum ergò hunc defectum evidentiæ rationis aut revelationis in Fide, aut infallibilitatis

litaris in Ecclesiâ, opus est piâ dispositione voluntatis, & lumine supernaturali intellectûs, ad volendum credere, & ad credendum sicut oportet; hoc est, absque ullâ hæsitacione aut formidine falsitatis; cum viribus naturæ id fieri nequeat; est enim axioma satis notum, veritari obscuræ non posse (viribus naturæ) præberi assensum certissimum.

Motiva credibilitatis (juxta Aug.) non demonstrant veritatem creditam, etsi reddant illam evidenter ac prudenter credibilem.

Hanc doctrinam Catholicam egregiè propugnavit, olim contra Manichæos August. in Ep. Fundam. cap. 4. ubi ostendit, *Motiva credibilitatis non demonstrare veritatem Fidei, etsi illam reddant prudenter credibilem; Tenet me (inquit) in Catholicâ Ecclesiâ consensus populorum atque Gentium; tenet auctoritas Miraculorum confirmata, &c.* Ista ergo tot & tanta Christiani nominis charissima vincula, rectè hominem tenent credentem in Catholicâ Ecclesiâ, etiamsi propter nostræ intelligentiæ tarditatem, vel vitæ meritum, veritas nondum se apertissimè ostendat. Apud vos autem ubi nihil horum est quod me invitet ac teneat, sola personat veritatis pollicitatio, quæ quidem si tam manifeste monstratur, ut in dubium venire non possit, præponenda est omnibus illis rebus quibus in Catholicâ teneor. Notanda sunt hæc ultima verba. Ex illis enim patet, Motiva credibilitatis, quibus tenebatur Augustinus in Catholicâ Ecclesiâ, non fuisse media demonstrativa Revelationis Divinæ, aut infallibilitatis Ecclesiæ; hoc est, minimè demonstrare aut evidenter concludere revelationem aut veritatem Fidei adeoque de utrâque posse (imprudenter quidem) dubia moveri. Hinc, inquam, sequitur, testimo-

testimonium ac traditionem Ecclesiæ non posse demonstrare doctrinam Christianam à Deo revelatam fuisse, etiamsi gratis daremus posse demonstrari illam à Christo traditam fuisse. Unde ergò Fidei Christianæ sua certitudo & supernaturalitas, nisi à gratiâ internâ illuminante, nec non firman-
te intellectum, & supplente defectum rationis, hoc est, evidentiæ perfectissimæ Demonstrationis? Quam evidentiâ Sargentius ideo exigit ut maximè necessariam, quia negat illam suppleri posse à Deo per lumen Fidei quod evidentem non reddat credenti certitudinem Fidei, nullam enim admittit certitudinem præter evidentiâ Sargentius.

CAPUT II.

Quomodo possit stare Fidei summa certitudo supernaturalis, absque evidentiâ veritatis seu impossibilitatis falsitatis ejusdem Fidei, & absque notâ Spiritûs privati Hæreticorum.

NIHIL invenies supernaturale in Fide, Sargenti, præter doctrinam revelatam, & Miracula Christi, si necessariò requiris in *Motivis* evidentiâ conclusivam veritatis, aut revelationis & coactivam assensûs Fidei. In eo potissimum consistit *supernaturalitas* & miraculum Fidei Catholicæ, quòd illius assensus superet nostrum naturalem discurrendi modum. Hic metitur firmitatem ac

SACT. I.
In quo consistit
supernaturalitas
& certitudo Fidei
Divina.

Y certi-

certitudinem conclusionis, per evidentiam Præmissarum: si hæ sunt certæ & evidentes, conclusio est certa & evidens, (etiam quoad nos); si sunt *moraliter* tantum evidentes, *moraliter* quoque evidentiâ contenta sit conclusio necesse est: neque enim aliunde quàm ab evidentiâ Præmissarum suam mutuatur certitudinem ac firmitatem naturalis assensus. Verùm assensus supernaturalis Fidei Divinæ, non ab evidentiâ vel veritate *visâ* in motivis, sed à veracitate & veritate Dei *creditâ* suam mutuatur certitudinem ac firmitatem. Certitudo itaque assensus intellectualis non semper provenit (ut somnias cum Blakloo Sargenti) ab evidentiâ connexionis terminorum, aut veritatis; vel ab infallibilitatis auctoritatis evidentiâ; nonnunquam oritur ex maximâ Fiduciâ quam in alio collocamus. Quid igitur certitudo vel firmitas assensus Catholicæ fidei? Mentis satisfactio, & securitas veritatis creditæ, utpotè à Deo per Ecclesiam revelatæ. Si ergò absque clarâ evidentiâ Revelationis ac veritatis, vel impossibilitatis falsitatis Fidei, adeò nobis persuasum est, (& quidem prudenter), de Dei veracitate, bonitate & sapientiâ, ut ipse falli nequeat, nec nos falli per Ecclesiam permittat; tam prudenter certi ac securi erimus de revelatione ac veritate doctrinæ per Ecclesiam sufficienter propositæ ut Divinæ, quàm de veritate clarissimæ demonstrationis.

*Firmitas fidei ex
fiduciâ supernatu-
rali.*

At quo pacto nobis persuasum erit prudenter, (etsi non vi lenter), illam esse Dei doctrinam, quæ ut talis exhibetur per sufficientem Ecclesiæ propo-

propositionem? Nam *sufficiens* propositio, est *moralis* tantum evidentia. Atqui *moralis* evidentia non excludit possibilitatem dubii: possibilitas autem dubii gignit animi sollicitudinem potius quàm securitatem: Nunquam ergò sine clarissimâ evidentiâ veritatis, aut revelationis, haberi poterit prudens, ac indubia certitudo Fidei nostræ, mentisque securitas. R^r. firmitatem fidei Christianæ nequaquam desumi à Motivorum evidentiâ morali, licet hanc requirat ac supponat Fides, ut prudens inductivum evidentissimè nos obligans ad credendum, (vel conandum credere), Auctorem doctrinæ sic propositæ, esse Deum. Etsi verò non constet nobis evidenter, aut scientificè, obligationem nostram id credendi, non posse nasci ex ignorantia, vel conscientia erroneâ; tamen constat evidenter, nos prudenter operari, contemnendo ac rejiciendo (in iis circumstantiis) tale dubium aut suggestionem, si fortè occurrat. Constat item evidentissimè, nos prudenter operari, quando (ex summâ illâ fiducia, quam collocamus in Dei obscurè revelantis bonitate ac veracitate) conamur elicere assensum quo credimus certissimè, illum revelasse Incarnationem V. G. & omnia, quæ sufficienter proponuntur ut ab ipso revelata; cumque haud permissurum ut à tali Ecclesiæ propositione, & tam supernaturali apparentiâ & fiducia decipiamur. Ad hunc conatum & fiduciam requiritur pia dispositio in voluntate, divinumque gratiæ adiutorium ad illum perficiendum, ac volendum credere; sicque elicitur certis-

simus actus fidei Catholicæ absque evidentia demonstrativâ, vel conclusivâ veritatis, revelationis, aut impossibilitatis falsitatis Fidei, aut infallibilitatis Ecclesiæ.

Miraculum igitur ac supernaturalitas Fidei Christianæ, consistit in hac fiducia ac modo assentiendi. Motivum nostræ Fidei non est testimonium Ecclesiæ, nec miracula aut signa, quibus disponimur ad assensum Fidei, (sunt dispositiones prærequisitæ ad fidem, vocanturque Motiva credibilitatis, sed non *credendi*.) Motivum igitur fidei est ipsa veracitas Divina (seu prima veritas) ut excludens à credente omnem formidinem ac prudens dubium, & à Deo loquente per Ecclesiam vel minimum patrocinium aut permissionem cujuscunque erroris vel falsitatis. Cum igitur doctrina proposita ab Ecclesiâ Romanâ, uti à Deo revelata, tot miraculis confirmata sit, ut sufficienter proponatur credenda tanquam Divina, prudenter judicare possumus, quod errori patrocineretur Deus, si permetteret doctrinæ sic propositæ falsitatem; aut ullum alium præter seipsum, ejusdem esse Authorem. Hinc rectè à *Richardo de S. Victore* exclamatum est, *Domine si error est quod credimus, à te decepti sumus*. Satis declarat vocula (Si) illum Authorem non putasse Motiva credibilitatis *demonstrare* Mysteria fidei, vera aut revelata esse: Evidentiam demonstrativam excludit à suo Motivo fidei, possibilitatemque dubii (sed imprudentis, ac fidem destruentis) non excludit particula conditionata (Si) neque enim adeò
clara

clara sunt argumenta veritatis aut revelationis Fidei Christianæ, ut ab illâ omnem tollant obscuritatem, omnemque à nobis (si pertinaces fuerimus) imprudentis dubii possibilitatem. In hoc repellendo ac superando consistit fidei meritum ac Miraculum; & ad hoc præstandum (per ipsum actum Fidei) necessaria est Divina gratia, nec-non pia voluntatis dispositio.

Quamvis verò hæc ita sint, prudenterque procedant, qui sic credunt, tamen cum non videamus clarè connexionem inter revelationem Divinam, ac Fiduciam, Fidemque nostram, quâ moti, Deum dicimus Ecclesiæ doctrinam revelasse, cuique certissimè assentimur propter connexionem aut veritatem ac veracitatem *creditam*, non visam; hicque modus assentiendi superet vires naturæ, quæ non possunt majorem certitudinem communicare conclusioni, quàm quæ cernitur in Præmissis; hinc est, quod Fides Catholica sit Miraculorum maximum, indigeatque quilibet actus Fidei (præter Motiva credibilitatis) ex parte intellectûs & voluntatis, speciali ac supernaturali gratiæ adiutorio; quæ gratia partim sita est in lumine fidei, vel illustratione intellectûs, quâ cernimus & contemnimus nostrum *nihil*, Deique potentiam ac bonitatem veneramur, certissimè credendo illam nunquam permissuram, ut vel minimus error nomine Dei proponatur ab Ecclesiâ credendus; partim in piâ dispositione voluntatis, quâ inclinamur ad captivandum intellectum; & ad fiduciam tantam in Deo collocandam, ut præfera-

mus evidentiam moralem, quam experimur de Divinâ locutione & auctoritate in Ecclesiâ illam attestante, omnibus aliis argumentis & apparentiis in contrarium nos impellentibus. Quid in hoc videas Sargenti, repugnans rationi, aut commune cum spiritu privato hæreticorum, planè ignoro. Certitudo Fidei in fiduciâ fundatur. Hæc fiducia evidentiam revelationis ac veritatis creditæ excludit, saltem non exigit. *Verbo Dei*, non *visione nostrâ*, innititur; neque enim fidit aut credit alteri, qui depositum aut rem ipsi traditam, vel creditam, videre ante tempus destinatum (pro securitate ac satisfactione suâ) omninò vult, aliàs non crediturus securum esse depositum suum. Cùm igitur fiducia & securitas quam in Deo collocamus, illi credendo, possit ab ipso infundi & communicari nobis sine intuitu nostro, aut evidentiâ (quoad nos) veritatis vel revelationis creditæ, imò excludat hanc evidentiam, (vel saltem hujus evidentie exigentiam); nulla impossibilitas vel contradictio apparet in eo, quòd firmissimus sit assensus vel fiducia Fidei nostræ, etiamsi credens non videat in hac vitâ veritatem, aut revelationem creditam; quia firmitudo illius assensus commensuratur ac proportionatur magnitudini bonitatis ac veracitatis Divinæ quâ innititur, & non claritati aut certitudini evidentie moralis, quam requirit ut prudens duntaxat inductivum, vel conditionem, ad Fidei assensum.

Retracta igitur, Sargenti, errores tuos, fidem Divinam cum evidentiâ conclusivâ imperitè confundens,

fundens, ejusdemque certitudinem in evidentiâ Traditionis humanæ collocans. Si discernere velis inter spiritum privatum hæreticorum, & Catholicorum gratiam internam, ad quemlibet actum fidei requisitam; discas in primis oportet, auxilium internum, seu gratiam ad quemlibet actum fidei requisitam, (post sufficientem doctrinæ vel revelationis propositionem), à nullo negari Catholico. Nam ut rectè cum D. Gregorio ceteri omnes, *Nisi Divinus Spiritus cordi adsit audientis, otiosus est sermo Doctoris.* Hoc auxilium seu gratia, non est nova revelatio interna, ut somniant heretici; sed est illuminatio intellectûs, & inclinatio voluntatis ad superandam naturalem impossibilitatem, quæ apparet in assentiendo revelationi antiquæ (factæ per Christum & Apostolos) cum majore firmitate quàm dent, aut ferant sola Motiva credibilitatis. Spiritus privatus hæreticorum adversatur testimonio *publico* Ecclesiæ visibilis circa res fidei, sensumque scripturæ; ideòque vocatur privatus. At gratia interna quâ confortantur & corroborantur Catholici ad Fidei assensus eliciendos, facit ut unum dicamus, unum sentiamus omnes, Ecclesiæ semper visibilis testimonio & auctoritati nos submittentes, cum tamen Spiritus privatus illorum, qui nobis & Ecclesiæ Romanæ adversantur, miseros homines in mille dividit partes ac sententias. Spiritus ergò privatus hæreticorum, videtur ipsis esse per modum revelationis, sibi à deo immediatè factæ, novam scripturæ interpretationem suggerentis: At gratia

SECT. II.
Gratia interna requisita ad Fidem, differt à spiritu privato hæreticorum.

Suarez Disp. 4. de Fide scilicet, 1. n. 1.

gratia interna Catholicorum ad Fidei actum requisita, non est nova revelatio antiquæ & externæ, ab Ecclesiâ olim propositæ. Hoc auxilio move-
mur ad credendum tantâ firmitate ac certitudine Deo loquenti per Ecclesiam, ac si nobis eviden-
ter constaret ipsum esse qui loquitur. Hæc verò
firmitas, ut supra dixi, nihil aliud est quàm ipse-
met actus Fidei includens vel connotans fiduciam
quâ persuademur, Deum nunquam permissurum,
ut decipiamur ab Ecclesiâ proponente ac defi-
niente aliquid nomine ipsius Dei. Nulla verò ap-
paret in eo repugnantia, quòd Deus tali nos cor-
roboret fiduciâ, etiamsi non videamus connexio-
nem terminorum *Fidei propositionum* inter se, aut
connexionem Traditionis aut Testimonii Eccle-
siæ cum revelatione Divinâ, aut veritate articuli
propositi: satis enim capitur, hæc omnia posse
credi, & non cerni.

CAPUT III.

In quo discrepet doctrina Sargentii à Pelagianâ.

CONVENIS cum Pelagio, Sargenti, in dog-
mate superfluitatis internæ gratiæ, & piæ dis-
positionis ad Fidei assensum: dissentis ab illo, in
tuâ pro dogmate ratione. In eo potissimum mihi
videris à Pelagio discrepare, quòd ille gratiam in-
ternam ad ipsum actum Fidei eliciendum requisi-
tam,

ram, evacuet per libertatem arbitrii, propriâ virtute se determinantis, nec indigentis Divino adjutorio ad credendum, aut volendum credere sicut oportet: Tu verò eandem gratiam evacuas (saltem in doctis & auctis) per Motivorum *evidentiam conclusivam*, nec-non per intellectûs humani benè culti *perspicaciam*, intuentis scilicet, ac necessariò inferentis connexionem inter Motiva credibilitatis, & Dei revelationem; aut inter certitudinem humanæ Traditionis, & infallibilitatem Ecclesiæ. Itaque in eo convenis cum Pelagio, quòd dicas, nullatenus opus esse piâ dispositione voluntatis, aut Dei supernaturali adjutorio, ut quis fide Divinâ credat, aut velit credere post Motivorum sufficientem propositionem, & attentam considerationem. In eo discrepas à Pelagio, quòd ille fundet superfluitatem gratiæ & piæ affectionis in naturâ liberi arbitrii non indigentis auxilio ad se determinandum; Tu verò eandem superfluitatem fundas in perspicaciâ ingenii penetrantis naturam & evidentiam Motivorum ac Traditionis, cogentium ad assensum homines ingeniosos; quos dicis, naturaliter (etiam in rebus Fidei, accedente nimirum studio & arte), esse infallibiles. Sic enim docet pag. 11. Reason against Rallery.

Supposito quòd debeamus affirmare nostros actus Fidei veros esse, infallibiles simus vel erroris incapaces oportet, cum illos actus

cli-

In case the former proposition be put (viz that we must affirm our acts of Faith true) infallible we must be, or impossible to be in an error, when we

Z m. ke

elicimus. Jam verò ad hanc infallibilitatem in iis actibus, diversimodè ducuntur homines à Divinâ providentiâ, juxta capacitatis diversitatem eorundem. Illi qui apprimè docti sunt, ad illam (infallibilitatem) perveniunt per probationes absolutè concludentes, quas vocamus *demonstrationes*; hoc est, penetrando naturam auctoritatis quâ innituntur. Tales verò homines possunt sibi & aliis clarè ac distinctè ostendere illius auctoritatis certitudinem, discurrendo. Illam resolvere possunt in principia, & argumentis occurrere: verbo, possunt videre se infallibiliter certos de illâ esse. In hujusmodi ergò hominibus, etsi dogmatis veritas, (uti semper fit), desumatur ab objecto, tamen claritas ac fir-
mum

make th se acts. But now to this infallibility in those acts, God's providence leads men divers'y, according to their several degree of capacity: those who are arriv'd to a great pitch of learning, come to it by absolutely concluding proofs, call'd Demonstrations, that is, by penetrating the nature of the authority on which it is built. And such men can make out clearly and distinctly to their own thoughts the certainty of that authority, by discoursing it to themselves, and others; they can resolve it into its grounds, meet with and answer objections, and in a word see themselves to be infallibly certain of it. In these men therefore though the truth of their Tenet be indeed taken from the object (as 'tis alwayes) yet the clearness, distinctness, and strength of it springs from the perfection of their well cultivat.d

num robur ejusdem, *cultivated understanding.*
 oritur ab illorum intel-
 lectûs benè culti perfe-
 ctione.

Haud minùs clarè id
 ipsum tenes in tuo lib.
 cui titulus *Error non
 plust.* pag. 187. Videmus
 igitur homines ex natu-
 rà suâ esse *capaces infal-
 libilitatis vel certitudinis,*
 (per sensationes scili-
 cet, ac prima principia,
 uti immediatè antè di-
 xerat), Quapropter ad il-
 lam aspirare, eamque de-
 siderare possunt, præsertim
 in Fide, quæ ipsorum
 animabus est adeò ne-
 cessaria, nec-non basis
 totius spiritualis ædifi-
 cii. Igitur & propter
 hanc rationem, & pro-
 pter alias plures à me al-
 allatas in Fide Vind. &
 alibi, debent habere
 hanc certitudinem (præ-
 fertim cùm sine illâ ve-
 ritas Fidei nec probari,
 nec defendi, nec illius
 professio fieri possit) ca-
 su

We see then men are
 capable of infallibility or
 certainty of their own na-
 ture : wherefore they can
 aym at it and desire it,
 especially in Faith, which
 is of so high a concern to
 their souls, and the basis of
 all their spiritual building;
 therefore both for that rea-
 son, and very many others
 recounted and inforced by
 me in Faith Vindicated,
 and elsewhere, they ought
 to have this certainty (es-
 pecially since the truth of
 Faith is neither provable,
 maintainable, nor profes-
 sible without it) in case such
 a certainty be not in it self
 impossible and that 'tis not
 so, I have said som thing
 both in my Reason
 against Railery pag 64.
 to 57. and pag. 112 to pag.
 116. as also in this present
 Treatise in my answer to
 Z ij the

fu quo talis certitudo *the 27. principle.*

non sit impossibilis. At quòd impossibilis non sit, probavi in lib. Reason against Railery à pag. 64. usque ad pag. 67. & à pag. 112. usque ad pag. 116. sicut etiam in hoc tractatu in responsione ad 27. principium.

SECT. I.
*Sargentius tollit
supernaturalita-
tem à Gratiâ.*

Nonne vides Sargenti, gratiam, supernaturalitatem, miraculum ac meritum Fidei Divinæ, à te penitus tolli (etsi non eodem modo, nec tam modestè hæc tollis quo Pelagius sustulit), dum Fidei firmitatem ac robur in Evidentiâ sensationum ac Motivorum, & in perspicaciâ ac studio benè culti intellectûs collocas? Infallibilitatem Fidei naturæ tribuis; illam infallibilitatem, hominibus naturalem esse ais; naturaliter illam posse acquiri contendis. Igitur si firmitas & infallibilitas Fidei Divinæ, adeò naturales sunt, ut homines methodo tuæ demonstrativæ insistentes, ad utramque naturaliter aspirare & pervenire valeant, quid opus est gratiâ internâ supernaturali? Quid remanet in Fide naturam superans? Miracula, dices, lumen ac prædicationem Evangelii, simul cum propagatione Fidei, aliisque motivis credibilitatis. At hæc, & plura concessit Pelagius. *Adjuvat nos Deus (inquit) per doctrinam & revelationem suam, dum cordis nostri oculos operit, dum nos multiformi & ineffabili*

*D. Aug. lib. de
Gratiâ Crispi cap.
7.*

ineffabili dono gratiæ celestis illuminat; & tamen quia præter illustrationes illas Divinas ad consideranda miracula & alia motiva credibilitatis, negavit necessariam esse aliam gratiam internam ad singulos actus Fidei, hæreticus fuit. Quid igitur dete, Sargenti, dicemus? In eo enim Pelagio deteriores, quòd hic saltem utilitatem specialis gratiæ internæ ad ipsum Fidei actum facilius eliciendum, admiserit, etsi necessitatem absolutè negaverit. Tu verò non solam necessitatem gratiæ specialis internæ, verùm etiam utilitatem ejusdem ab actu Fidei excludis. Nam demonstrativam seu coactivam astruis & exigis evidentiam, cui semel visæ, (in Traditione ac Motivis credibilitatis), nulla pertinacia resistere potest. Assensui autem necessario, & ab evidentiâ coacto, non solùm inutile, sed ineptum est auxilii gratiæ additamentum.

Ne tibi videar imponere, præter dicta hætenus, verba tua referam ex *Surefooting* discursu 9. pag. 81. ubi tibi met objicis, Totum quod ad Fidem requiris, positum esse in *naturâ*, ac per hanc methodum posse *Gentilem viribus naturalis ingenii sui fieri bonum Christianum*. Ad hoc argumentum respondes. Si per vocem *natura*, intelligatur, ratio affecta Motivis positis per Dei specialem bonitatem, ut animæ consequantur beatitudinem, miror quid aliud est *supernaturalitas*, præter id quod obijciens imperitè vocat *naturam*? Et cur ratio rectè ducta per talia lumina & Motiva, qualia vis naturæ nec intendere, multo minus efficere, potuit, non debeat dici affecta *supernaturaliter*.

Vide prop. 22. ubi ponuntur hæc verba etiam Anglicè.

„*liter*, quamvis ea ipsa motiva connaturalia sine
 „animabus nostris? Cum evidens sit nos uti vel
 „ipsâ potentiâ naturali rationis nostræ, in discursu
 „rendo de rebus supra nostram rationem : Ex aliâ
 „verò parte non expectare aliquam viam constan-
 „tem, vel communem semitam Motivorum pe-
 „sitorum pro salute generis humani, sed extraor-
 „dinarias inspirationes pro singulis hominibus;
 „evertit optimum Divinæ providentiæ ordinem,
 „*estque ipsissima notio Fanaticorum.*

SECT. II.
 Magis Pelagianus
 est Sargentius,
 quam ipse Pela-
 gius.

Hęc doctrina tua Sargenti, magis Pelagiana
 est, (si fas sit ita loqui), quàm ipsiusmet Pelagii
 heresis. Certè magis injuriosa est gratiæ Christi;
 quia non solum necessitatem gratiæ internæ super-
 naturalis ad quemlibet actum Fidei tollit, sed ip-
 sam quoque gratiæ supernaturalitatem destruit.
 Miraris tu, quid aliud sit *supernaturalitas*, præter
 id quod nos naturam & rationem vocamus? Nul-
 lam aliam admittis tu in Fide supernaturalitatem;
 præter rationem directam & affectam à Motivis
 propositis per Dei specialem bonitatem, ut animæ
 consequantur beatitudinem; hoc est, à Miraculis,
 revelatione, prædicatione ac propagatione Evan-
 gelii, aliisque Motivis credibilitatis? At probè
 nosti, sensus humanos ab his (supposito quòd
 Motiva semel ponantur à Deo) naturaliter move-
 ri, etiamsi illa non intendat nec efficiat natura
 nostra. Item à sensibus transmitti naturaliter has
 Miraculorum ac Motivorum species, vel impres-
 siones, ad animam, seu rationem nostram, mini-
 mè dubitas. Naturaliter ergò afficitur anima vel
 ratio

ratio nostra à Motivis credibilitatis semel existentibus ; utpotè quæ sensibus obvia , sensuumque objecta sunt , ut patet. Putasne Sargenti , in eo solo sitam esse supernaturalitatem actûs Fidei , quòd Miracula vel Motiva ad illum inducentia , supernaturaliter existant , vel ponantur à Deo , ut animæ consequantur beatitudinem ? Pelagius nunquam negavit hanc extrinsecam supernaturalitatem. Quinimò internas inspirationes ut maximè utiles admisit , quas tu ut Divinæ providentiæ ordini obnoxias , impiè ac imperitè rejicis. Sæpè absque verâ Fide invenitur , imò semper ad hæresim requiritur , illa tua supernaturalitas extrinseca Motivorum ; quia sine illis haud proponitur viris acutis & doctis Fides sufficienter ; necesse enim est , ut priusquam aliquis sit hæreticus , Motiva sufficienter consideret , illorumque moralem evidentiam , & credibilitatem contemnat , & rejiciat , nolens credere doctrinæ ab Ecclesiâ sufficienter propositæ ut revelatæ. Est ergò valdè remota & extrinseca hæc ratio *supernaturalitatis* respectu actûs Fidei. Accede igitur , Sargenti , propiùs ad Fidem , & fortè aliam in illâ requires supernaturalitatem.

Supernaturalitas propria assensûs Fidei sita est in virtute seu adjutorio Divino , superante talem difficultatem in Fidei assensu , quæ superari nequit per Motivorum credibilitatis sufficientem propositionem & considerationem : nam his propositis & consideratis , adhuc superest in credendo sicut oportet , magna difficultas ; & potest quis hæreticus in corde esse. Nulla verò est difficultas in eo quòd

quòd Motiva credibilitatis semel existentia & proposita, sensus humanos afficiant; nec in eo quòd homines curiosi Miracula attentè considerent, & vim Motivorum seriò scrutentur; ad id enim impellit natura humana, novitates indagandi maxime avida. Tu verò Sargenti, qui ponis insuperabilem Fidei Christianæ difficultatem, in eo quòd homines curiosi cupiant scire, aut considerent Motiva credibilitatis, aut examinent diligenter signa Ecclesiæ; aut in eo quòd oculi videant Miracula, vel aures audiant sonum & prædicationem Evangelii; ne irascaris, si insanire te dicant Theologi Christiani. Ad hæc absurda (& non ad veram Fidem) te cogit evidentia tua *Demonstrativa* revelationis, aut impossibilitatis falsitatis Fidei ex Motivis credibilitatis adeò perspicuè (uti somnias) apparens, ut necessariò trahat ad Fidei assensum, (& per consequens absque ullâ difficultate) intellectum humanum, inconsultâ, vel etiam invitâ voluntate, & independenter ab ullo liberi arbitrii supernaturaliter adjuti exercitio, vel piâ voluntatis dispositione.

Unde ergò pietas, obsequium, libertas, & meritum in assensu Fidei, si post sufficientem Motivorum propositionem, & curiosam considerationem, velis nolis, assentiri necesse est? Nunquid pius eris in Deum credendo, cum non potes incredulus esse? obsequens, cum Fidei resistere non vales? Liber, cum ad illam necessariò traheris à Motivorum evidentiâ? Laude dignus, cum inconsultâ, vel invitâ voluntate, credendum est?

Miro.

Miro profecto præditus es ingenio, Sargenti, qui ex Fidei obscuritate, evidentiam extorques; ex necessitate assentiendi eruis libertatem; nec-non meritum ac pietatem voluntatis captivantis intellectum in obsequium Fidei exprimis. Dices cum Magistro tuo Blakloo, captivari per *evidentiam* intellectum, seu *captivari intellectum, quatenus dubitativum*, (sic enim loquitur) *intellectui demonstrativo*. Nugaris. Captivitatem & carcerem intellectus vocas *evidentiam*? Sic captivantur & concluduntur in aquâ pisces, in aëre volucres, in Cælo Angeli & animæ Sanctorum: aptius diceres *evidentiam, voluntatis carcerem*, quàm *intellectus*: hic enim ligatam post se trahit voluntatem, illiusque contemnit imperium, dum evidentiam poritur. At in Fide, Paulus dixit, debere *intellectum* captivari, non ab evidentiam, sed à voluntate imperante obscuræ Fidei obsequium.

Quoniam verò hæc asserimus, tu nos Fanaticos vocas; nullo agimur, Sargenti, furore vel amentiam, cum præter *constantem & communem semitam Motivorum positorum pro salute generis humani*, expectamus & exigimus internas inspirationes pro singulis hominibus, imò pro singulis Fidei actibus; neque enim fieri potest ut quis (naturæ viribus) assentiatur veritati obscuræ, sine formidine ac dubio, si non constet evidenter Deum illam revelasse. At non constat nobis evidenter, Deum revelasse veritates nostræ Fidei. Hisce igitur gratiæ inspirationibus egemus; nec per illas everti Divinæ providentiæ optimum ordinem tu rectè

A a ais.

Thomas Albius in
Statera Morum
exam. 9. de Fide
pag. 527. & 520.

Catholici non sunt
Fanatici in modo
credendi.

ais. Quid? Unde tibi venit in mentem non debere nos expectare Divinas inspirationes, (quas tu *extraordinarias* vocas)? Unde infer per illas tolli constantem viam & communem semitam Motivorum? Putasne Deum non posse & illa Motiva ponere, & inspirationes singulis hominibus donare, & ita disponere, ut utraque ad Fidei actum concurrant? An potius existimas cum Pelagio, inspirationes esse superfluas, post sufficientem doctrinæ Evangelicæ & Motivorum propositionem & considerationem? Certè optimum providentiæ ordinem everti per inspirationes Divinas conspirantes cum Motivis credibilitatis in quolibet homine, & ad quemlibet fidei actum, solus Pelagianus dixerit. Itaque dum nos fingis Fanaticos, te ipsum facis Pelagianum: Pelagianum inquam, dum necessitatem gratiæ internæ, seu inspirationum supernaturalium ad assensum Fidei tollis; dum verò necessitatem ponis assentiendi post sufficientem Motivorum propositionem & considerationem, eoque nomine Fidei assensum libertate exuis, ac imperio, & piâ dispositione voluntatis liberas, in hæresim quoque incidis; sed tam absonam, & ab omni rationis specie alienam, ut Pelagius illam hæresis partem rejecerit; & nemo ante Blakloun, & te, illam (Manichæis exceptis) tenuerit sententiam.

SECT. III.
*Concilia & Patres
 contra Sargentium.*

Patres, Concilia, totaque Ecclesia Catholica, docent, obsequium, libertatem, meritum, ac pietatem Fidei Catholicæ supponere obscuritatem revelationis, etiam post Motivorum sufficientem pro-

propositionem & considerationem. Audi Clementem Alexand. lib. 5. Stromat. in principio, *Fides* (inquit) est *anima rationalis libero arbitrio utentis assensio*. At usus liberi arbitrii in Fidei assensu, non stat cum evidentiâ revelationis veritatem Fidei, vel, (ut tu loqueris), impossibilitatem falsitatis fidei demonstrante, nec non cogente ad fidei assensum, ut tu dicis. Neque enim negari (in mente) potest veritas Mysterii, revelatione semel perspectâ, cum ex revelationis intuitu veritas Mysterii (etsi non veritatis causa, vel ratio cernatur), necessariò ac evidentissimè inferatur. Audi Concil. Arausic. 2. can. 5. *Si quis sicut augmentum, ita etiam initium Fidei, ipsum credulitatis affectum, quo in eum credimus, qui justificat impium, & ad regenerationem baptismatis pervenimus, non per gratiæ donum, id est, per inspirationem Spiritûs Sancti, corrigentem voluntatem nostram ab infidelitate ad Fidem, ab impietate ad pietatem, & naturaliter nobis inesse dicit, Apostolicis dogmatibus Adversarius approbatur; Beato Paulo dicente; Confidimus quia qui cæpit. Et gratiâ salvi estis per Fidem; non ex vobis; Dei enim donum est. Qui enim fidem, quâ in Deum credimus, dicunt esse naturalem omnes eos, qui ab Ecclesiâ Christi alieni sunt, quodammodo fideles esse definiunt.*

Vides quàm claris verbis Concilium declarat, præter, & post Motivorum sufficientem propositionem & considerationem, necessarias esse illas inspirationes, à quibus tu ais everti optimum Divinæ providentiæ ordinem. Per *credulitatis affectum*, quid præter voluntatem eliciendi actum Fidei, aut

piam dispositionem voluntatis intelligas? Impru-
dens verò foret actus voluntatis, imperans aut sua-
dens fidei assensum, (adeòque gratiæ ac inspira-
tionis Divinæ incapax foret), si non supponeret
sufficientem Motivorum propositionem & consi-
derationem, juxta illud Eccl. 19. *Qui citò credit, le-
vis est corde*; citò autem crederet, qui crederet an-
tequam Motiva credibilitatis sufficienter conside-
raret. At si hæc adeò demonstrativa revelationis
sunt, ut necessariò trahant intellectum ad assen-
tiendum, doctrinam per illa, ac Testimonium,
Traditionemque Ecclesiæ propositam, revelatam
à Deo esse, superflue profectò & ineptæ sunt in-
spirationes illæ Spiritûs Sancti ad actum Fidei, vel
ad corrigendam voluntatem, ut potè quæ intel-
lectûs (jam evidentiam intuentis) assensum impe-
dire nequit. Rectè etiam docet Canon, assensum
illum fore naturalem, si inspiratione Divinâ non
eget. Nam (ut supra ostendi) viribus ac impulsu
naturæ moveri possunt homines, novitatis avidi,
ad seriò consideranda & examinanda visâ vel au-
dita Miracula, aliaque Motiva credibilitatis. Un-
de si hæc seriò considerata, *demonstrent* Deum *reve-
lasse* Mysteria fidei, supervacaneæ sunt Spiritûs-
Sancti inspirationes ad hoc ut absque ullo dubio
ac formidine teneamus, Deum Fidei Catholicæ
dogmata revelasse. Certè aut supernaturales inspi-
rationes sunt superflue, aut evidentia tua Moti-
vorum non est necessaria ad Fidem. Si postre-
mum fateris, Catholicus eris, sed contradices tibi,
contrarium in tuis libris docent, corruetque tor
volu-

voluminum tuorum ingens moles, methodusque tua, fidem obscuram ad claram evidentiam impossibilitatis falsitatis reducens. Enimverò fatius est, hominem errori obnoxium te fateri, quàm demonstrationes contra Spiritûs Sancti gratiam obtendere; quibus nihil aliud præter inscitiam ac pertinaciam tuam demonstratur.

Audi ejusdem Concilii Araus. Can. 7. *Si quis per naturæ vigorem, bonum aliquod quod ad salutem pertinet vitæ æternæ, cogitare ut expedit, aut eligere, sive saluari (id est, evangelizanti), prædicationi consentire posse confirmat, absque illuminatione & inspiratione Spiritûs Sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo, & credendo veritati, hæretico fallitur spiritu, non intelligens vocem Dei in Evangelio dicentis: Nunquid idon. i sumus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis? Sed sufficientia nostra ex Deo est.* Audi Sargenti, verba illa *Evangelizanti prædicationi consentire.* Quomodo absque temeritate & peccato consentiat quis prædicationi Evangelii, antequam doctrina illa sufficienter proponatur & consideretur? Quomodo verò *consentiet* post talem prædicationem & sufficientem propositionem, si ex illâ sufficiente propositione necessario pullulat evidentia, & hæc evidentia necessario extorquet Fidei assensum & consensum? Audi etiam illa verba, *suavitatem in consentiendo & credendo: suavitas in consentiendo revelationi obscuræ, (qualem utique supponit Arausicanum) libertatem indicat in consensu, non illam tollit; unde nec ipsum actum Fidei à consensu & concursu immediato, seu imperio vo-*

luntatis potest eximere tua Motivorum evidentia: Audi denique Sargenti, Verba Concilii Trid. Sess. 6. cap. 6. *Disponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati Divinâ gratiâ & adjuti, Fidem ex auditu concipientes, liberè moventur in Deum, credentes vera esse quæ divinitus revelata & promissa sunt, &c.* Ipsa ergò conceptio vel productio actûs Fidei, est libera, & non sola consideratio Motivorum, seu applicatio ad consideranda Motiva credibilitatis, libera est. Liberè, inquit Concilium, movemur in Deum, *credentes* vera esse quæ divinitus revelata sunt; at *credimus* non per considerationem Motivorum, sed per *ipsum actum* Fidei: ergò liberè producimus hunc actum, adeoque non assentimur necessariò post aut propter evidentiam Motivorum.

SECT. IV.
De simplici & ridiculâ credulitate
Sargentii, & Blaklois, per quam dicunt
simplicio esse salvari posse.

Vide prop. 23.

In Prefat. ad
Dial. Rushworthi
pag. 18.

Vides Sargenti, doctrinam tuam coincidere cum Pelagianorum & Semipelagianorum erroribus quoad superfluitatem gratiæ ad *velle credere*, & ad actum credendi; etsi iisdem non innitatur fundamentis. An verò fides illa imperfecta Semipelagianorum, sit eadem cum illâ ridiculâ credulitate, quâ tu dicis salvari posse homines simplices, etsi non sit vera Fides, non decerno. Aio tamen, solum hæreticum admittere, ullum salvari posse per hanc tuam *semifidem*, quam describis ac defendis in tuâ fide Vind. pag. 165. ut nos transcripsimus supra prop. 23. En Sargenti, quò tandem præcipitaris à tuâ evidentiâ, & à Blakloi principiis; hic enim concedit dari virtutem Fidei inferiorem, aut *imbecilliolem*, per quam salvari possint simplices;

ciores; sed tua credulitas adeò imprudens & ridicula est, ut nomen virtutis non mereatur, nec à Dei gratiâ ortum habet: Unde ab hac perfici nequit, nec sufficere ad consequendam vitam æternam; est enim peccatum, cum sit actus imprudens & vitiosus. Aveo scire, quo pacto juvari possit illa tua ridicula credulitas à benignis circumstantiis, vel Disciplinâ Ecclesiasticâ, ut *amorem Cæli* super omnia gignat? Per *actum contritionis* aut *amoris Dei super omnia*, remitti omnia peccata scio, sed actus contritionis & amoris Dei, involvunt aut supponunt veram fidem; ridiculam credulitatem tuam non admittunt. Quid igitur intelligis per *amorem Cæli super omnia*, non satis capio, nec tu audes dicere. Certè nunquam efficies, ut hæc hæresis, Ecclesiæ Censuram evadat, (quocunque demum verborum involucro contegatur), donec evincas falsum esse illud Pauli essatum; *Impossibile est sine Fide placere Deo.*

CAPUT IV.

*De rectâ methodo convincendi Atheos.
& Hereticos.*

Ostenditur methodum Blakloi ac Sargentii, rectam non esse; quinimò per illam confirmari Atheos & hereticos in suâ infidelitate, ac pertinaciâ: Ecclesiamque Catholicam spoliari (per eandem Methodum) auctoritate obligandi homines ad credendum.

SECT. I.
Confutatur me-
thodus demonstra-
tiva Sargentii.

METHODUS demonstrativa Fidei à Blakloo inventa, & à te Sargenti amplificata, non convincit nec convertit Infideles, sed potiùs Catholicos indoctos, Librorumque tuorum incautos Lectores, ad hæresim, Atheianque impellit. Doces enim absque demonstrativâ evidentiâ existentiae supremi *Numinis*, credendum non esse, illud existere. In quo turpiter erras; nam si juxta omnes Scriptores Orthodoxos, (nullo excepto), Fides Catholica existentiae Dei, non debet inniti lumine naturali, vel evidentiâ demonstrativâ ejusdem existentiae; sitque notissima hæresis dicere, non teneri nos credere Dei existentiam, aut ulium alium Fidei articulum, nisi præmittatur Deitatis demonstratio, uti necessariò requisita ad credendum; quo fundamento, quâve fronte, audes tu, Sargenti, evidentiam, vel Demonstrationem illam exigere; aut docere
non

non sufficere evidentiam moralem existentiaæ supremi Numinis, ad nos obligandum ut credamus illud revera existere, quando ab Ecclesiâ sufficienter proponitur ille articulus, ut supernaturaliter revelatus? Laudandi sunt, fateor, ut maxime pii, qui supremi numinis existentiam conantur demonstrare; at detestandi sunt ut pertinaces hæretici, qui docent illam non esse credendam, nisi demonstretur.

Quid igitur de te ac methodo tuâ dicemus, Sargenti? *Stillingfletum* ac *Tilitsonum* Protestantes, passim rides, ac in Atheiam proclives, imprudenter ais, quòd evidentiam demonstrativam pro articulo existentiaæ Deitatis non exigant. Pag. 85. *Reason against Railery* dicis, in principiis D. Tilitsoni non posse discerni, an Christianismus sit stultitia, vel sapientia; quia nimirum Motiva credibilitatis (in illius sententiâ) non sunt conclusiva (vel demonstrativa) veritatis doctrinaæ Christianæ. Et pag. 88. in fine. *Quapropter nisi D. Tilitson proferat in medium fundamenta immobilia*, (hoc est, Demonstrativa juxta Sargentium), *nunquam poterit convincere, quòd operari vel pati pro Christianismo, sit virtus, sed perinde ac operari & pati in Paganismo pro falsis Diis.* Quinimò incautè dicis ibid. pag. 87. Certum esse, Generalitatem Gentilium qui coluerunt Junonem, Venerem, Vulcanum, &c. habuisse bonam intentionem in communi, liberosque fuisse ab actuali dubio, imò habuisse certitudinem moralem D. Tilitsoni, hoc est, habuisse firmum ac indubium assensum talibus innixum fundamentis, quibus abundè satis-

Vide prop. 24.

Vide prop. 24. Sargentii ubi hac Anglicè ponuntur.

fieret homini prudenti ; quia multi eorum fuerunt viri magnâ prudentiâ naturali præditi ; & de facto illis satisfactum fuit per Motiva quæ habuerunt pro Polytheismo.

Audi Sargenti. Ego nec D. Tilitsonum , nec D. Stillingfletum umquam vidi , nihil mihi est cum illis commercii : Legi tamen nuper illorum librum , (*Regulam Fidei*) , contra tuum *Surefooting* ; De illis , etſi Adverſariis , dicam veritatem . Miror illorum acumen ingenii , ſtylique elegantiam ; ſed magis miror , quî potuerint methodum ac errores tuos argumentis Catholicis tam nervosè confutare , Fidem verò Catholicam non profiteri ? Hoc unum pro defenſione ac honore doctrinæ Eccleſiæ Romanæ , & correctione tuâ dicendum eſt ; nunquam illam ab homine obtendente ſe Catholicum eſſe tam manifeſtò , quam à te , impugnatam ; nunquam ab Adverſariis ullis , tam benè (hac in parte) quàm à Tiliſſono ac Stillingſceto , (dum pro infallibilitate ſupernaturali Eccleſiæ contra evidentiam tuam Fidei ſcribunt) , propugnata fuiſſe . Conqueritur Tiliſſonus , à te illius moralem evidentiam pro fide aut Regulâ fidei , requiſitam , immeritò rejici ut *Atheiſticam* . Nam fateris (loco proximè cit.) illam evidentiam moralem eſſe talem , quâ inniti poſſit firmus ac indubius aſſenſus , & per ejus fundamenta ſatisfieri abundè homini prudenti . Item reprehendit te , (pag. 119. Sux Regulæ Fidei) , quod methodum ac libros tuos fundes in hoc principio , *In rebus Religionis non poſſe hominibus rationabiliter ſatisfieri ullâ certitudine , quæ demonſtrativa non eſt* . Omnes Catholici à Tiliſſo-

no (pro evidentiâ Morali) contra te stamus. *Certitudinem infallibilem* requirimus in Fide, *demonstrativam* evidentiâ rejicimus; utpotè quæ intellectum potius cogit, quàm liberè movet ac inclinat ad Fidei assensum. Si Tilitsonus tecum sentit docerque nullam *certitudinem infallibilem* esse, quæ *demonstrativa evidentiâ* non est, ab illo, & à te dissensimus.

Certè omnes Athei libenter tecum conspirabunt in hoc principio, *minimè credendum, Deum esse, si non demonstretur evidenter illius existentia*. Omnes hæretici facilè tibi concedent, *non esse credendum aut parendum. Ecclesiæ, nisi evidenter demonstretur illius infallibilitas*. Et si tu putas, debere illos manere in suis erroribus, donec hæc duo puncta demonstrares, paucissimos convinces aut convertes Atheos, vel hæreticos: tum quia paucissimi capiunt vim tuæ Demonstrationis, tum quia vix ullus capit aut credit, posse demonstrari, se versari in tam crasso errore. Certè nullus est qui velit fateri se adeo stupidum, ut teneat fidem, cujus falsitas evidenter possit demonstrari, non solùm per evidentiâ credibilitatis, verùm etiam per evidentiâ veritatis doctrinæ Romanæ. Hoc solo demonstrationis genere posse convinci aut converti homines prudentes, Tu, Sargenti, existimas; docesque insuper, non posse Doctores aut Ductores Ecclesiæ, tutâ Conscientiâ aut salvo honore, aliis argumentis Fidem Catholicam suadere, quàm iis quæ demonstrant impossibilitatem falsitatis Fidei; nec debere Atheos aut hæreticos ingeniosos, ullis aliis

SECT. II.
Omnis Athei &
Hæretici libenter
admittunt metho-
dum Sargentii.

3. prop. damnata.

prudenter moveri, ac trahi ad veram Ecclesiam. Hinc est quod pag. 216. *Surefooting* hanc seriam protestationem, (ac ridiculam Fidei tuæ professionem), facis, *Vt hanc seriam protestationem pro me faciam, existimarem me hominem maximè improbum, si afferrem aut premerem ullum argumentum pro Fidei fundamento, quod non judicarem evidens esse, hoc est demonstrativum.*

SECT. III.
*Methodus Catho-
lica & nostra, con-
vincendi hæreticos
& Atheos.*

Disce tandem, Sargenti, meliorem doctrinam; disce modum ac methodum confutandi Atheos & hæreticos, non debere limitari ad Demonstrationis Numinis existentiae, ac infallibilitatis Ecclesiae claram evidentiam, ut tu doces; satis est si demonstretur obligatio credendi existentiam Dei, & infallibilitatem Ecclesiae; quamvis nec ipsa Dei existentia, nec infallibilitas Ecclesiae demonstretur. Illa verò hominum obligatio credendi evidenter demonstratur ex apparentiâ supernaturali tot prodigiorum visibilium, quæ negari non potest. Summæ igitur pertinaciæ convincuntur Athei & Sectarii omnes, si non submitunt judicium suum tantæ apparentiæ, utpotè quibus ex illâ apparentiâ evidens est sua obligatio credendi Numinis existentiam, & infallibilitatem Ecclesiae. Nam ad convincendum peccati & pertinaciæ Atheos & hæreticos, nolentes tali apparentiæ submittere sua judicia, satis superque est, probare, ab ipsis violari obligationem suæ conscientiae, lumine naturæ notam; obligationem inquam credendi firmissimè, quæ ab idoneis Testibus sufficienter proponuntur ut revelata ab illo Numine, de cujus existentia, & veraci-

veracitate Testium, habent evidentiam moralem, confirmatam per signa supernaturalia, etiamsi ipsa infallibilitas Testium, (hoc est, Ecclesiæ), aut ipsamet Divina existentia vel revelatio, evidenter non demonstretur.

Sed videamus an infidelitatis, hoc est, Atheismi aut hereseôs, evidenter vincaris ipse, per methodum hanc nostram; & per singulos veluti gradus ad particularia descendamus. Quid igitur infidelitas? Quid hæresis? *Pertinacia contra doctrinam sufficienter propositam ut à Deo revelatam.* Quid est sufficienter proponi doctrinam ut à Deo revelatam? Proponi per signa tam clara Divinitatis existentis, ac loquentis, ut sit moraliter evidens Deum existere & loqui, nec alium quàm ipsum Deum, Authorem esse Locutionis ac doctrinæ sic propositæ. Quid evidentia moralis? Illa quæ tollit omnem probabilitatem partis oppositæ, omnemque formidinem ac prudens dubium à Credente. Quid evidentia credibilitatis? Est evidentia obligationis nostræ ad assentiendum Mysteriis Fidei, etiamsi non cernatur illorum veritas aut revelatio. Unde oritur illa nostra obligatio? Ex obsequio Divinitati (sufficienter nobis apparenti per signa & testimonium Ecclesiæ) debito: est enim pars illius obsequii & obligationis nostræ, ut contenti simus evidentiâ morali existentia & locutionis Dei, ad illum colendum ut existentem, & ad credendum illi ut loquenti nobis per Ecclesiam: nec fas est Creaturis ex nihilo productis, exigere à suo Creatore, ut det illis majorem evidentiam quàm moralem,

*Quid evidentia
moralis, & credi-
bilitates?*

aut existentia, aut locutionis suæ. Nam illa evidentiæ, etsi imperfecta, sufficiens & proportionata est naturæ nostræ imperfectæ; quam decet in hac vitâ duci potius per Fidem obscuram, quàm per scientiam claram; non solùm ad felicitatem æternam, verùm etiam ad temporalem.

Videmus in rebus humanis satis consentaneum esse naturæ nostræ, regi nos ac Respublicas omnes, per fidem humanam obscuram, non solùm in litibus ac judiciis forensibus, verùm etiam in colendo Parentes ac Principes nostros; tenemur enim obedire Principibus, & credere illos existere, ac jubere, etiamsi nobis non constet plusquam morali evidentiâ, illos existere aut jubere. Quid ergò majorem evidentiâ requirimus pro cultu aut Fide Divinâ, quàm moralem evidentiâ existentia & locutionis Dei? Est igitur superni Numinis jus ac prerogativa, ut Creaturæ teneantur in illud credere ut existens, eique parere ut tali, etiamsi non constet Creaturis (evidentiâ plusquam morali) Numen loqui aut existere; aut doctrinam (ab Ecclesiâ traditam) procedere ab ipso. Sic in humanis docemur à naturæ lumine, judicare de probitate hominum V. G. & credere illis loquentibus, juxta apparentiam exteriorum illorum probitatis, ac sapientia. Et, si aliter judicamus, peccamus, judicando temerè, nostræque conscientia obligationem, legemque naturæ violamus. Ergò (à fortiori) apparentia supernaturalis supremi Numinis existentia, manifestata nobis per signa Ecclesiæ supernaturalia, evidentissimè nos obligat ad credendum

credendum existentiam & loquelam Dei, parendumque ipsi *independenter* ab ullâ demonstratione ejusdem existentie, locutionis, aut revelationis Divine.

Hoc adeò verum est, ut Philosophus Christianus teneatur credere Dei existentiam, independentem ab existentie Divine Demonstratione. Evidentia igitur moralis vim habet obligandi homines ad credendum id quod non demonstratur? est enim evidentia tot signis, talibusque argumentis illustrata; ut, quamvis non demonstrent ipsam veritatem creditam, (V. G. Dei existentiam, aut revelationem Doctrinæ Divine) demonstrant tamen maximam esse imprudentiam & impietatem in quovis homine, (etiamsi doctissimo & acutissimo), non velle assentiri doctrinæ tam *sufficienter* ac supernaturaliter propositæ ut Divine. Cum igitur doctrina Ecclesiæ proponatur ab ipsâ, ut à Deo revelata, ejusque testimonium tot prodigiis, talibusque argumentis confirmetur, imprudens, ac impius sit necesse est, quicumque negaverit illam apparentiam supernaturalem procedere à verâ Deitate existente; aut doctrinam Ecclesiæ à Deo revelatam esse dubitaverit. Pertinax ergò sit Atheus, pertinax sit hereticus necesse est, quicumque non præbebit assensum existentie Numinis, aliisque Mysteriis ab Ecclesiâ propositis ut à Deo revelatis, etiamsi illius existentiam, aut illorum veritatem ac revelationem non intueatur. Atheus ergò & hereticus, Sargenti, eris, (parce duriusculo huic vocabulo vir undique doctissime) si hac
moralis

morali majorem evidentiam ad assensum aut professionem Fidei, necessariam dixeris. Blasphemus, & Manicheus, si Fidem nostram stultam, & *superstitiosam* vocaveris, eo nomine quòd non demonstretur impossibilitas falsitatis Fidei, aut non cernatur illius veritas, aut revelatio, ante Fidem, vel per ipsam Fidem. Et multò magis si Deum Tyrannum dixeris, eò quòd assensum & professionem Catholicæ Fidei ab hominibus absque tuâ evidentia demonstrativâ exigat.

Qualis tua sit Fides, nobis satis constat ex libris tuis. Illam ab evidentia non distinguis. Demonstrare obtendis omnes Ecclesiæ Romanæ articulos à Deo revelatos esse. Unde ergò tot adhuc Athei & hæretici, postquam libros tuos legerunt? Certè si à te demonstratum fuisset, Deum omnes articulos Romanæ Fidei revelasse, nullus Anglicus fuisset à Romanâ Religione alienus; omnes enim qui fatentur Deum esse, fatentur vera esse quæcunque dixit. Vide quàm discrepet à tuâ, mea, omniumque Scriptorum Catholicorum sententia. Meum omnes viri docti ac Orthodoxi sentiunt, per tua principia vastum ad Atheian & hæresim, hiatus aperiri. Dicis enim (in secundâ tuâ damnatâ propositione, octoque primis, & passim), nihil concedendum esse quod evidens non est. Pauci sunt, Sargenti, qui capiunt evidentes demonstrationes de Dei existentia. Ergò, inquires tu, non debent credere Deum esse? Quid dicemus de hac tuâ methodo, ac Fidei Regulâ, docente, nihil concedendum quod evidens non est? Evidensne est omnibus

*Methodus Sargenti
impellit ad
Atheian.*

omnibus Christianis, supremi Numinis existentia? Aut Protestantibus, Christum esse Deum? Non sanè. Quo igitur pacto demonstrabis omnibus (præsertim rudioribus) existentiam Dei? Aut doctrinam à Christo traditam, revelatam esse à Deo? Non est opus, ais, demonstrare rudioribus, Deum existere, aut Protestantibus, Christum esse Deum, quia id supponunt ac fatentur: Methodus verò mea, inquis, nititur hac suppositione, & ex eâ demonstro alios Ecclesiæ Romanæ articulos à Deo revelatos esse. Ad hoc effugium ac fictionem methodi, coactus fuisti ab argumentis Adversariorum tuorum, ac nostris; nam revera initio non animadverteras, per Traditionem Ecclesiæ non posse demonstrari existentiam Dei, aut Divinitatem Christi. Sed aliud excogites effugium necesse est. Hoc enim per tuamet principia tibi occluditur. Nam propositio tua 6. clare docet retractandum esse articulum Divinitatis Christi ab iis, qui illum crediderunt absque demonstrativâ evidentia tuâ. Idemque (juxta principia tua) dicendum est de existentia Dei. Vide tandem Sargenti, quò te ipsum, Profelytosque tuos præcipitat methodus ac doctrina tua. Tibi soli inter omnes Scriptores, non licet uti *argumento ad hominem* contra Adversarios tuos, ex supremi Numinis ac Divinitatis Christi suppositione, deducto. Mihi, & omnibus aliis qui absque demonstrativâ evidentia, multa supponenda & credenda docemus, fas est argumentari contra Protestantés, & rudiores, ex concessione suâ Numinis, ac Divi-

Cc nitatis

SECT. IV.

Offenditur effugium Sargenti: dicentis suam Fidei regulam, & methodum convincendi hæreticos, fundatam esse in suppositione Divinitatis Christi, ab iis concessâ.

Vnus inter omnes Scriptores Sargenti, non potest argumentari ad hominem contra Protestantés concedentes Divinitatem Christi; & tamen in illâ concessione fundat suam methodum illos convincendi: suaque doctrina vindictas.

nitatis Christi. At tibi non licet. Tua principia methodum tuam, tuumque *argumentum ad h. minem* penitus enervant. Si enim juxta propositionem secundam damnatam, & octo primas cit. ac principia tua, nihil concedendum quod evidens non est, quâ fronte, aut quo jure petis à rudioribus, ut supponant existentiam Dei, vel à protestantibus ut tibi concedant, supponentve Divinitatem Christi, quorum evidentiam non habent; imò peccant (juxta te) si absque tuâ evidentiâ assentiuntur? Itaque dum ex suppositione aliquid probare contendis, tuis principiis contradicis, petisque ut eadem negentur principia. Nova, fateor, methodus hæc est, at minimè convincens, minimèque Catholica.

SECT. V.
Discrimen inter
probabilitatem &
evidentiam moralem.

Dicam tibi, Sargenti, unde ortum habet hæc Blakloi heresis, & hallucinatio tua, circa necessitatem evidentiæ plusquàm moralis ad Fidem requisitæ. Confundis *probabilitatem* cum *evidentiâ morali*, & hanc non excedere fines probabilitatis existimas; in quo turpiter erras. Nam *summa probabilitas* unius sententiæ, non excludit nec extinguit *probabilitatem* alterius sibi oppositæ. At ratio *evidentiæ*, vel *certitudinis moralis*, in eo sita est, ut exringuat penitus, excludatque omnem probabilitatem prudentem à sententiâ sibi oppositâ, idque adeò manifestè, ut sola inscitia vel pertinacia, queat hominem ad partem evidentiæ morali adversam inclinare. Hinc est, quòd ex duabus opinionibus probabilibus fas sit alterutram amplecti: evidentiæ verò ac certitudini morali oportet omnino

ninò adhærere, nec licet sequi sectam aut sententiam illi contradicentem.

Confundis etiam (ut sæpè dixi) cum Albio, seu Blakloo à te cit. *Non intueri evidenter revelationem aut veritatem Fidei, cum intueri evidenter Fidei posse subesse falsum.* Neque enim coincidunt hæc duo: nam eodem planè momento, quo non videmus Divinam revelationem aut Fidei veritatem, utramque credimus, nec non certissimè tenemus, Fidem à Deo revelatam esse, nec illi posse subesse falsum. Unde sequitur nos non videre quando credimus (uti tu somnias) possibilitatem falsitatis Fidei, etsi Fidei veritatem non videamus. Tu, qui doctus es Logicus, haud ignorare debuisses, non sequi ex hac propositione, *Non video Petrum esse album*, hanc alteram, *Ergò, video illum non esse album*; imò quamvis non videam ipsum esse album, eodem momento credere possum ipsum album esse, si quis fide dignus de hoc me fecerit certior.

Qui hæc tua, Sargenti, absurda devorat, malè sanam doctrinam eruclabit. Hinc pag. 16. Fidei Vind. habes, *Cum nemo obligari possit ad profitendum constanter quod ipse firmiter non videt veram esse Christianus qui hoc modo obligatur profiteri suam Fidem esse veram, debet videre quòd primum principium de quo nunc locuti sumus (Idem est idem secum) quodque datoram firmitatem nostro intuitui intellectuali, patet in eatur propositioni cui assentiuntur.* Et pag. 17. dicis, quòd illi qui huic tuæ doctrinæ adversantur, *Fidem vertunt in opinionem, Fidem faciunt absurdam, præternaturalem, & irrationalem; asserendo homines debere as-*

Vid. prop. 14. Vide similiter refutationem explanationis Sargenti e- cunda sua prop. damnata, infra pone da, ubi habet hæc verba Angli.

sentiri mentaliter (ita est) cum tamen nulla videant solida fundamenta cur n. cesse est ut ita sit: profiteri audacter illam esse veram, & quod de illâ certi sint, cum tamen (si verum loqui velint) simul profiteri debeant, posse esse falsam, atque in eâ mundum posse decipi.

CAPUT V.

An Regimen Dei & Ecclesiæ foret tyrannicum, si obligarentur homines ad assensum, ac professionem Fidei Christianæ absque Blakloannâ & Sargentii Evidentiâ?

SECT. I.

*Reason against
Railery pag. 95.*

§. 14.

*Vide Fidem Vind.
à pag. 1. u. que ad
41.*

EX hoc duplici errore colligis Deum fore Tyrannum, si, absque clarissimâ veritatis evidentiâ, obligaret homines ad credendum vel profitendum Fidem. Nos igitur (ais) qui Deum esse fateamur, vindicemus Dominum nostrum à scandalosâ infamatione regendi humanum genus tyrannicè, imperando scilicet nobis, ut assentiamur rem esse, quam eodem tempore posse non esse videmus; & obligando nos tenere (contra lumen naturæ, primæque principia ab ipsomet nobis insita) fieri posse ut non existat id quod existit; nec non profiteri punctum verum esse, imò cum vitæ jacturâ testari illius veritatem, quod tamen fortè cras potest esse falsum. Hic & semper confundis imperitè, Sargenti, illa duo, nos scilicet videre rem posse falsam esse, quando non videmus illam veram esse. Unde tyrannidem Deo & Ecclesiæ summâ cum blasphemîâ imponis. Non

Non est igitur mirum, Sargenti, concludi à te Regimen Ecclesiæ fore tyrannicum, si non constaret nobis evidenter de illius infallibilitate, cum ne Deo quidem jus concedis exigendi assensum & professionem Fidei ab hominibus, si his non constet evidenter de veritate, vel (quod perinde est) de revelatione doctrinæ creditæ. Doces enim in tuo secundo Tract. de Schismate sect. 12. pag. 123.

*Schism d spa cles
pag. 123.*

Cum nec Scriptura, nec doctrina Ecclesiæ primitivæ (quam D. H. inniti Traditione infallibili agnoscit) possit nobis aliter fieri evidens, quàm per auctoritatem aliquam, ab Apostolis illam continuò ad nos deducentem, si hæc auctoritas non possit demonstrari infallibilis, nemo tenetur rationabiliter assentiri vel credere Scripturam esse verbum Dei, vel doctrinam esse Christi, innixus tali auctoritate, cum desit evidentiæ veracitatis auctoritatis illius, quæ sola potest obligare ad assensum. Quinimò necessesse

For since neither Scripture, nor the doctrine of the primitive Church (acknowledged by Dr H. to have bin built upon an infallible tradition) can be evidenc'd to us, but by some authority faithfully conveying it down ever since that time; if this authority can not be evidenc'd to be infallible, no man is bound in reason to assent or believe either Scripture to be God's word, or the doctrine to be Christ's upon her authority, since there wants evidence of that authority's veracity, which can only oblige to assent: nay more he must needs sin in precipitating his assent without evidence to ground it on.

se est ut quis peccet ,
præcipitando suum as-
sensum , sine evidentiam
quâ innitatur.

Pag. 118. sect. 12. ejusdem libri, latè discurre de
Ecclesiæ potestate obligandi ad credendum , ubi
candidè ponis fundamenta doctrinæ ac Fidei tuæ,
quæ retulimus in octo primis tuis propositioni-
bus , quæ relegendæ sunt.

SECT. II.
Principium Sar-
gentii, quo inni-
tur exigentia evi-
dentiæ in Fide, est
ridiculum.

Cum verò ad evidentiam omnia reducas , in-
dubiè tibi persuasum est , ad illa nos Blakloi per-
venisse tempora , in quibus Ecclesia solâ evidentiam
regetur , de quâ mox agemus.

1 Sargentii pro-
positio est. Cum
pura ratio consistat
in illatione connec-
tionis duarum re-
rum, vel notionum
propter nexum im-
mediatum quem
habent cum 3. in
Præmissis (nam
nexum qui imme-
diatus non est, re-
vera nullus est,
saltem quoad in-
tellectum, cum in
illo casu nexum
non videtur) se-
quitur nunquam mo-
veri mentem ad
assensum aliquem
ex purâ ratione,
nisi per talem ne-
xum, & quidem
v. sum, hoc est, per
Evidentiâ, ad o-
mnem assensum
qui ex hoc fonte
non fluunt oriun-

Disce nunc , Sargenti , meliora principia , &
veriore doctrinam. Hæc tua propositio (quæ do-
cet omnem assensum , qui ex fonte evidentie non
fluit , oriri ex impuritate passionis , id est , à vitio) ,
falsissima est. Intellectus enim humanus , cum li-
mitatæ sit perfectionis , non semper , nec sepè vi-
det nexum rerum aut notionum. Nec hoc illi aut
nobis vitio vertendum est , cum imperfecti atque
è nihilo simus , & quidquid habemus non à nobis,
sed à Deo accepimus , qui dona distribuit prout
vult ; nec potest Dei donum , distributio , aut vo-
luntas , puræ aut rectæ rationi adversari. Moveretur
ergò mens humana ad assensum ex purâ vel rectâ
ratione , quoties assensum suum , naturæ ac perfec-
tioni suæ (etiam si exiguæ) conformat ; id verò
prestat per assensum , etsi minimè evidentem ; ne-
que enim recta aut pura ratio exigit , ut mens nos-
tra (quæ imperfecta est) perfectissimè aut evidenter
penetret

penetret res Fidei, aut videat revelationem Divinam; nec ut solis naturæ viribus innixa, certissimè credat, firmèque adhareat veritati, quam clarè intueri nequit in hac vitâ. Unde Aug. ait, *Homini ergò non valenti verum intueri, ut ad id fiat idoneus, purgarique se sinat, auctoritas præsto est; nec solùm in rebus Fidei id verum est, sed & in plerisque aliis; nam testimoniis & traditione credibili (non clarâ evidentiâ) sæpissimè nobis innitendum est. Auctoritas est scientiæ supplementum, nihilque rationi est magis consentaneum, quàm sequi auctoritatem cùm deest scientia. At periculum est, ais, ne decipiamur ab auctoritate: deceptione autem, inquit Augustinus, quid miserius? Respondet idem Aug. *Quandiu intelligere sincera non possumus, auctoritate quidem decipi miserum est, sed certe miserius non moveri. Dupliciter autem movemur in rebus Fidei, partim miraculis, partim sequentium multitudine, (hoc est, Traditione). Miraculum voco (inquit Aug.) quidquid arduum aut insolitum supra spem, vel facultatem mirantis apparet. At hoc, inquit, non demonstrat nobis Deum esse Auctorem doctrinæ Miraculis confirmatæ, quandoquidem Angelus bonus, vel malus, potest multa facere ardua & insolita, supra spem vel facultatem hominis mirantis. Fateor. Quid indè? Ergò non debent homines moveri vel induci ad assensum Fidei Divinæ per Miracula, Traditionem, & alia motiva credibilitatis, casu quo hæc clarè non demonstrant veritatem Fidei, aut saltem Deum revelasse Fidei doctrinam; adeoque (juxta te) ille assensus fidei,**

tur ex immixtione passionis id est à vitio. Schol. in di. patchi sect 12. pag. 113.

A 12. de util. credendicap 16.

ibid.

Fidei, oriretur ex impuritate passionis, id est, à vicio? Malè instruis, malè inferis Sargenti. A Manichæis stas contra Ecclesiam & Augustinum, & contra rectam rationem pugnas.

*Traditio non est
mediū demon-
strativum verita-
tis Fidei juxta
Aug.*

Quod Augustinus sentiat per Motiva credibilitatis non demonstrari veritatem, aut revelationem Fidei supra vidimus. De *Traditione* non obscurè id tenet in Ep. Fundam. cap. 12. ubi dicit, Traditionem aut Historiam facere quidem rem credibilem, sed non *evidenter* certam. *Qui dicit* (inquit) *Persas & Scythas ante multos annos secum bellasse, rem dicit credibilem; eam tamen quam auditam vel lectam, possumus credere, non expertam, comprehensamque cognoscere. Credo* (inquit Aug. de util. credendi cap. 12.) *sceleratissimos conjuratos & virtute Ciceronis quondam interfectos. Atqui id non solum nescio, sed etiam nullo pacto me scire posse, certè scio. Mihi certè non adeò evidens est, non potuisse omnes, vel ferè omnes homines unius sæculi decipi a sensationibus suis; aut non voluisse alios decipere, ac me ipsum nunc non decipi per meas, nec velle me decipere alios; hanc evidentiam meam experior, illorum evidentiam (si ullam habuerunt) non experior; nec unquam expertus fui; nec ullo alio infallibili argumento concludere aut demonstrare possum, omnes homines unius sæculi non conspirasse cum Cicerone V. G. ad decipiendam posteritatem, cum omnes ac singuli suâ libertate fruerentur, possentque id facere; possibili verò posito in actu, nulla sequitur contradictio, aut impossibilitas. Sed quidquid de hoc sit, manifestum est, Sargenti, non posse*

posse demonstrari per Traditionem, Christum esse Deum; adeoque non posse demonstrari doctrinam quam ipse tradidit, esse Divinam, aut à Deo revelatam. An tu hinc inferes, hominem qui ex his Motivis (minimè demonstrativis) inducitur ad assensum Fidei Divinæ, *peccare*, & temerè *precipitare* suum assensum, eo scilicet nomine quòd non innitatur evidentiâ veritatis, aut impossibilitatis falsitatis Fidei? Erit-ne ille assensus fidei actus vitii & passionis, quia ipsam revelationem, aut Ecclesiæ infallibilitatem non intuetur?

Si omnis assensus qui non fluit ex purâ ratione, vel clarâ evidentiâ, *oritur ex canoso passionis ac vitii fonte*, ut tu doces, quid tibi videtur non solum de assensibus Fidei Divinæ, sed de iis judiciis ac Decretis, quibus stat & gubernatur utraque Respublica, profana & sacra? Peccat-ne Judex quando fert sententiam juxta *allegata & probata*, per testes idoneos (etsi non infallibiles) ob defectum scilicet claræ evidentiæ in Judice. Ad forum conscientiae veniamus. Peccat-ne Confessarius aut Pœnitens, qui sententiam maximè probabilem sequuntur? Maxima enim probabilitas non accedit ad *evidentiam*, quam tu necessariam esse contendis, ad hoc ut assensus vel actio non sit precipitantia & peccatum. Quid sentis de judicio temerario? Putasne peccatum esse? Maxime. At quid ita? Quia si judicasset aliquis in corde suo, te V. G. non esse virum probum, injuriam utique tibi factam conquereris, cum signa & apparentiam probitatis habeas; hæc verò acquirunt tibi jus, ut vir probus

Dd existi-

existimeris, donec proberis malus. Undè si quis urgeat sibi non evidenter constare de bonâ intentione, vel de probitate actionum, quas in occulto facis, facile & rectè respondebis non requiri *evidentiam*, sed sufficere *apparentiam* probitatis, ut jus acquiras ad bonam opinionem, & assensus illos actusque mentis nostræ, qui dirigunt & imperant honorem externum viris apparenter bonis, ac virtute præditis, exhibendum esse donec probentur mali.

SECT. III.
In quo consistit jus
Ecclesiæ obligandi
homines ad cre-
dendum?

Hinc concludas evidenter Sargenti, non ex clarissimâ evidentiâ revelationis, aut veritatis doctrinæ, aut infallibilitatis Ecclesiæ, sed ex apparentiâ maximè credibili, seu ex *credibilitatis evidentiâ* infallibilitatis Ecclesiæ, & auctoritatis Divinæ, illi communicatæ, innotescere nobis Ecclesiæ jus obligandi nos ad credendum per actus Fidei, quidquid ipsa proponit ut à Deo revelatum; per tot enim & talia signa supernaturalia confirmatur Ecclesiæ testimonium & doctrina, ut impius ac pertinax sit necesse est, quicumque illius supernaturalem jurisdictionem ad dirigendos assensus & affectus nostros, in dubium vocaverit. Si lumine naturæ notum est cuilibet viro apparenter bono injuriam fieri, dum malè de illo cogitamus; quantò magis notum esse debet, fieri Ecclesiæ injuriam si malè de illâ cogitamus, aut aliter judicamus de illius infallibilitate, jurisdictione, auctoritateque ad dirigendum nos in Fide ac moribus, quàm nobis apparet per testimonium tot tantisque signis supernaturalibus confirmatum? Nullus Princeps

ceps vel Magistratus, tantam habet suæ dignitatis ac jurisdictionis apparentiam, quantam habet Ecclesia Romano-Catholica, Divinæ auctoritatis & assistentiæ Spiritûs Sancti in rebus Fidei. Sicut ergo Principibus & Magistratibus inest naturale jus ad dirigendas actiones politicas subditorum, ita Ecclesiæ Romano-Catholicæ jus ac jurisdictio inest supernaturalis, ad dirigendam Fidem ac mores nostros. *Supernaturalitas* apparentiæ jurisdictionem Ecclesiæ ad internos actus dirigendos pro-
tendit. Atque hinc patet disparitas ac ratio, cur subditi ac Filii non teneantur assensu interno, credere certissimè, esse suum verum Principem aut Parentem, hominem illum quem ut talem honorant; quia nimirum id non redditur evidenter credibile per signa supernaturalia; Fideles verò tenentur credere certissimè per assensum internum Fidei, Ecclesiam Romano-Catholicam esse Christi sponsam, Deique oraculum infallibile, atque ut tale habere jus *directivum* supernaturale in assensus & affectus mentis nostræ; quia id redditur evidenter credibile per signa supernaturalia, seu Motiva credibilitatis.

existimeris, donec proberis malus. Undè si quis urgeat sibi non evidenter constare de bonâ intentione, vel de probitate actionum, quas in occulto facis, facile & rectè respondebis non requiri *evidentiam*, sed sufficere *apparentiam* probitatis, ut jus acquiras ad bonam opinionem, & assensus illos actusque mentis nostræ, qui dirigunt & imperant honorem externum viris apparenter bonis, ac virtute præditis, exhibendum esse donec probentur mali.

SECT. III.
In quo consistit jus
Ecclesiæ obligandi
homines ad cre-
dendum?

Hinc concludas evidenter Sargenti, non ex clarissimâ evidentiâ revelationis, aut veritatis doctrinæ, aut infallibilitatis Ecclesiæ, sed ex apparentiâ maximè credibili, seu ex *credibilitatis evidentiâ* infallibilitatis Ecclesiæ, & auctoritatis Divinæ, illi communicatæ, innotescere nobis Ecclesiæ jus obligandi nos ad credendum per actus Fidei, quidquid ipsa proponit ut à Deo revelatum; per tot enim & talia signa supernaturalia confirmatur Ecclesiæ testimonium & doctrina, ut impius ac peritax sit necesse est, quicumque illius supernaturalem jurisdictionem ad dirigendos assensus & affectus nostros, in dubium vocaverit. Si lumine naturæ notum est cuilibet viro apparenter bono injuriam fieri, dum malè de illo cogitamus; quantò magis notum esse debet, fieri Ecclesiæ injuriam si malè de illâ cogitamus, aut aliter judicamus de illius infallibilitate, jurisdictione, auctoritateque ad dirigendum nos in Fide ac moribus, quàm nobis apparet per testimonium tot tantisque signis supernaturalibus confirmatum? Nullus Princeps

ceps vel Magistratus, tantam habet suæ dignitatis ac jurisdictionis apparentiam, quantam habet Ecclesia Romano-Catholica, Divinæ auctoritatis & assistentiæ Spiritûs Sancti in rebus Fidei. Sicut ergo Principibus & Magistratibus inest naturale jus ad dirigendas actiones politicas subditorum, ita Ecclesiæ Romano-Catholicæ jus ac jurisdictio inest supernaturalis, ad dirigendam Fidem ac mores nostros. *Supernaturalitas* apparentiæ jurisdictionem Ecclesiæ ad internos actus dirigendos pro- tendit. Atque hinc patet disparitas ac ratio, cur subditi ac Filii non teneantur assensu interno, credere certissimè, esse suum verum Principem aut Parentem, hominem illum quem ut talem hono- rant; quia nimirum id non redditur evidenter cre- dibile per signa supernaturalia; Fideles verò te- nentur credere certissimè per assensum internum Fidei, Ecclesiam Romano-Catholicam esse Chri- sti sponsam, Deique oraculum infallibile, atque ut tale habere jus *directivum* supernaturale in as- sensus & affectus mentis nostræ; quia id redditur evidenter credibile per signa supernaturalia, seu Motiva credibilitatis.

CAPUT VI.

An Evidentia plusquam moralis à Blakloo & Sargentio ad Fidem necessario requisita, destruat bonos mores, penitusque tollat omnem Iurisdictionem ac obedientiam Principibus ac Magistratibus debitam?

SECT. I.

FIDEM Christianam esse regulam Morum, nec non teneri nos secundum illam judicare de actionibus, quas licitas aut prohibitas à Deo credimus, fatearis, Sargenti, necesse est. At cap. precedenti probavimus (idque patet ex propositionibus tuis initio citatis, omnibusque ferè paginis librorum tuorum) non admitti ullam à te Fidem verè Christianam, cujus veritas (vel falsitatis impossibilitas) evidenter non appareat credenti. Ergò quemadmodum, juxta principia tua, nemo tenetur credere sine hac evidentiâ rationis humanæ, vel revelationis Divinæ, ita sine eâdem evidentiâ prohibitionis Divinæ, nemo tenebitur abstinere ab ullâ re, vel actione morali; nam moralitas actionis Christianæ fundatur in Fide, & ab eâdem dirigitur.

Age nunc Sargenti, dic nobis, quâ evidentiâ plusquam morali constat tibi, aut mortalium ulli, simplicem fornicationem, Polygamiam, adulterium occultum, Vindictam, &c. prohibita fuisse à Deo?

Deo? Prome Demonstrationes tuas. Decalogum ostendis, ac Evangelia? *Credimus*, & quidem certissime, mandata & verba Dei hæc esse; sed id non *cernimus*, nec nobis constat evidentiâ plusquàm morali. Nullam *videmus* impossibilitatem falsitatis in Fide nostrâ, etsi talem impossibilitatem affirmemus, nec illam affirmando mentimur; quia credimus quòd affirmamus, adeòque contra mentem non imus. Video, Sargenti, penitus ignorari à te & Blakloo tuo, quid inter *credere* & *cernere* intersit. Hæc duo confunditis. *Credere* possumus aliquid à Deo revelatum esse, quamvis id non *cernamus* esse revelatum. *Quid est credere* (inquit Aug, lib de Spiritu & literâ cap. 31.) *nisi consentire verum esse quod dicitur?* Negabisne posse te consentire verum esse aliquid quod dicitur, etiamsi id verum esse non cernas? Ergò verum esse aliquid à Deo revelatum fuisse, consentire ac credere potes (& quidem religiosè ac prudenter, uti Catholicum decet) etiamsi non videas revelationem ipsam, aut impossibilitatem falsitatis assensûs Fidei.

Supposito igitur quòd non possis demonstrare simplicem fornicationem, Vindictam, &c. à Deo esse prohibita, quomodo persuadebis tu (juxta tua principia) hæc esse vitanda? Dices, demonstro (per Traditionem) à Christo illa esse prohibita; omnes autem Christiani concedunt Christum esse Deum. Absurdè. Nunc probavi contra te, Traditioni eam non inesse vim demonstrativam, quam obtendis: sed dato & non concesso, quòd *demonstrari* possit Christum Dominum prohibuisse sim-

214. HISTORIA ET CONFUTATIO
 plicem fornicationem; Polygamiam; rebellionem;
 &c. Si non demonstres Christum, qui hæc prohi-
 buit, esse Deum, nihil efficies; neque enim demon-
 strabis quidquam prohibitum à Deo esse. Quin-
 imò doctrina tua, *nihil concedendi quod evidens non*
est, adeò arridet genio hominum perverso, & in
 libertatem ac libidinem proclivi, ut verendum sit,
 ne ansam à tuis principiis arrepturi sint Fautores
 doctrinæ tuæ, mutandi Fidem Catholicam circa
 Christi Divinitatem: Ut quid, inquier, absque
 ullâ clarâ evidentiâ ad id nos cogente supponimus
 gratis Divinitatem Christi, imponentes nobis ju-
 gum quod ferre vix possumus, laqueum libertati
 ac conscientiæ nostræ injicientes? Cum viri doc-
 tissimi (*Blaklous & Sargentius*, simul cum multis
 aliis qui illorum doctrinam approbarunt, & nunc
 Sargentii causam & libros tuentur) doceant nos
 potius in eo peccare, quàm pios esse, si conceda-
 mus aliquid à Deo revelatum, vel prohibitum esse,
 antequàm manifestò cernamus illam revelationem
 aut prohibitionem; aut saltem impossibilitatem
 falsitatis assensûs nostri id asserentis. Destruuntur
 igitur boni mores per evidentiam ac Fidem tuam
 Sargenti.

Hæc evidentiæ superabundantis exigentia, Ma-
 nichæorum quoque sectam vitiis ac sacrilegiis im-
 plevit, estque gravius peccatum omnibus iis vitiis
 ad quæ impellit. *Multi Christiani* (ait Aug. contra
 Faust. Manichæum lib. 20. c. 33) *Catholici vocan-*
tur, & sunt adulteri, raptores, avari, ebriosi, & quid-
quid aliud sanæ doctrinæ adversatur. Quid autem inter

vos

Ostendit prima, & se-
 cunda prop. dam-
 nata Sargentii.

Vide prop. 6.

vos in tam exiguo, ac panè nullo numero vestro? Nonne plerique sunt tales, & quidem in Paganis tales non sunt? Num ideo Paganos qui tales non sunt, dicitis meliores vobis, cum tamen propter sacrilegam vanitatem sectæ vestræ, etiam qui in vobis tales non sunt, Paganis etiam talibus deteriores sunt. Fateor deteriores esse qui doceant peccata esse licita, quàm qui peccata committunt. Te verò laudarem quòd contra Blakloom docentem licitam nonnunquam esse fornicationem, &c. Scripseras *Stateram Appensam*, si non suspicarer te ac tuos Blakloistas, cum eo collusisse in illâ confutatione tuâ. Ut quid enim hominem tam infamis doctrinæ reum, inter Ecclesiæ lumina collocaveritis, & ab integritate vitæ nec non doctrinæ eminentiâ Scriptorem, hæresis suspectum ac convictum, libris ac literis prælo datis, adeò commendaveritis? Sed quid dices, Sargenti, si ipse laberis in eundem, quem in Blakloo damnasti, errorem? Certè fornicatio, schisma, & alia ejusmodi peccata, licita sunt, si ad illa vitanda requiritur evidentia tua plusquàm moralis Divinæ prohibitionis. Frustrâ, Sargenti, damnatur Conclusio, si laudatur principium ex quo deducitur. A Blakloi ac tuâ evidentiâ ad Fidem requisitâ, pendunt actiones tuæ morales, & aliorum quorum animas regitis. Quo igitur pacto has divertes ac deterrebis à conclusione evidenter connexâ cum evidentiâ tuâ principio, tam sedulò, constanter, ac seriò à te tuis Profelytis inculcato? Per involucra, longasque discursuum ambages, conatus est *Blaklous* persuadere, nonnunquam licitam esse fornicationem

*De Staterâ Appensâ
Joannis Sargenti
tiii contra Blak ois
Stateram Morum.*

cationem schisma, &c. Tu autem omisso circuitu, & obscuritate compendio uteris, clarissimèque sic concludis; (saltem ex tuo principio concluditur) *Nemo tenetur abstinere ab actione ullâ, donec illi constet evidenter, à Deo illam prohibitam esse, sed id non constat evidenter de simplici fornicatione, Schismate, Polygamiâ, &c. Ergò.*

SECT. II.
De Authoribus
probabilitatis.

Hactenus à pluribus scriptoribus contra probabilitatis Assertores, tanquam Morum Corruptores, validè clamatum est. Sed, ni fallor, ex duobus extremis in nimiam libertatem pronis, magis detestanda est tua evidentia demonstrativa, quàm largissima illa quorundam Auctorum probabilitas, quam malevoli quidam, Societatis Jesu Patribus imponunt; illi verò probabilitatis Assertores, nunquam adeò insolescunt, ut Fidei veritatem, aut peccati pravitatem in dubium vocent, ob defectum scilicet evidentiæ demonstrativæ; nec laxis adeò favent conscientiiis, ut obtendant licere quidquid non est à Deo evidenter prohibitum. *Moralem* revelationis ac prohibitionis *evidentiam*, venerantur ut sacram, & sufficientem ad inducendam obligationem eliciendi actus fidei, eandemque profitendi, nec non abstinendi ab actionibus moraliter malis. Tolle igitur per *evidentiam moralem* peccandi pretextum, (hoc est, probabilitatem ullam cum evidentia morali pugnantem) docent vel ipsi *probabilitatis* Fautores, *Diana, Escobar, &c.* At tu, qui evidentiam moralem adeò execraris, ut illam *semiathesticam* voces, ac per illam contendis Fidem Christianam reddi meram stultitiam, irrationalem

Vide Reason
against Railery
pag. 167. & prop.
17. Sargentii in
hoc Tract.

nalem ac nullam; qui demonstrativam evidentiam pro Fide pariter ac peccato exigis, quibus tandem limitibus hominum mores & peccata circumscribes? Num omnia nobis licent quæ non demonstrantur prohibita esse à Deo? Quam latam ac lætam in Cælum ostendis viam? At, si benè memini, Christus arctam illam dixit. Miror, Sargenti, plures te non habere sectatores: haud majorem certè in Fide ac virtute tuâ, quàm in hèresi ac vitiis ponis difficultatem. Verumenimverò ne dicas hæc tibi à nobis imponi, & non rectè inferri ex tuis principiis eandem evidentiam requiri pro Morum ac Fidei regulâ, verba tua dabo ex *Errore non plus*, pag. 9. & 10. Ponis ibi hæc duo principia D. Stillingfleet Adversarii tui sic, 1. *Ut homo pareat Dei voluntati, necesse est ut sciat quanam sit, ad id manifestatio aliqua Divinæ voluntatis necessaria est, tum ut homo sciat quid debeat facere, tum ut Deus illum justè puniat si non fecerit.*

Vide verba hæc Sargentii Anglici in prop. 24.

2. *Quod quid Deus revelat homini est infallibiliter verum; & cum intendatur pro regulâ obedientiæ hominis, certò citi potest illud Divinam esse voluntatem.*

Duo principia Stillingfleeti à Sargentino probata in primo sensu.

His duobus principiis (quæ fallacia sunt & falsa) nisi intelligantur de morali evidentiâ) sic Sargenti subscribis loco cit. *Valde probo hæc duo principia.* Et quia tibi visus est Stillingfleet non satis clarè tuum errorem ac evidentiam demonstrativam à re ad Fidem & Mores requisitam explicasse, ibid. addis, *Rogo principiorum horum Authorem ut verbum (MANIFESTATIO) & (CERTÒ SCIRI) intelligantur in suâ propriâ significatione, pro verâ vel ABSOLUTA certi-*

Et tudine,

tudine, & non abusive, uti Dr Tilison solet; ut latè ostensum est in lib. *Reason against Railery ac Fid. Vind.* In lib. autem *Reason against Railery* pag. 232. & passim, definis absolutam certitudinem, esse certitudinem ejusmodi, quæ opponitur morali. Hanc certitudinem absolutam seu evidentiam claram (loqueris enim de certitudine quoad nos, nec aliam admittis ab evidentia distinctam), dicis esse Regulam & Fidei & Morum, seu obedientiæ nostræ erga Deum; adeoque non posse nos à Deo puniri (& per consequens nos non posse peccare) si non sciamus certò Dei voluntatem, hoc est, præceptum aut prohibitionem Divinam. Non sufficit ergò evidentia moralis Divini verbi aut voluntatis, prout nobis per Ecclesiam proponitur, ad inducendam obligationem credendi, aut operandi juxta definitiones vel Decreta Ecclesiastica: *Demonstrationes* requiris Sargenti, Deum revelasse quæ credenda sunt, ac prohibuisse quæ vitanda. Interim ergò genio indulgendum, nihil Christianâ Fide credendum, sed omni veritatis obscuræ assensui, praxique virtutis in tali assensu fundatæ, supersedendum, ita enim sequitur ex tuâ doctrinâ. In *Reason against Railery*, per totum discursum 5. & pag. 87. dicis, Ad actionem virtutis non sufficere bonam intentionem rectè operandi. Nam si absolute certi non sumus, (ais) hoc est evidenter certi ut tu explicas) nos sequi veritatem, non possumus absolute certi esse actionem ullam esse virtutis, neque etiam vitii, si coherentè loqui velis.

Quam laxa Sargenti Fides, & tamen conqueritur de laxis aliorum opinionibus.

supernaturalem non conducunt) prudenter fieri ac dirigi à *probabilitate* sine evidentiâ aut certitudine effectûs, vel assensûs, quia nimirum ita expedit

Confutatur disparitas à Sargento intellectus inter assensus internos, & actiones externas.

Reipublicæ; nam si nemo, ais, exerceret mercaturam absque certitudine aut evidentiâ lucri, cessaret cum magno damno commercium humanum. Tantine facis commercium ac mercaturam humanam, Sargenti, ut ob illud commodum putes licere hominibus bona, imò vitam terrâ marique exponere, absque lucri evidentiâ; & negas id licere ut Cælum lucremur? Dices non posse *naturaliter* cerni eventum, aut lucrum commercii vel mercaturæ, adeoque contentos nos esse debere solâ probabilitate boni successûs. Cur hæc non applicas (servatis servandis) ad Fidem ac Mores Christianos? Naturaliter non possumus videre an Deus Fidem Christianam revelaverit, aut mores Christianos præceperit; at est summa apparentia & evidentiâ moralis, quòd Deus præstiterit utrumque, puniturusque sit æternis suppliciis omnes, qui huic morali evidentiæ, ac apparentiæ, Judicium, assensumque suum non submiserint. Tu existimas naturam rationalem ita institutam à Deo, ut debeamus judicare vitium ac *temeritatem* esse, summæ apparentiæ ac *evidentiæ morali* annuere vel assentiri, ac juxta illam operari in negotio salutis æternæ, quinimò summam esse prudentiam, certitudinem illam contemnere. Pertinaciam certè summam omnes Orthodoxi putant morali certitudini ac tali apparentiæ obistere, blasphemumque meritò te ego nuncupem, si Deum Tyrannum dixeris, eo

Deus absque tyrannidis nota jubet nos credere & operari absque evidentiâ Blakio ac Sargenti.

Ee ij quòd

quòd puniat hanc pert. n. ciam (Tu prudentiam vocas) quæ revelationis aut prohibitionis Divinæ evidentiam morali majorem exigit ad credendum & operandum more Christiano. Tu ad Dei bonitatem spectare putas ut auctoritatem apparenter Divinam tot manifestis indiciis supernaturalibus, & signis credibilitatis in Ecclesiâ relucentem, creatura facta ex nihilo impunè contemnat. Prudentiam verò ac pietatem fidei nostræ collocas (cum Manichæis) in pertinaciâ exigendi clarum intuitum veritatis, vel evidentiam revelationis, ac rerum supernaturalium, nullo jure aut promissione in hac vitâ debitam. Ego igitur malo (cum Catholicis) Dei bonitatem (quoad hoc) in eo collocare, quòd dignatus fuerit revelationem ac Mysteria Fidei per testimonium ac notas Ecclesiæ, adeò credibilia nobis reddere, ut illa negare non possimus, si non modò pertinaces ac rebelles velimus esse contra auctoritatem supremi Numinis in Ecclesiâ sufficienter apparentem, verùm etiam si non decreverimus duplici naturâ, hoc est, *ratione*, ac *consuetudine*, nos exuere. Quis enim rationis particeps denegat, summam esse pertinaciam ac rebellionem, vel humani Principis auctoritati obsistere, donec evidentiâ plusquam morali constet, illius esse mandatum, quod per Ministros suos exhibetur? Hęc obedientia, in morali duntaxat evidentiâ, fundata, populis ac nationibus omnibus infusa est à naturâ; rationi ergo consentanea est; adeò verò firmatur à consuetudine, ut altera natura videatur. Sed de his satis, nonnihil de jure Principum

pum in subditos, quod tua evidentia tollit, dicendum est.

Ex iis quæ in hoc, & superioribus duobus Capitibus dicta sunt facillimè colligi potest, Tolle per exigentiam plusquàm moralis evidentia auctoritatis Principum ac Pontificum, omnem illorum jurisdictionem; tam spiritualement quam secularem; nam expressè tenes (uti suprà notavimus) neminem teneri credere Scripturam esse Dei verbum (præcipuum verò argumentum pro auctoritate Principum habetur ex Scripturâ), innixum Ecclesiæ auctoritate, si hæc non demonstretur infallibilis esse; at talem demonstrationem, ut necessariam, nullus Catholicus exigit. Dices, auctoritatis Ecclesiæ requiri à te plusquàm moralem evidentiam, quia illa auctoritas protenditur ad assensus & actus internos nostros; non ita Principum auctoritas. Dic serio, Sargenti, credisne Principibus reverà inesse auctoritatem & jurisdictionem in subditos suos talem, ut hi peccent si non obtemperent Principum legibus & mandatis? Si hoc credis in corde tuo, & asseris, ad id credendum teneri Christianos omnes, rectè credis. Sed undè hanc Fidem eruis? Proculdubiò ex verbo Dei scripto, & tradito; neque enim demonstrare potes *naturam* ulli puro homini dedisse jus in alios, regiasque prerogativas uni concessisse; cum mortales omnes naturâ simus pares. At non habes evidentiam plusquàm moralem quòd doctrina Scripturæ, vel Traditionis, quæ Regibus favet, sit verbum Dei, uti suprà probavimus. Ergo si jurisdictionem Regum ac Principum

SECT. IV.
Per Sargentum doctrinam tollitur à medio auctoritas Principum ac Pontificum.

Ee iij affixeris

affixeris evidentia demonstrativa, concludenti scilicet doctrinam scriptam vel traditam, esse verbum Dei, nulla est illorum in subditos suos jurisdictio: evanuit enim illorum auctoritas cum tuâ Demonstratione. Ecce quàm fragili fundamento innitur Principum auctoritas, juxta tua principia. Hec hausisti à Thomâ Albio seu Blakloo, è tererrimo suo Tractatu de *Ob. diētiâ & Regimine*, ab Apostolicâ sede tot nominibus damnatâ.

Huic ego doctrinæ restiti, quando fautores tui Parisiensi Archiepiscopo insinuarunt, nullatenus expedire ut principia tua impugnarentur; nempè in malam partem Carolum II. & Ludovicum XIV. Angliæ & Galliæ Reges, id accepturos. Idem summo Pontifici & Curia Romanæ suggererunt. Putantne isti *Semiscioli*, Monarchas sapientissimos non satis capere quanti è re suâ, totiusque Reipublicæ Christianæ sit, his tuis obstare principiis? Putantne isti *Neophyti*, Pontificem vel sacram Congregationem, in re Religionis, ab illorum ineptis ac politicis regi rationibus? Intempestivè, aiunt, moventur istæ controversiæ ab Archiepiscopo Dubliniensi, nec sine Schismatis periculo. Silentio potius quam scriptis supprimantur. At Sargentii libri loquuntur; impunè leguntur: sensim serpit ac spargitur hæreseôs pessimæ virus dùm silent Ecclesiæ Pastores. Si tandem, cur non modò tam pravi errores damnentur? Conciliorum œcumenicorum necessitatem suppleri per Romanorum Pontificum vigilantiam & Censuras, docet cum Orthodoxis Bellarminus. At si in damnando
hujus-

hujusmodi libros, parci aut lenti essent Pontifices Romani, præsentī ac perenni Concilio indigeret Ecclesia. Frustra nitimini Blakloistæ, Clementem X. à summi Pastoris munere divertere; haud diu differetur res ista. De summâ Fidei, Morum, & animarum salute agitur. Clamant Catholici, clamat Clerus Angliæ, tam secularis quàm Regularis; clamant Episcopi omnes Orthodoxi, Reges, Principes, ac Respublicæ, violari jura sua Divina & humana, per tuam, Sargenti, doctrinam. Quo igitur jure expectas ut Eminentissimus *Norfolciæ* Cardinalis, pessimæ tuæ causæ patrocinium suscipiat? Putasne virum pium ac prudentem, os clausum in Consistorio aperturum, approbando vel excusando errores tuos? Quod ad schisma attinet, satis constat ab hæresis damnatione schisma nunquam sumpsisse exordium: à dilatione verò Censuræ, & schismata & hæreses initia sepe habuisse, incrementa semper. Desine igitur Sargenti, & teipsum, & alios vanâ dilationis Censuræ spe fallere: *quod differtur non aufertur*: nulla arte efficies, ut Censuram Romanam evadat hæc tua doctrina.

Si Regum, Sargenti, Principum ac Præsulum jurisdictionis non habetur sufficiens evidentia (absque tuâ *demonstrativâ* vel *conclusivâ*) ex sententiâ tuâ Tyranni sunt; vereor ne tandem hoc apertè dicturus sis, cum nimirum sacrum *Inquisitionis* Tribunal tuos damnaverit errores. Fautores enim tui Censuram tuis debitam libris subodorantes, Congregationis sacræ, nec-non summi Pontificis aucto-

*Quam vana spes
Blakloistarum in
patrocinio Eminentissimi ac
pissimi Cardinalis
Norfolciæ.*

SECT. V.
*De necessitate in-
fallibilitatis in
Indice Controversiarum.*

auctoritatem damnandi ejusmodi errores, in dubium vocant. Inter illos sunt qui dicunt, Decreta Congregationis à Pontifice confirmata, etiam si Fidem spectent, *probabilitatem* duntaxat creare. Alii concedunt Pontifici per Congregationem decernenti, auctoritatem imperandi hominibus silentium in foro externo, non verò protendi volunt illam ad corrigendū erroneum judicium internum. Hęc sententia mihi semper visa est & Fidei noxia, & Deo maximè injuriosa; siquidem tyrannidis species foret, ingeniique humani seya tortura, Judici controversiarum jus auctoritatemque dari, conceptus mentis nostræ in ipso partu suffocandi, ac impediendi ne prodeant in lucem, eidemque denegari & infallibilem auctoritatem dirigendi eorū assensus nostros ad veram Fidem, ubi agitur de Fidei veritate dignoscendâ. Ad quid enim Judex controversiarum in Ecclesiâ, si controversias infallibili sententiâ non dirimat? Controversias inquam, ab opinionum ac judiciorum varietate exortas. Certè ad sedandos animos, ad tollenda dubia, & ad diversitatem sententiarum vitandam, (per unitatem fidei), institutus est à Deo in verâ Ecclesiâ. Controversiarum Judex; at hoc fieri nequit, diversa sentientibus indicendo silentium in foro externo duntaxat; illo quidem supprimi possunt verborum strepitus, semper tamen manebunt, gliscentque interni animorum motus, odia, æmulationes, contemptus, & quidquid est Christianæ Fidei & Charitati maximè adversum. Fallibilem igitur auctoritatem, & ad forum duntaxat
externum

externum applicandam , à Deo institutam ad Fidei servandam unitatem , solus Atheus aut amens dixerit : nam quicumque fatetur Deo salutis animarum , pacisque Ecclesiæ curam esse , is asseret nunquam in illâ defuturum Judicem controversiarum , qui semper , & maximè in Conciliorum intervallo , præditus sit auctoritate & jurisdictione necessariâ ad veritatem & unitatem Fidei in quovis fidei , ac in totâ Ecclesiâ præservandam. Quomodò verò id præstari possit absque Judicis auctoritate infallibili , cui hominis cujuslibet judicium submittatur , nequaquam capere possum.

Tu , Sargenti , fateris infallibilem auctoritatem , Judicemque infallibilem in Ecclesiâ *diffusivâ* , vel *essentiali* requiri , sed *auctoritatem infallibilem* in Traditionis humanæ ac sensationum evidentiam fundas ; & *Judicem* ipsum , vel quemvis alium hominem acutum , constituis. Absque evidentiam demonstrativâ rationis humanæ , vel revelationis Divinæ , aut infallibilitatis Ecclesiæ , adeoque conclusivâ veritatis , aut impossibilitatis falsitatis Fidei , Ecclesiam esse ridiculam *Fanaticorum* Congregationem ais ; quia scilicet à spiritu privato , singularique judicio suo quisque ductus , quilibet in suam , & ab aliis discrepantem ibi sententiam. Infallibilitatem igitur Ecclesiæ , ac firmitatem Fidei , tu Traditioni humanæ ac sensuum evidentie tribuis , maximèque necessariam esse , ac sufficere ad Fidei productionem & præservationem asseris illam naturalem infallibilitatem. Nos quoque fate-mur necessariam esse in Ecclesiâ infallibilitatem ,

Ff sed

Infallibilitas Ecclesiæ , juxta Sargentium , in quo consistit.

Confirmatur.

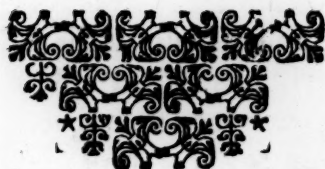
Vide prop. 15. 18. 19. &c.

sed non tuam, hoc est, *naturalem*. Nam, quam tu in Ecclesiâ infallibilitatem astruis, evidentiæ naturali & humanæ tribuis, nos in Sancti Spiritûs supernaturali assistentiâ collocamus. In eo discrepamus, quòd tu Ecclesiæ infallibilitatem humani intellectûs perspicaciam, Motivorum evidentiâ, naturamque penetrantis, refundas; nos verò in Divini Spiritûs supernaturalem assistentiâ: Tu quemlibet virum doctum & perspicacem, Fidei Judicem infallibilem, ac Censorem facis, nos, unum solum Judicem controversiarum (Concilium scilicet vel Pontificem Romanum) infallibilem Judicem ac Censorem prædicamus. Hinc vereor, nunquàm te submissurum doctrinam tuam Censuræ nostri Judicis Controversiarum, cùm tantam veritatis evidentiâ in tuâ doctrinâ, quantam intellectûs perspicaciam in te ipso relucere mirabili commento, ac vanitate summâ existimes.

Multò satius fuisset, Sargenti, humiliter de te ipso sentire, ac summittere judicium doctrinamque tuam sedi Apostolicæ, hoc est summo Pontifici per Congregationes Cardinaliû decernenti. Non adeò tibi placeat evidentiâ *Blakloi*, & tua, ut existimes evidens esse, à Deo institutam fuisse Ecclesiam, iis destitutam mediis, quæ maximè necessaria sunt ad institutionis suæ finem; hic alius non est, quàm ut salventur animæ per veritatem ac unitatem Fidei, per animorum pacem & concordiam; quâ opitulante, non solum *idem dicamus*, sed *idem sentiamus omnes*. Hoc Paulus enixè Fidelibus omnibus commendat, frustra verò commendaret quod fieri nequit; fieri autem

tem nequit, ut *idem sentiamus omnes* in Fide, si nulla est infallibilis auctoritas dirigens assensus nostros, aut si tam acutos nos putemus, ut dicamus illam à nobis cerni debere, nec illam credere satis esse; aut nullâ opus esse auctoritate tali, cum Fidei veritas, morumque probitas inveniri possit à cujuslibet ingeniosi hominis ingenitâ perspicaciâ. Non adeò acutos nos esse fatemur, Sargenti, ut evidentiam impossibilitatis falsitatis fidei, tibi ac tuis obviam penetremus. Et tamen *evidentia* quæ à viris vel mediocriter acutis non percipitur, *evidentia* non est; nihilque magis *obscurum* esse potest, quàm *evidentia* seriò indagantibus *abscondita*. Relinque igitur, Sargenti, abstrusam evidentiam tuam, redi ad *evidentiam credibilitatis* Ecclesiæ. Submitte iudicium ac doctrinam tuam summo Pontifici, ad futurum Concilium, quod nunc nihil est, ne provoces; ad nihil enim non datur *appellatio*. Nunquam *idem sentiemus omnes* qui nunc vivimus, si expectanda est dissentionum nostrarum sententia à futuro Concilio. Quinimò cum œcumenicum Concilium nec perenne, nec frequens esse possit, à Pontifice Romano suppletur illius in Fidei controversiis definitio: Concilium perenne esse nequit, quia Episcopi Congregati, non cognoscerent oves suas, nec possent suis Gregibus invigilare absentes. Nec valde frequens esse potest Concilium, quia temporum iniquitas, Principum dissidia & diffidentia, rem aliàs maximè oprandam, impediunt: Hec cum Deus præviderit, non est verosimile illum voluisse, aut permisisse ut tota Ecclesia (in tam longo Concilio-

rum intervallo) ob paucorum Principum rixas ac rationes politicas medio careat necessario ad damnationem hæresum, & Fidei conservationem. Nec credibile est, Deum non voluisse potius unum hominem (Pontificem Romanum) fore infallibilem in Fidei definitionibus, quàm infallibilitatem absolute necessariam Ecclesiæ alligari soli Concilio generali, cujus perennitas curæ Episcopali contraria est, cujusque frequentia, Rectorum Orbis propensio & praxis adversatur. Hucusque Sargenti, contra doctrinam ac evidentiam tuam in communi differuimus; nunc quàm fraudulenter, imperitè, ac obscurè evidentiam ac doctrinam tuam in Vindiciis trium damnatarum propositionum propugnaveris, discutiendum est.

HISTORIA

ET

CONFUTATIO

HÆRESIS BLAKLOANÆ.

PARS TERTIA.

Contra Vindicias Sargentii obtendentis tres Propositiones damnatas Lutetiæ Parisiorum, aut suas non esse aut posse in sensu Catholico explicari.

CAPUT I.

Ostenditur Sargentii libros, ac tres Propositiones Censurâ notatas, non excusari ab Hæresi, aut Manichæismo, per commentum Evidentiæ per medium extrinsecum.

CUM ex testimoniis, tot tantorumque virorum, & ex antecedentibus & consequentibus, factis innotueret, Sargenti, propositiones damnatas in tuis reperiri libris, adeoque tuas esse, non meas; coactusque fuisti subscribere Censuræ; propositiones

SECT. I.
De contradictionibus Sargentii in subscriptione Censuræ, ac de suarum vindictiarum occultatione.

ff iij

tionēs

tionem in sensu Catholico explanare conatus es. Dicis te Censuræ subscripsisse antequàm injunctum id tibi fuisset ab Archiepiscopo Parisiensi. Quid ita? Si propositiones non sunt tuæ, sed meæ, cur meas explicas propositiones? Cur mittis falcem in messem alienam? Quis te meum Interpretem constituit? Falleris ipse, non fallis nos Sargenti; Censuræ invitus, & metu suspensionis, ac pœnæ hereticis debitæ coactus, subscripsisti: Nemo sponte suâ hæresis, aut contradictionis notam incurrit. Tu autem subscribendo Censuræ, utramque subjisti. Hæresis, dum cogeris propositiones hereticas abjurare; contradictionis, (& quidem multiplicis), dum sensum Catholicum propositionibus hereticis affingis. 1° in libris tuis doces, doctrinam damnatam in tribus propositionibus, non esse hæreticam, sed maximè Catholicam; contrarium dicis in subscriptione. 2° In subscriptione dicis, propositiones damnatas non posse in sensu Catholico explicari: At dicis in Vindiciis tuis, (idque latè probare conaris), non solùm posse illas in sensu Catholico explicari, sed ad hæreticum sensum vix posse detorqueri, magnoque usum me fuisse artificio, ut id præstarem, illarumque sensum corrumperem; etsi translationem meam esse *grammaticè* veram concedis. 3° Dicis te subscribere, *adherendo doctrinæ tuæ*, quæ contradictio clarissima est, nisi fateri velis doctrinam tuam non posse Catholicè explicari: Nam Censura, cui submittis ac subscribis, dicit, non posse propositiones illas in sensu Catholico explicari:

Tu

Tu verò dicis, eas & posse, & de facto Catholicè in tuis Vindiciis à te explicari. Si velis conciliare omnes has contradictiones, vel purgare te ab hæretici sensûs suspitione, oportet dicere, te characteres, aut voces, articulatas quidem, sed nullo planè sensu animatas, scripsisse. Sic Psittacos ac puellulos hæresis culpâ liberamus.

Ad explanationem ipsam veniamus. Mense, ni fallor, Octobri, anno 1674. explanationem tuam intra paucos dies promiseras, nosque in horas expectabamus: Et tamen variis vanisque tergiversationibus, & excursionibus, usque ad mensem Maium an. 1675. vel ipsi Nuncio Apostolico (Eminentissimo *Cardinali Spadæ*) illusisti; obtendebas enim te Vindicias 30. propositionum in lucem daturum, talesque, ut ad tuam sententiam Dubliniensem quoque Archiepiscopum, etsi Adversarium, traheres. Ita enim ad me scribis, ita nomine tuo sæpè mihi dixerat D. Abbas de Montagu. Post octo tandè menses, ex pluribus propositionibus hæreticis repertis in libris tuis, tibi, ut explicares, traditis, clandestinum scriptum tres duntaxat propositiones explicans, easque solis Fautoribus & amicis tuis ostendisti; idque eâ conditione, ut nullo modo Archiepiscopus Dubliniensis, aut illi qui doctrinam tuam oppugnaverant, illud viderent; iniqua certè conditio est, nec-non hæresis, ac reatûs tui irrefragabile argumentum. Indubiè latet Mysterium in Vindiciarum tuarum occultatione.

Pace tuâ bone Lector, Ego mysterium explicabo,

cabo, discursumque Archiepiscopi Dubliniensis, (ut illum ab insigni calumniâ vindicem), paulisper interrumpam, factum omnibus notissimum referendo, non ut probrum Sargentii, sed ut Demonstrationem, quod adeò mendaces sint illius Vindiciæ, adeòque hæretici ejusdem libri, ut etsi constet hominem non esse lucrifugam, maluerit tamen honestam vivendi conditionem respicere, quàm Vindicias suas propalare. Res est. Postquam Lutetiæ Parisiorum spatio unius anni satis amplam pecuniæ summam Fidelium Charitas Sargentio distribuisset, Nobilium domos circuibat extremam obtendens egestatem ac inopiam; ad quam redactum se dicebat per malevolentiam Dubliniensis Antistitis, hæreticas propositiones ac errores homini Sacerdoti, ac de Ecclesiâ optimè merito, imponentis: quo artificio evenit, ut modicam pecuniæ summam unius anni spatio invenerit Parisiis exulans pro Fide Catholicâ Scriptor celeberrimus. Hæc ab illo dicta fuisse & facta, constat ex plurimorum Nobilium, ac *Internuncii* Apostolici testimoniis.

Cum igitur Illustrissima Comitissa Salopiæ, (cujus spirituale regimen Sargentio commendaverat *Godenus*), dubitare cœpisset Parisiis de Sargentii, Confessarii sui, doctrinâ, vehementerque desiderasset illam ut Orthodoxam approbari à *Stapyltono* Congregationis Anglicanæ S. Benedicti Præsidi Generali; eoque consilio Abbas Montagu, Barclaius; & *Godenus* Stapyltonum cum Vindiciis Sargentianis adiissent, promississetque Stapyltonus

pyltonus Abbati Montagu (Congregationis suæ Benefactori) se doctrinam Sargentii approbatu-
rum , si per fidem Catholicam liceret ; idque ut
maturiùs ac pro rei magnitudine decerneret , tem-
pus ad legendum *Vindicias* easdemque cum libris
conferendum postulasset , miratus est ab illo
Triumviratu sibi responsum fuisse , *Vindicias* ex
illorum conspectu haud amovendas : Ceterùm si
Godenum , aut *Barclaium* , illas prælegentem aus-
cultare , & ex ejusmodi lectione de Sargentii doc-
trinâ judicium ferre voluisset , rem gratam D. Ab-
bati de Montagu illum facturum . Reverendissi-
mus Stapyltonus reposuit , se minimè dubitare
quin Sargentius in judicium vocatus , Catholicas
Vindicias scripserit , at dubium esse utrùm illæ
cum suis libris concordaverint ; ad id examinan-
dum sibi tradi *Vindicias* oportere , nec sufficere
cursoriam lectionem ad formandum in re tanti
momenti judicium .

Nunquam Sargentius adduci potuit ut huic
æquissimæ Stapyltoni postulationi annueret ,
etiãsi ex illius viri approbatione librorum Sar-
gentii , haud temerè sperabat Sargentius ipse , unâ
cum omnibus amicis suis , fore , ut munificentissi-
ma Domina suo spiritali Directori extremam
pauperratem obtendenti , lautè subveniret , quàm
primùm se ab hæresis suspitione (approbante sci-
licet *Vindicias* Stapyltono) purgaret . Dic nunc
Sargenti , quid præter scatentes in tuis libris hære-
ses , nullo verborum aut *Vindiciarum* tuarum ar-
tificio contegendas , potuit retrahere te , (aliàs à

Gg pecuniâ

pecuniâ minimè abhorrentem), ab arripiendâ oportunitate tam honorificâ, tibi prospiciendi, & (quod magis est), Fidem ac famam tuam vindicandi? Dicam tibi, si nescis. Optimè nosti Stapyltonum veteranum Theologum in idiomate Anglicano, ac in libris tuis & Blakloi benè versatum, æquam sententiam contra illos, ac impof-turas tuas Vindiciis insertas, laturum; qualem scilicet decebat Generalem Præsidentem Congregationis Anglicanæ S. Benedicti, cujus Monachi, Fidem Catholicam à S. *Augustino*, sui Ordinis ibidem Monacho, Anglorumque Apostolo, plantatam, Sanctimoniâ, scriptis ac sanguine suo irrigarunt, foverunt, propugnaruntque; & quidem adeò feliciter & constanter, ut nullus unquam ex illo tempore ad nostram usque tempestatem existerit in Angliâ Fidei innovator, cujus dogmata, per acutissima hujus Ordinis ingenia & labores, suppressa non fuerint. Non miramur igitur, si tu Congregationis hujus Præsidentem Generalem, judicem reformidas ac respuis, qui sæculi vanitate minimè allectus, Illustrium Parentum lautum patrimonium jure hæreditatis sibi debitum, cum Christi paupertate & religiosâ observantiâ commutavit. Redeo ad Vindiciarum Confutationem.

SECT. II.
*Manichei fuerunt
 hæretici, quia exi-
 gebant evidentiam
 extrinsecam pro
 Fide.*

Cùm non valeas Sargenti, propositiones tuas in ullo sensu Catholico explicare, contendis Censuræ Catholicæ hæreticum sensum affingere; nam à Censoribus solam exigentiam Evidentiæ objectivæ intrinsecæ, hoc est, ut ipse insinuas per *medium intrinsecum* habitæ, damnari ais; admitti verò
 ab

ab iis Evidentiæ per *medium extrinsecum* exigentiam obtendis. At nunc obtendemus æquè Manicheïsmum ac hæresim esse, in rebus Fidei, evidentiam exigere per *medium extrinsecum*, ac *intrinsecum*. Atque ut clariùs procedamus, Censuram primæ propositionis hic dabimus. Censura primæ prop. damnatæ. Non posse in sensu Catholico explicari hanc propositionem, *Qui tenetur profiteri illas propositiones Fidei ut veras, debet videre connexionem inter illarum terminos, ac per consequens illas non*
„ posse esse falsas, vel inconnexas. Nam si videret con-
„ nexionem inter terminos illarum, haberet de his, de
„ quibus agitur scientiam, & non haberet Fidem; suffi-
„ cit ut videat hos terminos non esse contradictorios; seu
„ connexionem terminorum illorum, non esse recte ra-
„ tioni repugnantem. Fides Divina est supra, non con-
„ tra rationem. Tuam evasionem fundas in ratio-
ne à Censoribus datâ, in hac Censurâ 1. prop. Vi-
deamus argumentum quo concludis, Censores
aut à testare, aut sibi contradixisse; hoc est, affir-
masse per Censuram in nullo sensu Catholico posse ex-
plicari propositiones tuas; & tamen simul fateri, (per
rationem Censuræ,) in aliquo sensu Catholico,
(nimirum in tuo), easdem posse explicari. Existi-
mas igitur à ratione datâ in Censurâ, hanc limi-
tandam esse ad damnandam evidentiam duntaxat
intrinsecam, hoc est, exigentiam intuitûs veritatis
Fidei, terminati ad causam vel effectum, per quem
demonstratur connexio terminorum Mysterii cre-
diti: illa enim verba Censuræ, si videret connexio-
nem, haberet de his, de quibus agitur, scientiam, &

Ad 1. prop. Re.

1. Prop. damnata
Paris.

non haberet Fidem, videntur intelligi de rigorosâ scientiâ, vel *Demonstratione*; adeòque per illam non excludi à Fide ais, exigentiam evidentia habitæ per *medium extrinsecum* Mysterio credito, nec evidentia habitæ per revelationem Divinam, vel traditionem humanam, quæ sunt media extrinseca Mysteriis creditis.

Non animadvertis Sargenti, sensum ac sententiam Censorum patere ex verbis immediatè sequentibus. *Sufficit* (aiunt) *ut videat hos terminos non esse contradictorios, seu connexionem terminorum illorum non esse rectæ rationi repugnantem*. Ex his verbis constat, Censores non admittere tuam explanationem, nec ad Fidem requirere evidentiam veritatis Fidei per medium etiamsi extrinsecum Mysterio, seu objecto propositionis creditæ; sed evidentiam duntaxat, quòd nulla appareat contradictio in Fidei veritate, seu in connexionem terminorum propositionis quæ Fide creditur. *Non apparentia* verò *contradictionis*, non est *evidentia connexionis*, patet. Undè meritò Censores damnant, ut hæreticum, illum qui dixerit non sufficere carentia contradictionis evidentiam, postquàm res proponitur ab Ecclesiâ ut sufficienter revelata; sed necessariò requiri pro assensu vel professione Fidei, evidentiam ullam (sive per medium intrinsecum, sive extrinsecum) morali maiorem, connexionis terminorum; adeòque illam, quam tu exigis damnant, utpotè quæ, ut ais, ostendit impossibilitatem falsitatis Fidei. Nam si sufficit ut Credens videat terminos propositionis Fidei non esse contradictorios,

dictorios, non requiritur ut videat impossibilitatem falsitatis ejusdem, aut terminos esse necessario connexos, per medium saltem *extrinsecum*. Satis est ut connexionem credat, etsi non cernat. Et ratio est, quia cum Fides sit supra rationem, sitque liberum donum Dei, adeoque omnia quæ cum Fide necessario connectuntur, ab arcano consilio, liberoque Dei Decreto pendeant, superentque captum nostrum; hinc est, quod nostro intuitui vel intellectui (*naturaliter*) nulla exhibeatur ansa vel argumentum evidens, (*intrinsecum* vel *extrinsecum*), quo revelationem (& Deo liberam, & nobis minimè debitam, sed supernaturalem), ad nos ita trahamus, ut illa nobis evidenter innotescere debeat; adeoque absurdum est dicere, necessario requiri claram evidentiam revelationis aut veritatis Fidei vel per medium *extrinsecum*. Requiritur autem evidentia, quâ credens cernat connexionem illam summam (quam credit) terminorum, non esse rectæ rationi repugnantem, hoc est requiritur evidentia *credibilitatis*, etsi non *veritatis* Fidei.

His addi potest, non solam evidentiam per *medium extrinsecum*, sed etiam per *medium intrinsecum*, exigì à te pro Fidei assensu ac professione, ut patet ex octo primis tuis propositionibus, & ex 16. quam sic concludis, *Cum nulla sit necessitas assentiendi*, (*sicuti fuerat operandi exterius*), eò quòd natura dederit nobis facultatem suspendendi, quam nihil subdere potest rationabiliter, (*saltem in sapientibus*), prater evidentiam veram ab objecto habitam, operando

Requiritur etiam
intrinseca Eviden-
tia ad Fidem, jux-
ta Sargenium Vi-
de prop. 16. &
alias.

in illis hanc claram visionem vel per se, vel per effectus, aut causas, cum eodem necessario connexas. Nullas alias evidencias novi. Certè hæc evidèntia tua est per medium maximè *intrinsecum*, illamque ais necessariam esse in sapientioribus, antequàm rationabiliter possint elicere Fidei assensum. Sed ad effugium tuum Evidentiæ per medium *extrinsecum* redeamus.

Falleris in eo Sargenti, quòd putes solam *scientiam* in summo rigore logico sumptam, excludi à Censoribus: nam per *scientiam* intelligunt quemlibet evidèntiam *moralì* majorem: æquè enim destruitur obsequium, libertas, meritum, & obscuritas Fidei, per exigèntiam evidèntiæ per medium *extrinsecum*, quàm cernitur impossibilitas falsitatis Fidei, ac per exigèntiam evidèntiæ per medium *intrinsecum*, quæ est logicè scientifica: Et ratio est, quia positis omnibus prærequisitis ad actum Fidei Catholicæ, liberi sumus ad ejusdem assensum, vel dissensum, possumusque interiùs esse heretici, ut patet ex Concil. Trid. sess. 6. At nec liberi ad assentiendum, nec interiùs heretici esse possumus, si necessario requiratur ad Fidem, vel illius sufficientem propositionem aut professionem, evidèntia ulla, quàm videmus nostrum Fidei assensum non posse esse falsum. Ergò nulla talis evidèntia requiritur; nec cum Fide consistere potest.

Ratio verò à priori cur hæc tua per medium *extrinsecum* evidèntia, Sargenti, vel ullâ *moralì* major, non possit necessario requiri ad Fidem, est,
quia,

quia, ut supra diximus, heresis pertinacia ac peccatum in eo consistit, quòd quis majorem exigit evidentiam ad credendum aliquid à Deo revelatum esse, quàm quæ sufficiens est. At sufficit ad credendum, quòd Deus aliquid revelaverit, evidentia *moralis*, revelationis ac veritatis Fidei, ut fatentur omnes scriptores Catholici, probatque constans praxis fidelium; nullus enim majorem exigit aut experitur: Ergò non requiritur evidentia per medium extrinsecum, quâ clarè discernatur à credente impossibilitas falsitatis suæ Fidei: siquidem nulla moralis evidentia hanc impossibilitatem ostendit, & evidentia per medium extrinsecum tam clarè illam ostendit, ac evidentia per medium intrinsecum. Nam inter impossibilitates absolutas, reverà non est major una quàm altera, nec quidquam firmitatis accedit intellectûs assensui, (falsitatis Fidei impossibilitatem per medium extrinsecum intuentis), ex additione medi intrinseci eandem impossibilitatem confirmantis. Omnes siquidem impossibilitates, *quoad nos*, in uno ac eodem fundantur axioma, & ad hoc unum reducuntur principium, *Idem est idem secum*; vel *Idem non potest simul esse, & non esse*. Quòd verò id appareat intellectui nostro per medium *intrinsecum*, vel *extrinsecum*, est perinde, quoad firmitatem assensûs nostri.

Hinc est quòd D. Aug. Manichæos ut hæreticos damnaverit, eò quòd nollent credere, priusquàm *enodata* vel *ostensa* fuisset Fidei veritas, etsi non exigebant evidentiam Mysteriorum per medium

*In quo peritantes
Hæresis confli.*

dium intrinsecum. Dic seriô Sargenti, putasne Manichæos disputasse cum Catholicis, de evidentia per medium *intrinsecum*, vel *extrinsecum*? Certè Manichæi non exigebant evidentiam *intrinsecam*, seu *objectivam*, pro Fidei assensu vel professione. Nunquam obtendebant Manichæi demonstrare per causas vel effectus, Testamentum novum, quod admittebant, esse verbum Dei; aut Trinitatis Mysterium V. G. evidens ac verum esse per medium intrinsecum, sed horum Mysteriorum ac fidei veritatem ex *revelatione*, seu *ratione*, manifestam esse dicebant. Ita Aug. contra Ep. Fundam. cap. 7. *Sed tamen quaro cum Pater & Filius & Spiritus Sanctus, vobis etiam consentientibus, non dissari naturâ copulentur, cur hominem susceptum à Spiritu Sancto, Manichæum, non putatis turpe, natum ex utroque sexu predicare?* Et lib. 18. contra Faust. Manichæum dicentem, *novum Testamentum Jesum condidisse utrique fatemur.* Hæc inquam Mysteria non demonstrabant per medium intrinsecum; contenti erant pro illis habere evidentiam revelationis, quam *mirabili errore* (ut loquitur Aug.) dicebant, sibi innotuisse per testimonium Manichæi. Hac revelatione ac Testimonio veritatem Fidei, evidentem sibi fieri asserabant; & contra hanc imaginariam evidentiam veritatis ex revelatione ac Testimonio Manichæi profectam, sic argumentatur Augustinus.

NOT. III.
Manichæi obicie-
bant Catholicis re-
meritatem creden-
di.

Is in Ep. Fundam. cap. 14. ait. *Quapropter aut ea quæ dicis, proba mihi vera esse, ut ostendas quæ non possum credere; aut eum, qui dicit, proba mihi Spiritu-*
tum.

rum Sanctum esse, ut credam quæ non potes ostendere. Idem patet ex ratione quam dabant Manichæi pro suâ pertinaciâ, & contra Orthodoxorum incautam (uti aiebant) credulitatem. *Vos nostis* (inquit Aug. cit. cap. 13.) *temerè credentibus quàm vehementer insultare soleatis.* Temeritatem igitur credendi obijciebant Catholicis Manichæi. At non poterant temeritatem credendi Catholicis obijcere, si mos ac fas Ecclesiæ tunc fuisset, exigere aut demonstrare evidentiam claram revelationis Divinæ, aut prædicationis Christi, priusquàm crederetur. Quis enim in Deo, vel Christo credens, nisi mentis impos fuerit, ausit dicere, temerè credi, quòd evidenter constat à Deo revelatum esse, vel à Christo prædicatum? Audiamus ipsos Manichæos Fidem suam explicantes, & in primis Faustum Augustino & Catholicis exprobrantem (lib. 18.) credendi vanitatem ac superstitionem. *Tu verò* (inquit Faustus) *qui temerè omnia credis, qui naturæ beneficium rationem ex hominibus damnas, cui inter verum falsumque judicare, religio est, cuique bonum à contrario separare, non minus formidini est, quam infantibus Lamiæ; quid factururus eris, cum te in Capituli hujus angustam necessitas coget? Nempè cogeris aut vanæ superstitioni succumbere, aut Capitulum profiteri falsum, aut te Christi negare Discipulum.* Non de evidentia (per medium intrinsecum) veritatis Mysterii disputat Faustus in hoc loco, sed de revelatione duntaxat, an scilicet Caput 5. Mathæi aut illius vers. 18. *Non veni legem solvere, sed adimplere*, fuerit vera pars novi Testamenti, aut verba Christi? Nega-

Temeritas credendi non potest stare cum evidentiâ extrinsecâ aut revelationis Divinæ, aut prædicationis Christi.

bant cum *Fausto* Manichæi; quia si id faterentur, concedendum erat, legem quoque veterem (quam hæc verba confirmant), esse veram Scripturam à Deo revelatam. Credebant ergò Manichæi (uti dicebant ipsimet) propter revelationem Divinam; sed in eo discrepabant à Catholicis, quòd volebant credere, priusquàm revelatio demonstraretur; aut evidens illis fieret, Christum, doctrinam controversam docuisse. Tunc tantum absque temeritatis notâ posse credi dicebant. Ita declarat *Fœlix Manichæus* lib. 1. de Actis Aug. cum ipso cap. 2. *Et si invenero veritatem* (inquit) *in aliis codicibus, qui ad Manichæum non pertinent, & Christus illos tradidit* (sic enim dictum est à Christo, quia *Spiritus Sanctus Paracletus ipse in omnem veritatem inducet*), secundum Christi sermonem, Ego Scripturam Manichæi recuso. Et cap. 9. *Itaque illud iterum dico, quod superius dixi, si audiero in alterâ scripturâ ubi Paracletus loquitur, id est, Spiritus Sanctus, de quo voluero interrogare docueris me, credo, & renuntio.* Non aliam igitur evidentiam ad prudenter ac rectè credendum, vel ad renuntiandum erroribus suis, exigebant Manichæi, quàm evidentiam revelationis, seu prædicationis Evangelii Christi; hoc est, Evidentiam per medium extrinsecum. Nam etsi tecum, Sargenti, evidentiam in ipso assensu fidei exigebant, (adeòque Fidei intrinsecam), tamen hanc haberi per medium extrinsecum fatebantur.

Adeò manifestum est, Manichæos contentos fuisse evidentiâ revelationis, (sive per medium extrinsecum), pro Fide, ut multus fuerit Augustinus

in

in probando, illos nunquam habuisse, nec habere potuisse talem Evidentiam; etsi à Manichæo illi, eam sibi fingeant, aliisque imponebant. In ipsosmet igitur Augustinus meritò & acutè retorquet superstitionem ac temeritatem credendi, quam Catholicis objectare solebant. Si dicit, (Manichæus), sibi à Spiritu Sancto esse revelatum, suamque mentem Divinitus illustratam, ut ea quæ dicit certa & manifesta cognosceret, ipse significat quid intersit inter cognoscere & credere. Ipse enim cognoscit cui apertissime ista monstrantur; eis autem quibus hæc narrat, non cognitionem insinuat, sed credulitatem suadet: cui quisque temerè consenserit, Manichæus efficitur; non certa cognoscendo, sed incerta credendo, quales nos imperitos Adolescentulos aliquando decepit. Quicumque igitur temerè credebat Manichæo dicenti doctrinam suam à Deo revelatam fuisse, Manichæus erat; etiamsi non exigebat evidentiam per medium intrinsecum, vel evidentiam objectivam, veritatis doctrinæ; sufficiebat exigere, sibi que imponere, evidentiam imaginariam veritatis, ac revelationis ejusdem doctrinæ.

His adde verba Aug. lib. 32. cap. 19. contra Faustum Manichæum. Postremò unde scis octo esse terras, & decem Cælos, &c. Unde scis hæc? Planè, inquis, Manichæus me docuit. Sed infelix credidisti, neque enim vidisti. Si ergo ad milliâ fabulorum phantasmatum quibus turpiter gravidatus es, te auctoritati ignotissime & furiosissime subdidisti, ut ideò hæc omnia crederes, quia in illis conscripta sunt libris, (Manichæi), quibus mirabili errore credendum esse censuisti, cum tibi

H ij nulla

In Ep. Fundam.
cap. 14.

nulla demonstrentur, cur non potius Evangelicæ auctoritati, &c. Hinc Sargenti disce, haud propterea Manichæos fuisse, in hoc puncto, hæreticos, quod exigent proprias in summo rigore logico *Demonstrationes*, aut evidentiam per media *intrinseca*, pro Fidei veritate, priusquàm vellent credere; auctoritate ducebantur & ipsi. At quâ auctoritate? Eâdem planè quâ tu, & Blaklous, quamque ut maximè necessariam ad Fidei assensum & professionem, Episcopis & Doctoribus præscribitis. Auctoritate scilicet, de cujus infallibilitate constet, aut per evidentiam revelationis Divinæ, aut Rationis humanæ: idque satis clarè inculcant octo primæ, ac tres tuæ damnatæ propositiones. Itaque Manichæi & Blakloistæ, sunt pertinaces hæretici in eo, quòd pro Fide requirant evidentiam saltèm per medium *extrinsecum*, aut ullam *morali* majorem. Stulti verò ac illusi, in eo quòd *morali* majorem putent se habere.

SECT. IV.
Eodemmodo illusi
sunt Manichæi &
Blakloista.

Miraris fortè Sargenti, quî fieri potuerit, ut Manichæi tam *mirabili errore* putarent evidens esse doctrinam *Manetis* fuisse revelatam à Deo; illiusque dictum anteponerent totius Ecclesiæ testimonio? Audi Aug. lib. de util. credendi cap. 1. *Ille qui hujusmodi hominibus credit, homo est imaginatione quadam veritatis ac pietatis illusus.* Opinionem summæ sapientiæ ac sanctitatis de *Manete* conceperant Manichæi; Paracletum à Christo missum, illum crediderunt; *boni & mali* duas naturas ab ipso demonstrari non dubitabant. Vide Aug. cit. cap. 20. *Sed, inquis, propterea credidi quæ non mihi ostendit, quia*
duas

duas naturas, boni scilicet & mali, mihi in hoc ipso mundo evidenter ostendit. Porro Manetem suum haud magis suspiciebant Manichæi, quam vos Blakloistæ Blakloum vestrum. Quale testimonium de illius virtute, ac doctrinæ Eminentia, literis vestris Encyclicis vulgare (post doctrinæ suæ damnationem) ausi fuistis, jam vidimus. Quam immodicè ac imprudenter hominem, hæresis convictum, tu, Sargenti, laudaveris in Staterâ tuâ Appensâ, negare non vales. Unde tot Encomia, tamque pudenda conspiratio in honorem ac defensionem hominis infamis, ac doctrinæ hæreticæ? Adeone vobis arrisit demonstratio quadraturæ Circuli à Blakloo vestro inventa ut cetera illius placita evidenter ab ipso demonstrari credatis? Qui hujusmodi, Sargenti, hominibus credit, homo est imaginatione quadam veritatis ac pietatis illusor. Adeo illusor est evidentiâ Blakloanâ, ut D. Perkins, (si ulla fides illi viro probo adhibenda est), non erubuerit dicere, fore, ut olim per illam regenda sit Dei Ecclesia. Audi ipsum Blakloum, Prophetam, & Evangelistam vestrum, in suâ Appendice ad Apocalyp. cap. 10. idem asserentem. Usque ad Constantinum Fides sola valuit. A Constantini tempore usque ad nostram ætatem, Oratoriis, & logicis dissertationibus contra hæreticos actum est. Quæ quoniam paulatim ad evidentiâ hominem nata est perducere, expectanda est proxima ætas Ecclesiæ, in quâ succedente evidentiâ, nullus futurus sit locus hæresibus, & per consequens in summâ pace & prosperitate, victura sit Ecclesia.

O felicem Sargentium! qui talem meruisti ha-

Hh iij bere

bere Prophetam & Præceptorem; De te non fabula, sed veritas narratur, si vera prædixit Blaklous; ab evidentia igitur vestra, Ecclesia Christi docenda & illustranda est, quæ hucusque obscura docuit. Nullus enim hucusque præter te ac Blakloum, Fidei veritatem demonstrare obtendit, nullus præter vos dicere ausus est, Fidem, quæ non demonstratur, veram fidem non esse. Jam non miror, si *improbum hominem* te fatearis, casu quo aliis quàm evidentibus ac *demonstrativis argumentis* Fidem proponis aut suades. Adest ergò, Sargenti, felix illa ætas evidentia Blakloana, *in quâ nullus sit futurus locus hæresibus*, & per consequens, *in summâ pace & prosperitate victura sit Ecclesia*. Rident vel ipsimet Protestantes hanc evidentiam vestram. Audi Illustrissimum Robertum Boyleum, sagacissimum naturæ Indagatorem, ac Interpretem. Is infelicissimæ Patriæ suæ, fortunatissimeque familiæ, ingens decus, in Tract. de Sacr. Scrip. pag. 99. eleganter Fidem Crepusculo assimilat; In eo (ait) *convenire videntur, quòd ad utrumque requiratur obscuritatis mixtura. Fides, nimia luminis claritate in scientiam evanescit; Crepusculum in diem. In fumum; & quidem malè olentem, evanescit Fides tua Sargenti, dum nimia evidentia, (hoc est, coactiva), replet Motiva credibilitatis; adeoque post illorum considerationem, lumen supernaturale rejicis, & extinguis ut superfluum, pramque pariter voluntatis dispositionem non exigis, utpotè minimè necessariam ad flectendum intellectum, ac firmandum assensum, qui in evidentiam clarè perspectam*

*Surefooting. pag.
256.*

Robertus Boyl.

spectam necessario ac naturaliter fertur. Uno disce verbo, Sargenti, ad Fidei assensum non requiri evidentiam veritatis, ne quidem per medium extrinsecum; ad fidei regulam non requiri evidentiam infallibilitatis per simile medium: Requiritur autem, ut fidei assensus non sit levis, actusque prudens evadat, evidentiam credibilitatis, hoc est, evidentiam, quod existant in Ecclesiâ Romanâ signa talia, quæ viros acutissimos & prudentissimos convincant, teneri se credere illam solam esse veram Christi sponsam, & columnam veritatis infallibilem. At hæc evidentia credibilitatis non demonstrat existentiam revelationis, aut infallibilitatem Ecclesiæ, sed solam obligationem nostram credendi utramque. Demonstrat verò requisita, seu Motiva extrinseca credibilitatis esse prudenter credibilia.

CAPUT II.

Ostenditur Fidem Blakloi ac Sargentii, esse Fidem Demonum, adeoque mirum approbati illam à Capitulo Cleri Anglicani.

IAM non miror, Sargenti, si me pacis Ecclesiasticæ perturbatorem nuncupes, dum evidentiam impugno tuam. Miror tamen fautores illos tuos, qui necdum audent profiteri fidem tuam, vel apertè Blakloanam in se agnoscere evidentiam, eandem quâ tu Censurâ me notare; nec-non conspici-
rare

SECT. I.

rare tecum, ut loco Fidei Christianæ, Dæmonum fidem nobis imponant. Habent & Dæmones Fidem suam, imò tuam, Sargenti; *credunt enim & contremiscunt*: sed credunt Fide *necessariâ non liberâ*; fide *naturali*, non *supernaturali*; fide, ad cujus assensum non requiritur *pia voluntatis dispositio*; fide, cujus evidentiæ non possit resistere illorum depravata voluntas. Hanc esse Dæmonum fidem testantur omnes Theologi cum D. Aug. lib. 9. de Civit. Dei cap. 21. docente, Dæmones cognoscere Christum, *non lumine Fidei, sed efficaciâ signorum*: Fides tua Sargenti, eadem planè est; necessaria est, *non libera*; nam ab evidentiâ coactivâ Motivorum necessitatur intellectus ad illius assensum; Nec dici potest libera, eo nomine quòd quis se liberè applicet ad considerationem Motivorum; nam Dæmones quoque liberè se applicant ad intuenda & considerata Miracula & Motiva credibilitatis. Fides tua *naturalis* est, non *supernaturalis*; dicis enim illius certitudinem fundari in Traditione humanâ, quæ totam suam certitudinem mutuatur ab evidentiâ naturali sensuum. Assensus Fidei tuæ non eget ullâ piâ supernaturali dispositione voluntatis, cum naturaliter ac necessariò feratur in evidentiâ Motivorum, solaque curiositas humana sufficiat, ut quis attendat ad novitatem doctrinæ & Miraculorum, examinetque Motiva credibilitatis. In quo igitur discrepat hæc Fides tua Sargenti, à Dæmonum Fide? Si ita edocti & affecti fuerint Profelyti tui, ut nisi evidenter illis constet de impossibilitate falsitatis Fidei, non sint credituri, hæretici

hæretici sunt, pertinaces sunt, Dæmonum fide imbuti sunt; sic autem edoctos & affectos esse constat, si de illis ex doctrinâ & affectu tuo judicare licet.

Cum Ego proponerem D. de *Sainte Beuve* (pro bono pacis, & Catholicorum satisfactione), hanc propositionem à te subscribendam, *Non requiritur necessario ad Fidem in ullo Catholico, etiamsi doctissimo, evidentia in attestante, nec talis evidentia de infallibilitate Ecclesiæ, cui non possit resistere depravata voluntas; ipseque (me præsentem, ad subscribendum te hortaretur, dixissetque propositionem illam esse Principium Fidei Catholica, nunquam à te potuit extorquere subscriptionem; aliudve responsum, quàm, Profectò Domine, est valdè captiosa propositio. Soli illi qui Dæmonum sectantur fidem, propositionem illam rejiciunt. Principia verò tua illam non admittunt. Nam cum Fidem demonstrativam, & ab evidentiâ Traditionis ac Motivorum coactam, (saltem in doctis), requiras, non est mirum si assensum illius ab imperio voluntatis pravè aut piè affectæ omninò eximas. Undè cohærenter discurre pag. 8. tuæ Ep. ad D. Tilitsonum edit. 1666. dum ais, nihil facere contra doctrinam tuam, si concedas non posse deperdi fidem internam, vel notitiam doctrinæ Christi; nec inde sequi hæresim esse impossibilem, (uti benè premebat Adversarius tuus); quia, ut ais, potest quis ore tenus negare fidem, quam ab evidentiâ cogitur in mente habere, ac retinere. Ignorasne Sargenti, tum maximè in hæresim incidi, cum interiùs negatur*

250 HISTORIA ET CONFUTATIO
fides, vel error contra fidem est in intellectu; etiamsi error ille non propaleatur? Quid igitur de Profelytis hac doctrinâ tuâ imbutis dicemus? Spero Dominum Deum illis veram fidem infudisse, ridiculamque evidentiam tuam, Divinæ gratiæ ac pietati cessisse, penitusque in suam evanuisse inanitatem. Certè deleri ex libris tam pravum dogma, aut simul cum illis comburi, Reipublicæ Christianæ omnino expedit; nec multum dis-crepat ab *Hobesi* doctrinâ.

SECT. II.
De Capituli An-
glicani approbatio-
ne doctrinæ Sai-
gentii.

Memineris cùm in Colloquio tecum habito apud D. Abbatem Montagu, ego miratus fuisset, quis tuos libros approbaverit, te ostendisse nobis originale Testimonium, plenamque approbationem *Humfredi Ellis* Decani Capituli, ac *Thomæ Godeni*, asserentium, Testari se, (*ut obturentur ora loquentium iniqua*), extare in Archivii Capituli vestri solenne Decretum, libros ac labores tuos, summis laudibus extollens. Quinimò inter plurima Dei beneficia Capitulo Anglicano collata, illud fuisse singulare, (dicebant isti duo Doctores), quòd tam illustre de te ac doctrinâ tuâ testimonium in Registris adhuc reperiretur. Ego idem planè sentio. Jam toti Angliæ, Urbi & Orbi, ex illo testimonio perspectum est, quinam sunt qui fidem Dæmonum, ac doctrinam Blakloanam promoveri nituntur; Capitulum scilicet Cleri Anglicani, si fides *Wareno* Decano, ac *Thomæ Godeno* adhibenda est. Contra illud mecum conspirasse Ordines Regulares, ubique spargis. Audi Sargenti. Hactenus Capitulum vestrum ut Catho-
licum,

licum, etsi minùs Canonicum semper colui. At nunc fateor, postquàm tuam ac Blakloi doctrinam probaverit, Dēmonumque fidem commendaverit, ac tecum conspiraverit ad errores, ac libros tuos meritâ Censurâ liberandos, illud nec Canonicum nec Catholicum agnosco. Regulares Ordines uti Ecclesiæ militantis copias auxiliares, selectissimasque turmas, ea, quâ par est, devotione, suspicio ac veneror. Privilegia quæ in Christi castris sanguine ac sanctimoniâ suâ meruerunt, approbo. Sed nulla me cogit erga illos religio, ut Ecclesiasticæ Hierarchiæ perturbetur ordo, aut Clero sæculari Jura detrahantur sua. Itaque si vestrum Capitulum fuerit Catholicum, hoc est, si à promovendâ ac palliandâ heresi Blakloanâ in suis libris renascente, destiterit, firne adeò Canonicum, ac vos obtenditis, non ero sollicitus; res enim ad summum Pontificem spectat, nec illi me immiscebo. Si verò non destiterit ab heresi ac fide Dēmonum promovendâ, contra illud mecum conspirabit uterque Clerus, sæcularis ac Regularis, ut tollatur, ac in nihilum redigatur hereseôs Diabolicæ infame seminarium.

Tu verò N. qui nos ab hæresis Blakloanæ, in libris Sargentii contentæ, prosecutione ac confutatione deterrere conatus fuisti, (minis scilicet libellorum factionis vestræ, indignationisque Serenissimæ Angliæ Reginæ), quique per amicum tuum D. *Brunum* Sacerdotem, nobis, tecum expostulantibus, quòd malam doctrinam incautè approbaveris, respondisti, nihil tibi magis esse in

Ii ij optatis,

optatis, quàm librorum similium Sargentii & esse, & dici Auctor posses; scias, nos æquè libellos vestros famosos contemnere, ac pientissimam Reginam debitâ submissione venerari. At video Gentis Lusitanæ genium, Domûsque *Brigantine* pietatem, à te penitùs ignorari. Nulla in orbe terrarum gens, Familia Regum nulla, Fidei Catholicæ, cultuique Divino magis addicta est, quàm Lusitana; nulla æquè propagavit. Non solùm ultra Imperii Romani fines Fidem protenderunt Lusitani, sed (quod latius patet), ultrà sui fines Imperii. Ab hac gente, ab hac Regiâ Stirpe, à piissimo illius germine, tu heresis patrocinium expectas? Certè à Clementissimâ Reginâ nostrâ, à gente Lusitanâ, Ego humillimus ac inutilis servus, nihil peto, nihil expecto. Fateor, si quid sum, id me Lusitanis debere. In Lusitaniâ educatus in Lusitaniâ olîm amicos possedi, sanctitate, ingenio, ac doctrinâ præcellentes viros, Antonium in primis *Mascarenham*, *Nunium de Cunha*, & *Franciscum de Taurra*, tres societatis Jesu *Assistentes*, illustres sanguine, virtute illustriores; Recentiorum *Franciscum Suarez*, quem sanguine item ac sanctitate haud his inferiorem, doctrinâ verò, magno parem Suario Orbis veneratur ac suspicit. *Antonium Vicram*, quem ingenii acumen, atque in dicendo nitor, ac vis summa, non Pontificibus magis ac Regibus, quam urbi pariter ac Orbi, charum, clarumque reddidit. Horum ipse officiis ac studiis devinctus, quod natura non dedit, animi propensione totus sum Lusitanus; fœlici hoc meo fato,

fato, ut vivens moriensque, totus in illorum ære æternum sim futurus. A Lusitanis (honoris causâ) ad Collegium Romanum (summorum totius Europæ ingeniorum Palestam) missus fui pro Lusitaniâ Theologus. Postquàm Romæ sub acutissimo Antonio Perez, Eminentissimoque Cardinali Palavicino Theologiam didicissem ac defendissem, Condiscipulosque habuissem urbis ac Orbis Miracula, Maurum, Tirellum, Telinum, junioremque Palavicinum, &c. denuo à Lusitanis in Lusitaniam revocatus fui, optione datâ, Conimbrica philosophiâ, vel Vysippone (in Seminario Hibernorum) Theologiam docendi Conimbrica, inquam, in Collegio Artium, Societatis Jesu primogenito, Martyrum Seminario, celeberrimæ Academiæ parte alterâ, necnon utriusque Indiæ, Sinarum, & Japonum in Fide Magistrâ. Eborensis Academia, Conimbriensis æmula, suos quoque dedit Orbi Martyres ac Magistros; Angliæ verò & Hiberniæ, quàm plures Theologos Orthodoxos; ac nuper Antonium Fernandes, in quo certabat cum vitæ sanctimoniâ, ingenii acumen, doctrineque summa profunditas; necnon P. Joannem Talbotum Fratrem nostrum Germanum, egregium Fidei Romanæ Propugnatorem. Ab his Academiis sanam doctrinam, genio gentis Lusitanæ, odium heresis hausi, quibus errores Blakloi ac Sargentii persequor: nec satis mirari possum, unde Blakloistæ, in Lusitaniâ educati, hauserint ad illos palliandos propensionem. Unde Tu ausus es minari, necnon exprobrare Concionatoribus & Sacerdotibus Regiæ nos-

træ, pro Fide exulantibus, quod nobiscum in Fidei Catholicæ defensionem conspiraverint; testatique fuerint, tres propositiones hereticas in Sargentii libris reperiri, rectèque à nobis esse traductas. Videamus jam quibus vos argumentis Translationem nostram impugnatis.

CAPUT III.

Alia Effugia Sargentii, ac suorum Fautorum, contra trium damnatarum propositionum translationem.

SECT. I.
De ridiculo Com-
mento discriminis
inter Fidei-propo-
sitiones & proposi-
tiones Fidei.

PER aliquot menses ingenia sua torserunt isti homines, ut sensum aliquem Catholicum ex damnatis Sargentii propositionibus (invitâ verborum significatione ac sensu naturali) expromerent. Cum verò id efficere non potuissent, novas atque insolitas vocibus significationes imperiri dedere Grammatici. Sensum primæ propositionis damnatæ, fuisse à me mutatum dixerunt, eò quod traduxissem (*Faith-propositions*) *Propositiones Fidei*; confunderemque *Fidei-propositiones* cum *propositionibus Fidei*, inter quas dicebant magnum esse discrimen. Ego nullum à me percipi fatebar. Rem captu difficillimam obtendebant fieri clarissimam exemplo *Asinaria mole*, & *mole Asinaria*; quæ duo maximè differre ajebant. Itaque riserunt isti acutuli & eruditi homines stuporem ac inscitiam nostram, tam in Theologiâ, quàm in idiomate Anglicano.

Quod

Quod ultimum spectat, *Thoma Thomasii* Dictionarium, peritissimosque Anglos consului, qui omnes mecum sentiunt. Quod primum attinet, ingenuè fassus sum, nihil mihi luminis ab illustri *mola Asinaria*, & *Asinaria mola* exemplo accessisse, quo discrimen inter *Fidei propositiones*, ac *Propositiones Fidei* discernerem. Eò tandem ventum est, ut dicerent ipsi, (& quidem gratis), *Fidei-propositiones*, eas esse, quæ habent pro subjecto *propositionem Fidei*, ac pro Predicato *veritatem*. Ex. G. Hęc propositio *Christus est reverà in Sacramento (vera est)*, vocari debet *Fidei-propositio*. Quæsi vi an esset, vocarique debuisset *Propositio Fidei*? Post plures consultationes ac tergiversationes, tandem fassus sunt, *Fidei-propositionem* vocari posse, ac reverà esse *propositionem Fidei*; præsertim postquàm ostendimus id expressè doceri ab ipsomet Sargentio pag. 168. & 169. lib. sui *Reason against Rallery*, & pag. 6. *Fid. Vind.* §. 3. ubi evidentiam impossibilitatis falsitatis *Fidei* demonstrare conatur ex naturâ subjecti in *Fidei-propositionibus*. Idem (inquit) evincitur à naturâ Subjecti, in *his propositionibus quæ affirmant veritatem alicujus puncti Fidei*. Fatetur ergo *Fidei-propositiones* esse *Propositiones Fidei*, & affirmare *veritatem Fidei*. Et tamen effugium quo nostræ traductionis veritatem ac vim declinare obtendit, in eo consistit, quòd dicat, *Fidei-propositiones* non affirmare *veritatem Fidei*, sed veritatem duntaxat *Traditionis*, aut *predicationis Fidei*: propositiones verò *Fidei* affirmare veritatem ipsius *Fidei*. Sic sibi contradicere coguntur incauti scriptores.

Verùm

SECT. II.
 Probatur integri-
 tas ac sinceritas
 translationis nostra
 ex antecedentibus
 & consequentibus
 prima prop. dam-
 nata.

Verum ponamus *antecedentia & consequentia* huius primæ propositionis, ut ex iis quoque iudicet Lector de meæ translationis veritate ac sinceritate. Scopus Sargentii in Fide Vind. per totum librum, & præsertim ubi ponit primam propositionem damnatam, est, probare, nullum teneri profiteri Fidem Christianam, nisi videat evidenter illius veritatem (vel impossibilitatem falsitatis) per connexionem terminorum *Fidei propositionum*, saltem in principio illo fidei (*Deus hoc dixit*): nam si evidens est Deum aliquid dixisse, evidens quoque est illud verum esse, nec posse illi subesse falsum. Sic ergo ait pag. 12. Fidei Vind. §. 9.

Idem demonstratur ex naturâ connexionis repertæ in prædictis propositionibus: nam evidens est, illarum veritatem consistere in connexionione notionum quæ constituunt subjectum & Prædicatum. Quicunque igitur non videt connexionem inter notiones illas in principio Fidei, non videt veritatem ullius illarum propositionum, id est, illa propositiones non sunt tali homini veræ. Quapropter cum connexio excludat formaliter inconnexio-

nem,

*The same is demonstrated out of the nature of connexion found in the aforesaid propositions. For, 'tis evident their truth consists in the connexion of those notions which make the subject and Predicate. Whoever therefore sees not the connexion between those notions in the principle of Faith, sees not the truth of any of those propositions, that is those propositions are not to such a man true. Wherefore connexion, excluding formally inconnexio-
 nion, so that 'tis clearly impossible*

nem, ita ut clarè impossibile sit eas reperiri simul in iisdem subjectis; & falsitas talium propositionum consistat in inconnexione terminorum earundem, sequitur, quòd ille *Qui tenetur profiteri illas propositiones Fidei ut veras, debet videre connexionem inter illarum terminos, ac per consequens illas non posse esse falsas vel inconnexas.*

impossible they should be found together in the self same subjects, and the falsehood of such propositions consisting in the inconnectedness of their terms, it follows that who is obliged to profess those Faith-propositions true, must see the connexion between their terms, and consequently that they can not possibly be false, or inconnected.

1. Prop. damn.

Propositiones autem de quibus loquitur Sargentius in hac suâ primâ damnatâ (uti patet ex supradictis, & ipse fatetur pag. 6. & 12. Fid. Vind. & pag. 168. & 169. Reason against Railery) sunt propositiones Fidei, nimirum hæ, *Christus est realiter in Sacramento, Deus est unus & trinus, &c.* Sæpè miratus sum illorum vel inscitiam, vel impudentiam, qui hoc Sargentii effugium approbare videbantur in hujus primæ propositionis explanatione, obtinendo scilicet erroneum non esse, exigere evidentiam connexionis terminorum *Fidei-propositionum*, (adeoque propositionum Fidei); in principio Fidei, hoc est, in hac propositione (*Deus hoc dixit.*) Nos certè in eo collocamus tuam hæresim, Sargenti, quòd hanc evidentiam connexionis terminorum propositionum Fidei in principio *F. dei* necessariò requiras, dicasque, si non cernatur illa connexio ter-

KK minorum

minorum *propositionum Fidei*, (vel *Fidei propositionum*) in *principio Fidei*, non teneri nos assentiri talibus Fidei propositionibus; nec illas esse veras respectu credentis: quid enim aliud hoc est, quàm exigere evidentiam revelationis in ipso *principio Fidei*, (ex quo eadem evidentia in omnes Fidei articulos deducatur ac redundet), antequàm Fidei assensum elicias? Hujus doctrinæ virus, Parisiis ostendi D. Joanni Leyburno, Præsidi Collegii Anglorum Duaceni; nam intellexeram illi maximè arrisissè hanc Sargentii explicationem, sicut & D. Eduardo Caræo, Vindiciarum Sargentii incauto (ut lenissimè dicam) Approbatori.

SECT. II.
Confutatur effu-
gium Sargentii as-
serentis se non exi-
gere evidentiam
veritatis Fidei, sed
solam evidentiam
predicationis Chri-
sti.

Hinc, Sargenti, manifestò sequitur, falsam esse evasionem, necnon explanationem tuam, dum ais, te non loqui in *Fidei propositionibus*, nec in tribus propositionibus Censurâ notatis, de evidentiâ connexionis inter propositiones Fidei & earundem veritatem, sed de evidentiâ connexionis inter Propositiones Fidei, ac *Predicationem Christi*. Nam ex Fid. Vind. pag. 6. & ex Reason against Railery pag. 167. & 169. & ex ipsis propositionibus hic & ibi cit. patet loqui te de evidentiâ connexionis illarum *Fidei-propositionum* cum veritate Fidei, & existentia Mysteriorum. Adde nullomodo esse de Fide, neque ad Fidem necessariò requiri, ut evidens sit (plusquam moraliter) Christum prædicasse Fidem Catholicam. Ergò ridiculum est ad illam evidentiam recurrere in hac controversiâ.

Idem patet ex his tuis verbis, Sargenti, loco cit. Fidei Vind. pag. 13. immediatè post primam damna-

damnatam propositionem.

Deinde cum accessus seu vicinitas ad connexionem, quibuscunque demum gradibus fiat, non sit ipsa connexio, sequitur omnem connexionem consistere in indivisibili, nullamque admittere posse latitudinem possibilitatis *essendi aliter*, quâ innitatur. Denique cum omnis connexio necessariò sit immediata, vel cernatur virtute immediatæ connexionis, ac *videre immediatam connexionem* sit illud quod gignit certam notitiam, vel certitudinem quòd res non possit ita non esse, sequitur, quòd videre *veritatem* talium propositionum, vel (quod idem est) *immediatam connexionem terminorum earundem*, est videre, non posse illas non ita esse, vel illas absolutè immunes esse ab omni possibilitate falsitatis.

Again since all approaches or vicinity to connexion, by how near degrees soever they are made, are not connexion, it follows, that all connexion consists in an indivisible, and can admit no latitude for a possibility to be otherwise, to be grounded on. Lastly all connexion being necessarily immediate, or seen by virtue of immediateness, and to see immediate connexion being the producer of certain knowledge, or of assurance the thing can not but be so, it follows, that to see the truth of such propositions, or, which is all one, the immediate connexion of their terms, is to see, they can not but be so; or that they are absolutely void of all possibility of falshood.

Quâ igitur fronte dicis, non loqui te de connexionē & evidentîâ terminorum, ac veritatis propositionum Fidei, vel Fidei propositionum, sed tantum de evidentîâ & veritate Traditionis ac Prædicationis Christi? Sed idem adhuc patebit ex verbis tuis immediatè sequentibus pag. 14. Fid. Vind.

Opinionis naturam modo examinabimus. Hic non sumo opinionem latè, pro quolibet genere assensûs, sed pro assensu vel adhæsione alicui dogmati, absque sufficienti fundamento ad evincendum, rem ita esse ut Opinans judicat, quomodo sumitur in illo proverbio, Turpe est opinari. Constat verò sufficiens fundamentum esse ad convincendum, si terminus vel punctum cerneretur deduci per immediatos gradus, vel per vinculum immediatarum connexionum ad ipsam conclusionem. Manifestum igitur est, ideò opinionem esse turpem, quia illius fundamenta prout

By this time we are brought orderly to look into the nature of opinion; which word I take not here in a large sense, for any kind of assent, however produc't, but for an Assent or adhæsiō to a Tenet without sufficient grounds to evince the thing is so, as the Opiner judges, as it is taken in that proverb, Turpe est opinari. Now 'tis most evident that there would be sufficient grounds to convince, in case, the Term or point were seen to be deduc't by immediate steps, or a train of immediate connexions to that very conclusion. 'Tis manifest then, that 'tis therefore opinion, and blameworthy, because its grounds as they are laid in the understanding

prout sunt in intellectu assentientis, carent hac immediatâ connexionē. Itaque opinio est iudicium, remotis vel minimè immediatis connexionibus innixum. Unde fit ut maximè necessaria veritas illius primi principii (*Idem est idem secum*) quo tota certitudo & primorum principiorum & Deductionum innititur, ex cuius perfectâ evidentia & influxu in quovis recto discursu ipsum lumen rationis alescere videtur, non oppigneratur in discursu opinantis; adeoque cum careat immeditatione, inconnexus, incohærens, imbecillis, vel potius nullus sit necesse est. Mirum igitur non est si omni, & quælibet opinio, quamvis proximè accedere videatur ad immediatam connexionem per experientias illam raro

derstanding of the Assenter, want or fall short of this immediate connexion, so that opinion is a judgment upon remote and unimmediate considerations. By which means it com's to pass, that the most necessary verity of that grand principle (The same is the same with itself), upon which all certainty both of first principles, and of deductions is built, and whose perfect selfevidence and interestness in whatever belongs to right discourse, seem to make the very light of reason consist originally in it, is not engag'd in the opiner's discourse, whence, wanting immediateness, it becoms unconnected, incoherent, weak and slack, or rather indeed null. No wonder then if all opinion, how neersoever it approaches seemingly to immediate connexion, and how strongly soever it be supported by an
KK iii experienc'd

rarò aut nunquàm falsificantes, admittat possibilitatem falsitatis, quia deficit in ipsâ radice & basi, cum non innitatur illo primo principio, quod est fundamentum totius firmitatis in humano discursu, estque veritatis adedò necessaria, ut impossibile sit illud flecti, aut pati ut notiones quas identificare prætendit, subjaceant possibilitati erroris aut inconnexionis.

Ex hac declaratione naturæ *of* inionis, manifestum est, quo ex fonte fluant omnes assensus rationales, viz ex intuitu *immediatæ connexionis unius termini cum alio*; vel, quod est perinde, ex oppigneratione hujus principii, *Idem est idem secum*, pro *eorundem*

experienç'd seldomneß of such effects, or the conceived unaptneß and fewneß of causes fit to produce them, yet it admits possibility of being otherwise; in regard it fails in its very root and basis, by not relying on the main principle and foundation of all steadiness in human discourse, and which is of so necessary a truth, that 'tis impossible to falter, or give way to uphold and exempt it from a liableneß to disconnexion of those notions which it pretended, and ought to identify; that is from a liableneß to Error.

From this declaration of the nature of opinion, it is render'd manifest out of what fountain-head all rationally Assents flow, namely from seing the immediate connexion of one term with an other; or, which is all one, that this principle (The same is the same with itself) stands

dem veritate. Patet jam in hoc consistere fundamentaliter lumen rationis, formaliter verò in derivandâ perfectâ visibilitate hujus ad alias propositiones, ut ipsæ quoque visibiles fiant oculo nostri intellectûs. Constat similiter Assensus qui non oriuntur ex hoc lumine rationis, debere esse (ut tales) irracionales; & necessario ortum habere à voluntate, sumptâ, non ut consequitur lumen intellectûs, sed ut motâ, ac impulsâ ab aliquâ passione, viz: ab aliquo desiderio irrationali, vel inclinatione quod res ita sit; quod desiderium impulit ac præcipit ut intellectum ad assensum, antequàm debita motiva eundem coëgissent.

Patet etiam cum nemo obligari possit ad profitendum constanter, quod ipse firmiter non videt verum esse, Christ-

stands engag'd for their verity. Also that the light of reason consists fundamentally in this, and formally in deriving the perfect visibleness of this to make other propositions also visible to the Eye of our understanding. Likewise that Assents not springing from this light of reason, must be, as such, irrational, and arise necessarily from the will, taken as not following the light of understanding, but as prompted and put forward by some passion, viz: some irrational desire or inclination, the thing should be so; which pressed and precipitated the understanding into Assent before due motives forc't it.

As likewise, that since none can be bound constantly to profess what he can not steadily see to be true, a Christian who is thus

*Radix omnium
hæresum Blakloï,
& Sargenii.*

Christianus qui hoc modo obligatur profiteri suam Fidem veram, debet videre quòd primum principium de quo nunc locuti sumus, quodque dat totam firmitatem intellectuali nostro intuitui patrocinetur propositioni cui assentitur.

thus bound to profess his Faith true, must see that the first principle now spoken of, which gives all steadiness to our intellectual sight, is interested in the patronage of the proposition he assents to.

Vide hoc omnia in Sargentio citato, & ex illis collige sensum genuinum, hæresim non solius primæ, sed omnium trium damnatarum propositionum, & quàm parùm ingenuè ipse cum suis Fautoribus obtendat, patere ex antecedentibus & consequentibus, hanc & alias duas propositiones damnatas, in sensu Catholico intelligi posse. Item quàm falsò dixerit in Vindiciis se non requirere evidentiam in Fide, vel in regulâ Fidei, sed solum ad requisita præcedentia & extrinseca, disponentia heterodoxos ad credendum.

CAPUT IV.

Ostenditur ex antecedentibus & consequentibus secundam Propositionem Sargentii damnatam, nec posse in sensu Catholico explicari, nec mutatam aut mutilam esse.

SI duo termini non cernantur connecti, propositiones Sillæ (Fidei) possunt, imò debent negari à Respondente, cujus munus ac jure est, nihil concedere, quod evidens non est, ne se decipiat.

Secunda prop. damnata.

Hæc secunda propositio non differt à primâ nec ullum admittit Catholicum sensum. Patet ex antecedentibus & consequentibus in Fid. Vind. pag. 41. ubi Sargentius ita ratiocinatur.

Meum ultimum argumentum ex Logicâ est hujusmodi. Nulla superest via probandi Fidem, aut aliis illam persuadendi, qui juxta perfectam rationem agunt, casu quo illa, (hoc est, illius fundamenta), quoad notitiam nostram possit esse falsa. Quòd hoc ita sit, evidens est non solum ex Logicâ

My last argument from logick shall be this, that there is no way left to prove faith, or persuade it to another that acts according to perfect reason, in case it, that is, its grounds, as to our knowledge, can possibly be false. And that this is not so much evident from any particular consideration in Logick, as from the whole nature of artificial discourse,

LI

Logicâ, verum etiam ex naturâ discursûs, vel disputationis. Nam casu quo Præmissæ sint duntaxat moraliter certæ, (uti vocant), vel fieri possit ut sint falsæ, id est, *Si duo termini non cernantur connecti, propositiones illæ possunt, imò debent negari a Respondente, cujus munus ac jus est nihil concedere quod evidens non est, ne se decipiat; Sed cogere Adversarium. Quid igitur faciet Opponens? Afferetne syllogismum constantem Præmissis moraliter duntaxat certis, vel quæ possunt esse falsæ, ut alterum probet? Quid juvabit? Cum hæ Præmissæ ob eandem rationem negari possint & sic in infinitum; hoc est, nihil omnino concludi potest, donec proferantur argumenta quæ nequeunt esse falsa, quibus positis, Conclusio quoque talis*

2^a Prop. damn.

discourse, or disputation. For in case the Premisses be but morally certain, (as they call it), or possible to be false, that is, if the two terms be not seen to be connected, these propositions may, nay ought to be denied by the Respondent, whose office and right it is to grant nothing but what is evident, least he ensnare himself; but to put the Arguer to prove them. What then must the Opponent or Arguer do? Must he bring a syllogism consisting of Premisses only morally certain, or possible to be false to make the other good? What will it avail? Since these Premisses are also deniable for the same reason, and so in infinitum; that is, nothing at all can possibly be concluded finally, till grounds impossible to be false be produced; which put the conclusion may be so also. Wherefore unless

ralis esse possit. Quapropter nisi Fides habeat argumenta quæ nequeunt esse falsa, (& per consequens, quæ valeant illam quoque talem ostendere) nemo potest rationem reddere Fidei suæ, sed talem ad summum, qualem negare fas est jure disputationi debito, & ad libitum. *Vnde Fides nec defendi, nec teneri potest, nec persuaderi aliis, qui ducunt se perfectâ ratione.* Nam etsi omnes qui discurrunt de religione, quando convertere cupiunt aliquem ad Fidem, non alligent sua Motiva formæ syllogisticæ; tamen cum nulla ratio, casu quo convincendus est intellectus, admittenda est, præter illam, quæ in rigore logico concludit, Logica verò nos doceat, nihil omninò concludi, donec perveniatur ad præmissas

unless Faith have grounds impossible to be false (and consequently able to shew it such also), none can rationem reddere Fidei, give a true reason of their Faith; but such an one at best, as, in due right of dispute, is deniable at pleasure. Whence Faith is render'd both unmaintainable, or indefensible in itself, and unpersuadable to others that guide themselves by perfect reason. For however all who discourse of religion, when they would convert any to Faith, use not to pin their Motives to syllogistical form; yet since no reason in the case of convincing the understanding is allowable, but what will bear the Test of true Logic, and this assures us there's no concluding any thing at all, without relying finally on Premisses or grounds impossible to be false, it follows, that how si-

missas vel argumenta quæ non possunt esse falsa; sequitur, homines illos qui hujusmodi argumenta non profuerunt, nihil omninò concludere posse, nihilque amplius significare illorum persuasiones, quàm hoc, *Quasò mihi credas, etsi ut verum fatear, sincere agnosco, non posse proferri ulla argumenta quibus probetur quod propono, nec ullas præmissas quæ negari non possint, vel quæ cogant assensum.*

nely and quaintly soever these men talk, unless they produce such grounds, they can conclude nothing at all, and all their importunate persuasions which are not reducible to these grounds, signify just as much as if they should say, I beseech you, sir, to be so good natur'd as to believe me, though to tell you true, I acknowledge sincerely neither can I bring, nor can there possibly be brought any ground able to make good what I say, or any undeniable Premises to force my conclusion.

Ex his Sargentii antecedentibus & consequentibus constat, translationem meam esse veram, nec non requiri à te necessariò ad Fidem principia vel præmissas quæ cogant intellectum ad assensum, (adeòque ad Fidem Dæmonum); ad assensum inquam, non exigentem (saltem in viris doctis & acutis) pro ipso actu credendi sicut oportet, piam voluntatis dispositionem, vel assistentiam Spiritûs Sancti; Nam intellectus qui cogitur ad assensum ab evidentia Motivorum, vel mentis perspicaciâ, nullo eget impulsu vel auxilio gratiæ internæ, aut
Spiri-

Spiritus-Sancti, ut patet in Fide Dæmonum.

Confutantur ergò, Sargenti, Vindiciæ ac præcipuum effugium tuum, nec-non unica exceptio contra traductionem nostram hujus 2. prop. nempe quòd addatur textui (majoris claritatis gratiâ), vocula *Fidei*: prætendis enim relativum (*illas*) non referri ad *conclusiones* vel *puncta* fidei, sed ad *principia* fidei, vel *præmissas* duntaxat. Nam quemadmodum in primâ propositione dicebas, magnum esse discrimen inter *Fidei-propositiones*, & *propositiones Fidei*, ita nunc ais magnum esse discrimen inter *principium Fidei* ac *propositionem Fidei*. Principium fidei (juxta te) est, *Deus hoc revelavit*. Conclusio vel propositio fidei est, V. G. *Deus incarnatus est*, *Trinus est*, &c. Respondeo, si velis fidem facere discursivam, (uti indicas, dicendo illam esse conclusionem), non posse id fieri quin Præmissæ, (vel saltem una), ex quibus deducitur assensus, vel articulus fidei, sint, propositiones aut puncta fidei; nisi forte in eâ sententiâ sis, ut Fides deducenda sit ex solis principiis lumine naturæ notis; quod hæreticum. Sed patet ex citatis antecedentibus & consequentibus hujus secundæ prop. & ex toto lib. fidei Vind. à primâ pag. usque ad hanc 41^{am} ac præsertim pag. 6. 12. & 13. ubi agis de tuâ primâ propositione damnatâ, (quæ coincidit cum hac secundâ,) te agere de illis *Fidei propositionibus* quæ habent *propositionem Fidei* pro *subjecto*, & *verum* pro *Prædicato*, de quibus dicis pag. 12. *Quicumque igitur non videt connexionem inter has notiones* (hoc est, inter Prædicatum & subjectum) in

ipso principio Fidei, non videt veritatem ullius ex illis propositionibus, id est, illa propositiones non sunt veri tali homini. Patet igitur æquè repugnare fidei, requirere videre connexionem terminorum illius in principio fidei, ac in conclusione vel propositione Fidei: cum principium Fidei sit primaria propositio Fidei: utraque æquè de Fide est; nec minùs rejicit (aut saltem non exigit) evidentiam connexionis terminorum Principium Fidei, quàm Propositio Fidei.

CAPUT V.

Ostenditur tertiam Propositionem damnatam Sargentii, nec mutilam, nec mutatam esse in Translatione, nec ullo modo posse in sensu Catholico explicari.

REQUIRITUR ac necessarium est, ut assensus Fidei, &c. ut supra in Censurâ. Hęc tertia tua propositio damnata, nec mutila nec mutata est, ut patet ex consequentibus, nam antecedentia ex quibus pendet, nulla habet; illam enim ponis per modum primi principii. At in consequentibus, etsi tibi & doctrinæ tuæ contradicere videaris, semper tamen constans es in tuo errore, ut patet ex verbis immediatè sequentibus, quæ sunt hæc.

Illius (Fidei) etiam	<i>Also its truth being</i>
veritas cum aliter de-	<i>otherwise unmaintainable,</i>
fendi	<i>the</i>

fendi non possit, optimus vigor & efficacia fidei ad operandum per charitatem, infirma & mortificata sit necesse est. Necessarium ergo est ut fundamenta Fidei, sint & conclusiva veritatis ejusdem Fidei, & penetrabilia ab iis, quibus incumbit in eadem inspicere; unde formaliter, aut scientificè infallibiles evadent, quòd auctoritas quâ innituntur pro fidei Traditione, nullatenus possit illos decipere.

the best vigour of Faith and its efficacy to work through Charity, must needs be exceedingly infected and deaded. 'Tis necessary then that the grounds of Faith, be both conclusive of its truth, and also penetrable by those whose proper work it is to make deep inspection into them; whence they will become formally or knowingly infallible, that the authority they rely on for Faith's conveyance can not possibly deceive them.

Et quamvis pag. 143. quodammodo retractas hanc sententiam tuam, dicendo; substantiam Fidei manere potuisse, etsi nullus scivisset, aut scire potuisset illius regulam esse infallibilem, tamen quasi pœniteret te sanæ doctrinæ, ad pristinum statim errorem redis, seu potius in illo remanes; apponis enim tuo dicto hanc retractationem, eâ conditione ut nullus in Ecclesiâ, vel extra illam, sit doctus, vel acutus, qui fundamenta Fidei speculetur, aut seriò examinet. Si quis enim talis in Orbe existit, non sufficere infallibilitatem *materialem* ais loco cit. his verbis.

Supposito quòd nullus

Provided none in the Church

lus in Ecclesiâ specularetur, aut in Fidei suæ fundamenta instrosperet, inveniensque illa (quantum ille videre potest) minimè conclusiva inciperet suspicionem habere de illius veritate: Item supposito quòd nullus extra Ecclesiam impugnaret Fidem.-- Et pag. 144. Sed in hoc casu si totus mundus sapientior non fuisset; Sapientissimi in Ecclesiâ nihil magis sciperent, quàm rude vulgus nunc sapit. Quocirca, & ob hanc rationem, & alias multas in tertiâ & quartâ observatione positas, fuit Ecclesiæ absolutè necessarium, Deique providentiam decebat, ut res aliter se haberet, & ut vis illorum infallibilium Motivorum conclusiva, super quæ Deus nostram fidem fundavit, fuisset penetrabilis ab illis, qui se applicant ad tales spe-

Church did speculate, and so looking into the grounds of his Faith, and finding them, (as far as he could see), inconclusive, did begin to suspect the truth of it; nor any out of the Church did oppose it.--

But in this case were all the world no wiser, the wisest in the Church would be no wiser, than the weakest and rudest vulgar now mention'd. Wherefore both for that reason, and many others assign'd in my 3^d and 4th note, it was absolutely requisit to the Church, and so becoming Gods providence, to order that it should be otherwise, and that the conclusiveness of those infallible grounds on which God hath founded our Faith, should be penetrable by those, who set themselves to such speculations,

speculationes , vel de illis dubitant , prout Ecclesia exigit , vel indiget talibus Adjutoriis. *tions , or fall into doubts concerning them , according as the exigencies of the Church shall be found to need such helps.*

CAPUT VI.

Confutatur Effugium Sargentii obtendentis requiri à se pro certitudine Fidei , ac Regulæ Fidei , nec non pro infallibilitate Ecclesiæ , assistentiam supernaturalem Spiritûs Sancti.

Confutatur item illius methodus , fundata in suppositione Divinitatis Christi.

Rejicitur ut inepta Sargentii notio Regulæ Fidei.

EFFUGIUM tuum Sargenti , de *suppositione* Divinitatis Christi , manifesta Impostura est : Nam ubi obtendis te agere duntaxat de demonstrandâ veritate Fidei , ac Regulæ fidei , *suppositâ Christi Divinitate* ; idque ex libris tuis facile colligi posse ; Urbi & Orbi falsum pro vero imponis : constat enim ex pluribus propositionibus tuis supracitatis , & passim ex tuis libris , te agere de stabilendâ Fidei Regulâ , (uti quilibet vir doctus debet) , independentèr à suppositione Divinitatis Christi. Nam Regula Fidei , ad omnes Fidei ar-

M m ticulos

SECT. I.

aticulos extendi debet absolutè, ac præsertim ad articulum Divinitatis Christi. Legatur fol. 8. Introductionis Fidei Vind. ubi ais,

Declaro præcipuum meum scopum in hoc Tractatu esse, Fidem Christianam stabilire; vel demonstrare, quòd illa verè vel absolutè debeat esse certa; Et ubi aliquando id Adversariis meis applico, secundaria tantum intentio est, ac merè occasionalis.

I declare then that my chiefend in this Treatise is, to settle Christian Faith; or to demonstrate that it must be truly or absolutely certain; and that my applying it now and then to my Opposers, is only a secondary intention and meerly occasional.

Postquam verò per totum illum librum pluribus argumentis conatus es demonstrare, nullum virum doctum aut ingeniosum teneri, aut tutà conscientia posse, Fidei Mysteriis assensum præbere, aut illam profiteri, aut aliis persuadere, nisi habeat evidentiam clarè, & absolutè conclusivam; (nullâ mentione factâ suppositionis Divinitatis Christi), veritatis ejusdem fidei, sic alloqueris Theologos Catholicos, qui evidentia morali contenti sunt, adeoque piam voluntatis dispositionem necessariam esse ad ipsum actum Fidei asserunt; sic, inquam, eos alloqueris pag. 156. Fidei Vind.

Quapropter vehementer obtestor & obsecro, perviscera Christi, omnes qui legent hunc Trac-

Wherefore I earnestly obtest and beseech, even per viscera Christi, all who shall read this Treatise, and yet

Tractatum, & speculativè tenuerunt opinionem, quam ego impugno, (nam practicè, ac ut Christiani contrarium tenent), velint rem seriò considerare, &c.

yet have speculatively held and maintain'd this opinion I here impugn, (for practically and as Christians they hold the contrary conclusion), seriously to weigh the point once more, &c.

Et supra pag. 155. dicis, vereri te, ne Orthodoxorum Theologorum sententia in hac materiâ dedecus Fidei Christianæ allatura sit. Itaque non tam Heterodoxos quàm Catholicos impugnas, quando pugnas pro necessitate evidentiae traditionalis concludentis impossibilitatem falsitatis Fidei; quâ quidem evidentiam semel positâ, non est opus auxilio Spiritûs Sancti ad eliciendum actum Fidei; nec est cur Heterodoxi supponant Divinitatem Christi; nam si *Motiva credibilitatis & Traditionis*, demonstrant impossibilitatem falsitatis Fidei, absolutè loquendo, cur idem non præstabunt in articulo Divinitatis Christi? Cur Motiva non æquè cogent Catholicos & Hæreticos omnes? Cur eadem Motiva sufficienter proposita & considerata, non habebunt eandem vim demonstrativam in articulo Divinitatis Christi, ac in aliis? Ad quid igitur opus est talem veritatem supponere? Pergamus: in lib. tuo *Reason against Railery* pag. 189. sic ais.

Surefooting divisus est in duas partes. Prima ex proprietatibus regulæ Fidei probat, Traditionem esse illam regulam;

Surefooting was divided into two parts; the first from the properties of a rule of faith, proved that Tradition was that rule, M m ij and

lam; & hic fuit scopus illius libri à principio usque ad pag. 57. ac in particulari illorum 5. discursuum, quorum titulus est de *notione Traditionis*, cui omnes *Regule Fidei proprietates* clarè *quadrant*.

Definitio regulae Fidei.

Item in lib. *Error non* plust pag. 76. dicis, *Cum regula Fidei illa sit quæ dicit nobis, Deum talia nobis dixisse; vel quæ oppugnat Divinam auctoritatem pro illorum veritate; si contingeret nos abuti scripturis, &c.* Item pag. 45. ejusdem libri dicis, *Cum proprius ac primarius effectus regulæ Fidei sit, & quælibet res essentialiter habeat in se potestatem producendi per se, & sine auxilio alterius suum primarium effectum, (vel potius cum ipsamet res sit ea potestas), &c.* Sequitur *cum præservare omnes in rectâ Fide, sit proprius*

and this was the buisness of that book from the beginning to page 57. and particularly of the 5th discourse, whose title was Of the notion of Tradition, and that all the properties of the rule of Faith do cleerly agree to it.

For the rule of Faith being that which is to tell us, God said such or such things, or engages the Divine Authority for their verity, if we should happen to misuse scriptures Letter, &c.

Again, this being the proper and primary effect of the rule of Faith, and every nature that is, having essentially in itself a power to produce of itself, and without the assistance of any other, its primary effect, (or rather being itself that power), as man to discourse, fire to burn, &c. it follows, that since to preserve all that rely on it in right faith,

proprius effectus regula Fidei modò illâ innitatur, quidquid non habet in se potestatem id præstandi, & quidem à se ipso, independentè ab ullâ re aliâ, (Deum excipe, qui rerum naturas statuit esse, facultates quasdam ad producendos proprios effectus,) non est, propriè loquendo, Regula Fidei.

faith, is the proper effect of the rule of Faith, what has not in itself the power to do this, and this of itself, independently on any thing else but on God (who establishes the nature of all things to be certain powers to produce their proper effect) is not, in true speech, a rule of Faith.

Video Sargenti, non percipi à te statum aut terminos quæstionis. Regula Fidei duplex à Theologis distingui solet: *animata* nimirum, & *inanimata*. Hęc est scriptura; animata, est Ecclesia docens, vel Concilium œcumenicum. Quando igitur cum Heterodoxis controvertitur de Regulâ Fidei, nemo sanæ doctrinæ aut mentis, excludit Scripturam à Regulis Fidei inanimatis. Tota controversia est, an præter has, necessaria sit regula animata, quæ vivæ vocis Oraculo decernat, quid Fide tenendum sit, quando ex scripturâ vel Traditione, haud satis clarè id constat. Nam non solum de scripturæ sensu, verum etiam de Traditionis universalitate, & antiquitate, sepe disceptatur. Necessaria est igitur aliqua regula viva (hoc est, Ecclesia), docens, seu definiens, quæ scriptura sit Canonica, quæ Traditio Catholica. Infamis ergò Sargenti, dum scripturam sacram à Regulâ Fidei excludis. Non esse Regulam anima-

SECT. II.
Quam abinde regulam Fidei explicat Sargenti.

Status quæstionis

tam, quæ suum sensum ubique manifestò aperiat, adeòque indigeat ore ac ope declarantis, ac defini-
nientis Ecclesiæ, certum est. At idem de Tradi-
tione non scriptâ dicendum.

Quemadmodum controversia nostra cum Pro-
testantibus in eo sita est, an præter regulam ina-
nimatam requiratur alia viva, seu Ecclesia defi-
niens, ita tecum controversia nostra est, an hujus
regulæ vivæ infallibilitas, seu vis supernaturalis di-
rectiva, debeant *evidenter*, (adeòque *naturaliter*),
constare iis, qui ab illâ diriguntur; seu, quod
perinde est, an necessariò requiratur ad Fidei Divi-
næ assensum ac professionem, ut saltem doctiores
scientificè demonstrent Ecclesiæ infallibilitatem;
rudiores verò illam practicè intueantur? Tu affir-
mas; Nos negamus. Tu probas ex ipsis notioni-
bus *Fidei*, ac *regulæ*. Nos putamus notiones à te
& Blakloo allatas, fictas esse, non in rerum naturâ
fundatas. Super hæc figmenta novam Fidem, no-
vam Ecclesiam ædificas, inanitate suâ mox ruitu-
ram. Si tu, Sargenti, ad rationis amussim notio-
nes tuas *Fidei*, ac *Regulæ* formasses, nunquam Fi-
dem Divinam, *scientiam rerum supernaturalium* di-
xisses, nec *regulæ Fidei*, evidentiâ demonstrati-
vam propriæ infallibilitatis affinxisses. Pag. 2. &
3. Surefooting, hoc est, *Firmi incessûs*, claudica-
cadisque in foveam, seu fundamentum omniu-
hæresum, quas in tot libris non minore labore tuo,
quàm detrimento animarum scripsisti, ac sparsisti:
Sic enim discurre pag. 2. & 3. cit.

Ut ordiamur igitur
ab

To begin then with what
is

ab eo quod evidentissimum est, cum regula significet rem quæ regulare, vel ducere potest illum qui illâ utitur, necesse est, ut in se ipsâ omnes habeat qualitates ad illum effectum requisitas.

Pag. 6. Deinde cum ii qui sunt valdè rudes, capaces quoque sint dubitandi de Fide, illamque deserendi; maximeque repugnet rationi, nulla relinqui à Deo sufficientia Media ad illos stabiliendos, nec ulla sufficientia possint esse, si Regula Fidei (quod est optimum vel unicum medium ad fidem dignoscendam,) non satisfaciat; hoc est, si fieri nequeat ut ostendatur digna quâ innitatur; sequitur, regulam Fidei debere talis esse nature, ut vel proprio lumine suam securitatem ac dignitatem evidenter prodatur,
etiam

is most evident, seing a rule signifies a thing which is able to regulate or guide him who uses it, it must consequently have in it all those qualities, by which it is able to do that its proper effect.

Again, seing those who are very rude, are yet capable of being put into doubts concerning their Faith, either by sophistry or fair language, and at length deserting it; and 'tis most unreasonable there should be no means left by God, sufficient to settle them; nor can any means be sufficient, if the rule of Faith (which is the best, if not only means to come to the knowledge of Faith, be dissatisfactory, impossible to be relied on; it follows, that the rule of faith must be of such a nature as is either by its own light evidently secure, and worthy to be held a rule,
and

etiam rudioribus, qui dubitare possunt; vel saltem hoc iisdem facile demonstrari queat à doctioribus; idque ex principiis quorum capaces sunt rudiores, requirentes nimirum solam communem obviamque rationem, (non scientificam speculationem), ut illis imbuantur. Aliàs illi rudiores destituerentur debitis mediis ad perstandum in suâ Fide.

Pag. 7. Cum verò salvator noster intendere ut ii, qui extra Ecclesiam sunt, ridem amplectantur, & Heterodoxi teneant doctrinam contrariam Ecclesiæ; nec debeant Creaturæ rationales (quales sunt illi Heterodoxi) ab uno assensu contradictorio in alium transire, absque vera ratione mutandi assensum, nulla verò ratio

and this, even to the rudest who can doubt, or else easily evidenceable to them to be such by intelligent persons who are vers'd in such reflexions, and this out of principles they are capable of (as was prov'd §. the 5th) that is requiring only common and obvious reason, not scientifical speculation, to instill them. Otherwise those rude persons would be left unfurnished of due means to be steadfast in their faith.

And since our saviour intended those of the Church should embrace Faith, and those who are to be converted, are heterodox, that is hold contradictory to the Church in what they dissent from her; and no change ought to be in reason; or in a rational nature (of which nature those heterodox are) without true reason to change. And no Assent can be without sufficient

rio sufficiens sit ad ponendum vel mutandum assensum (antecedenter ad Fidem, Fidei autem regula Fidem antecedit) præter evidentiam: Cùmque causa assensûs (vel accessûs) nostri ad Fidem Ecclesiæ, sit regula Fidei, sequitur ex notionem (*Rationalis*) inclusâ in verbo (*Fides*) ut applicatâ personis convertibilibus, regulam Fidei debere necessariò omnes excedere probabilitates, etiam altissimas; hoc est, debere esse absolute evidentem nobis, & consequenter Certam.

Pag. 8. Præterea, cùm Ecclesiâ abunder eminentibus ingeniis, versatis in verâ Logicâ & scientiis; ab his verò ita instruuntur ut nihil tenendum sit (*juxta rectam rationem*) ab ullo qui difficultates pertrat, præter principia ex se ipsis evidentia, vel conclusiones ab iis prin-

sufficient cause of assent, nor is any sufficient in reason to put that effect, or cause Assent, in a thing antecedent to Faith, as is the rule of Faith, but evidence, now the cause of our actual assenting to the Churches Faith, is the rule of Faith; it follows out of the notion of Rational included in the word Faith, as applyed to convertible persons, that the rule of Faith must be beyond all peradventures, how high and presumed soever they be, that is, absolutely evident to us, and consequently Certain

Moreover there being many eminent wits in the Church vers'd in true Logick, and enured to sciences, and true Logick; and the course of science necessarily telling them, that nothing can in perfect reason be held by one who penetrates difficulties, but either selfe-evi-

N n dent

principiis per media intrin-
seca necessar.ò deductas;
nec hæ deduci possint absque
imm. diatâ connexionē, vel
identificatione terminorum
cum medio, quod infert
identitatem inter se ip-
sos in conclusione, id
verò quod non cernitur hoc
modo connecti, ignotum sit
adeòque (quantum nobis
apparet) falsum esse possi:
videre autem rem posse
falsam esse, necessario gignit
formidinem vel du-
bium, quòd falsa sit, si
nos tangit veritas vel
falsitas illius rei: nemo
verò possit rationabiliter
assentiri, vel suum figere
judicium, ubi relinquitur
dubitatio, vel hesi-
tatio iudicii: & judi-
cium vel assensus Fidei
debeat esse rationale; se-
quitur, Regulam Fidei (quæ
assensus Fidei immediata
productrix & causa est),
ejusmodi oportere naturæ
esse, ut non solum rudiori-
bus plana sit, verum etiam
in

dent principles or con-
clusions necessarily deduc'd
by intrinsecal
mediums from those
principles; nor can they be
necessarily deduc'd without
immediate connexion or
identification of the Terms
with the medium, which
infers the identity between
themselves in the conclu-
sion; and that which is not
seen to be thus connec-
ted, is unknown, and so,
for any thing appears, may
be false; and to see a thing
may be false, must needs
breed some fear of being so,
or doubt; if we be concern'd
in the truth or falsity of that
thing; and none can ratio-
nally assent, or fix their
judgment where there is left
some doubt or wavering of
judgment, and the judgment
or Assent of faith must be
rational, it follows that the
rule of faith (which is the
immediate Producer and
cause of the Assent of
Faith) ought to be of that
nature,

in se contineat semina perfectæ evidentiæ, quod viris doctis illam strictius examinantibus, satisfiat. Alias optima & sapientissimâ portio, ac veluti flos generis humani, qui perfectâ se ducunt ratione, nihil possent tenere de Fide, id est, Ecclesia conflaretur ex imperitis & ignavis hominibus, nec multò melior foret, quàm Fanaticorum Congregatio.

nature, that it must not only be plain to the ruder sort, but also contain in itself seeds of perfect evidence, to satisfy those learned persons who shall more narrowly examin it: otherwise the best and wisest portion, and as it were the flower of mankind, which guide themselves by perfect reason, could hold nothing, or have no Faith; that is, the Church must only be made up of ignorant, and undiscerning persons, which would make her little better than a Congregation of Fanaticks.

Ab ipsâ igitur naturâ ac notione Regulæ, ac Fidei, Sargenti, absolutè definitis, ac demonstras utriusque proprietates, & quidem absque ullâ suppositione Divinitatis Christi, exigis (tam à Fidelibus, quàm ab iis qui convertendi sunt) in regulâ Fidei, seu Traditione Ecclesiæ, (sive hæc consideretur ut Congregatio merè humana, sive ut supernaturaliter adjuncta), infallibilitatis evidentiam; Nec minori argumentorum varietate, quàm vanitate illam evidentiam (infallibilitatis Ecclesiæ, seu Regulæ Fidei) necessariam esse probare contendis; ubi hunc errorem tuum obtendis explicare, &

Nn ij excu-

excusare; hoc est, in *Reason against Railery* à pag. 201. usque ad 212. Adverte Sargenti, non solum hæresim esse, docere certitudinem Fidei Catholicæ esse evidentiam naturalem Traditionis, aut sensationum: hæresis quoque est necessariò requirere ad Fidem vel Regulam Fidei, evidentiam sive naturalem, sive supernaturalem; quinimò hæreticum est exigere evidentiam supernaturalis assistentiæ Spiritûs Sancti pro infallibilitate Ecclesiæ. Hanc verò tu requiris, dicis enim (loco nunc cit.) ex infallibilitate Ecclesiæ (quæ juxta te consistit in *sanctitate*, aut virtutibus experimento notis), evidenter discerni omnia supernaturalia tam Ecclesiæ quàm Fidei; & si non discernuntur, fidem esse imprudentem. Supponis hic Sargenti illud quod maximè controvertitur, tuque probare debebas, nimirum esse de Regulæ Fidei Catholicæ ratione, ut illius infallibilitas omnibus faciliè pateat, ac demonstrari possit. Ut quid ergò in Vindiciis tuis, Orbi ac Urbi imponis, te aliam in regulâ Fidei non exigere evidentiam, quàm *moralem*, seu credibilitatis, & *extrinsecam* fidei, ac Regulæ Fidei? Dabo ipsissima verba tua in *Reason against Railery* pag. 209. quibus *evidenter* innotescere ais & fidelibus & iis qui veram fidem quærunt, assistentiam Spiritûs Sancti, & Ecclesiæ infallibilitatem supernaturalem, quam evidentiam ut maximè necessariam ad veram fidem tu exigis.

Hinc (ais) rectè concluditur, esse in generalitate hujus Corporis (Ecclesiæ) debitum

Hence 'tis justly concluded that there is in the generality, or in great multitudes

debitum amorem Cali, quem vocamus sanctitatem, vel charitatem, quæ Spiritus Sancti peculiare donum dicitur; cumque cognoscatur, constatque experimento iis qui jam sunt in Ecclesiâ, hunc amorem Cali seu charitatem dare fidelibus particulare robur ac potestatem omnia bona munera exequendi, inter quæ unum est, & quidem summi momenti, servare incorruptam Fidem traditam, hinc sciunt Ecclesiam adjutam esse à Spiritu Sancto peculiariter in tradendo ac semper proponendo rectam Fidem. Itaque (uti ratio exigit) per aliquas naturales, adeoque magis notas assistentias pertinentes ad Ecclesiam, illi qui extra illam sunt, ducuntur ad dignoscendam eam esse supernaturaliter adjutam. Hac est mea methodus resolvendi Fidem.

titudes of this body, a due love of Heaven call'd sanctity or Charity, which is the gift peculiarly attributed to the H. Ghost; and it being known and experienc'd by those already in the Church that this love of heaven or sanctity gives the faithfull a particular strength and power to perform all good duties, and this of preserving uncorrupted the deliver'd Faith being one, and that a most concerning one, hence they come to know that the Church is assisted by the Holy Ghost, as in all other good duties, so especially in this, of delivering and continually proposing right faith: so that (as reason requires) by some natural, and therefore more easily known assistances belonging to the Church, those out of her, are brought to the knowledge that shee is supernaturally assisted. This is the method I take in resolving Faith. Nn iij Mi-

Mirabilis est tua, Sargenti, doctrina, & Methodus resolvendi Fidem. Dum illam explicas, heresim hæresi accumulas. Si nemo scit utrum *odio an amore dignus sit*, definitumque sit in Concil. Trid. nemini constare posse naturaliter, ac sine speciali revelatione, esse se in gratiâ Dei; quomodo experiuntur fideles *amorem Celi, sanctitatem* aut *Charitatem*, quæ Spiritûs Sancti donum est, dare speciale robur ac potestatem sibi ad tradendam & servandam incorruptam Fidem veram, seu primitivam? Quomodo ponis tu infallibilitatem supernaturalem Ecclesiæ in hac sanctitate & charitate? Putasne evidens aut de fide esse, majorem partem Concilii œcumenici, confirmari à summo Pontifice, esse *sanctam* in hoc sensu, vel esse in gratiâ Dei? Et tamen de fide est, illos tradere veram ac primitivam Fidem in suis definitionibus. A page cum hisce tuis ineptiis.

Cum igitur, Sargenti, notiones tuæ (*Regula, ac Fidei*) falsæ sint, exigasque pro utrâque infallibilitatis evidentiam, (saltem in doctis), non est mirum, si loco verarum Demonstrationum, quas ubique in tuis libris obtendis, *Paralogismos*, ac *Pelagianismum* singulis fere paginis obtrudas. Fidei Divinæ productionem, certitudinem, constantiam, & perseverantiam in eâdem, naturali evidentiæ assistentiæ Spiritûs Sancti, (si hanc assistentiam requiris), simul ac evidentiæ naturali Traditionis ac sensuum, tribuis; hanc evidentiam ad eò manifestam esse oportere ais, ut vel rudibus solâ communi, obviâque ratione imbutis, pateat;
aliàs

*aliàs (inquis) destituerentur mediis debitis ad perstā-
dum in Fide* Doctis verò hanc evidentiam verita-
tis in Fide, infallibilitatis verò evidentiam in *Re-
gulâ Fidei* non cernentibus, nec eam deducen-
tibus ex principiis per se notis, per *media intrinseca*,
& *connexionem immediatam terminorum*, denegas ve-
ram & rationalem fidem; Ecclesiamque Catholi-
cam (si hac tuâ evidentiâ demonstrativâ in regu-
lâ & assensu Fidei non innitatur), assimilas Fana-
ticorum Congregationi. Vide verba tua proximè
citata. Nonne vides quàm imperitè ac impiè *pe-
lagianizas*? Non Fidem supernaturalem, sed scien-
tiam naturalem, vel ad summum, *Fidem humanam*
astruis. Per hanc salvari homines tu putas? Nihil
Philosophum inter & Christianum interesse exis-
timas? finis Fidei ac Regulæ fidei, est, dirigere ac
ducere homines ad salutem, non per demonstra-
tiones, aut discursus naturales scientificos, sed per
Fidei obscurum assensum, & per dogmata captum
nostrum, & humanum discurrendi modum longè
superantia. *Credi ergò debet, non cerni Fidei, ac
Fidei Regulæ certitudo.*

Certè ratio seu notio *Regulæ*, non involvit in
se vim manifestandi nobis evidenter suam infalli-
bilitatem, aut suæ directionis certitudinem; neque
enim desinit esse regula infallibilis, aut rectè diri-
gere, etiamsi nos id non cernamus. Si vocis ety-
mologiam spectes, à *regendo* dicitur *regula*; adeò-
que debere rectè ducere, aut dirigere, congruè dici
potest; at nusquàm invenies, esse de ratione *regulæ*,
ut hæc vis (infallibiliter dirigendi) pateat eviden-
ter,

*vera notio ac va-
tio Fidei Regulæ.*

ter, aut facile demonstrari queat iis, qui diriguntur aut dirigendi sunt. Quin potius si in *regula* notionem, ac naturam maturius introspexeris, clarè tibi constabit, *regulam* plus ignorantia ac indigentia, quàm scientia aut evidentia, supponere in illis qui ab eâ diriguntur. Ut quid enim quærant homines directionem aut instructionem *regula*, in iis quæ per se illis patent? *Regula* igitur Fidei, supplet, non confert scientiam rerum supernaturalium: supplet, inquam, dirigendo, non demonstrando. Reddit nos securos & certos veritatis, sed non cernentes veritatem. Si tu existimas, neminem posse certum aut securum esse, nisi suam intueatur securitatem ac certitudinem, à fide Divinâ excludis *fiduciam*, quam in illâ Christus maximè laudat, & in quâ Fidei robur ac firmitatem ponit. Certè nemo confidit in Deo, aut homine, neutrive credit loquenti, si illorum verbo minimè contentus, veritatem ipsam per verbum significatam & oppigneratam, omninò videre velit, aliter non crediturus.

In plerisque rebus, etiam humanis, *Regula* supplet, non suggerit *scientiam*. Ad optatum terminum ducimur securè, (etsi obscurè), per vias nobis ignotas. Neque enim cernit Advena certitudinem aut rectitudinem viæ, quâ ducitur ad civitatem; nec acûs magneticæ vim directivam cernit aut capit Navarchus, dum ab illâ rectè dirigitur, navemque ipse dirigit. Deperdetne, Sargenti, *via*, vel *acus magnetica*, rationem aut notionem *Regula*, eo nomine, quòd viator, vel nauta, evidenter non videat ab iis se rectè duci, ac dirigi? Nugaris.

Vel

Vel inde magis propriè convenit iis rebus notio ac ratio *Regulæ*, quòd quis earum vim directivam non intueatur, & tamen indigeat earum directione: quòd si quis *Regulæ* directione non indiget, respectu illius, regula propriè dici nequit. Unde Angelo *Raphaëli* comitanti *Tobiam* in peregrinatione suâ, vix ego *viam* aut *semitam* per quam duxit *Tobiam*, *regulam* Angeli dixerim.

Regula Fidei notionem rectè ais esse metaphoricam. Indubiè tu illam à fabri regulâ mutuatus es. Sed nimis crassè, (& pingui, ut dicitur, Minervâ), uteris metaphorâ tuâ. Fabri regula, seu amussis, rectitudinis suæ clarâ evidentîâ priùs Architecti vel fabri oculus debet afficere, quàm opus dirigere queat; eo nimirum, quòd per oculus de surgentis ædificii firmitate ac concinnitate judicandum sit. At de veritate & firmitate Fidei Christianæ, nec per oculus, nec per intellectum, (solo lumine naturali, etiamsi evidentissimo, illustratum), judicium ferendum est: nec in illâ naturali sensuum vel Traditionis evidentîâ, certitudo fidei nostræ, (utpotè quæ supernaturalis est), collocanda. In eo pariter falleris, Sargenti, quòd doceas priùs *sciri* debere, qui sunt *veri fideles*, & quæ *vera Fides*, quàm quæ sit *vera Ecclesia*. Nec absurdior est hic error, quàm erroris ratio: *aliter*, ais, *singulas Definitionis partes, ac proindè definitionem ipsam, non esse re definitâ notiolem, invitâ arte, ipsâque naturâ, asserendum est.* In Dialecticis nugaris, dum fidei documenta Theologis præscribere obtendis. Disce tandem, Sargenti, non *cerni*, sed

In Methodo Sargenti latinè edita.

credi, qui sunt veri Fideles, quæ vera fides, quæ vera Ecclesia. *Definitionem* debere notiorum esse *Definito.*, fateamur; at inde non sequitur, omnem definitionem debere per se notam esse, aut in prima resolvi principia; id definitionis *scientificæ* proprium est, Fidei definitioni repugnat. Definiuntur res obscuræ per signa clara, & non per principia per se nota, uti docet Aristoteles. Signa verò Ecclesiæ clariora sunt, quàm signa fidei: quia Ecclesiæ signa sunt Motiva credibilitatis, obvia sensibus, quæ cerni debent & considerari, antequàm fide Catholicâ credere possimus. At signa actûs fidei (quorum præcipua sunt *pietas affectus*, & *firmitas assensus*), adeò sunt obscura, ut credentibus quidem evidenter innotescant. Vides igitur Sargenti, quàm invitâ naturâ & arte, ridiculas fingis *Regulæ* ac *Fidei* notiones, quàmque infano labore tot libros iisdem innixos notionibus edidisti

Quomodo definienda res obiecta.
72.

CAPUT VII.

An ulli Authores Catholici, ac in primis D. Thomas, faverint doctrinæ Blakloii & Sargentii?

SECTIO I.

Festiva distinctio Sargentii dividens quemlibet scriptorem Catholicum in duos.

AD partes tuas Catholicos trahis Authores, sed commento adeò subtili, ut illos à se ipsis

sis distrahas. Itaque quemlibet Authorem Catholicum divides, ac distinguis in duos, videlicet in seipsum ut Scriptorem, & in seipsum ut Christianum. Verba tua in Fid. Vind. pag. 155 sunt,

Nullatenus opus est
 piâ dispositione voluntatis ad supplendum defectum rationum cur credimus, & ad obligandum intellectum ad assentiendum ultra Motivum, hoc est, ad assentiendum ultra id quod juxta rationem debebat: quod impossibile est humanæ naturæ rectè & connaturaliter ductæ, magnumque dedecus (sic timeo) Fidei Christianæ, cum Ecclesiæ Adversarii tam proclives sint ad confundendos conceptus speculativos Theologorum minus cautè Fidem, ejusque fundamenta explicantium, cum eorundem sensu naturaliter ab illis fluent, ut Christiani sunt, imò cum doctrinâ ipsiusmet Ecclesiæ Catholicæ.

No need then is there upon any account of a pious disposition of the will, to piece out the defect of the reason why we believe, and to oblige the understanding to assent beyond the Motive, that is, assent to a degree beyond what it had reason to do: An impossibility in human nature rightly and connaturally govern'd, and (I much fear) no small disgrace to Christian Faith, considering the obstinate bent of the Church's Adversaries to confound the speculative thoughts of Divines, explaining faith and its grounds less carefully, with their sentiments issuing naturally from them as Christians, nay with the doctrine of the Catholick Church itself.

In primis hîc Sargenti, fateris, te in hoc puncto, (necessitatis piæ dispositionis voluntatis ad flectendum intellectum ad assensum Fidei), dissentire ab omnibus Catholicis, ut Scriptores sunt, hosque ut tales à doctrinâ Ecclesiæ Catholicæ, & à seipsis ut Christiani sunt, dissentire, ignorantia & impudentiâ mirabili asseris. Hunc eruis errorem (superfluitatis nimirum piæ dispositionis) ex imaginariâ tuâ evidentiâ impossibilitatis falsitatis Fidei, quâ Catholicos Scriptores ut *Christianos*, & *credentes* imbui, (contra eorundem de se ipsis testimonium, doctrinam, & experientiam) obtendis.

Pro necessitate hujus evidentiæ in credentibus, affers in fid. tuâ Vind. pag. 130. Angelicum Doctorem 2^a 2^e q. 1. a. 5. ad 4^m sic loquentem. *Scientia cum opinione simul esse non potest simpliciter de eodem, quia de ratione scientiæ est, quod id quod scitur, existimatur impossibile esse aliter se habere; de ratione autem opinionis est, quod id quod est opinatum, existimatur possibile aliter se habere: Sed id quod Fide tenetur, propter Fidei certitudinem existimatur impossibile aliter se habere.* Vim argumenti ponis tu, (& quidam Episcopus fautor tuus) in verbo *existimatur*; Fatemur, Sargenti, quod id quod Fide tenetur, *existimatur etiam impossibile aliter se habere*; sed propter Fidei certitudinem, ut ait D. Thamas, non propter evidentiâ veritatis, aut impossibilitatis falsitatis fidei, ut tu imperitè illum interpretaris. Verbum *existimo* non significat cognitionem *evidentem*. Disce tandem, certitudinem fidei non fundari in evidentiâ ullâ naturali aut supernaturali, sed in lumine supernaturali,

turali, quod claram evidentiam veritatis Fidei minimè gignit, etsi summam illi firmitatem tribuat.

Non minùs imperitè pro te affers ibid. eundem D. Tho. cit. art. 4. ad 2. dum ait, *Ea quæ subsunt Fidei, dupliciter considerari possunt: uno modo in speciali, alio modo in generali, scilicet sub communi ratione credibilitatis; & sic sunt Visa ab eo qui credit; non enim crederet nisi Videret ea esse credenda, vel propter Evidentiam signorum, vel propter aliquid huiusmodi.* Si tu D. Thomam intellexisses, non ad eò à Fide aberrasses, nec evidentiam credibilitatis Fidei cum evidentia veritatis Fidei absurdè confudisses. *Videre oportet, Sargenti, credenda esse quæ sunt de Fide, hoc est, videre oportet nos teneri ad ea credenda; sed non oportet videre illorum veritatem, aut falsitatis impossibilitatem.* Ex defectu tam obviæ distinctionis, ac lectionis D. Thomæ, profluunt ferè omnes tuæ, ac Blakloi hèreses. Lege D. Thomam quæst. 2. de Fide art. 9. ubi declarat quid scientiam inter & Fidem intersit, & expressè confutat vestrum errorem de *evidentiâ coactivâ* Motivorum, ad eòque de superfluitate piæ dispositionis in voluntate ad flectendum intellectum ad Fidei assensum, post Motivorum sufficientem propositionem & considerationem: Sic enim sibi objicit ac respondet.

2. *Præterea. Credere, medium est inter opinari & scire, vel considerare scita. Sed consideratio scientiæ non est meritoria, similiter autem nec opinio. Ergo etiam nec credere est meritorium.*

3. *Præterea. Ille qui assentit alicui rei, credendo,*

O o iij aut

aut habet causam sufficienter inducentem ipsum ad credendum, aut non. Si habet sufficiens inductivum ad credendum, non videtur hoc ei esse meritorium, quia non est ei jam liberum credere, aut non credere. Si autem non habeat sufficiens inductivum ad credendum, levitatis est credere, secundum illud Escl. 1. Qui cito credit levis est corde. & sic, non videtur esse meritorium. Ergo credere nullo modo est meritorium.

Ad 2^m dicendum quod in scientiâ duo possunt considerari, scilicet ipse assensus scientis ad rem scitam, & consideratio rei scitæ. Assensus autem scientiæ, non subijcitur libero arbitrio, quia sciens cogitur ad assentiendum per efficaciam Demonstrationis; & ideo assensus scientiæ non est meritorius, sed consideratio actualis rei scitæ subjacet libero arbitrio. Est enim in potestate hominis considerare, vel non considerare; & ideo consideratio scientiæ potest esse meritoria, si referatur ad finem charitatis, i. ad honorem Dei, vel utilitatem proximi: sed in fide, utraque subjacet libero arbitrio, & ideo quantum ad utrumque, actus Fidei potest esse meritorius.

Ad 3^m dicendum, quod ille qui credit, habet sufficiens inductivum ad credendum. Inducitur enim auctoritate Divinæ doctrinæ Miraculis confirmatæ, & quod plus est, interiori instinctu Dei invitantis. Unde non leviter credit, cum habeat sufficiens inductivum ad credendum, & ideo non tollitur ratio meriti.

Vide Sargenti, Blakloi ac tuam, in D. Thomæ scriptis vel inscientiam, vel pertinaciam contra illius ac Ecclesiæ doctrinam. Sed maluisti evidentix novæ, quàm fidei antiquæ Assertores haberi, sic enim tandem fateris pag. 131. fidei Vinc, tibi conscius

Mira clarit. se confutat hic D. Thomas errorem Sargenti dicentis, assensum Fidei esse liberum duntaxat quatenus dependet à libera applicatione credentis ad consideranda Motiva credibilitatis; nam post horum considerationem, assensus Fidei subjacet libero arbitrio, juxta D. Thom. cui expresse in hoc, & in necessitate pia dispositionis in voluntate ad flectendum intellectum contradicit Sargenti in Fid. Vinc. à pag. 149. & pag. 154. & seq. Vide prop. 14. Vide etiam partem secundam inujus Historiæ cap. 1. Sect. 3. per totam, ubi expresse confutatur hic error Sargenti.

sciis nullos pro vobis stare Catholicos Authores;
dicendo,

Nullum ex eo posse. *Nor can it bear any*
scandalum oriri, quod *objection, nor breed scan-*
Fidei fundamentum *dal: that the ground of*
distinctiùs nunc quàm *Faith should be more par-*
hactenus explicetur. *ticularly and distinctly ex-*
nam cùm tractare con- *plicated now than formerly,*
troverfias fit ars, cur mi- *for since controversy is a*
rum est in illâ arte pro- *skill, why should it be ad-*
gressum fieri, hoc est, *mir'd, nay why should it not*
melius explicari quàm *be expected, that it should*
hactenus, illius pro- *receive improvement,*
prium objectum; scili- *that is, better explain its*
cet regulam Fidei; in om- *proper object, than former-*
nibus enim aliis scien- *ly, since we experience a*
tiis & artibus progres- *progress in all other arts and*
sum experimur. *sciences.*

Video tibi persuasum esse Sargenti, nos ad
Blakloanæ evidentix & prophetiæ tempora perve-
nisse, ac in te ipso impleri propheticum Blakloi
fermonem, quem supra retulimus.

SECTION II.

*An faveat doctrina Sargentii Fisherus
Jesuita?*

CUm tibi objicerent, Sargenti, vel ipsimet
Protestantes, Adversarii tui, per Evidentiam
morali majorem in Traditione humanâ, à te ac Bla-
kloo

kloo repertam, & à vobis ad Fidem necessariò requisitam, destrui fidem & infallibilitatem Ecclesiæ Romanæ, (in promissione Christi, & assistentiâ Spiritûs Sancti, fundatam); cum hæc, inquam, & nos & Protestantes objiceremus, novitatis ac erroris tui non solùm participem, sed Patronum fecisti P. *Fisherum* Jesuitam. Sic enim ais in Prefatione tuæ Methodi, quam latinè traductam recudisti an. 1674. Absolutam atque infallibilem Traditionis certitudinem esse in naturis rerum fundatam, primus (quantum mihi liquet) inter nostrates, rationis vi sustinere aggressus est D. Fisherus è PP. Societatis; vir sanè doctissimus; ac fidei Catholicæ temporibus Regis Jacobi, tum scriptis suis, tum habitâ cum Laudo, Cantuariensi inter Protestantes Archiepiscopo, Disputatione, Propugnator acerrimus. Is in Censurâ Replicæ Ministri cujusdam nomine *Albii*, & in Responso ad novem puncta, has disertis verbis sententias statuit, ac ratione probavit. *Traditio non* scripta est primum fidei fundamentum, & ex se evidens. Doctrina quæ descendit ab Apostolis Traditione Patrum Catholicorum ad filios probatur ex ipsâ sui naturâ esse simpliciter infallibilis. Cum Traditio sit plena narratio de re sensibus manifestâ, quas scilicet doctrinas scripturasque Apostoli publicè mundo tradiderint, impossibile est ut sit falsa. Sola atque unica ratio quâ homines post tempora Apostolorum nati, certò cognoscere possunt, quas illi scripturas doctrinasque primitivæ tradiderint Ecclesiæ,

„ Ecclesiæ, est Traditio Catholica, ab innumerabili
 „ Christianorum Patrum Pastorumque multitudi-
 „ ne cœpta, atque ad multitudinem filiorum ac
 „ Fidelium item innumerabilem derivata. Proba-
 „ tur Traditio esse simpliciter infallibilis ex ipsâ
 „ sui naturâ. Afferit *Suarezus*, esse eam supre-
 „ mum humanæ certitudinis gradum, de quo pro-
 „ nunciare licet, *Non posse ei falsum subesse*. Hęc il-
 „ le. Et nequis existimet *Motivum*, ob quod cre-
 „ datur, doctrinam Ecclesiæ hodiernam esse à
 „ Christo profectam, non eò-usque pertingere,
 „ ut absolutam de eâ re gignat certitudinem, sed
 „ suppleri ejus defectum ab inspiratione seu gra-
 „ tiâ Divinâ intus operante, is è contra asserit, dari
 „ oportere fundamentum aliquod infallibile exter-
 „ num, & Divinæ esse inspirationis permovere ho-
 „ mines ut ei adhereant, quò in Fide verâ ac salvifi-
 „ câ stabiliri possint: Item internam illam certitu-
 „ dinem absque Motivo aliquo infallibili externo,
 „ quo homines de Fidei veritate reddantur certi,
 „ Prophetarum & primorum Christianæ Religio-
 „ nis Propalatorum fuisse propriam. Ita Sargen-
 „ tius.

Ut (cum Pelagio ac Semipelagianis) superfluum
 reddas inspirationem internam, piamque volun-
 tatis dispositionem ad credendum, ac volendum
 credere Fide divinâ, (post Motivorum sufficien-
 tem propositionem), evidentiam plusquàm mora-
 lem, quinimò *demonstrativam*, exis in fide, ac
 Regulâ Fidei. Hanc evidentiam haberi ex Tra-
 ditione seu Testimonio Ecclesiæ, comminisceris;

P p omnium

omnium enim librorum tuorum is est scopus, propositionum tuarum is sensus germanus, præsertim octo primarum, & 15. 16. 19. 21. 22. & 24. In 15. asseris, *Nullatenus necessaria est pia dispositio voluntatis ad supplendum defectum rationis, propter quam assentimur, & ad flectendum intellectum ut credat ultra Motivum.*

Saltem in hoc postremo errore non conspirat tecum *Fisherus*; expressè enim dixit in lib. à te cit. Evidentiam quæ excludit necessitatem piæ reverentiæ, & affectûs erga Dei verbum, *evidentiam*, inquam, cogentem ad credendum, non posse stare cum verâ Fide. Ita in suâ Resolutione fidei à te cit. pag. 34. & ibid. pag. 35. declarat, Evidentiam quam ad Fidem requirit, non esse omninò infallibilem, aut *moralis* majorem; adeoque requiri piam affectionem ad supplendum defectum, seu obscuritatem Evidentiæ Motivorum à se requisitæ. Neque (ait) destruit hæc physica evidentia *Miraculorum, Meritum Fidei*. Ratio est, quia cùm hæc evidentia non sit penitus ac in summo gradu infallibilis ex se, (nam sensus nostri aliquando possunt decipi), non est sufficiens ad superandam obscuritatem naturalem, & falsitatem apparentem rerum credendarum. Trinitatis, Incarnationis, &c. Contra quam obscuritatem prævalere nequit evidentia *Miraculorum* absque Divini Spiritûs lumine nos movente per piam affectionem ad amplectendam doctrinam quæ tam clavis testimoniis probatur esse Dei Verbum.

Tu vero Sargenti; ais veram Fidem sine Evidentiâ coactivâ stare non posse, ut patet ex lib. tuo Reason

Sargent. hic cit. ait. Pag. 6. reprehendit (Blaklous) illos qui non afferunt certitudinem absolutam, seu coactivam intellectûs. Infra Pag. 13. (Dialog. Rushworthi) Formalis pars nostræ actionis, nisi afferat secum evidentiam & certitudinem, fieri nequit absque opprobrio Jam vero (inquit Sargent. cit.) ut appareat ex pag. 12. (Dialog. Rushworthi) dirigit hunc discursum (Blaklous) ad actiones

Reason against Railery pag. 229. ubi contra Tilitsonum clarissimè probas à te stare *Blakloum* tuum pag. 6. Dialog. Rushworthi edit. 1654. in exigendo ad fidei assensum, certitudinem seu evidentiam *coactivam* intellectûs, & quidem vi *solorum* Motivorum credibilitatis, absque voluntatis assistentiâ, vel imperio. In hoc igitur puncto Fisherus tecum non Pelagianizat.

Reliquum est Sargenti, ut videamus quantam & qualem Evidentiam fisherus exigit ad hoc ut quis teneatur dicere & profiteri actum fidei; an scilicet ad id tecum exigit *coactivam*, vel morali majorem? Ac imprimis, vel te ipso fatente, *Suarium* sequitur in hac controversiâ Fisherus. At Suarius (inquis) talem ponit in Traditione humanâ certitudinem, ut simpliciter dici possit, *non posse illi falsum subesse*; idque probare videtur lib. 9. de Gratiâ cap. 11. n. 11. ex ipsâ Traditionis naturâ; uti docet etiam Fisherus in suâ Resolutione Fidei pag. 36. ubi *Tertullianum* quoque de Præscrip. cap. 18. pro eadem affert sententiâ.

Si Suarium, Fisherum, & Tertullianum attentè legisses, vel eorum verba fideliter retulisses, de illorum mente ac verborum sensu nemo dubitare potuisset. Audi Suarium cap. & lib. cit. n. 2. pulchrè differentem de summâ certitudine humanâ.

„ *Vt ergo tollamus questionem de nomine, supponi-*
 „ *mus infra duos gradus certitudinis, quos jam*
 „ *exclusimus, posse dari aliquem gradum firmita-*
 „ *tis in assensu intellectûs, qui, proprio & usitato*
 „ *modo loquendi, certitudo vocetur; non solum quia*

Pp ij excludit

spectantes ad Fidem.

Quinimo in ipso assensu Fidei requiritur & Blakloum & Sargentium, Evidentiam veritatis. Quid (inquit Blakloum pag. 9. Dial. cit.) me juvat, Fidem quam teneo, esse totam veram, si non scio illam esse veram?

Totus liber Fidei vindicata scriptus est à Sargento ut probet hanc evidentiam veritatis, vel impossibilitatis falsitatis Fidei, & abique hac evidentia Fidem esse fallacem, fallacem, & peccatum: hoc est, peccare viros doctos qui eliciunt actum Fidei, vel profitentur Fidem absque hac evidentia.

„ excludit dubitationem negativam, seu suspensi-
 „ vam assensûs intellectûs, hoc enim (ut supra di-
 „ xi) non est certitudo, nam in quacunque huma-
 „ nâ fide, & assensu opinativo invenitur; sed quæ
 „ prudentem, seu *moralem* suspicionem falsitatis ex-
 „ cludat. In hoc verò certitudinis modo plures
 „ sunt gradus. Quidam & supremus esse videtur,
 „ de his rebus quæ constanti assertione & testifi-
 „ catione gentium & populorum & rationum om-
 „ nium ut olim, & nunc etiam ab innumeris visa,
 „ & ab omnibus humanâ fide credita sunt, ut Ro-
 „ mam esse, & similia.

„ Et ibid. n. 9. Dici tamen potest, etiam dari
 „ evidentiam signorum, & testimoniorum huma-
 „ norum, cui non possit falsum subesse, ut est in
 „ hac propositione. *Roma est*, & similibus. Res-
 „ pondeo. Hęc etiam non esse ita certa, quin eis
 „ possit subesse falsum, loquendo de potentiâ phy-
 „ sicâ, licet de potentiâ *moral*i non possit. Et n. 11.
 „ Nam fides illius propositionis, *Roma est*, & simi-
 „ lium talis est, ut illi, *humano modo non possit subesse*
 „ *falsum*. Si hęc legissemus quæ reperiuntur in eodem
 „ lib. cap. & num. in quo sunt hęc verba à te ad con-
 „ trarium sensum detorta. *Et ideo ille videtur esse summus*
 „ *gradus certitudinis humanæ, de quâ simpliciter dici potest,*
 „ *non posse illi falsum subesse*, facile concluderes, Sua-
 „ rium ac Fisherum locutos fuisse de *moral*i duntaxat
 „ impossibilitate falsitatis; & tamen adhuc verè ab
 „ illis dici *simpliciter*, & *humano modo*, non posse illi *fal-*
 „ *sum subesse*. Sic dicimus verè & simpliciter, impos-
 „ sibile esse ut novum ac firmum ædificium statim
 „ corruat,

corruat, vel ut parentes conspirent in necem filiorum quos valdè amant. Nec aliam quàm *moralem* certitudinem, vel *summam verisimilitudinem* in Traditione collocat Tertullianus loco cit. Hęc illius verba à fishero allata sunt. *Qui verisimile, ut tot ac tanta Ecclesia in unam Fidem Erraverint: Variasse debuerat error Ecclesiarum; Ceterum quod apud multos unum invenitur, non est erratum, sed traditum.* Ex his verbis (quæ sola ex Tertulliano fisherus affert, ad probandam Traditionem ex suâ naturâ esse infallibilem), satis liquet illum loqui de infallibilitate *moralis*, hoc est, summâ verisimilitudine, juxta Tertullianum.

Distinguit tamen fisherus inter certitudinem *humanam*, & certitudinem *Christianam*, hanc vocat *absolutè infallibilem*, ex assistentiâ scilicet Spiritûs-Sancti; *humanam* fatetur esse fallibilem. Ita enim ait pag. 39. *Dico secundò quamvis humana Traditio ex naturâ suâ fallibilis esse possit, tamen Christiana & Catholica ita assistit Deus, ut nullus error illi possit irrepere.*

Quid tibi jam videtur Sargenti de fishero? Est ne Certitudinis ac evidentie tuæ *conclusivæ*, aut *coactivæ*, in Traditione merè humanâ Inventor? Requiritne illam ad assensum vel professionem Fidei Catholicæ? Superfluamne dicit ad actum credendi piam voluntatis dispositionem, post considerationem Motivorum, utpotè quæ per suam evidentiam cogunt intellectum ad assensum Fidei? Adeoque non egent voluntate piè dispositâ ad flectendum intellectum hesitantem ob defectum evidentie determinantis illum ad assensum certis-

simum. Collocatne totum robur ac firmitatem fidei Christianæ in tuâ Demonstrativâ evidentiam Motivorum, Traditionis, ac sensationis humanæ; vel in perfectione aut perspicaciâ intellectûs benè culti, ut tu cum Pelagianis prop. 15. 16. 19. & 21? Confer cum verbis Fisheri hanc prop. tuam 21. ex lib. Reason against Rallery pag. 178. *Dico præterea, aliud est movere hominem ad inquirendum & inclinandum ut assentiatur; aliud eundem stabilire in firmissimo assensu talium punctorum ut veritatum certarum absolutè: quod ad Fidem requiritur. Vnde assero hunc posteriorem effectum non posse rationabiliter produci sine fundamentis verè evidentibus, & rem absolutè concludentibus, ac scibilibus per evidentiam practicam omni hominum generi, vel etiam doctis, per concludentem certam probationem, quam ego Demonstrationem voco. Assero præterea (pace Theologorum illorum), Motiva prudentialia duntaxat, videri impropria in hoc casu, & requiri principia sapientiæ, non prudentiæ, ut rationabiliter reddamur certi absolutè, veritatis vel falsitatis rei. Confer, inquam, hæc tua verba cum his verbis Fisheri cit. pag. 35. Quando Fides proponitur per Miracula, oritur conflictus inter apparentem illorum Evidentiam, & apparentem falsitatem ac obscuritatem doctrinæ Christianæ; contra quam obscuritatem nequit homo prævalere, nisi intus adjuvetur lumine Divini Spiritûs, illum movendo per piam affectionem ad amplectendam doctrinam quæ tam claris testimoniis probatur esse Dei Verbum.*

Certè nullum ego vidi scriptorem, principiis ac doctrinæ tuæ magis contrarium, quàm Fisherum; Summa & scopus omnium librorum tuorum est, often-

ostendere Traditionem humanam, ac Motiva credibilitatis Ecclesiæ, tam evidenter concludere revelationem aut veritatem Fidei Catholicæ, ut post horum sufficientem propositionem & considerationem, nulla requiratur pia voluntatis dispositio ad Fidei assensum, etsi requiratur ad hoc ut quis se applicet ad Motivorum considerationem. Tu cogi intellectum putas ad actum fidei ab evidentia in Motivis relucente. At Fisherus conflictum intellectus, non coactionem ponit. Non capri-
vatur intellectus ab evidentia Motivorum, sed illustratur ab interno lumine supernaturali, & inclinatur voluntas ab affectione pia; sine his adiutoriiis, etsi anceps diu pugna foret inter evidentiam Motivorum ac Fidei obscuritatem, tandem prevaleret pertinacia nostra contra Fidem, nullusque fieret verus Christianus, nullus actus veræ Fidei, per solam evidentiam Traditionis, aut Motivorum credibilitatis; idque definitum est in Concilio Araus. 2. ac Trid. ut supra vidimus.

His non obstantibus invitum Fisherum ad sententiam tuam trahere decrevisti. Nam illum, tuum esse concludis, ex verbis à te suprâ citatis, *sola atque unica ratio quâ homines post tempora Apostolorum nati, certò cognoscere possunt, quas illi scripturas, doctrinasque primitivæ tradiderint Ecclesiæ, est Traditio Catholica, ab innumerabili Christianorum Patrum, Pastorumque multitudine cæpta, atque ad multitudinem Filiorum ac Fidelium item innumerabilem derivata.*

Unde hinc infers Sargenti, Fisherum à te stare, hoc est, esse Pelagianum, & Manichæum, aut
(quod

(quod est perindè) Blakloistam? Certè ipsemet Fisherus ex his verbis omninò contrarium infert; adeòque mirum non est, ipsius à te suppressam fuisse illationem, mutilatumque discursum. Post illa verba Fisheri pag. 41. immediatè sequuntur hæc, *Ergo Catholicam Traditionem ita tuetur & adjuvat Deus, qui est prima veritas, ut nullus contra salutem error per illam tradi queat; & per consequens appareret ex ipsamet notione 1^a veritatis, independentè à Scripturâ, Catholicam Traditionem esse infallibilem ex speciali Dei assistentiâ.* Quàm discrepet à te Fisherus in hac resolutione Fidei Catholicæ, tibi conscius es, nobisque liquet ex fraude, quâ illius verba ac sententiam occultas, & obtruncas, dum illum à te stare contendis. Tu certitudinem Fidei ac infallibilitatem Ecclesiæ (cum Blakloo) in evidentiam Traditionis humanæ, ac Motivorum, resolvis, Fisherus in assistentiam Spiritûs Sancti, ac 1^{am} veritatem, servantem Ecclesiam Catholicam ab errandi periculo. Tu Fidem, cum Pelagio, naturalem facis; utpotè cujus certitudo (juxta te) innititur solâ evidentiâ naturali Traditionis, ac humanarum sensationum: Fisherus, nobiscum, omnibusque Theologis orthodoxis, fidem facit supernaturalem, ejus certitudinem resolvendo in Divinam veracitatem, seu in Deum ut est prima veritas. Tu cum Manichæis & plerisque Heterodoxis requiris, (saltem in viris acutis), evidentiam in attestante, seu evidentiam impossibilitatis falsitatis Fidei, ad fidei assensum, professionem ac prædicationem; Fisherus cum Suario & Catholicis, contentus est

est Evidentiâ morali; quamvis requirat certitudinem plusquàm moralem; neque enim tecum imperitè confundit *evidentiam* cum *certitudine*. Etsi enim (pag. 41.) Fisherus requirat fundamentum infallibile externum certitudinis, Fidem proponens, hoc est, Ecclesiam; tamen nullibi docet aut dicit, debere infallibilitatem hujus fundamenti externi, aut Ecclesiæ, esse credentibus aut Catholicis evidentem, ut tu doces in tribus Prop. tuis damnatis Parisiis, in octo primis, & passim. Fateatur quidem, ut tu objicis, *Divina inspirationis esse, permovere homines ut fundamento vel Proponenti externo infallibili adhareat, nec-non Prophetarum & primorum Christianæ Religionis Propalatorum propriam fuisse certitudinem absque ullo Motivo infallibili externo*. Sed non fateretur infallibilitatem, illius fundamenti aut Proponentis externi, patere debere hominibus evidenter; imò ex illius verbis à te ipso allatis manifestò concluditur, non requiri ab ipso, ut evidenter pateat illa infallibilitas, cum dicat *Divina inspirationis esse, ut fundamento vel Proponenti externo infallibili adhareant*. Nam si fuisset evidens credentibus, Proponentis externi vel Ecclesiæ infallibilitas, certè non egerent illi *divinâ inspiratione* ut assentirent, vel Ecclesiæ adhererent; ut tumet satis cohærenter ad tua principia, etsi minùs Catholicè, concludis in Prop. tuâ 14. 21. 22. & passim.

Hucusque; Sargenti, errores tuos, ignorantia, & hæreticorum librorum Blakloi factus, esse putabam; conqueritur enim *Georgius Leyburnus*, vir

Qq de

Suar. Disp. 3. de Fide sec. 8. num. 15. ait, Quando Fides proponitur hoc posteriori modo (1. per Prædicatores & testimonium Ecclesiæ) certum de Fide est, & experimento cognitum, non esse necessariam evidentiam Divini testimonii: quia constat simplices fideles, imò omnes sic credentes, non habere hanc evidentiam ipsius revelationis, sed solum credibilitatis ejus. Et quamvis sapientiores majorem quandam humanam certitudinem habeant, non transcendit fidem humanam, & ad summum pervenire potest ad gradum evidentia moralis.

Leyburnus in resp.
ad lit. Encyclicas
D. Ellis, &c. edit.
166. pag. 87.

306 HISTORIA ET CONFUTATIO

de Ecclesiâ Dei optimè meritis, alterque Athanasius, (urpotè qui à 30. & ampliùs annis, innumeris Blakloistarum calumniis & contumeliis ob Fidei propugnationem, agitatus est), te à Domino Ellis, nunc Decano Capituli, ex Collegio Ulyssippouensi in Angliam missum fuisse, ibique Blakloi operâ (ob tuam in ipsius novitates propensionem) ad Capituli *Secretariatum*, promotum, antequàm Theologiâ morali vel Scholasticâ imbutus fuisses; At nunc, fateor, coactus sum, eosdem errores tuos, pessimis artibus ac genio corrumpendi, vel occultandi sensum, ac mutilandi sententias Authorum Orthodoxorum tribuere. Recordare verborum Augustini, quæ ipse contra Protestantes Falsificatores objicis, initio tui lib. 2. contra Schisma, *In malâ causâ non possunt aliter, at malam causam quis coëgit eos habere?* Quis te, Sargenti, coëgit Blakloi hereses transcribere, Fisherumque Jesuitam (suppresso veri Authoris Blakloi nomine) eorundem Authorem promulgare? Pudetne te Blakloum ex quo malam doctrinam hausisti, Magistrum agnoscere? Et non te pudet totam Societatem JESU, selectissimam Ecclesiæ cohortem, hæreticorum terrorem, aciem sub Duce suo Christo ordinatam, fidei propugnaculum, ac Turrim, ex quâ mille pendent clypei, Adversariorum utique jaculis recipiendis, ac retorquendis instructissimam, (in ejusdem Societatis illustri scriptore Fisherò, nec non laudandi hominem prætenu), hæreseôs notâ infamare? Si non pudet, jam tandem pœniteat te, Sargenti, erroris & calumniæ tuæ.

Da

Da gloriam Deo, ne inani adeò popularis auræ
vento circumferaris ut Blakloi potius quàm Chri-
sti Discipulus, & pius Ecclesiæ filius, haberi velis.

SECTIO III.

*An Archiepiscopus Dubliniensis probaverit
doctrinam Sargentii?*

TU me quoque Sargenti, inter doctrinæ tuæ
Approbatores immeritò censes. At si id fe-
ci, vehementer doleo; retracto. Tu fac similiter.
Si te errantem secutus sum, tu me pœnitentem
sequere. Augustinum, Pelagianorum hêresim
(quam impugnauerat) approbasse dixerunt Pela-
giani. Videamus an tu simili calumniâ me affe-
ceris.

Memineris Sargenti, te vel meru Censuræ co-
actum, vel beneficii spe allectum, Parisiis renun-
tiasse in scripto manu tuâ exarato, (quod Ego ad-
huc seruo), infra positæ propositioni, tunc inter
nos controversæ: Ita enim ad me scribis in *Facto*
tuo. *Renuntio illi propositioni ut falsæ, ac minimè te-
nendæ ab ullo bono Catholico, aut homine sanæ mentis.*
Hac renuntiatione mihi traditâ, ut in illâ, atque
in verâ Fide te confirmarem, tuæque famæ consu-
lerem, Appendicem ad Tractatum meum contra
hêresim & Atheian, edidi, in cuius pag. 5. & 6.
sunt hæc verba. *Respondeo, etsi Traditio non demon-
stret aut evidenter concludat Divinitatem Christi, adeò-
que non demonstret nec clarè concludat, Fidem, à Chri-*

Qq ij flo

sto prædicatam, esse Divinam; tamen argumento ad hominem concluditur contra Protestantes (qui fatentur Divinitatem Christi) Deum revelasse omnes articulos Ecclesiæ Catholica Romana, quia concedunt Christum esse Deum. Et in hoc sensu D. Sargentius optimè argumentatur contra suos Adversarios, pro conclusivâ evidentiâ (vi Traditionis) revelationis Divinæ, (supponendo Christum esse Deum) cujuslibetque articuli Fidei Romanæ. Quapropter cum hoc modo se explicaverit, laudem potius quàm severam Censuram illam, meretur, latam ab Authore Religionis ac Regiminis, contra Sargentii doctrinam, existimando illum cum Manichæis stabilire (vel exigere) claram evidentiâ pro Motivo & Regulâ Fidei Christianæ. Sargentius enim omninò rejicit ac detestatur hanc propositionem, (utpotè deducentem ad hæresim & Atheiam) quam nonnulli putarunt illius esse, ac sequi ex illius principiis (Nullus Catholicus, vel saltem nullus homo doctus, vel ingeniosus tenetur assentiri, vel credere Fidei Christianâ ullum articulum ab Ecclesiâ Catholicâ propositum ut à Deo revelatum, nisi demonstretur vel concludatur per claram & evidentem rationem à Deo articulum illum revelatum fuisse.)

Perpende maturiùs mea verba Sargenti, & comperies, non doctrinam, sed retractationem doctrinæ tuæ à me laudatam fuisse; aut si velis, doctrinam quoque tuam, sed ut à te correctam, per hæresis, in propositione illâ contentæ, renuntiationem. Mea doctrinæ tuæ approbatio, conditionalis & cauta fuit, ut patet ex causalis particulæ (Enim) haud casuali interpositione verbis approbationis adjectæ, Sargentius enim omninò rejicit ac detestatur

detestatur hanc propositionem, Nullus Catholicus, &c. fateor me dixisse in Appendice, (idemque nunc repeto), methodum tuam *argumentandi ad hominem* contra Heterodoxos supponentes Divinitatem Christi, esse conclusivam, si renuntiaveris illi præfatae propositioni: est enim omnium Scriptorum Catholicorum methodus, optimusque argumentandi ad hominem modus. At Tu, mortalium infelicissimus, unicus es, qui illi methodo renuntiasti, negando (in tuâ 2. prop. damnatâ, & 6. primis, imò ferè in omnibus), quidquam supponi aut concedi *debere à Respondente, quod evidens non est, ne se decipiat*; ut latè probavimus pluribus in locis hujus Tract. præsertim 2. part. cap. 4. sect. 4.

Memineris Sargenti, me Parisiis id semper urfisse, nec-non declarasse à te nihil aliud exigere me, quàm ut scripto vulgato diceres, omnes libros tuos intelligendos esse de *evidentiâ credibilitatis*, juxta renuntiationem præfatae propositionis, vel illius quam ego tradidi D. de Sainte Beuve. Propositio verò à me oblata D. de Sainte Beuve, ut illi Tu subscriberes, (quamque fatebatur D^{us} de Sainte Beuve esse de fide), hæc fuit. *Non requiritur necessario ad assensum aut professionem Fidei Christianæ in ullo Catholico, etiamsi doctissimo & acutissimo Evidentia in attestante; nec talis evidentia de infallibilitate Ecclesiæ, cui non possit resistere depravata voluntas.* Miratus est D. de Sainte Beuve (cui examen doctrinæ tuæ commissum fuerat ab Archiepiscopo Parisiensi), noluisse te subscribere illi principio fidei, nec aliud se potuisse à te responsum extorquere,

Qq iij quàm

quàm hoc, *Profecto Domine, est valdè captiosa propositio*. Itane verò Sargenti, principium Fidei tibi videtur captiosa propositio? Quid times? A quo suspicaris tibi strui insidias? Verborum laqueo te circumveniri à me putas, dum te intra Fidei terminos constringere vellem? Ideò fortè tibi videtur *captiosa* propositio Fidei, quia renuis captivare intellectum tuum in obsequium Fidei. At quamvis subscriptio hæc omnes tuos libros maximè ridiculos redderet, (omnium enim scopus est, illam propositionem hereticam probare), tamen scriptum, ac subscriptionem à me postulatam (metu coactus) edidisses, si N. Patrocinium, & N. vafrities, (in palliando hereses versatissimi), vacillantem animum tuum in heresi non confirmasset. Horum auctoritate, nec non testimonio *Wareni & Godeni* elatus, nostra despexisti monita salutis; ad vomitum reversus, in colloquio nostro tecum habito coram Abbate Montagu, respondisti Joanni Warnero Theologiæ Professori, te interroganti, non licere illi Fidem Catholicam profiteri, aut docere, si non habebat evidentiam à te requisitam ad fidei assensum, quam se nunquàm habuisse fassus est Warnerus. Quid igitur miraris Sargenti, me laudasse & damnasse doctrinam tuam? Laudavi eam, cum Tu eandem damnasti, renuntiando heresi quæ illam inficiebat. Damnavi eam, cum *Facti* & retractationis tuæ te poenituit, nec libros tuos hereticos damnare voluisti, nec subscribere propositioni à me oblatae D. de Sainte Beuve. *Distingue tempora & conciliabis jura.*
Jura,

Jura, inquam, quibus mihi licuit & te damnare, & laudare.

Tu Sargenti qui pag. 155. & 156. fidei Vindicatæ quemlibet Scriptorem Catholicum (etsi sibi semper coherentem) à se ipso dividis, ac distinguis, in *Scriptorem Scholasticum*, & *Christianum credentem*; mirâque temeritate dicis, illum ut *Scriptorem*, contra Ecclesiæ Fidem à te stare, adeoque hæreticum, vel hypocritam esse; ut *credentem* verò, cum Ecclesiâ, tecumque sentire; adeoque ut sic, *Catholicum* esse; Tu, inquam, qui hoc mirabili commento, irritam reddere conaris auctoritatem, unanimumque consensum omnium Scriptorum Orthodoxorum tuas hæreses in scriptis suis impugnantium, non debuisses in malam partem accipere, si ego te tibi contradicentem, à te ipso dividam, distinguamque in *Sargentium Catholicum* & *Sargentium hæreticum*; dicamque te laude dignum, cum hæresim retractas; Censurâ, cum ad illam redis. Indulgentiâ & Charitate nostrâ abuteris. Nunquam fuit inter nos disputatum, an *Traditio* humana sit *medium demonstrativum* prædicationis Christi, (neque enim spectat ad Fidem illa quæstio); propterea Ego sententiam illam tuam tanquam probabilem admisi, ut te à fide aberrantem, facilius ad partes Catholicas traherem. Mea tecum controversia fuit, estque adhuc, an ad fidei Catholicæ assensum, ac professionem, necessario requiratur evidentia in attestante, vel evidentia infallibilitatis Ecclesiæ? In hac controversiâ tibi contradixisti. In libris hæreticè loqueris, in Facto
ad

ad me misso, ac in Vindiciis tuis, Catholicè. Lau-
do igitur *Factum* & Vindicias; *libros* ut hæreticos
damno; teque in *Sargentium Catholicum*, & *Sar-*
gentium hæreticum, potiori jure divido, ac distin-
guo, (utpotè tibi contradicentem), quàm Tu
Orthodoxum quemlibet Theologum sibi semper
constantem, in *Scriptorem hæreticum*, & *credentem*
Catholicum, dividis ac distinguis.. At forte libri
nomine tuo editi pleni sunt *Erratis*. Audiamus
igitur verba tua coram Testibus fide dignis pro-
lato, teque ipsum libros tuos oretenus explican-
tem. Veritas Collationis nostræ constat ex Testi-
monio authentico RR. PP. *Stephani Gough*, &
Joannis Warneri; illud Londini videre posses; tibi-
que roganti ostendet vir maxime probus ac doc-
tus, D. Gulielmus *Fogorty*.

*Collatio habita cum Domino Sargentio in
cubiculo D. Abbatis de Montagu.*

Archiepiscopus Dubliniensis.

MEMINISTI Sargenti, quàm amicè tecum
egerim, dum correctionis ac retractatio-
nis tuæ spes affulgebat. Collationem instituimus
apud Dominum Abbatem de Montagu Protec-
torem ac Benefactorem tuum. Adfui cum duobus
viris doctis ac religiosis, qui nihil omninò nove-
rant de dissertatione tecum habendâ; illos enim
ut testes, non ut Disputatores advocaveram, etsi
tu

tu postea literis ad me datis conquestus fueris, tres contra unum, armatos contra inermem conflixisse. Arma nostra non alia fuerê quàm libri tui; in his te meliùs ac versatum magis esse, quis ambigat? Non armis, sed causâ, fuimus superiores. Hanc ego (simulque animi mei candorem) aperui, dicendo, nihil aliud per illum nos moliri conventum, præter conversionem tuam ad saniores doctrinam; &, si nostram auctoritatem vel amicitiam in dubium vocabas, quemvis *Sorbonæ* Doctorem adires, nosque illius iudicio de tuæ doctrinæ veritate subscripturos. His dictis librum tuum aperui, legi in 1ª pag. Fidei vindicatæ, hæc duo Postulata, quibus innititur tota doctrina tua, per tot libros dispersa.

1^m Postulatum. Christiani tenentur firmiter credere, profiteri ac tueri, etiam cum iacturâ vitæ, quòd fidei mysteria vera sunt.

2^m Nemo potest obligari hoc modo tenere, profiteri aut tueri aliquid esse verum, quod non scit verum esse.

Dixit Archiepiscopus Dubliniensis. Agnoscisne Sargenti hunc librum esse tuum, tuamque hanc esse doctrinam?

Sargent. Agnosco.

Dublin. Scisne pertinaciam Manichæismi, omnisque hæresis in eo sitam esse, quòd non velit assentiri Mysterio revelato, antequàm *sciat* illud verum aut revelatum esse.

Sargent. Verbum *scit* in 2° Postulato non sumitur pro *Evidente*, sed pro quacumque cognitione,

R. r. latoque

latoque modo, & in hoc sensu fides ipsa vocatur *cognitio*.

Dublin. Rectè dicis. At contradicis huic explanationi tuæ pag. 5. ejusdem libri, hoc secundum Postulatum explicans; sic enim discurre, (& lecta fuerunt hæc verba), Veritates reperiuntur in Propositionibus; Propositio constat ex duabus notionibus, quas *subjectum* & *Prædicatum* nuncupamus, & ex tertiâ, cujus munus est, illa duo connectere. Unde *scire* rem esse *veram*, est, *videre*, connexionem inter duas præfatas notiones, vel *videre* quòd à tertiâ verè connectuntur. Duo tantum modi sunt (Præscindendo ab experienciâ) quibus hoc cerni potest. Nempe, vel videndo immediatè, & ex se ipsis duas has notiones esse easdem inter se; vel videndo quod identificentur cum *Tertio*. Unde sequitur, quòd nisi illud *tertium* non possit distinguì à se, illæ duæ notiones quæ cum illo identificantur, non possunt non identificari inter se. Prior vocatur *Evidentia in se*. Posterior vocatur *Evidentia per deductionem*. Uttraque innititur immediatè hac magnâ veritate, *Idem est idem secum*. Quapropter nisi cernatur, quòd veritas hujus evidentissimi axiomatis patrocinator iis, non possunt cognosci *veræ*: & si cernatur iis patrocinari hoc modo, cognosci necesse est, impossibile omninò esse ut sint falsæ: quandoquidem manifestissimè impossibile est ut prima principia falsa sint, seu quod *Idem non sit idem secum*. Hæc, Sargenti, Evidentiam summam exigunt, nec applicari possunt ad *Fidem*, aut *cognitionem* lato modo sumptam.

Sargent.

Sargent. Non capis meam doctrinam, nec judicare debes de illâ ex verbis hinc inde sparsis. Oportet legere Præfationem, ubi declaratur scopus totius operis.

Dublin. Ostende nobis in Præfatione, vel in aliquâ parte librorum tuorum, ubi huic discursui, aut huic 2° Postulato contradicis. Nam si non contradicis, hæresis reus eris; si autem contradicis, nè mirere, si tuam doctrinam non capio; nec Deus ipse capere potest contradictiones.

Joannes Warnerus Jesuita. Non est cur ad Præfationem recurratur pro tuæ doctrinæ intelligentiâ. Optimâ enim Methodo uteris, initio libri tui ponis *Postulata*, unde conclusiones tuas clarè deducis. Si quid obscuri est in 2° Postulato, illud declaras per verba quæ legit Illustrissimus Dublinensis. Illa vero pias offendunt aures.

Sargent. Ego amicabilem Collationem expectabam: nec ad disputandum paratus veni.

D. Abbas de Monragu. Ita est. Amicè & secretò agendum. Sed dicas oportet, an ad fidem requiras illam Evidentiam tibi objectam ab Archiepiscopo Dublinensi?

Sargent. Plures magni nominis Theologi farentur, optimè consistere cum Fide Evidentiam in Attestante.

Dublin. At nullus Catholicus illam Evidentiam ut necessariam exigit ad fidem.

Sargent. Tace, interrumpis & confundis me. Plures, inquam, Theologi Evidentiam in Attestante admittunt. Ego verò puto, non sufficienter

R r ij proponi

proponi veritatem aut revelationem fidei, viris valde acutis, per motiva *prudentialia*, si non sunt conclusiva veritatis, aut revelationis.

Dublin. Quid intelligis per *Conclusiva*?

Sargent. Tace. Sæpè interruptis. Intelligo per *conclusiva*, Motiva talia quæ ex naturâ suâ demonstrent, aut evidenter concludant impossibilitatem falsitatis fidei, ita nimirum, ut credens videat se non posse decipi per auctoritatem quâ innititur.

Dublin. Ergo talia motiva requiris, quibus sufficienter propositis, impossibile est ut quis Catholicus non sit, aut Hæreticus fiat. Nam si motiva concludunt evidenter impossibilitatem falsitatis fidei, quoties sufficienter proponuntur, nemo potest retrahere aut suspendere assensum fidei à tantâ Evidentiâ veritatis; nulla enim major est Evidentia veritatis, quàm falsitatis impossibilitas. Nemo igitur potest dissentire à veritate fidei, postquam viderit impossibilitatem falsitatis ejusdem, adeoque nemo hæreticus esse potest; antequàm verò cernat illam impossibilitatem falsitatis, non sufficienter illi proponitur fides, (juxta tua principia), ac pròinde (juxta tuum 2^m Postulatum) nulla erit obligatio credendi, aut profitendi Fidem antequàm Credens videat impossibilitatem falsitatis fidei. Unde nullus unquàm poterit esse hæreticus, quia ad hæresim & pertinaciam requiritur *sufficiens* veritatis aut revelationis propositio; *sufficiens* verò propositio non potest haberi absque Evidentiâ tuâ impossibilitatis falsitatis fidei; huic
verò

verò magis non potest resisti, quàm Demonstrationi Mathematicæ. Nam quemadmodum hæc rudibus aut incipientibus videtur incredibilis, tamen postquàm explicantur *Euclidis Postulata*, ac termini, nulla difficultas apparet, nec intellectus retrahi potest ab assensu demonstrativo: ita in Fide, licet initio, Mysterium incredibile videatur, tamen postquàm Evidentia Motivorum cernitur, non poterit impediri assensus fidei.

Sargent. Tace. Nec postulatum nec principia mea capis.

Joannes Warnerus. Quæso mihi dicas D. Sargenti, Quid sentis de me V. G. qui etsi Theologiæ Professor per aliquot annos fuerim, tamen Evidentiam quam tu requiris ad Fidem, me non habere fateor. Si ergo à Superioribus meis in Angliam mittar, ibique de fide Catholicâ interrogatus, illam negavero, peccabone mortaliter, aut saltem venialiter, fidem negando? Juxta principia tua, ne venialiter quidem peccabo, cum Evidentiam à te necessariò requisitam ad fidei professionem & predicationem non habeam.

Sargent. Si non habes Evidentiam à me requisitam, non peccas fidem negando.

Dublin. Potest ergo tutâ conscientiâ fides Catholica negari?

Sargent. Tace. Non possum tot interrogantibus respondere. Dico ergo. Statim dicam. Cum diutius tacuisset, Dixit Dubliniensis, Responde tandem Sargenti ad quæstionem Patris Warneri.

Sargent. Tace. Non intelligitis meam doctrinam.

R r iij P. Ste-

P. Stephanus Gough Cong. Orat. Quæso mihi dicas D. Sargenti, peccarunt-nè Judæi qui viderunt miracula Christi, & noluerunt credere? Neque enim habuerunt Evidentiam tuam *conclusivam* Divinitatis Christi, aut supernaturalitatis Miraculorum: nam multi dicebant, in virtute *Beelzebub* ejicit Dæmonia. Peccarunt-nè, inquam, Judæi illi increduli?

Sargent. Si non habuerunt Evidentiam conclusivam non peccarunt, nisi fortè dicatur, illos in eo peccasse quòd ad miracula non satis attenderint.

Gough. De attentione non dubitamus. Miraculorum enim novitas illos attentos fecit. Quæro igitur, an illi Judæi attentis ad miracula, peccaverint non credendo Christum esse Deum. Nunquam asserere voluit apertè Sargentius illos peccasse. Et tamen Christus dixit illos peccasse; *si opera non fecissem, peccatum non haberent, &c.*

Sargent. Dico illos solos Judæos peccasse qui habuerunt claram Evidentiam quòd miracula Christi, vera ac supernaturalia miracula fuerunt.

Dublin. Falleris Sargenti; Judæi increduli peccarunt, quia dixerunt ac senserunt, Christum Dominum in virtute *Beelzebub* ejecisse Dæmonia: peccarunt ergo quia non crediderunt miracula Christi pattata fuisse virtute Divinâ, sed potiùs Diabolicâ. Si autem habuissent claram aut conclusivam Evidentiam de miraculorum Christi veritate, aut supernaturalitate, non potuissent peccare hæresi internâ, aut increduli in corde esse; nec

*Ioan. 15. vers. 12.
nunc excusationem non habent de peccato. & 24.
nunc autem & viderunt & oderunt.*

nec vocarent in dubium, miraculorum veritatem aut Christi Divinitatem.

Sargent. Tace. Nolo tibi respondere. Dico tamen, non posse convinci Protestantes nostros, (qui sunt viri acutissimi), absque Evidentiâ fidei, quam ego ut necessariam exigo. Et si tu in Angliâ fuisses, Pater Warnere, mecum sentire.

Warnerus. Ego Missionarius in Angliâ fui, nec unquam illâ Methodo usus sum, nec utar.

Gough. Quomodo conversi sunt ad Fidem Christianam & Catholicam tot viri insignes, per tot retrò sæcula, sine hac tuâ Evidentiâ? Nam illius originem à *Fishero* recenti Authore deducis. Ego verò existimo te mentem Fisheri non satis penetrasse.

Sargent. Ego certè non capio quomodo convinci quis possit erroris, absque clarâ Evidentiâ veritatis contrariæ: nec video quomodo agendum sit cum hæretico acuto ac pertinaci, aliâ quàm per evidentiam quæ negari non potest.

Gough. Deus non indiget mendacio, aut falsâ vel fallaci evidentiâ ad hæreticos convincendos, aut convertendos:

Sargent. Quid ergo faciendum cum hujusmodi hominibus, qui nolunt converti sine Evidentiâ conclusivâ impossibilitatis falsitatis fidei

Gough. Quid? Lege quid Paulus dixerit Tito. *Hæreticum hominem post unam & secundam correptionem devota.* Si nostrates non volunt converti mediis à Deo præscriptis, & hætenùs ab Ecclesiâ usitatis, dicamus cum Propheta, *Perditio tua ex te Israël.*

Israël. Nec Deus nec Ecclesia indiget mendaciò; seu novâ & falsâ Evidentiâ.

Dublin. Dicam tibi Sargenti. Satis manifestè convincuntur acutissimi & pertinacissimi hæretici per Demonstrationem; seu conclusivam Evidentiam peccati sui. Peccatum vero & pertinacia hæreticorum demonstratur per hoc quòd temerè & imprudenter agant, cum Evidentiæ credibilitatis resistunt. At testimonium Ecclesiæ tot signis, talique Traditione confirmatum, doctrinam Catholicam reddit evidenter credibilem. Tu confundis Evidentiam obligationis credendi, (quæ omnibus manifesta est, aliàs nemo peccaret non credendo), cum Evidentiâ veritatis aut revelationis rei creditæ, quæ nobis viatoribus per ænigma intuentibus, obscurissima est. Satiùs foret Sargenti, huic Evidentiæ *credibilitatis* ab omnibus Catholicis scriptoribus approbatæ, insistere, quàm per imaginariam tuam evidentiam demonstrativam, nemini probatam, à communi Ecclesiæ sensu dividi. *Exigenda est pro fide Evidentia quæ negari non debet, non quæ negari non potest.* Percipe tandem Sargenti errorem tuum. Non disputatur tecum, an *Evidentia in attestante* stare possit cum Fide; sed an fides stare possit sine Evidentiâ in Attestante. Non quæritur an Motiva credibilitatis à parte rei habeant necessariam connexionem cum veritate actûs Fidei, id enim fatemur; sed solùm an necesse sit, ut credens clarè videat illam necessariam connexionem. Hoc postremum tu & Blaklous cum Manichæis asseritis; & confunditis necessi-

tatem

tatem *credendi* connexionem necessariam, cum necessitate videndi eandem.

Sargent. Imò tu confundis & perturbas omnia. Meam doctrinam, meosque libros approbarunt Superiores mei, uti patet ex hoc scripto authentico Decani Capituli Anglicani, & Doctoris Gode-
ni. Legit P. Warnerus scriptum & agnovit subscriptiones, ac sigillum.

Dublin. Non putabam viros doctos, & in Lusitaniâ educatos, potuisse, vel saltem voluisse, hujusmodi doctrinam & libros approbare; contra illos etiam querimoniam instituemus, scribamque ad R. P. Christophorum à Rosario, Serenissimæ Reginæ Angliæ Confessarium, ac S. Inquisitionis Consultorem, illique totam rem explicabo; indubiè pro munere ac zelo suo, ita cum tuis Superioribus ager, ut illos approbationis suæ pœniteat, teque ad retractandum disponat.

Warnerus. Redeo ad interrogationem meam D. Sargenti. Existimasne peccare omnes illos qui profitentur Fidem Catholicam absque Evidentiâ illâ impossibilitatis falsitatis Fidei? Quid sentis de Rusticis as simplicioribus? Penetrantne vim motivorum, vel potius inestne tanta vis motivis credibilitatis, ut demonstrent impossibilitatem falsitatis Fidei?

Sargent. Respondeo. Expecta. Dicam. Audi. Vide. Profectò dicam. Ego reverà non puto sufficere motiva duntaxat Prudentialia.

Dublin. Responde ad interrogata. Putasne, saltem me, vel Abbatem de Montagu, vel Archi-
Sf episcopum

3ª Propositio dam-
MA: A.

episcopum Parisiensem, peccare, quando profite-
mur vel prædicamus Fidem Catholicam? si affir-
mas, contradicis Ecclesiæ; si negas, contradicis ti-
bi; nam rotundè asseris, non posse Ductores ac
Doctores Ecclesiæ, salvo honore ac turâ Conscien-
tiâ, profiteri, aut persuadere aliis Fidem Catholi-
cam absque Evidentiâ impossibilitatis falsitatis
eiusdem. Ego verò fateor, me non habere tantam
Evidentiam, nec puto ullum alium Episcopum
illam habere, quam tu ut maximè necessariam re-
quiris, pro Fide in viris doctis & acutis, nec non
in Ductoribus Ecclesiæ. Non dices meam me late-
re Evidentiam. Non facilè absconditur nostra Evi-
dencia nobis, volentibus illam videre; quinimò
vel invitis nobis se prodit *Evidentia*; sed dic seriò,
putasne nos ignorare Evidentiam quam in mente
habemus, aut à te meliùs dignosci arcana cordis
nostri, quàm à nobismetipsis?

Sargent. Non intelligis Doctrinam meam. Ego
dico. Expecta. Deus bone!

Abbas Montagu. Dic tandem Sargenti, pec-
cantne illi qui profitentur fidem absque illâ Evi-
dentiâ tuâ?

Sargent. Dicam Domine, tenentur Docti illam
habere.

Warnerus. Peccant ergo Docti qui illam non
habent, si fidem profitentur.

Sargent. Peccant. Expecta. Volo dicere: sed tu
dic mihi; quomodo certissimè credent, si non vi-
dent veritatem, aut impossibilitatem falsitatis fi-
dei?

P. Ste-

P. Stephanus Gough Congreg. Oratorii. Quomodo? Intus operante Spiritu Sancto; Divinâ gratiâ opitulante. Subrisit Sargentius, dixitque, Spiritus Sanctus præparat cor ad credendum, dum inclinât nos ad considerandam vim morivorum.

P. Gough. Quid? Dum etiam voluntati piam affectionem inspirat ad flectendum intellectum ut actum Fidei eliciat. Subrisit iterum: Sargentius, ac dixit. Bone Pater, scias oportet, nullatenus requiri piam dispositionem voluntatis ad flectendum intellectum aut supplendum defectum Evidentiæ in motivis, sed tantum ad hæc consideranda.

P. Gough exclamavit. O impietatem!

Warnerus submissâ voce repetiit ô impietatem!

Abbas Montagu hisce commotus, in Sargentium insiliit, & conquassans hominem, dixit, quid? Negasne gratiam Spiritûs Sancti?

Sargent. Non nego Domine; imo dico esse necessariam ad motiva consideranda, iis verò consideratis, superfluum esse piam voluntatis dispositionem ad supplendum defectum rationis, aut Evidentiæ in motivis; quæ cum sufficienter proposita fuerint, conclusiva sunt, coguntque ad Fidei assensum.

Repetiit P. Gough. O impietatem! Warnerus iterum submissâ voce repetiit, ô impietatem!

Dublin. Audis Sargenti, quid dicunt illi viri docti ac Religiosi?

Sargent. Quid dicunt? Dublin. Impiam esse doctrinam tuam.

Sf ij Sargent.

Sargent. Non est verum, tu solus, & hæretici, id dicitis.

Dublin. Reverende P. Gough. Nonne dixisti impiam esse doctrinam Sargentii?

Gough. Dixi & dico.

Reverende P. Warnere, nonne dixisti impiam esse Sargentii doctrinam? Tacuit paulisper, forte ne Abbatem de Montagu Sargentii amicum offenderet. Institi tandem ac dixi, agi de veritate Fidei Catholicæ, agi de salute animarum, ipsiusque Sargentii, agi de Dei gloriâ; ideoque omissis ceremoniis, ac respectibus humanis, candidè dicendum esse quod res erat. Tunc dixit Warnerus, impiam reverà esse illam Sargentii doctrinam, ipsumque piè adhortatus est ad errorum suorum retractationem.

Montagu. D. Sargentius explanabit doctrinam & libros suos; interim pacificè vivamus.

Dublin. Nihil aliud optamus. Sed quam explanationem dabit Evidentiæ ad fidem requisitæ? Nam hoc errere correcto, apparebit facilè necessitas gratiæ, ac piæ dispositionis voluntatis ad flectendum intellectum, non solum ut consideret Motiva, verum etiam ut Fidei actum eliciat; nam de fide est, ac definitum contra Pelagianos, ad quemlibet fidei actum necessariam esse Divinam gratiam specialem; nec sufficit generalis ad considerandum Motiva. Dicat ergo Sargentius cum omnibus Theologis Orthodoxis, se ad fidem non requirere Evidentiam *Morali* majorem, aut aliam non exigere quàm *evidentiam credibilitatis*.

Sargent.

Sargent. Hoc non dicam.

Dublin. Quid ergo dices?

Sargent. Dicam te immeritò me persecutum esse.

Dublin. Audi Sargenti. Ego magni facio ingenium tuum. Et tamen ipse vides, te nihil posse respondere ad objectiones nostras; & à Principiis tuis in heresim te precipitari. Cum igitur me suspectum habeas, elige ex omnibus *Sorbonæ* Doctoribus, quem tibi maximè amicum puras, interpretare ipsemet Propositiones tuas, Ego subscribam ac submittam judicio illius Doctoris *Sorbonæ*.

Warnerus. Aequissima postulatio est, optimumque pacis medium.

Sargent. Doctores *Sorbonæ* non nòrunt controversias nostras.

Warnerus. At nòrunt quænam doctrina est sana & Catholica.

Sargent. Egomet dabo explanationem.

Abbas Montagu. Optime. D. Sargentius omnibus satisfaciet.

Dublin. Audiamus ergo. Tunc absurdas aliquot proposuit explanationes, quæ videbantur potius confirmare quàm damnare, quod in libris suis erroneum erat. Has non rejiciebat Abbas de Montagu, cui subiratus Dubliniensis dixit, certè *Alcoranum* æquè benè poterit Sargentius explicare, applicareque doctrinæ Christianæ, ac Fidei Divinæ has accommodare explanationes. Erisnè tu D. Abbas his contentus?

St iij

Abbas

Abbas Montagu. Ego non sum Mahometanus.

Dublin. Non dico te Mahometanum esse, at dico, æquè benè conciliari posse *Alcoranum* cum Christianâ Fide, ac Sargentii explanationem cum doctrinâ Catholicâ. Aliam igitur magis ingenuam & Orthodoxam reperire oportet. Eò tandèm ventum est, ut scripto in lucem edito, declararet Sargentius, se libros composuisse suos, de *Fide humanâ*, non divinâ. Hac explanatione me contentum fuisse seriò dixi, etsi non potuerim non ride-
re hominis insaniam ac inscitiam, qui tot volumina de nostrâ obligatione credendi Fide humanâ, (quæ ad salutem minimè conducit), Mysteria Divina; sed quò absurdior futura erat Explanationio, eò utilior animabus, à Blakloo, ac Sargentio seductis. Hominis igitur laudavi humilitatem ac institutum; rogaviq(ue) (secretò) Abbatem de Montagu, vellet illum in proposito ac promisso confirmare, impressionemq(ue) acceleraret explanationis. In hoc mecum conspirarunt *Stephanus Gough*, & *Joannes Warnerus*. Sed absurditas explanationis animum Sargentii mutavit; Nam post paucos dies ad illius aures pervenerat, Doctorem *Gageum* de Explanatione facerè locutum fuisse, nec non illi applicasse imperiti Pictoris fabulam, qui loco leonis canem in tabellâ depingens, inopinatum errorem hac subscriptione correxit, *hæc est pictura leonis*; Porro verissima (etsi ridicula) foret explanatio vel postscriptio Sargentii, asserentis se in libris suis, non de Fide Divinâ, sed de humanâ

humanâ scripſiſſe. Verè *humana* duntaxât eſt Fides, (ſi ullo modo fides) quam in libris ſuis deſcribit; Nihil enim Divini, aut *ſupernaturalis*, ad illam exigit; nihil præter Evidentiam tantam, quæ nec ad Fidem humanam nec Divinam requiri poteſt. Quas aliàs ſuæ doctrinæ finxit explanationes, alibi patebit.

Habes Lector Chriſtiane, *Thomæ Albi*, (ſeu Blakloi) ac Joannis Sargentii errores, ſummâ fide à me relatos, nec minori eruditione ab Illuſtriſſimo Archiepiſcopo Dublinienſi confutatos. Nullo certè animi livore, nullâ ſcripturiendi prurigine, nullâ vindictæ appetentiâ, hunc librum edere impellimur; communis animarum ſalus, nec non noſtri boni nominis cura, Opus (ni fallor) Eccleſiæ Dei perutile, à nobis extorſit. Si quis injuriam ſibi per illud factam eſſe oſtenderit, inconfiderantiam noſtram libenter agnoſcemus, veniamque humiliter precabimur, Dublinienſem Antiftitem imitati, qui Tractatum ſuum contra Blakloi & Sargentii errores hiſce verbis concludit.

Non eſt, Sargenti, cur errantem te, ac tibi ipſi contradicentem diutiùs perſequar. Eviſiones ac effugia tua (vindicias nuncupas) ex Fide Catholickâ, rationibus claris, librisque tuis confutavi. Dixiſti tres Propositiones damnatas Pariſiis, non eſſe tuas, ſed malâ Fide à me traduclas. Cum hujus rei te ipſum Judicem conſtituiſſem, judicium declinaſti reus. Poſtea fateri coactus fuiſti Propositiones tuas eſſe, & *grammaticè* veram eſſe traductionem meam, ſed à me ſenſum malum illis
affixum

affixum fuisse obtendebas. Cùm autem ego respondissem, nullam à me illis præter suum grammaticalem sensum datum fuisse, teque rogavissem, ut meliorem dares, nunquam id à te obtinere potui, nec audes Orthodoxis Anglis mecum sentientibus, interpretationem ullam tuarum Propositionum ostendere; cum tamen publicâ sententiâ Sorbonistarum, & Illustrissimi Archiepiscopi Parisiensis declaratum sit, adcò hæreticas esse Propositiones, ut in nullo sensu Catholico explicari queant. Cùm verò Tu, (ut hanc Censuram declinares) obtendisses, mutatas ac mutilatas fuisse in traductione Propositiones tuas, idque patere in libris ex *antecedentibus & consequentibus*, mendacium ac evasionem tuam, (quæ hæreticis omnibus communis est, confutavit illustre quindecim doctorum virorum (post diligens librorum tuorum examen) Testimonium, dicentium, Propositiones traductas, in libris tuis reperiri, nec mutatas in sensu, nec mutilatas in verbis, per traductionem fuisse; idque patere ex *antecedentibus & consequentibus*.

Nullo planè artificio hanc labem Sargenti dilues, donec errores tuos retractes. Noli, cum Pelagio, Episcoporum ac virorum doctorum testimonia de utilitate Methodi ac doctrinæ tuæ ostentare. Audi Augustinum de Pelagio differentem; *quorumlibet de suis laudibus literas legerit, qualibet purgationis suæ gesta protulerit, nisi ea quæ contra Dei gratiam quâ vocamur & justificamur, posuisse in libris suis, idoneorum Testium Fide probatur, confessus anathematizaverit,*

riſaverit; ac deinde contra hæc ipſa ſcripſerit, & di-
taverit, nequaquam his, quibus plenius notus eſt, vide-
bitur eſſe correctus.

Vides Sargenti, quàm inani conatu, quàm in-
ſano labore, quàm infami exitu, quanto ſalutis
animarum detrimento, hucusque nobis, imò Ec-
cleſiæ reſtituisti. Doctrina tua damnata eſt: Expla-
natio tua ridicula eſt: Impoſtura, quâ homines
Gallos imò Romanos, Anglicani idiomatis igna-
ros, in partes tuas trahere contendis, detecta eſt.
Cenſura, cujus vim ac verba erroribus tuis favere
obtendiſti, contra te firmis Fidei innixa principiis,
immota ſtat. Reliquum eſt, ut ad nos & teipſum
redeas. Homo es, *humani* nihil à te alienum putes.
Humanum eſt errare, hominem te fatere, ac ſal-
vus eris. Hactenus te ut errantem, alioſque in er-
rores trahentem perſecutus ſum: Si acerbius quàm
decurrit, tecum egerim, quæſo ignoſcas humiliter
veniam petenti. Memineris tamen, Episcopum
me eſſe, te Presbyterum, non tam Fratrem noſtrum,
(ut tu ad me ſcribere ſoles), quàm Filium. Me-
mineris, inquam, me à Progenitoribus meis, vel à
primâ *Angloſaxonum* converſione, cum *Talboro-*
rum ſanguine Romanam fidem hauſiſſe; & eam ſic
ſemper perſitiſſe incorruptam, in longa licet Avo-
rum ſerie, ut nullus à verâ fide devius extiterit.

Te verò in converſione Neophytum, in doctri-
nâ Novatorem eſſe. Me ante annos 20. Theolo-
giæ Profeſſorem, te vix Auditorem. Me *Auguſti-*
ni & *Aquinatis* Diſcipulum, ac Lectorem; Te *Albii*
(ſeu Blakloi) ſimiam, & Transcriptorem. Pater-

T t nas

nas igitur (pro jure nostro) nobis licet dare tibi animadversiones, quibus tu observantiâ filiali submittere debes, præsertim in rebus Fidei. Mores tuos non reprehendi, etsi verear ne *moralia* principia quæ sponte suâ consequuntur & fluunt ex doctrinâ tuâ, plurimorum mores corruptura sint, ne dicam corruperint. Redi igitur ad nos, Sargenti, Blakloo tuo dic æternum vale. Unus est, vanus est, illusorius est, maximèque obscurus, ubi summam obtendit Evidentiam. Ex *quadratura circuli demonstratione* suâ, (vel ipso rogante) , feras sententiam de doctrinæ suæ veritate, aut vanitate. De nostrâ, ex Patrum, Conciliorum, totiusque Ecclesiæ unanimi consensu.

Ad te tandem Beatissime Pater, Petri successor, Controversiarum Fidei Judex, nostra se convertit Oratio: nomine nostro ac Gregis nobis commissi, imò nomine Episcoporum omnium Fratrum nostrorum, à te postulamus decisionem doctrinæ quæ tenet, non posse Ductores & Rectores Ecclesiæ, (hoc est, Episcopos,) tutâ conscientiam, vel salvo honore, *profiteri*, aut *prædicare* aliis Fidem Christianam, nisi habeant Evidentiam claram veritatis, aut impossibilitatis falsitatis Fidei; aut illis non constet per evidentem rationem de infallibilitate Ecclesiæ Fidem proponentis. Item, non requiri ad ipsum assensum Fidei, (post considerationem Motivorum credibilitatis), gratiam internam, vel piam dispositionem voluntatis, ut moveatur vel flectatur intellectus ad credendum sicut oportet.

Reviviscentem in his duobus principiis Manicheismum,

cheïsmum, ac Pelagianismum, vides, Beatissime Pater, imo adeo excrefcentem, ut duo Capita Capituli Anglicani nec non duo Hiberniæ Præsules, his erroribus patrocinentur, dum Sargentii doctrinam ac libros, ritu solenni approbant; hæresisque damnationem in longum protrahere conantur; obtendentes scilicet, nullum in Sargentii libris errorem contineri; Anglosque doctissimos, ac suæ linguæ peritissimos, aut non potuisse judicare de translatione Latinâ ex Anglico idiomate; aut voluisse insigni ac patente mendacio innoxium Sargentium infamem reddere, seque ipsos iniquissimos declarare Impostores.

At Tu Beatissime Pater, cui cura totius Domini Gregis commissa est, qui in rebus Fidei ac munere tuo fungendo, non respicis personas hominum, nec *politicis*, sed Divinis rationibus moveris, Apostolico decreto, fucatæ heresis, mirâ impudentiâ propugnata, principiis obsta. Doctrinam hereticam esse fatentur omnes. Nos Impostores esse, dicere jam non audent; libros enim proferimus, paginas & verba notamus; Illustre Testimonium (quo magis authenticum haberi nequit) ad sacram Congregationem misimus, quindecim suffragiis virorum magnâ pietate ac doctrinâ insignium confirmatum, asserentiumque, Propositiones damnatas, in libris Sargentii esse, nec mutilas, nec mutatas fuisse in Translatione; idque patere ex *antecedentibus*, & *consequentibus*. Neque hoc verum esse negare possunt Fautores Sargentii; sed nonnullas ostentant hinc inde sparsas senten-

332 HISTORIA ET CONFUTATIO HERES. BLAK.
riolas, in quibus sibi contradicere videtur incau-
rus, vel à Censuræ metu coactus Author; cujus
mentem per verba contradicentia (sed hæresis mi-
nimè retractantia) explanandam esse contendunt
ipso minùs cauti Fautores. Neque enim ulli errori
suo contradicit Sargentius; quin potius ex verbo-
rum suorum ambiguitate, & ex scopo discursûs,
manifestum est, quotiès aliquid errori suo minùs
coherens dicere videtur, ad id coactum fuisse ab
Adversarii argumentis; non ad corrigendam doc-
trinæ suæ pravitatem, sed ad præverrendam Censu-
ræ severitatem: aliàs homo satis acutus, nec in er-
rando tam constans, nec in stabiliendo dogmata
Fidei contraria, tam industrius fuisset.

Quæ cum ita sint, Pater Beatissime, agaturque
de Fidei ac morum integritate, hujusque virus hæ-
resis supra quàm credi possit, jam latius diffunda-
tur, festinatione opus est, nam periculum in morâ.
Cerrè nihil Ecclesiæ utilius, nihil sanctitati tuæ
gloriosum magis, nihil Regibus ac Principibus
Beatitudo tua fecerit gratius, quàm eam hæresim
supprimere, quâ Ecclesia spoliatur Authoritate, fi-
des pietate ac merito, Pontifices Romani primatu,
ac spiritali jurisdictione, Principes ac Reges jure
ad regnandum: ea enim omnia impugnantur per
Sargentii ac Blakloi Evidentiam. Hæc pro Fide ac
Grege nostro solliciti, vobis proponenda duximus
quæ simul cum ipsâ controversiâ, cujus decisionem
supplices postulamus, censuræ vestræ, uri par est,
subjicimus æternam Sanctitati vestræ felicitatem
apprecaturi.

F I N I S.

APPENDIX.

CUM integro anno post hujus libri editionem mihi constiterit ex Monitorio ac literis infra citatis, D. Sargentium in quodam scripto ad S. Congregationem Eminentissimorum Cardinalium Fidei Quæstorum misso, declarare, *se detestari tanquam hæreticam doctrinam illam quæ requirit ad Fidem, vel Regulam Fidei, evidentiam, per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse*, adeoque consequens est, ut etiam dicat, se detestari tanquam hæreticam doctrinam, (quæ ipsi quoque imputata fuerat), asserentem, Fidem rudiorum Fidelium (quæ salvari possunt) non esse veram fidem Catholicam, aut ejusdem rationis cum Fide doctiorum, (ob defectum scilicet evidentiae); item ad veræ fidei assensum, non requiri piam dispositionem voluntatis flectentis intellectum ad credendum, cum Motiva credibilitatis, sufficienter proposita, cogant ad assensum Fidei. Cum inquam, hæc ait detestari se ut hæretica, spondeatque in opusculo (brevi) edendo, id se tam *Gracis quàm Barbaris, quibus debitor est*, declaraturum; Ego M. Lominus, (qui unus ex iis 15. barbaris & insipientibus subscriptoribus sum, quibus debitorem se fatetur Sargentius), & meo, & aliorum 15. subscriptorum nomine, declaro, quam primum D. Sargentius Monitorio S. Congregationis paruerit steteritque promissis, nos nihil prorsus dicturos aut scripturos contra doctrinam sic explicatam; quin potius, si quæ minùs favens de D. Sargenio (sic explicante doctrinam

Fid. vind. pag. 165. & 166.

Ibid. pag. 155.

T t iij suam

APPENDIX.

suam) dictis aut scriptis nostris concepta fuerit opinio, nos operam daturos, ut ea penitus eradicetur.

*Litera Ills^{mi} D. Nuntii Apostolici Parisus ad
Archiepiscopum Dublinensem.*

Ills^{mc} & Rev^{mc} Domine.

QUÆ tandem in examine Doctrinæ Sargeantianæ à S. Congregatione S. Officii decreta fuêre, & quæ Em^{mi} & R^{mi} DD: Cardinales in universâ Republicâ Christianâ contra hæreticam pravitatem Generales Inquisitores ab Ills^{ma} D. V. expetunt fieri, voluntque, literæ declarant adjunctæ.

Gratulor ipse D. V. Ills^{ma} nullum enim excidit verbum ex Censurâ suâ; Cum D. Sargeantius de mandato ejusdem S. Congregationis fuerit per me Monitus, ut quas obscuras in editis à se libris propositiones asseruit circa evidentiam Fidei, vel Regulæ Fidei, in alio quem edere promisit, dilucidè clariùsque declararet juxta formulam in monitione illi traditam, cujus summa est, quod non loquitur de requisitis intrinsecis ad credendum, sed de extrinsecis præcedentibus actum credendi, & disponentibus hæreticos ad credendum.

Consopitæ igitur differentiæ ne ultra reviviscant, quâ pollet prudentiâ Ills^{ma} D. V. quâ fulget virtute, earum præclarum dabit documentum, si D. Sargeantio parceret, eundemque ad pristinam amicitiam, & benevolentiam suam reconciliatis animis restituet. Hoc potissimum volunt Em^{mi} Patres. Hoc seriò mihi mandant curandum. De hoc denique D. V. Ills^{am} supplex rogo, brevique discessuro,

APPENDIX.

cessuro, repetenti Romam, hoc ultimum benignitatis, cujus hic plurima exhibuit, dignetur præbere testimonium, & me subscribo.

D. V. Ills^{ma} ac Rev^{ma}.

Parisiis 26. Julii 1676.

Obsequentissimum servum
Fran^{um} M^{am} Montanum.

Monita ad D. Joan. Sargentium dirigenda pro declaratione suæ doctrinæ circa evidentiam Fidei, vel regulæ Fidei.

QUONIAM in libello Methodi Fidei, & in aliis à Sargenio editis, visum est quibusdam cum docuisse, quòd ad credendum objecta Fidei requiratur evidentia connexionis Prædicati cum subiecto, nec non evidentia regulæ Fidei, per quam crediturus infallibiliter certus sit, se falli non posse. Et licet in suis Vindiciis fateatur se nunquam hæc docuisse, & detestatur ejusmodi dicta tanquam hæretica & Paulo contradicentia, qui Heb. 11. docet fidem esse *argumentum rerum non apparentium*; & insuper declaret se loqui de regulâ externâ Fidei, seu de traditione Ecclesiæ, quâ Protestantes possunt ad Catholicam Religionem trahi, cum dicant se accepturos Catholicorum dogmata, si ostendatur evidenter quòd sint illa quæ Christus & Apostoli tradiderunt, ideò docuit hanc regulam, traditionem nempe, debere esse evidentem ad eos convincendos. Quia tamen hæc aliquantulum obscure concepta sunt in suis libris ob æquivocationem utriusque evidentix, propterea D. Sargenius memor dictorum Apostoli Rom. 1. *Græcis & Barbaris,*

S. Congregatio repetit ipsamet verba Sargensii in Vindiciis.

APPENDIX.

baris, sapientibus & insipientibus debitor sum, in opusculo quod spondet se brevi in lucem editurum, teneatur præfatas propositiones, obscurè in suis libris hucusque dictas, clarè & perspicuè, & ad omnium captum accommodatè declarare; nimirum quòd

1° Objecta credibilia non debent esse evidèntia aut demonstrabilia per naturales rationes, ut credantur, cùm sint obscura, inevidèntia & indemonstrabilia.

2° Quod ad credendum hujusmodi objecta revelata, quæ per manus tradita, vel in sacrâ scripturâ vel in traditionibus reperiuntur in Catholicâ Ecclesiâ, non est necesse cognoscere evidenter connexionem Prædicati cum subjecto, sed sufficit si ab Ecclesiâ Catholicâ proponantur.

3° Quod ad credendum Objecta Fidei non est necesse ut credens cognoscat evidenter suum assensum esse supernaturalem & infallibilem.

4° Si D. Sargentius existimet unum ex potioribus mediis convincendi Hæreticos, Protestantes, & trahendi eos ad Catholicam Fidem, esse traditionem dogmatum quæ perpetuò fuit in Catholicâ Ecclesiâ; idèoque eos teneri ad ea recipienda, clariùs debet id explicare & dicere, quòd non loquatur de requisitis intrinsecis ad credendum, sed de extrinsecis, præcedentibus actum credendi, & disponentibus Hæreticos ad credendum.

II JU 62 E R R A T A.

Pagina 9. *linea* 9. obtutu tuetur. lege obtutu tuetur. P. 20. l. 4. Societatis. lege Societatis. P. 22. ad marginem. Leyburni lege Leyburnus. P. 36. l. 24. *establis*. lege *establish*. P. 49. l. 3. (lege). P. 49. l. 12. *acumque dele*. a. P. 65. l. 13. *omnetque*. lege *omnesque*. P. 85. l. 23. *bui*. lege *bui*. P. 92. l. 5. *ad. lege and*. P. 93. l. 18. *wich*. lege *which*. P. 137. l. 29. apponunt. lege *opponunt*. P. 142. l. 13. *churib*. lege *church*. P. 158. l. ult. *christian*. lege *christians*. P. 179. l. 17. *prærtim*. lege *præsertim*. P. 203. ad marg. *intia*. lege *infra*. P. 265. l. 26. post adversarium adde *adprebandum cas*. P. 279. l. 22. *cometo*. lege *come to*. P. 281. l. 26. *omne*. lege *omnis*. P. 284. l. 12. *hoc*. lege *hæc*.

